

Bibliothèque numérique

medic@

Severinus, Petrus. Idea medicinae philosophicae, fundamenta continens totius doctrinae Paracelsicae, Hippocraticae et Galenicae....

*Basileae : ex off. Sixti Henricpetri., 1571.
Cote : 6033*

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)
Adresse permanente : <http://www.bium.univ-paris5.fr/hist/med/medica/cote?06033>

6033

IDEA
MEDICINÆ
PHILOSOPHICAE,

FUNDAMENTA CONTINENS
*totius doctrinae Paracelsicae, Hippocraticae,
& Galenicæ.*

AVTHORE
PETRO SEVERINO DANO
Philosopho & Medico.

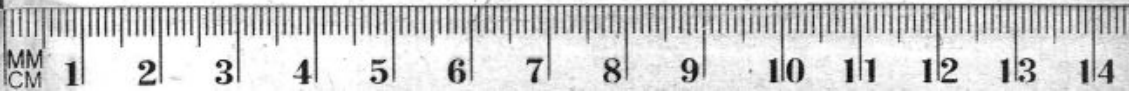
AD
FREDERICVM II. DANIAE
& Septentrionis Regem.

Cum gratia & Priuilegio
Cæs. Maiest.

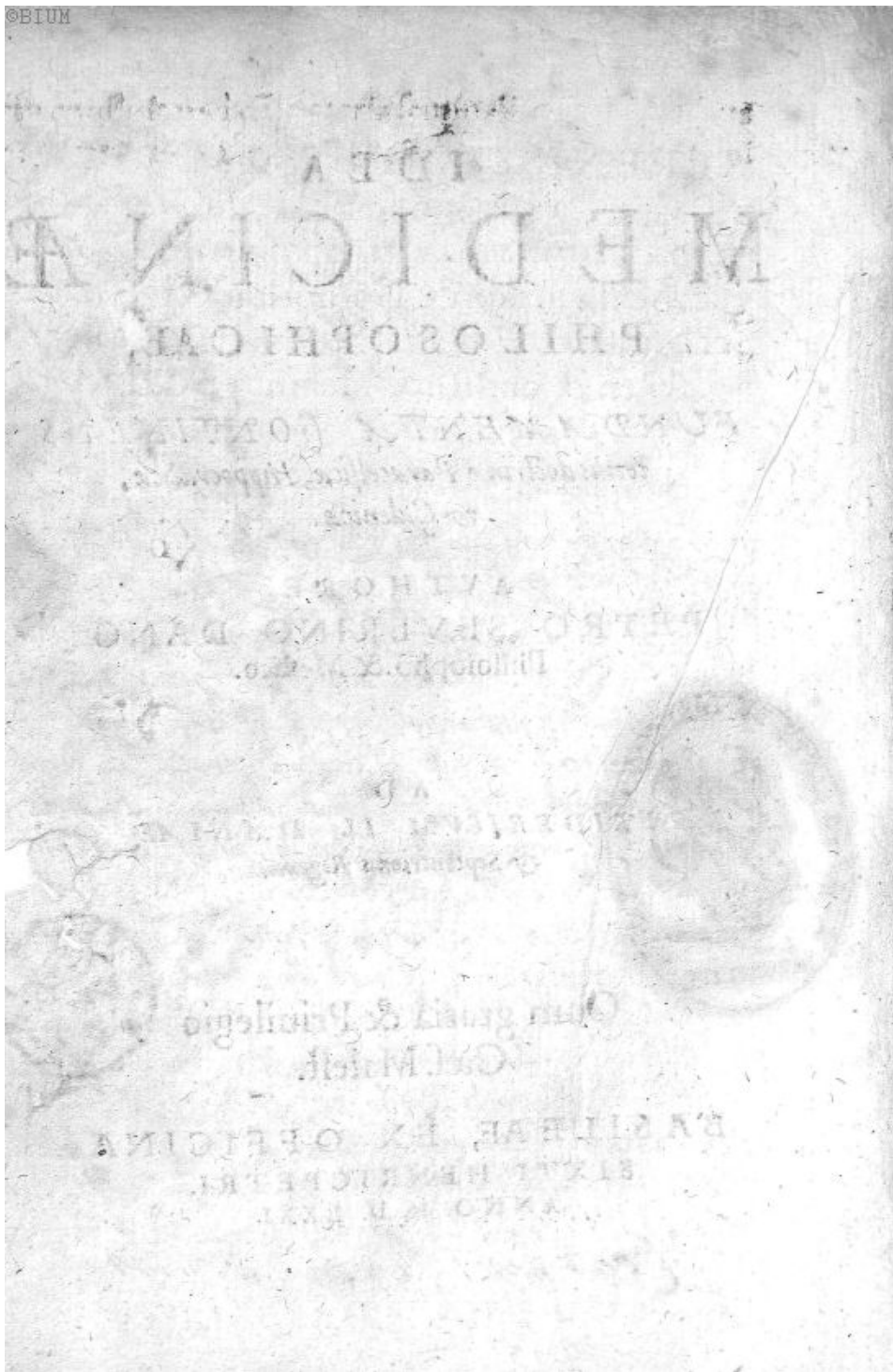
BASILEAE, EX OFFICINA
SIXTI HENRICI PETRI.
ANNO M. D. LXXI

Carolo Severino J. m.

P. Severino J. m.

©BIUM

SERENISSIMO ET ILLVSTRIS-
SIMO PRINCIPI AC DOMINO,
FRIDERICO SECVNDO, DANIAE, NORVÉ-
giæ, Schlaorum & Gothorum Regi, Duci in
Schlesuuick, Holfatia, Stormarn, & Dietmar-
schen, Comiti in Oldenburgo & Del-
menhorst, Domino suo
clementissimo.

A Ntiquos illos Sapientes, & priscos Philosophos,
Rex Serenissime, non frustra ad Natura con-
templationem, & rerum fontes ac Principia in-
quirenda excitatos, credere par est: sed isdem
stimulis impulsos, quibus & nos, hoc seculo me-
rito obtemperare deberemus, ad causarum inuestigationem de-
scendisse. Etenim, posteaquam necessitatibus undiq; obruerentur
Mortales, temporum & tempestatum iniurijs, sterilitates assidue
experirentur, & nouis ac inusitatis Elemētorum resolu-
tionibus, terramotibus, inundationibus, peste animalium & hominum,
misere affligerentur: ut est Natura omnium, salutis & conserva-
tionis studiosa, prudentiores altiorisq; ingenij homines, quarere ce-
perunt, qua ratione his calamitatibus, salubri providentia occur-
ri posset. In hac quaestione dum strenue uersarentur, deprehende-
runt causarum esse connexiones, alia ex alijs pendere, mirandoq;
ordine, posteriora ex prioribus, inferiora à superioribus, debitora
à poten-

à potentioribus conseruari, foueri, & gubernari: adeoq; sterilitates & fertilitates, sanitates & morbos, mutationesq; omnes ultimarum rerum, ex uirtutibus priorum deriuari. Ultima uero existerunt ea, quibus uita carere non potuit, ut Vegetabilia, Animalia, Mineralia, aquarum, terrarum, aeris, & cœli fauores. Ita quatuor fontes, nutrices, & tutores, confestim apparuerunt, ex quorū benignis & fecundis thesauris, omnia suppeditarentur, ad uitā huius usuram necessaria. Ex silentijs uero, & inimicis resolutionibus desperata messes, corruptiones, pestes, destructiones, & infinita clades contingerent. Id solum restabat, ut ex tanta rerum copia & uniuersitate, discernerent, quæ, quibus consentirent, & conpiratione deprehensa, quibus legibus, effectus causis copularentur. Arduum fuit hoc, & immensa obseruatione inquirendum. Proinde ut difficultati consuleretur prouincias sortiti sunt. Alij, frugum, uitiū, arborum, armentorum, apum, & similiarum rerum natiuitates, transmutationes, felices prouentus, defectus, & corruptiones, præcipuè considerarunt. Hi, proprietates Animalium, Plantarū, maximeq; domesticarum, quæ uictum & uestitum præbent, seminum naturas, locorū opportunitates, cœli & astrorum societates, ex quibus temporum fecundæ occasiones colliguntur, studiosè notarunt: causisq; fertilitatum deprehensis, opulenta segetum fide, & gregis indubitata spe, beatam ducebant uitam. Quinetiam Decretoria Sydera, uitiū, olea, frugum, glandiferarum arborum, Syderumq; ortus & occasus, auspiciatos uel inauspicatos, ob certos Luna aliorumq; Syderum congressus, cum prioribus obser-

bus obser-

bus observationibus coniungentes, futuras sterilitates, magna & utili admiratione, saepe praedixerunt. Agricultura appellata fuit haec Philosophia, prima summeq; necessaria mortalibus. Alij deinceps, ultiores progressus fecerunt, & humanam provinciam adepti, alimentorū naturas, proprietates, preparationes, legitimas administrationes, morborum quoq; origines, praedictiones, praeservationes, curationes, Regionum, temporum, aquarum, aeris & caeli conspirationes, indefessis laboribus inuestigarunt. Obscurior haec provincia & difficilior extitit. Generationes enim morborum, & actionū naturalium dispensationes, occulta penitus erāt, nec semina, nec loca, sensuum beneficio, deprehendi poterant. Proinde Medici, quorum industria hoc loco requirebatur, profundiores contemplationes aggredi cœperunt, & ad Naturæ penetrabilia propius accedentes, invisibilem seminum artificiosas lithurgias, ex causarum proprietatibus & effectuum observationibus, paulatim deprehenderunt. Magna fuit industria & concordia Mortalium illis temporibus. Quisq; suas observationes, candidè in medium attulit. Etenim, uita breuitatem ad Artis absolutionem, tantarum Observationum collectione prodituram, sufficere haud arbitrabantur. Quocirca, discipuli, Praceptorū Observationibus, legibus ac Methodis instructi, suas adycentes, ueritatem priorum confirmarunt, obscuritatem illustrarunt, angustiam copiosa supellectile dilatarunt. Sed humana omnia, ruinis & erroribus obnoxia sunt. Hanc paucorum industriam, & laboriosa Experientia tædia, non tulerunt alij: Methodos quasue-

runt, & Geometricas Demonstrationes, earum rerum, quas sola Natura metiri potest. Tum uero paulatim migrare cepit uera Medicina in linguas, relictisq; rebus ipsis, ac obseruationum fide, Hypotheses quaerere ceperunt, Demonstrationibus Geometricis accommodatas. Ita caliditatum, frigiditatum, humiditatum, & siccitatum patrocinia, Graduumq; ministeria, definitis numerorum limitibus descripta, in Medicinam introducta sunt: ex quibus faciles Demonstrationes morborum & remediorum deduci poterant. Experientia ubiq; difficultates pollicebatur. Saepe surrexerunt tales hypotheses, aduersus naturales & legitimas Medicinae Methodos: & temporibus Hippocratis, etiam Propugnatores inuenerant: diligentia tamen ipsius & discipulorum repudiatæ, confestim succubuerunt. Ante annos uero mille ducentos, repetita incurfione, Medicinam tum uarijs fluctibus agitatam, adoriebantur. Inclinabatur Seculum ad socordiam & desidiam: Vertiginis quoq; poculum undiq; effundebatur. Ita senescentibus Experientiae laboribus, maturefcentibusq; lingua honoribus, altiores radices egerunt. Ignauia opem tulit. Breuitatem enim Artis, & compendiosam facilitatem ex Hypothesibus proficiscentem amplexata est potius, quam Experientiae obscuras & longas exercitationes. Iam triumphus instabat, Mauritanis coronam pollicentibus. Hi, auide receptis, tam faecundis & facilibus Hypothesibus, à quibus, quia agendorum rationes frustra petebantur, Experientias quasdam, sed molles, non laboriosas, non profunde quaesitas, non ex aditis & thesauris Naturæ, artificiosa contemplatione eru-

ne erutas, adiunxerunt: victoriaq; spolia, in Luminaribus et Dis-
 pensatorijs, copiose ostentabant. Quamuis autem immutabili
 triumpho, ut ipsis uidebatur, non us hinc Methodos & Hypotheses
 decorassent: nihilominus Experientia, unica Medicina parens et
 nutrix, occulta quadam Scientia, tam agrotorum, quam Medi-
 corum, locum mereri uidebatur, utcunq; Caliditatum & Comple-
 xionum acribologia, diuitias in auum duraturas, pollicerentur.
 Hippocratem proinde, inscitia sua praefecerunt. Ipsius Experien-
 tijs iniuste gloriebantur, & peregrinis uolentiq; interpretatio-
 nibus, diuina illa Oracula, obtemperare coegerunt, quae ipse senex
 Experientia submiserat. Ita, quoties contra Empiricos instruenda
 esset acies, Hippocratem, quem ipsi quoq; admirabantur, etiam
 inuitum producebant, iniquitatis futurum testem, & si fata no-
 lunt, aliquando uindictam. Late regnauit haec Monarchia, & ad
 nostrum usq; Seculum imperium inuidum obtinuit. Confluxere
 omnes, Graeci, Arabes, Itali, Germani, Galli, & nomina-
 sam potenti Monarchia dederunt, seruitutis perpetua fide obli-
 gata. Oriebantur noui morbi, & adhuc indies oriuntur, qui cali-
 dis & frigidis Hypothesibus non respondent, quorum curationes,
 remedijs Methodorum ministerio inuentis, frustra instituntur.
 In his subtilitates mira quae sita sunt, & Caliditatum ac Siccita-
 tum uniuersa Mysteria producta: quibus silentibus, & ad mira-
 culum insperata huius innovationis obstupescantibus, Occultae
 proprietates, clanculum irrepserunt. Gaudebant Potestates Hip-
 pocratica, neglecta earum desideria, rursus Mortalibus placuisse.

lib. d. t. e.

Abditæ uerò latebant, nec uia patuit, ad earum uitales provin-
 cias perueniendi. Et, si quis necessitate morborum, aegrotorum mi-
 sericordia & querelis, compulsus, Proprietatum inuestigationes,
 auidius instituisset, confestim depositæ fidei memor, Proprieta-
 tum potestates, uel nomine, saltem obscuro, donauit, uel guberna-
 tionibus Qualitatum subiecit. Qui uerò libertatis memores &
 Pietatis, Experientiæ difficultatibus, laborum assiduitate, me-
 ditationum frequentia, obscuritates Proprietatum aperire co-
 nabantur, & aditus faciliores demonstrare, Desertores, Empi-
 rici, & Circumforanei appellati sunt. Conatus quoque eorum di-
 splicuerunt, quia labores & sudores Medicorum requirere uide-
 bantur. Horum Collegia & consilia, ob difficultates, breui disci-
 pulos amiserunt. Multiplicantur interea morbi, & antiqui, ille-
 gitimi apparent, non respondentes descriptionibus Auorū. Dif-
 ficultatem admirantur Medici, remediorumq; imbecillitates,
 ad Experientiam, uel inuiti, confugiunt, à Mercatoribus ligna,
 à Circumforaneis unguenta, auidè accipiunt, ad multorum mor-
 borum curationes: remediaq; componunt, ex Manifestis & Oc-
 cultis. Deceret in primis, humana libertatis memoriam repetere,
 & presentium calamitatum necessitates æstimare: deinde ad
 contemplationem Naturæ, Causarum, & Proprietatum, acce-
 dere: neque ullis difficultatibus, sumtibus, uel laboribus, à tam
 felici prouincia absterreri. Nulla uerecundia, Græcis uel Ara-
 bibus obstringimur. Aegrotorum serui sumus, quibus Medicin-
 am creauit Altissimus, & creatam, nostræ industriæ commisit.

De

De hisce rebus & consilijs, saepe cogitavi, Rex Serenissime, ut qui ab ineunte aetate, Medicis & Philosophicis studijs me addixerim. Quia uero in operibus Artis, saepe deprehendi Theoremata Galenica (multo minus Remedia) in difficillimorum morborum curationibus satisfacere non posse, & passim per Germaniam, Medicamenta quaedam Paracelsica iactari audirem: coepi Scripta ipsius diligentius perlegere. In quibus difficultatum Charybdis representabatur, nominum obscura nouitate, apparentium contradictionum multitudine, Preparationum anigmate, & noua philosophandi ratione. At certe, quanto obscuritas maior apparuit, tanto plus creuit desiderium & diligentia. Itaque, assiduitate, uigilijs, indefesso studio, laboribus, peregrinationibus, sumptibus, & periculis, obiectas difficultates, superare contendi: Preparationumq; fidei exercitatione, Proprietatum naturas, diuersoria, & compositiones, paulatim addidici. Tum uero Generationum & Transplantationum contemplationi strenue incumbens, Antiquorum decreta, qui Naturae historiam, Elementorum & feminum proprietates, agrorum cultus, astrorum obseruationes, Plantarum, Mineralium, & Animalium Generationes descripserant, euoluere coepi, utilitate maxima. Etenim ordinum rationem, interpretationum uarietatem, & uitalis Astrologiae Methodos, quibus in tota sua Philosophia & Medicina uicitur PARACELSVS, explicarunt.

B rum

rum quoque Philosophorum autoritate confirmatus, quorum nomina, hoc loco recensere, non est necesse, censuram utriusque Philosophia instituire placuit: libertatēque Philosophica fretus, fundamenta primū Naturæ immobilia collocaui, ex quibus effectuum causas, qui Naturæ imperio subijciuntur, agendorum rationes, Mechanicos progressus, & ordinatas causarum explicationes deduxi. Gratum tunc fuit, umbras rerum superasse: gratius, Consonantiam antiquorum Philosophorum deprehendisse: gratissimum uerò, Naturæ benignam providentiam intellexisse, quòd tam mite & amicum Balsamum, morborum omnium curationibus destinauit, cuius præsidio tam duri languores Mortalium, benignè refocillantur. Neque mihi soli hanc censuram retinere decreui. Abhorret animus ab Inuidiæ crimine. Auorum simplicitatem, studiorumque concordiam imitari decet, & societate officiorum, necessitatibus præsentibus succurrere. Proinde, quicquid laboribus, uigilijs, studijs, & peregrinationibus lucrifeci, quòd Medicinam & Philosophiam illustrare potest, quoad licuit, alijs candidè communicauit, communicaturus plura, si hunc foetum non frustra in lucem uenisse animaduertierim. Arduum certè hîc fuit, obscuris lucem, fastiditis gratiam, uetustis nouitatem, dubijs fidem, ignotis nomina, dare. Et ueniam hoc quoque pacto merui, quòd insuetas interpretationum uias saepe tentarim. Etenim, Philosophorum uestigijs insistens, multa ab alijs prætermissa, adiunxi;

iunxi, angustias Methodorum dilatavi, & dissipatas re-
 rum familias conspirare feci. Neque Recitatores, neque
 nudi Transcriptores fuimus. Ex fontibus ysdem, ex qui-
 bus Antiqui, & Recentiores abditioris Naturæ Interpre-
 tes, riuos deduximus. Sæpe confluxus riuorum aspicientes,
 hilari recreatione, lucubrationum tædium mitigauimus. Tuæ
 uerò Celsitudini, Rex Serenissime, hos meos labores dedicare
 uolui, ut uerecundi animi uenerationem, aliquo saltem ar-
 gumento declararem, ac fauorem & beneuolentiam, Cel-
 situdinis tuæ, grata uoluntatis significatione celebrarem. Re-
 ges, etiam Monarchæ, tales factus, olim in suas tutelas, beni-
 gnè receperunt. Ipsi quoque, Naturæ mysteria, magna Mor-
 talium utilitate strenuè quasiuerunt. Vitalia enim sunt, &
 uiuentium spirituum ministerijs utuntur. Nostrum hoc Se-
 culum, ad corpoream Philosophiam defecit, mortuâsque re-
 rum umbras sectatur, in quibus nec Regibus quicquam di-
 gnum est, nec alijs utile. Quod si hæc prima lucubrationum
 mearum rudimenta, Celsitudini tuæ placuisse sensero, maio-
 ra polliceri possum, & magis elaborata, quæ uotis multo-
 rum satisficient. Is, qui corda Regum moderatur, qui gu-
 bernationes felices, solus efficere potest, qui Sapientiam, per
 quam Reges regnant, largitur Deus Opt. Max. Celsitu-
 dinem tuam quàm diutissimè superstitem ac florentem, no-
 bis con-

bis conseruet, & consilia tribuat, ut sopitis diuturni huius belli tam arumnosis calamitatibus, optata tandem tranquillitas, afflicta nostrae patriae restitui possit. Vale. Florentiae Heltruscorum, Calend. Nouembris, Anno Salutis

1570.

**Cels. T.
addictifs.**

**Petrus
Seuerinus**

**Philosophiæ & Medi-
cinæ Doctor.**

CAPITVM, HOC OPERE

Contentorum.

DE ortu & progressu Artis Medicæ, Medicorumq; diuersis Sectis. Cap. I. pag. 1.	
Quid sit Medicina, & quæ fundamenta habeat in Natura. Cap. II. pag. 9.	
Quod sit officium Medici, & quæ in Medico requirantur. Cap. III. pag. 30.	
Vniuersalis totius Medicinæ adumbratio. Cap. IIII. pag. 35.	
Elementorum conditiones & officia. Caput V. pag. 40.	
De Seminibus & Astris, Radicibus rerū, eorumq; proprietatibus & differentijs. Caput VI. pag. 48.	
De Principijs corporum, & Elementorum permixtorum natura. Cap. VII. pag. 59.	
De Generatione rerum naturalium, & Seminū Mechanica lithurgia. Cap. VIII. pag. 78.	
De Mixtione, & huius comite Transplantatione. Cap. IX. pag. 132.	

B 3 De

De Generatione humana, & Transplantatio-
nibus Generationi superuenientibus. Ca-
put X. pag. 147.

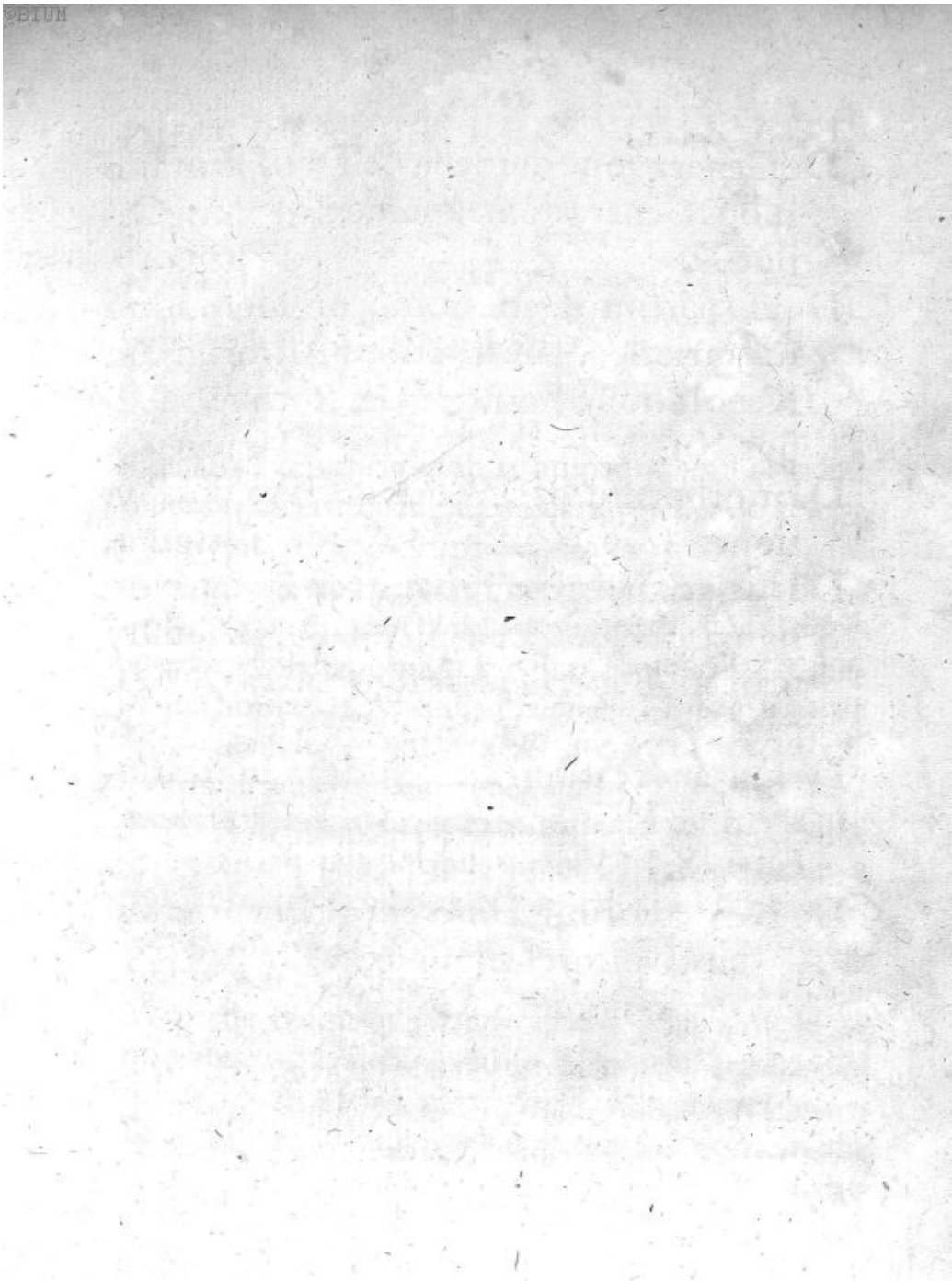
De usu partium, actionumq; omnium admi-
nistracione, & de fructibus Astrorum, in
Reuolutione humanæ Anatomix. Ca-
put XI. pag. 169.

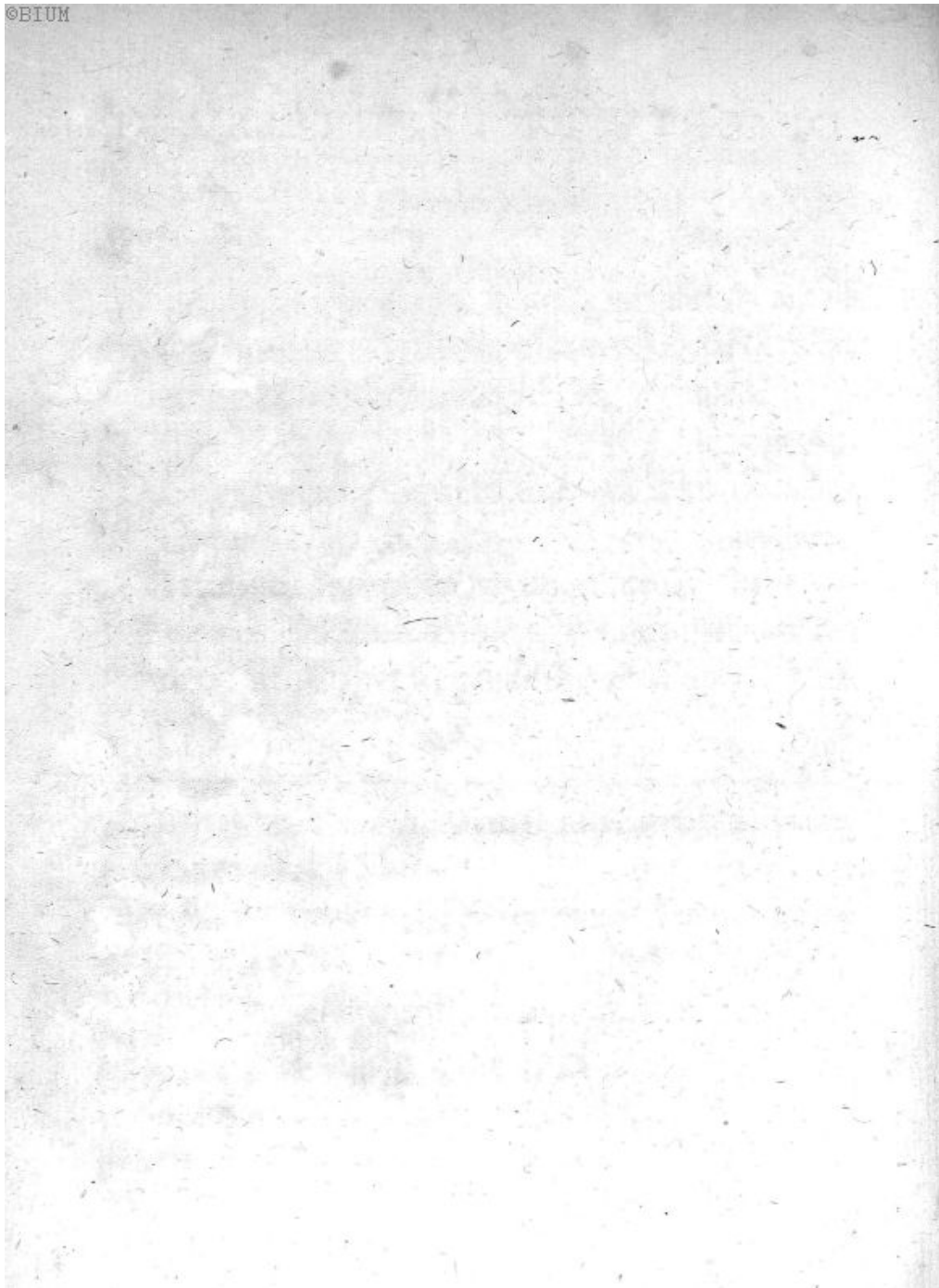
De morborum Generatione & Transplanta-
tione. Cap. XII. pag. 203.

De locis & temporibus morborū, cæterisq;
signaturis, in Mechanico Generationum
processu superuenientibus. Cap. XIII.
pag. 292.

De Curandi ratione, & legitima Indicatio-
num ac Remediorum administracione.
Cap. XIII. pag. 339.

De Remediorum, Differentijs, Proprietati-
bus, Compositionibus, & Præpa-
rationibus. Cap. XV.
pagina 377.

DE ORTV ET PROGRESSV AR-
TIS MEDICAE, MEDICORVM.

que diuersis Sectis.

CAP. I.

Elebris est memoria Æsculapij, Podalyrii
& Machaonis apud antiquos: quod di-
uina & admiranda Medicæ artis potesta-
te, infirmitatibus humanis consuluerint:
quamuis incertum sit, qua medendi methodo & lege
usi fuerint. Primus Hippocrates inter eos quorum
memoria ad nos peruenit, declarauit artis suæ Prin-
cipia, prædictionum & curationum causas ac modos
aperuit, obseruationesq; medicas summa fide & dili-
gentia posteritati reliquit, Artem uerò medicam antè
se inuentam fuisse, testatur ipse in iuramento, ubi fi-
lios præceptorum suorum, à quibus hanc artem dis-
dicit, se fratrum loco habiturum iurat. Vixisse
quoq; nsdem temporibus alios Medicos, qui ex hy-
pothesibus dissimilibus & longè dissidentibus, mor-
borum causas & curationes deduxerint, constat, ex
multis locis Hippocratis, in quibus aduersus dictos
Medicos, eorumq; hypotheses disputat. Post Hipa-
pocratem, ad Galeni tempora, etsi plurimi intercesse-
runt Melic, Asclepiades, Archigenes, Herophilus,
Diocles, Erasistratus: eorum tamen memoria in ob-
scuro

A

scuro

IDEA MEDICINAE

seuro est. Deprehendimus apud Galenum, & hos quoque, artem ad certa Principia reuocasse, morborum causas & curationes, suis hypothesebus consentaneas, constituisse: ut Empiricorum interea coetus sileam, qui omnibus temporibus, & ad hæc usque nostra secula, celebres fuere. Hoc uastum Medicinæ pelagus, & tantam Medicorum confusionem, Galenus in ordinem reuocare conatus, posteaquamprehendisset Præceptores suos, persuasionebus & probabilibus coniecturis artem tradidisse: non contentus uaga & mobili hypotheseum congerie, ex quibus opiniones & fallaces operationes, magis quàm Scientiæ & efficaces actionum processus resurgunt: indefesso studio, curis & peregrinationibus, certas Demonstrationum leges diu quæsiuit: & tandem Geometricorum scholas accedens, Demonstrationes exquisitissimasprehendit. Harum copiam & facultatem, breui comparatam, ad Medica theoremata magna facilitate accommodauit. Itaque Geometricorum more, Principia & Axiomata artis suæ constituit: omnia oriri ex quatuor Elementis: misceri Elementa certis ponderibus & mensuris: symmetriam Mixtionis, sanitatis productricem, ametriam morborum & mortis: Rerum omnium actiones & uirtutes ex Elementis prodire, & Formâ specificâ, uel proprietatem essentialem uniuscuiusque rei, ex certo Elemento

PHILOSOPHICAE.

mentorum congressu deriuari. Contraria contrarijs curari, calidum frigido, humidum sicco. Secundas qualitates, ex primis mirabiliter deducit. Quatuor humores Elementorum qualitatibus primis & secundis insignitos adiunxit: ex quibus subtilitate compendiosa, morborum omnium elementalium, symptomatum curationumq; causas & modos, deduxit. Hac artis facilitate allecti quamplurimi, ut sunt humana ingenia à sudore ad otium plus iusto prona, neglectis aliorum placitis & medendi rationibus, unum Galenum totius Medicinæ Ducem & Monarcham constituerunt: eiusq; scripta in ordinem & nouas Centurias redegisse, honori fuit. Adiecerunt postea Arabes obseruationes, & remedia quædam Galeno incognita protulerunt. Nostra ætate noua morborum cohortes, & antiquorum remedia in morbis nostris irrita & uana, magnas in arte medica peperere controuersias: dum unusquisque ex Galenicis Principijs & tot seculis custodita ac quasi per manus tradita Methodo, tam insolentium Symptomatum, & cedere non uolentium morborum, causas & curationes eruere conatur. Itaque paradoxo morbi, paradoxos Medicos peperere. Fernelius ad totam substantiam confugit, uel proprietate occultam, ut & alij quamplurimi. sed Principia, Methodum, & curandi leges à Galeno positas, amplexus est, nouos hos morbos solis alexi-

IDEA MEDICINAE

terijs & occultis remedijs empiricè curandos asseue-
 rans. Singulorum placita accuratius rimari nostri
 non est propositi. Satis fuerit, famosiores Sectas, &
 eos qui fata Medicorum hactenus in Orbe guber-
 narunt, nominasse. Qui plura Medicorum genera
 cognoscere uoluerit, Plinium & Historicos con-
 sulat. Quod ad altiores attinet Medicos, & Philoso-
 phos, qui diuiniore artis origine, potentiorèq; me-
 dendoratione uisi sunt, quia mortalium consuetudine
 neglecta, solitudines quaeruerunt, famæ popularis
 egregij hostes, Commentariaq; reliquerunt, obscuri-
 tatum & ænigmatum plena, apud uulgus ac popula-
 res mortalium cœtus, memoriam famamq; in totum
 amiserunt: quo fit, ut Historicorum Annales effuge-
 rint. Semen nihilominus immortale, & perenni mul-
 tiplicatione in æuum duraturum, reliquerunt. Ho-
 rum uestigijs insistens. **THEOPHRASTVS** ille
PARACELSVS, nostris temporibus uniuersam
 Medicinam immutauit. Elementorum naturas &
 condiciones longe diuerso modo exponens, Genera-
 tionum ac Transplantationum doctrinam cumulate
 clareq; proposuit. Astronomiæ uitalis Methodum re-
 uocans, morborum Generationes, & Transplantatio-
 nes alijs Mechanicis ascripsit, repudiata humorum
 familia. Horum loco Mineralia introduxit, corporaq;
 omnia ex Mineralibus constare autoritate munda-

næ

næ Anatomix, demonstrauit. Indicationes curandi, nouas planè, sed magna latitudinis potestate explicatas, adiecit, & cœtus omnium Medicorum, inexpectata hac artis innouatione, tædio, pœnitentiâ, ira & confusione repleuit. Etenim qui in Galeno nunc consenuimus, artisque operibus fidem theorematum, quantum fieri potuit, stabiliuimus, difficulter ab opinione antiqua dimouemur. Quoties merabilem uomitione reiectam conspeximus? secta uena, discrimina humorum animaduertimus? frequentî Anatomix, inspectione, partium humani corporis situs, figuras, consensus, substantiam, usus & actiones didicimus? repletis euacuationem deberi, alterata in contrarium mutanda, naturali sensu cognouimus? His in hunc modum comprehensis, magna artis laude uertiginosos capitis affectus ex uentriculi consensu, febres, ictericas, uiscerum obstructions, pilulis ex hiera simplici, alephanginis, cochis cum elleboro, diaphænicone, diacatholice, &c. sustulimus: digestionem præmissa cum syrupo de betonica, stœchade, oxymellite simplici & composito, ex mandato Hippocratis, iubentis ante purgationes fluida facere corpora. Quoties uenæ sectione, immanissimos dolores, inflammationes seuißimas, ardentissimasq; febres iugulauimus? Hæc et huiusmodi ex hypothesebus nostris deducta, mirum

in modum nos confirmarunt, Galenicaque decreta irrefragabilia esse stabili autoritate persuaserunt. Preterea, quis non tam foecunda Hippocratis oracula, ex quibus haec omnia, interpretante Galeno, & ad suas leges ac Methodos reuocante, fluxisse constat, ueneraretur? lubet enim concocta medicari non cruda, neque in principijs: interdum pharmacandum, scilicet in ualde acutis, etiam eodem ipso die, si materia ad excretionem prouocarit: tardare enim in talibus perniciosum. Concoctiones crisis & salutis esse indices, cruditates uero ubique suspectas. Quae purgare oportet, quo maxime uergunt, eo ducenda, locis & uis utiliter eo ferentibus. Haec & similia, opinionem tot seculorum memoria conseruatam, custodiunt ac tuentur, repudiatis haeresibus tam recentibus quam antiquis. Aristotelica quoque Principia & Philosophia, Galenicis domestica sunt ac consanguinea, ab uno eodemque fonte deducta: Illi ad Anatomiam Geometricis partitionibus adaptare conantur. Vehementer quidem urgent & persuadent huiusmodi rationum momenta: sed rursus in magnis morbis & difficillimis, desperata esse omnia remedia, tam Arabum quam Graecorum, adeoque morborum ludibria: uanas esse Indicationes, & Analogismos, uetularum & empiricorum absurdis remedijs frequenter cedere. Spurios quoque et adulterinos Theophrasteos,

qui

qui fucatis nominibus Theophrasti remedia se usurpare iactant, in multis magnis morbis Galenicis superasse constat: quamuis incertam & periculosam eorum medendi rationem non approbem. Ex hac Sectarum diuersitate, opinionum rationumque confusione, ac remediorum medendi que uia lubrica & incomprehensa, si quis eluctari potuit, plenum humanitatis fuerit, alijs opem tulisse, quibus in tam procelloso mari, naufragij periculum imminet. Nec eorum iudicij standum, qui uni Sectae addicti, aliorum inuenta in uniuersum rejiciunt. Frugibus inuentis glandes deuorare uelle turpe est: turpius, iudicij libertatem seruitute amisisse. Nos, spreta mancipiorum turba, liberis & incontaminatis ingenijs, Medicinæ Philosophicæ Ideam proponemus, & Principia dabimus, ex quibus de Sectarum omnium ueritate & uigore, iustam censuram facere quis possit, meliora ac puriora eligere, spretis opinionum errorumque labyrinthis, utcunque nominum *Ἀερολογία*, methodica artis adumbratione, fraude fidem facere conentur.

Initio ipsius Medicinæ naturam, condiciones & proprietates declarabimus, longe alia ratione, quam hactenus in scholis usitatum fuit. Neque enim longa & tædiosa disputatione Lectorem fatigabimus, famosis illis quæstionibus: Sitne Medicina, scientia

IDEA MEDICINAE

entia uel ars : partim ne theorica , partim practica :
 neq; salubrium, infalub. & neutroru, ut nunc, tunc,
 olim, accuratas quidem, sed uacuas distinctiones ad-
 ducemus. Longe aliam uiam ingrediemur : nomini-
 bus relictis, quid sit Medicina, & quæ fundamenta ha-
 beat in Natura, scrutari consilium est. Hisce decla-
 ratis, officium Medici, & quæ in Medico requiran-
 tur, adiungemus. Tandem Medicinæ Ideam propo-
 nemus: coniungentes ea omnia, quæ ad cognoscen-
 dam humani corporis lithurgiam, usus partium, sani-
 tatis & morborum originem, & ex altera parte, quæ
 ad Balsami naturalis, totius Creaturæ nuclei, ac mor-
 borum omnium Medicinæ unicæ & ueræ, naturam
 cognoscendam, humanisq; necessitatibus legitime
 accommodandam, facere uidebuntur. Postremo,
 singula membra particulatim rescabimus: demon-
 strationes & mechanicam singulorum lithurgiam,
 qua possumus breuitate adnciendo, finem hisce rudi-
 mentis & rerum primis adumbrationibus impone-
 mus. Quod si laborem nostrum candidis & æquis
 iudicijs placuisse animaduuerterimus, breui foecun-
 diora adiungemus : comitesq; dabimus
 huic nostro foetui, solida & in-
 conuulsa radice stabili-
 litos.

Quid

QVID SIT MEDICINA, ET QVÆ FVNDAMENTA HABEAT

in Natura.

CAP. II.

Vi haftenus de re medica scripserunt, Medicinam esse artem, ad sanitatem humani corporis conseruandam, morbosq; abigendos, debite omnia administrantem, dixerunt. Nos uero uulgares illas definitiones non quaerimus. Maius est hoc quod in animo uersamus: sit ne subiectum aliquod in Natura, materia quaedam sensibus obuia, qua debite praeparata & administrata, humanos languores auferre possit, adeoq; Medicina recte appellari, & artis appellatione insignire oeconomiae suae legitimam gubernationem, gubernatoremq; artificem iuste appellare. Ita enim artes omnes mechanicae, materiam a Natura accipiunt, cuius naturam, proprietates & condiciones omnes, exquisite rimantur: qua praeparatione, quibus medijs, quo mechanico processu, ad usus necessitatesq; humanas optime accommodari possit, magnis laboribus inquirentes: quibus inuentis & perceptis, artem constituunt, artificesq; pariunt. Est tamen artium harum permagna latitudo. Quaedam enim subiectis

B
mate

materijs dominantur, eas' que figuris formis' que a
 nimo conceptis, ad arbitrium uestiunt: ut statuarij,
 fabri, figuli, &c. Aliæ, quia occultiores materias tra-
 ctant, nec ita sensibus manifestas, Naturæ potiores
 partes tribuēdo ministrantes debita adhibent, Natu-
 ræ negotium & curam omnem concedentes: ut agri-
 cultura. Nōnullæ medio modo se habent, utriusque
 beneficio, tam artis quàm Naturæ negotium pera-
 gentes: ut uitrarij, aurifabri, metallicorum & minera-
 lium separatores. Hippocrates certè Medicinam in-
 ter eas artes retulit, quæ Naturæ gubernationem &
 imperium concedunt. Dicebat enim, Naturas mor-
 borum medicatrici ces, Medicum uerò ministrum. Alij
 pares dignitates, & interdum Medico priores tribu-
 ere ausi sunt: sed laxa & ambigua ualde Medicinæ si-
 gnificatione, de elementalibus & semine interno pro-
 ductis morbis, Hippocratem locutum fuisse non ani-
 maduertūt. Et nos, cum de Medicina hîc loquimur,
 non intelligimus, uenam secare, luxatos artus repo-
 nere, mortua amputare, hernicosos & calculosos se-
 ctione sanare: sed uitalibus & potentibus remedijs,
 morbos illos radicales, in corpore ex semine progna-
 tos, auferre. De Chirurgicis administrationibus, iusta
 ægrotorum diæta, exercitijs & similibus dicturi su-
 mus, ubi ea attulerimus, quæ Medico necessaria sunt.
 Mirabuntur hoc loco plurimi, nos in re tam facili ho-

ras

ras consumere: scripsisse Galenum, Dioscoridem, Serapionem, Mesuen, copiosè de materia medica, & medicinarum facultatibus: certas quoq; classes constituisse, ex quibus remedia eruerentur, scilicet ex Herbis, Mineralibus & Animalibus. Sed hac facilitate contenti non sumus. Etenim non tam remedia, quàm uenena, hisce ordinibus contineri unusquisque mecum fatebitur: & tamē medicamenta remediaq; à plurimis hætenus appellata sunt: perinde ac si ligna & lapides statuarum nomine insignirentur. Galenus posteaq; morbos ex intemperie introduxisset, simplici & cum materiæ affluxu, symptomatum manifestis iniurijs animum adhibens, curationesq; alteratione absolui docuisset, & humorū uitia, ex quibus morbi deriuantur, in copia, asperitate, uisciditate, tenuitate, crassitie, mollitie, cruditate, collocasset: his aduersa remedia, alteratis, calida, frigida, humida, sicca: causarū uitijs, expurgantia, leuigantia, attenuantia, incidētia, relaxantia, constringentia, coquentia, compendiosè opposuit. Saporum deinde beneficio, applicatione & experientia, hæc desiderata remediorum genera, in Herbis, Mineralibus & animalium partibus, inuenit: quamuis Empiricorum beneficio, non omnia calida promiscuè refrigeratis adhibenda esse didicerit. Animaduertit quoq; ex facultatum et actionum contrarietate, quæ in multis simplicibus mani-

IDEA MEDICINAE

ste deprehenditur, substantias dissimiles & saepe con-
 trarijs proprietatibus insignitas, in re una simplicior
 contineri: quamuis leuissime, quasi per iocum hoc
 negotium attigerit. Et quia saepe, ferè semper in
 simplicibus remedijs, aduersabantur facultates quæ-
 dam intentionibus conceptis, siue agendi potestate
 immodica, siue saporum & odorum insueta ingrati-
 tudine, siue facultatibus in contrarium tendentibus:
 mixtione & compositione, cuncta obstacula fusiuit:
 quæ desiderabantur, adiunxit. Arabes, sacchari &
 mellis foecunditate, uniuersam remediorum amaritu-
 dinem, in mirabilem dulcedinem transformarunt.
 Correctiones quoque nouas uiolentium medicamen-
 torum, scammoniam cytonijs, colocynthidem la-
 cte, helleborum radice raphani præparantes, attule-
 runt. Et tamen symptomatum uiolentiam, uiriumque
 deiectionem deprehendentes (utcumque correctione
 uenenum abstulisse se arbitrabantur) Confortatiua &
 Cordialia magna necessitate adiunxerunt. Horum
 farragine, pyxidibus superba, quasi uictoriae trium-
 pho, uniuersa loca repleuerunt: rati, quod res erat,
 finem de operis absolute & perfectione iudicare.
 Nec aliam medendi uiam in scholis & aulis Princî-
 pum hæcenus receptam animaduerto. Quid enim
 ulterius ex opulenta Naturæ officina peterent, qui
 morbos, morborumque genitores, externis illis quali-
 tati-

tati-

tatibus & mortuis superficialium umbris, infelici errore ascribunt. Sanari quidem hisce remedijs morbos nonnullos, methodoq; abhibenda, concedo, sed non esse ueram & perfectam sanationem, nec uera sinceraq; medicamenta, ex ijs, quæ mox dicturi sumus, manifestum euadet. Singula enim suis locis opportunè explicanda sunt. Interea, si nouitate inueta Lectorem, multa contradicere uolentem, offenderimus, ueniam petimus: & si petimus, qui bona fide pollicemur, nos contradictionibus illis, debitis temporibus, etiam cum scenore responsuros, & patientiæ usuram plurimarum difficultatum ac obscuritatum explicatione compensaturos. Etenim, si hoc loco, medendi uarietatem, remediorumq; diuersa genera declarare uellemus, multa distinctione, & copiosa rerum supellectile, opus esset. Rectius id facturi sumus, ubi morborum explicata natura ortu & transplantatione, medicinarum quoq; differentias adiungere tenemur. Nec tanta opus esset clientela, tot satellitibus, si uulgares has medicinas amplecteremur, neq; potiora in Naturæ sinu contineri arbitraremur. Quod si hactenus iocose egimus, nunc serio dicemus, facultates omnes has, calfacientes, refrigerantes, humectantes, exiccantes, abstergentes, incidentes, attenuantes, incrassantes, restringentes, attrahentes, & quod mirum multis uidebitur, etiam purgantes,

externas esse, corruptibiles, crudas, impuras, mobiles, infirmas, sæpe uenenatas: quamuis benigna felicioris Naturæ, interni Solis, Mumiaë & Balsami permissione fruantur: cuius beneficio cohærent, in unam œconomiam conspirant, & effectus interdum producunt suæ naturæ limites plurimum excedentes. Hoc est illud Balsamum, Elementum, Semen, de quo dicebat Aristoteles, Omnis Animæ potestas, alterius cuiusdam corporis. particeps esse apparet, eiusq; diuisionis, quàm quæ Elementa appellantur: & quemadmodum nobilitate obscuritateue, Animæ inter se discrepant, ita & natura eius corporis differt. Continet enim in se semē cuiusq; fecunditatis suæ causam, nempe ipsum calorem, qui igneus minimè est, neq; id generis facultatem aliquam æmulatur, sed spiritus qui in semine spumanteq; corpore coercetur, & natura quæ in eo est spiritu, proportionè respondet Elemento stellarum. Quamobrem ignis nullum animal generat, neq; constitui quicquam dēsis, uel siccis, uel humidis uidetur. At uerò Solis calor & Animalium, nō modo qui in semine cōtinetur, uerumetiam si quid excrementi sit, quanquam diuersum à Natura, tamen id quoq; principiū habet uitale. Itaq; dura, mollia, lenta, rigida, aspera, leuia, caloris & frigoris uel effici possunt: at propria cuiusq; ratio & essentia, nequaquam ex Elementis emergit. Hunc locum Aristotelis eo lubentius

tius

tius ascripsi, quia facilius ab ijs persuademur, quæ
 consueta sunt: et rudimenta quædam habet conducen-
 tia ad noticiam illius Balsami, Elementi, Seminis, Mu-
 miæ, quod ego pronuntio fundamentum esse totius
 Medicinæ, & morborum omnium medicamentum
 uerum ac solum, modo debita præparatione, ab im-
 puritatib. separatū, matura uitaliꝝ potestate ornatū,
 corporib. humanis adhibeatur. Et nisi hoc Semen in
 Natura nobis relictū esset, frustra morborum curatio-
 nes aggredieremur: rectè caneremus incurabiles Po-
 dagras, Hydopes, Epilepsias, Lepras: amaritudinis
 pocula, magna egrorum anxietate Medicorumꝝ tæ-
 dio rectè misceremus, & cū Plinio iuste dubitaremus,
 parens ne melior, an tristior nouerca fuerit Natura
 homini. De hac materia, re tam nobili & necessaria, ni-
 hil apud Galenum deprehendimus: quamuis inter-
 dum totius substantiæ mentionem faciat, eximia actio-
 num potestate adductus, confestim tamen correctio-
 ne hac utitur, se totius substantiæ appellatione, nihil
 aliud significare, nisi certam quandā commixtionem
 calidi, frigidi, humidi, sicci. Fernelius palàm fateba-
 tur, in Natura excellentius quippiam contineri supra-
 uulgatas illas Elementorum qualitates, & in errore
 uersari illos, qui omnium actionum causas ijs ascri-
 berent: sed, rerum difficultate perterritus, post longa
 uiarum tædia, in ipso limine uictoriæ adumbrata
 uesti-

uestigia posuit: naturam, officia, proprietates & condiciones interni huius Elementi se ignorasse, modesta confessus est interpretatione. Occultas enim & abditas proprietates in hac familia cōtineri affirmat. Quod si noua omnia inuisa sunt, qui hanc materiam scrutantur, huius Balsami officia & proprietates inquirunt, magna antiquitatis autoritate confirmantur. Etenim hæc est illa Natura, in qua seminariæ rerum Rationes delitescunt, quibus Platoniorum Philosophia triumphat. Et nisi nominum inuidia rebus infamiam pareret, dicerem hanc esse quintam Essentiam, à nigris illis Philosophis toties decantatam. Hippocratem si adduxerimus huius Elementi interpretem & testem, irascentur Galenistæ, ægrefequentes se tanto patrono orbari. Is, in libello de Antiqua medicina, posteaquam eorum hypotheses repudiasset, qui caliditati, frigiditati, humiditati, siccitati, morborum causas & curationes ascripserunt, subiungit, *πάντα ἀπὸ δυνάμεως γίνεσθαι. δυνάμις* uerò appellat acerbum, acidum, amarum, dulce & *παντοίων*. Quod enim morbos producit, uiribus & agendi potestate pollet. Non est, inquit, calidum & frigidum, *τὸ τῆς μεγάλης δυνάμεως ἔχει, ἀλλὰ τὸ θερμὸν καὶ πικρὸν, &c.* Rursus morborum curationes, non calefacientibus, refrigerantibus, absolui docet: sed à Charionijs qualitibus, *ἀπὸ δυνάμεων*: quod alibi repetebat, Naturas morborum medicatrices

PHILOSOPHICAE.

87

trices affirmans. Hanc Naturæ, *δυναμικῶν* & caloris naturam sæpe inculcat. In libello de Carnibus dicit, *τὸ θεῖον* diuinum aliquid esse, omnia audire, intelligere & animaduertere. Si puram & ab aliorum Elementorum permistione absolutam Balsami naturam intellexerit, ignoro: certè, proprietates ac signaturas eiusdè, in Naturæ familia etiamnum habitantis, clarè exposuit. Theophrastus ille Græcus, Aristotelicæ Philosophiæ alumnus, libro de Causis plantarum, hanc materiã attigit, appellauit *τὸ ἐμβιον τῆς φύσεως*, uitale principium in Natura, cuius uirtute uiuunt uigētq; omnia: cætera mortua sunt. Theophrastus uero Paracelsus, Germaniæ decus, multis nominibus fecundum hęc Naturæ thesaurum ornauit; Balsamum, Mumiam, Mercurium nominat: item Quintam essentiam, Arcanum, Elixir, Materiam perlatam, Mannam, &c. Sed curram diuersa expositione, appellatione, officiorum proprietate, unius rei naturam, tot Philosophi declarauerint, constabit, si singulorum intentiones, scientiis & inquisitionibus subiectis accommodatas ad incudem reuocauerimus. Platonici considerantes continuitatem huius Mundi cum Archetypo, deprehenderunt materiam quandam fecunditate Rationum ab Anima mundana conceptarum, grauidam; cuius ministerio explicarentur ac statis temporibus prodirent, quæcunq; sinu superioris Naturæ

C

quieto

IDEA MEDICINAE

quieto silentio antea continebantur: atq; hac ratione
 feminalem naturam tanquam feminum conseruatricem
 & propagatricem appellauerunt. Aristoteles &
 Theophrastus generationum causas & modos inqui-
 rentes, tam ordinatas Naturæ propagationes, con-
 formationes & conseruationes admirati, animadu-
 erentes neq; Elementum qualitates, tam augustis
 officijs satisfacere posse: quãuis magna fœcunditate
 plurimarum mutationum rationes antea explicaf-
 sent, præstantiorem quandam materiam, potentiori-
 bus signaturis & qualitatibus ornatam in Natura
 contineri, confessi sunt: quæ mobilem & momenta-
 neam Indiuiduorum naturam, stabili Spécierum con-
 seruatione, ab interitu tueretur, diuiniorsq; Naturæ
 participatione Rationum ordinatas signaturas in ge-
 nerationum lithurgia dispensaret. Rectè igitur Theo-
 phrastus, uitale Naturæ Principium appellauit, q; cæ-
 teris omnib. Elementis uiuendi facultatem suppeditet.
 Planius Aristoteles: quid mirum? præceptore
 usus est Platone, facultates Animæ generationi dica-
 tas, in corpore quodam habitare dicit, nō turbidis ex-
 ternorū Elementorum qualitatibus contaminato, sed
 puro & diuino: corporaq; hæc inter se differre, subti-
 litate, puritate, tenuitate, crassitie, mobilitate, secundū
 facultatum, quas participant, conditiones & gradus.
 Deinde hoc corpus ab œconomia complexionum ac
 qualis

qualitatum absoluit, nec caliditate, nec frigiditate, nec humiditate, nec siccitate, nec ullis eiusmodi Resol-
lacci s qualitatibus uestitum, præter omnem Galeni
expectationem, asseuerans. Spiritum quoq; dixit,
ob subtilitatem & miram agendi uelocitatem. Certè,
uocabulorum *κρυβολογία* hoc loco neglexit, dum rem
unam eandemq;, spiritus & corporis appellatione
donauit: philosophicè tamen locutus est. Illi e-
nim spiritualia corpora et corporales spiritus lon-
gè antea receperunt. Quinetiam excrementa An-
imalium hoc uitali Principio perfusa esse animad-
uertit: uiuentia enim producant. Postremò, Essen-
tiam, propriamq; uniuscuiusq; rei rationem, in qui-
bus tota actionum potestas uiget, huic corpori attri-
buit. Hæc decreta à Fernelio quoq; recepta sunt: sed
uerebatur ne materiæ & corporis appellatione, tam
nobilem contaminaret Naturam. Ideoq; totam sub-
stantiam, formam substantialem nominauit. Hippo-
crates causarū naturalium, ex quibus actiones fluūt,
discrimina contemplatus, deprehendit nonnullas, tã
in generatione morborum, quàm in curatione, lan-
guidas esse, infirmas, sine impressione fixa & uitali: ut
ex labore uel Solis æstu productas Ephemeris: item,
catharros ex frigidiore coeli occurso: & corporū alte-
rationes, quæ caliditatis, humiditatis, frigiditatis, sicc-
tatis ministerio perficiunt. Alias uiriū & facultatū ua-
lida potestate uigere, ex quib. impressiones fecundæ,

uitales, & solida radice constantes procedent. Illis neglectis, his, morborum generationes, ut & aliarum rerum omnium ex terranae continentis exordia, inuisa ueritate ascripsit. Quia uero saporum insignes differentias, hisce materijs adiunctas cernebat, ex eorum familia nomina mutuatus est, dulce, acerbum, acidum, amarum, &c. illud esse quod ualida potestate praeditum sit, affirmans. His curaciones & ortus morborum absolui docere frequenter puram Balsami naturam non exposuit, prope tamen accessit, remediaque constituit, quae nos posthac Specifica cruda appellabimus in remedium expositione, ubi haec omnia copiosius clariusque explicabuntur. Secretiores Philosophi, qui Hermetem securi, impuritatem a puro separare didicerunt, corruptibilem & foedam superficialium Elementorum naturam animaduertentes, puriorem illam crystallinamque materiam, quae tum Elementum, Essentiam, Balsamum, Materiam perlatae, & mille huiusmodi nominibus appellatur. Sed quid Philosophorum decretis securi insistimus? Cum his negotium nobis est, qui de his rebus ne per somnium quidem haecenus cogitarunt. Igitur exemplis ex Naturae officina desumptis, docendi sunt, in singulis rerum ordinibus, quae Elementorum sinu fouentur, contineri Naturam quandam radicalem, uitae Principium, actionum fontem, foecunditatis authorem, Genera-

nerationum, Transplantationum, omniumque natura-
 lium actionum moderatorem: huius beneficio Ele-
 menta repugnantia, concordia mixtionis lege ligati,
 & digestis temporibus, corruptis ac consumtis di-
 ctis Elementis, remanere nihilominus in hac mate-
 ria, uitę Principium, Radicem, Speciem et Semen rei:
 tanta potestate uulgaras Elementorum qualitates ex-
 cedere. Sicerbarum Balsamus, Mumia, Radix, Ele-
 mentum, quomodo cuncque appellare libuerit, non in
 alimentario humore quo perfunditur, delitescit, nec
 in fæculentis & crassis sordibus: sed in excellentio-
 re quadam humiditate deprehenditur, quæ magna
 fortitudine externis iniurijs impressionibusque resi-
 stere solet, et reliquis Elementis admixtis corruptio-
 nem subeuntibus, etiamnum uiget, ac Specierum si-
 gnaturas inuiolatas, ad nouorum Indiuiduorum
 procreationes, conseruat. in hac, Rosa hyeme habitat.
 Neque in omnibus plantis isdem sedibus consenta-
 nea natura suæ domicilia, quæsiuit: sed longe diuer-
 sis, pro Specierum diuersitate. In quibusdam enim
 radicem inuenit habitationi accommodatam: in a-
 lijs stipitem: in nonnullis semen ipsum. Interea uni-
 uersam totius plantæ œconomiam, sua benignitate
 perfundit: nec quicquam est, uel in radice, uel folijs,
 uel stipite, quod ipsius præsentia uitali destituatur:
 quamuis recipientium diuersitate, participationes

C

3

contin-

IDEA MEDICINAE

contingant longè lateq̄ inter se differentes. Quemadmodum autem in Animalibus ex uniuerso corpore semen confluere prodiderunt Philosophi, quamuis in testiculis, & partibus Generationi dicatis, elaborationem, maturitatem & absolutionem primùm consequatur: eodem modo, omnes plantarum partes, seminae uitaliq̄ hoc Sulphure gaudent. Nihilominus in quibusdam quæ testiculorum uicem gerunt, præparationem & maturitatem, semini necessariam consequitur. Ita enim digestum, plurimis iniurijs externis resistere potest. Qui huius corporis differentias, proprietates & conditiones exquisitè cognoscere uoluerit, rei rusticæ Scriptores consulat: & Generationū ac Transplantationum uarietate comprehensa, magna rerum autoritate copiaq̄ confirmatus, fatebitur uniuersæ Naturæ fundamenta cōtineri in hoc Balsamo, uitali Sulphure, radicali humido, Semine, Mumia, prima Materia. iam satis est; nec enim sufficiunt nomina, ad dona tam diuitis Naturæ declaranda. A Plantis ad Animalia digressi, similem materiam, etiā Philosophorum testimonijs confirmatā, deprehendemus: quamuis subtilitate & materiae tenuitate, à plantarum Balsamo plurimū differat. Immortalitatis superbam spem faceret, si corporum solidorum & fixorum coniugium, facultates tam nobiles non repudiarent. Hoc est illud Innatum calidum, quod in crescentibus plurimum esse pronuntiauit Hippocrates. Galenus Concreto

cretorum et Abstractorū subtilitate, mentem Hippocratis se affecutum falso putauit: calido abūdare adolefcentes, non calore, affirmans. At uerò Hippocratis Innatum calidum equiuocum planè est, si cum calore et reliquis Elementorum qualitatib. comparēt, proprietate, natura & toto genere disidens: tantū abest, ut ex cōmixtione & phantastica quatuor Elementorum complexione, originē suam ducere uelit. Huic lithurgiā totius Animalis ascripsit Hippocrates: Facultates omnes, etiā diuersissimas, locis tēporibusq̄ cōsentaneis, huius beneficio absolui pronuntiauit: Crises quoq̄ & salutes morborū concoctiones, ab eodem proficisci, constanter asseuerauit. Si quis admiretur tantam officiorum uarietatem tot nominibus insignitam, in unam eandem que materiam uel naturam confluisse, scholas Philosophorum accedat, uel nostris patienter se accommodet arbitrijs. Scimus enim opportunitatem, loca & tempora nouimus, ubi uotis ac auidæ ipsius expectationi satisfaciendū fit. Interea beneficii loco adijciemus, Balsamum hoc animale, uel uniuersā corporis Anatomia occupare, & pro diuersa Tinctura, Impressiōe, Cōfluentia, quā diuersis locis recipit, diuersas quoq̄ producere actiōes. Itaq̄ si partes occupauerit mobiles, motū ciet: si sensibiles, solum: alibi cōcoctiones, excrementorū separationes, alimēti distributiones, nutritiōes, moderabitur: hīc fecūditatis memor, Tincturas admittit et preparationes Genera-

tioni

IDEA MEDICINAE

tionem necessarias. Quod si uiuendi errore, noxium
 aliquid latenter ipsius Prouinciam occupauerit, o-
 mnibus collectis uiribus, prudentia insigni, ho-
 stem, nunc confectum aggredietur, nunc decreta di-
 gestaq; tempora expectabit, concoctionesq; molle-
 tur, quibus absolutis, sine sudore & sanguine trium-
 phum aget, debilitata paulatim in naturalem statum
 reducens: fortiore uero hoste, ualidioribusq; satelliti-
 bus Prouinciam occupante, ut suorum Citium mini-
 sterio abigi non possit, multa prius moliens succum-
 bet, Medicorum ope frustra implorata. Præterea hoc
 est illud Balsamum, quod pro sale corpori datum ne
 putresceret, a Philosophis accepimus. Et quid aliud
 est Mumia balsamita, conseruans mortale corpus a
 uermibus? Mineralium quoq; classes ualidissimum
 obtinent Balsamum. Solidam enim & homogeniam
 propemodum materiã occupauit, nec sensui, nec mo-
 tui, in his, seruire debuit. Itaq; perfecta quædam Indi-
 uida hic absoluit, quæ copia & puritate Balsami mu-
 nita, non annorum longa serie, senectutis incommo-
 da admittunt, nec ullis externis iniurijs labefactantur.
 Viuunt quoq; quamuis corporum compedibus im-
 plicata, uitales actiones depromere non possunt, ni-
 hilominus si in actum reducantur, mira actionum uir-
 tute uitales qualitates demonstrant, usque adeo, ut ui-
 talium qualitatum differentias, ex quibus actiones o-
 mnes

omnes proficiscuntur, ad horum ordines reduxerit
PARACELSVS, nominaq; plurimarum rerum inde
desumpserit. Diuersa quidem proprietate insignitum
semen obtinuerunt. Indiuiduorum enim propaga-
tione non multiplicantur. Altioribus parentibus or-
tus sui primordia ascribunt, qui natorum mobilem
Rempublicam non ingrediuntur; quo fit, ut à pluri-
mis uita penitus carere existimentur. At certè uite ma-
nifesta indicia illis saepe demonstrarunt, qui illorum
officinas diligentius scrutati sunt. Crescunt enim ma-
tunitatis tempora habent, nutriuntur, excrementa pa-
riunt, quæ potentibus paroxysmis sepe reijciunt, ma-
gno Metallicorum pauore; alia paulatim in superfi-
cierelinquunt. Et quid uerbis opus est: quæcunq; sa-
porum & odorum ualida facultate prædita sunt, ea
quis mortua pronuntiabit? Vitarum discrimina sunt
& gradus, ut & Balsami huius uitalis: nec omnia ma-
nifestè uiuunt. Quod si Philosophis credimus, quæ
manifesta uita fruuntur, ex ijs componi uidebimus,
quæ occultè quondam uixerunt. Hactenus in Plan-
tis, Animalibus & Mineralibus, uitale Principium,
Balsamum, Semen, inesse demõstrauimus, actionum
omnium fontem & principem, in quo omnis omni-
um morborum Medicina uiget, si tamen debita separa-
tione ab impuritatibus, & externorum elementor-
um commixtione expeditum, pura simpliciq; natu-
ra,

D ra,

ra, humanis corporibus exhibeatur. Arbitrantur multi, materiam hanc seorsim haberi non posse, spiritualement enim esse, inuisibilem, caelestem, occultam, Rationi magis quam Sensui subiectam, & corporis ac materiei appellationem huic Naturae accommodatam animaduertentes, horrore ac confusione repleti, conqueruntur uniuersam Prædicamentorum doctrinam, scientiarum omnium fundamentum turbari & inuerti: Qualitatibus. Substantiarum nomina magna temeritate accommodari: Abstractorum & Concretorum discrimina negligi. Alibi hanc Nominum intemperiam & ulcerosam Prædicamentorum dispositionem, ad sanitatem reuocauimus, non sine fauore Chirurgiae ministerio: hoc loco res ipsas scrutari consilium est. Itaque Naturam hanc spiritualement esse dicentes, rectè sentiunt. Impressiones enim ualidiores, uelociores, penetrationum potestas, illæsis dimensionum legibus, fuga uel uolatilitas, si placet, spirituum & corporum discrimina conficiunt. Sed docendi sunt reciprocam esse horum naturam: ex spiritibus corpora produci, & rursus corpora in spiritus resolui. Præterea, ut corporum, ita spirituum quoque magnam esse latitudinem: adeo ut sepe inter se collati spiritus crassiores, corporis appellationem merito sortiantur: & corpora similiter penetratione alteratione que uigentia, crassioribus collata, spiritus nominentur.

Hæc

Harum rerum contemplatione neglecta, quoties actionum potestate uigentium, causæ inquirendæ sunt, ingenij uolatilitate, ad cœlos ascendimus, spiritus & cœlestes qualitates ad hæc nostra deducimus: scilicet, quod in manibus est non aspicientes, quæ audacia cœlestia intueri sustinemus? Dico enim, non solum spirituales esse hanc materiam quam in familia Herbarum, Animalium & Mineralium, antea contineri diximus, sed etiam cœlestem: & quod mirum multis uidebitur, etiam Astra nobiscum habitare, ac Astronomiæ suæ leges inuiolatas conseruare, modo externis iniurijs non impediuntur. Hæc sunt Astralia illa corpora, quibus abundat Philosophia PARACELSI. Rursus inuisibilem quoque esse confiteor. Nuda enim mortalium cœtus non ingreditur: sed uestimenta habet, quibus se tuetur ab inquinato Mortalium intuitu. Nihilominus affirmo, inuisibilia uestimentis detractis, uisibilia reddi posse, occulta manifesta, quæta mobilia &c. Et quamuis animale Balsamum, subtilitate spirituale antecellat, neque fundetur in materia actionibus Artificum subiecta, non sine summa Creatoris prouidentia: Plantarum tamen & Mineralium Balsamum tractari potest. Hac ratione adductus PARACELSVS in Archidoxis Præparationum pronuntiavit, ex Animalium officina nec Quintam essentiam, nec uerum Balsamum

samum deriuari: causam latenter antea assignauimus: quæ ex illis proficiuntur, ut ex Mumia, sanguine, medullis, pinguedine, ad Vegetabilium ordines referri debere. Quæ subtilitate & proprietate animalis Balsami, deceptos fuisse illos arbitror, qui nullam talem materiam, qualem hactenus descripsimus, haberi posse affirmarunt. Decuisset Philosophos, non ad pauca respexisse, sed uniuersam Naturæ latitudinem contulisse, ac tum demum de rebus iudicium fecisse: deprehendissent utiq; magnam Balsami uarietatem, & admirando Naturæ mysterio decretum, ut quæcunq; rerum genera actionum diuinitate uigerent, quia in ijs, actu plurima explicata esse actionum instrumenta oportuit, non potuisse similem, solidam & stabilem Balsami materiam admittere: quæ fruuntur illa, quæ obscure uiuunt: quæ sexuū discrimina uel occulta uel nulla ostendunt, quæ uarietate officiorum sensibilibus & mobilibus non distrahantur, atq; idcirco materiam exhibent Artificum arbitrijs subiectam, qui hermaphroditica huius Balsami natura freti, Generationes & Trāplantationes miras administrant. Ipsa quoq; Natura demonstrauit, in corruptionibus rerum fecundis, seruari posse Balsamum Naturæ, Semen, uitale Principium, Mumiam, primam Materiam (uilis est annona nominum in tanta rerum fertilitate) utcunq; Elementa admixta, cortices,

ces,

ces, impuritates & faeces dissipentur. Sic granum quod terræ committitur, putrescit, resoluitur, perit: radicalis tamen seruat humilitas, in qua totius feminis Anatomia & potestas uiget, noua quoque reuolutione in mundanam scenam progreditur, ac corpus nouum sibi fabricat, officijs destinatis accommodatum. Si Natura per se separationes huiusmodi absoluit, quanto magis Artis beneficio adiuta? In Mineralium Metallorumque familia, ob supremam Balsami efficaciam, & similem Naturæ conditionem, testimonia manifesta puri perfectique huius corporis posuit. Aurum enim, argentum, gemmas produxit, Indiuia planè perfecta, & ab impuritatibus externis separata. Quamuis & illa quoque compedibus, sed non communibus detenta, uires suas exere non possint: in actum ex potentia, debita resolutione reducta, actiones ostendunt diuinas. Si purum ab impuro, tam perfecte, solius Naturæ beneficio in his separatum conspicimus (una enim ab initio massa continebantur cum Sulphuribus, Salibus, plumbo, stanno, ferro, aere) artis opportunum ministerium si accedat, quid non futurum sperabimus? Quod si huiusmodi arcana Balsami, ante oculos ponerentur, longa rationum serie opus non esset. Possemus quidem, si non suprema, nonnulla tamen, nec infima, demonstrare: sed promissiones seruitute obligatas fugimus. Satis hoc tem-

2117

D

}

pore

IDEA MEDICINAE

pore factum arbitramur. Fontes enim aperuimus,
 & thesaurum absconditum, interpretatione, quan-
 tum fas erat, palam fecimus. Subductis rationib. re-
 rumq; collecta multitudine, summam concludimus:
 MEDICINAM OMNIUM MORBORVM AB AL-
 TISSIMO CREATAM ESSE, ET IN NATVRA
 COLLOCATAM, QVAE DEBITE PRAEPARA-
 TA, ET AB ELEMENTIS IMPVRITATIBVS,
 QVE ADMIXTIS SEPARATA, POTESTATE
 ET VITALI ROBORE VNIVERSOS HVMANI
 CORPORIS LANGVORES AVFERRE PO-
 TEST, IDQVE NON CALEFACIENDO, REFRI-
 GERANDO, HVMECTANDO, SICCANDO, NON
 ABSTERGENDO, INCIDENDO, PENETRATIO-
 NES, SED LONGE ALTIORAE ACTIONVM PRO-
 PRIETATE: FVNDARIQVE IN VITALI PRIN-
 CIPIO, SEMINE, BALSAMO, VEGETABILIVM,
 MINERALIVM ET ANIMALIVM: CVI OMNI-
 VM ACTIONVM IN NATVRA PRINCIPIVM
 ACCEPTVM REFERIMVS: A DEO QVE LEGITI-
 MAM HVIVS NATVRAE PRAEPARATIO-
 NEM ET ADMINISTRATIONEM, MEDICAM
 CONSTITVERE SCIENTIAM ET MEDICOS RE-
 CTE APEPLLAR.

QVOD SIT OFFICIUM MEDICI,

que in Medico requirantur.

CAP. III.

Psteaquam Medicinæ fundamenta in
 Natura contineri demonstrauiamus, haud
 difficile fuerit Medici officium explicare.
 Etenim si materiam habet in Natura po-
 sitam, cuius beneficio morborum curationes & sani-
 tatis

tatis custodia absolui possunt, huius materiei differētiās, conditiones, proprietates, præparationes, & debitas administraciones imprimis inuestigare debet. Ita enim reliqui Artifices, materiam à Natura acceptam promouent, artificiosa præparatione superuacua rescindentes, imperfecta ad absolutionem ducentes, formas, figuras & signaturas introducentes humanis usibus accommodatas. Et turpe est Medicorum industriā, hac parte ab Artificib; superatam esse. Quid enim non experiuntur, quos labores, uigilias, grumnas non sustinent, ut cōditiones, proprietates & præparationes subiectarum materierum exquisitè ac penitus inuestigent? Itaque in annos & secula proficiunt, professionūque suarum limites magno honore amplificant. Quibus uestimenta curæ sunt, tædijs & molestijs ablatis, quantas commoditates adiecerint, quis non uidet? Culinarij, Pistorēs, Coqui, quantum profecerint, testis est Hippocrates, qui libro de Antiqua Medicina, profitetur, initio mortales ferino uictu usos, morbis & calamitatib; frequēter implicatos, præparationes ciborum necessitate quæsiuisse, quib; inuētis feliciter uixisse. Ac ne sordidas quispiā arbitraretur has artes Philosopho indignas, Antiqui inuentionē ac auctoritatē earum Dijs ipsis ascripserūt. Ego certè unicū Panificiū, omnib; Modalium subtilitatib; & ieiunij Prædicamentorū digestionib; antepono. Eadem sedulitate Fabriferrarij, Lignarij,

Artifabri, Metallatum feruunt periti, artium suarum rudimenta promouerunt. Medici uero materiam, in qua omnium actionum, curationum & conseruationum causæ delitescunt, intactam propemodum reliquerunt, neq; pro subiecta materia agnoscere uoluerunt. Etenim non morbos & remedia, sed humanum corpus, artis Medicæ subiectum esse, magno errore pronunciauerunt. Longè aliter se res habet. Dico enim, non solum morbos & remedia, sed etiam humanum corpus uitalibus actionibus præditum, Anatomiam & naturæ suæ principia habere, in familia Balsami & radicalis illius materiei. Hanc materiam tractare oportet Medicum, omni sedulitate proprietates, differentias & conditiones explorare. Ita enim inueniet, Facultatuum origines, quarum ministerio sanitas actionum integritate conspicua conciliatur. Videbit etiam Morborum exordia, Symptomatum causas, Remediorum diuersitates, et agendi modos, Preparationum quoq; leges, quod summum est. Hæc uniuersa, quia Naturæ beneficio administrant, in uitali quadam materia fundari & radicem habere necesse est: alioqui leuissimo momento euanescerent, nec propagatione, potestatem & foecunditatem naturæ suæ demonstrarent. Conquerentur plurimi, nos obscuritate manifestam artem obruere: nouam inauditamque Facultatuum & Causarum Anatomiam introducere.

cere. Se toties humani corporis Anatomiam conspexisse: partium situs, substantias, conformationes, meatus, consensus animaduertisse: atque hinc multa artis officia didicisse. Hanc certè administrare oportuit: sed alteram non neglexisse. Hæc mortua est, altera uitalis. Non enim ex partibus & corporibus actiones procedunt, sed ex facultatibus partibus inhaerentibus. Difficilior certè est uitalis Anatomia. Multis enim instrumentis ad sectionem indiget: nec unius Individui Analyti contenta, copiosam rerum familiam ad examen ducit: ubi externorum sensuum testimonia non sufficiunt, sed occultiores, fideliores, constantioresq; testes prouocantur. Itaq; qui hanc Anatomiam aggredi uoluerit, in primis Seminis naturam & proprietates explicare debet: Elementorum conditiones & officia, Generationum, Mixtionum, Transplantationumq; modos ac authores, Astronomiæ leges, separationes puri ab impuro, maturaciones crudi, amaritudinis correctiones. Neque particulatim ista scire satis est, sed per uniuersam Naturæ latitudinem, singula explicare oportet, & semina Coelestia, Terrestria, Aërea, Aquatica, aequè cognoscere: Melissam coelestem, Pleiades terrestres, Chelidonium aequè, Vitriolum terræ, Gamandream aëris, Mannam terræ: & infinita huiusmodi. Astronomiam quoque coelestem cæteris Elementis accommodare oportet.

E Hæc

Hæc sunt ea officia, quæ nos in Medico requirimus: difficilia quidem, sed non incomprehensibilia. Si enim in Natura condita collocataque sunt, Rationes quoque in Anima, necessitate inuitabili habebunt: quas suscitabit & in lucem proferet, qui diligenti assiduaque Naturæ inspectione, analogiam proprietatum, & seminum differentias didicerit. Quantum ad mores, uestitus, sermones, Medico conuenientes attinet, superuacaneum est multa præcipere. Etenim, qui tantarum rerum contemplationi totus incumbit, si assiduitate & diligentia, non sine Numinis beneficio, superatis umbris, ad præclaram illam Rempub. ascendere potuerit, mores quoque proferet Reipublicæ suæ consentaneos, nec artis infidelitate, fallaces euentus expectando, sermonis ornatu, morum maiestate, superbo corporis habitu, quod desideratur in Arte, externis illecebris refarcire conabitur. Quicquid præceperimus, matrona meretrici dispar erit. In Chirurgicis quoque administrationibus, quæ manuum dexteritate perficiuntur, ut in repositione luxatorum artuum, deligatione congrua fracturarum, uenarum sectione & incisione, uersatum esse oportet. Turpe enim est præsentis Medico, desiderari ministros Medicinæ. Et in sanguinis missione sæpe mora nocuit: nec uenas opportunas secare possunt communes Chirurghi. **Disce, leges iustissimè moderabitur, qui remedia opportuna**

tuna abhibere potuerit. Numerosa officiorum multitudine triumphant, qui difficultate primorum & principalium officiorum perterriti, subterfugia quærunt, & in sciti patrocinia. Nos officium Medici, potestate magnū, breui uerborum supellectile cōplectemur. QVIA ACTIONVM OMNIVM NATVRALIVM FVNDAMENTA, IN MATERIA ILLA RADICALI, BALSAMO ET VITALI SVLPHVRE CONTINENTVR, DEBERE MEDICVM PROPRIETATES, DIFFERENTIAS, PRÆPARATIONES, ET ADMINISTRATIONES HVIVS NATVRÆ, OMNISECVLITATE, CVRA ET DILIGENTIA INVESTIGARE: IDQVE ANALYSI SVPRADICTA. Hæc breuitate obscuritatem ostendunt: sed in sequentibus capitulis copiosius clarius que proponentur, dum particulatim singula reserabimus, quæ hîc uniuersim proposuimus.

VNIVERSALIS TOTIVS MEDICINAE ADVMBRATIO.

CAP. III.

Medicæ Artis amplitudo magna est. Uniuersam enim harmoniam totius Creaturæ contemplatur: Elementorum dispositiones, temporum statas uicissitudines, Generationum & Transplantationum leges, quæ naturam mundanam continent ac conseruant, tanquam

E 2 bases

bases & fundamenta humanæ Naturæ sedulò inquiri-
 rit. Astorum ortus & occasus, Planetarum periodi
 certis tēporum interuallis definitæ, congressus, oppo-
 sitiones, impressiones quoq; & effectus qui hinc infe-
 rioribus Elementis imprimunt: cometarum origines,
 Ventorum, tonitruum, fulminum, pluuiarum, roris,
 pruinae, &c. Oceani ætus, et reciprocationes, Terra-
 rum diuersitates, Plantarum discrimina, Metallo-
 rum, Mineralium ortus, progressiones & separatio-
 nes, Animalium naturæ, gignendi modi, multorum
 Philosophorum uigilijs inuestigantur: dum unus-
 quisque ex hac rerum amplitudine, particulam sibi de-
 sumit seorsim exequendam, ratus unius hominis æ-
 tatem & ingenium, ad tantæ Prouinciæ dispositio-
 nē comprehendēdam nequaquā sufficere. Medicus
 uerò indefesso studio, uniuersam totius Naturæ Oe-
 conomiam solus scrutatur: Astronomorum & Astro-
 logorum decreta examinat: Meteorologicorum,
 Physicorum & Herbariorum rationes colligit: A-
 griculturæ proceres, & Metallicarum rerum peritos
 consulit, experientias ac obseruationes eorum addi-
 scit: Animalium naturas sedulò inquirit: atque hæc
 omnia Principijs, Elementis, & certis Generationum
 & Transplantationum legibus includit. Hisce perce-
 ptis ad humanam Rempublicam descendit, & diuis-
 na quædam Analogia, maioris Mundi dispositionem
 tanquam

tanquam parentis, Microcosmo accommodat, Elementa constituit humanæ naturæ consentanea: in his Semina foueri, et Astra, cœlestia, aërea, aquatica, terrestria demonstrat: quæ digestis decretisque temporibus, fructus producant sanitatis uel morborum nuncios. Itaque Planetas in corpore distribuit, Solem, Lunam, Saturnum, Iouem, Martem, Venerem, Mercurium: & stellas similiter, Saturninas, Iouiales, Martiales, Veneretas, Mercuriales, Solares, Lunares: motuum leges addit, & stas temporum uicissitudines; Nouilunia, Eclipses, Aspectus humanæ Astronomiæ, & horum effectus exponit: demonstrans, fulmina, tonitrua, grandines, pluuias, calores, frigora, siccitates (quæ in mundana Anatomia fructus sunt Elementi Ignis & Astrorum) in nobis esse Febres, Epilepsias, Hydopes, Catarrhos, Paralytes, Apoplexias, &c. Aërea quoque Astra in nobis habitare profitetur, similesque effectus producere, sed languidiores. Nam & ea Meteora quæ ex Elemento Aëris proficiscuntur, non ea uigent potestate, quæ cœlestia. Rursus Aquarum Generationes in homine declarat: aurum, argentum, stannum, ferrum, plumbum, cor, cerebrum, pulmones, hepar, uentriculum appellat. Mineralium separationes, lepram, elephantiasin, alopeciam, pruritus, scabiem, morpheam, cancrum, æsthiomenum nominat, quod alibi uentriculum

E

3

aluz

IDEA MEDICINAE

alumen, nitrum, sal gemmæ, colchotar, tartarum, dixit. Postremò terrestrem œconomiam adiungit: urticam, aronem, flammulam: pustulas, pruritus, herpes a seuerat, in humana lithurgia, ut melissam, uioles, Chamedrion, uitales spiritus, cordis, cerebri, hepatis. Itaç uniuersæ Naturæ latitudinem, omnes omnium Creaturarum species & genera in homine intuetur. Si Mineralia, Metalla, gemmas inquirat, non periculosas & absurdas terræ latebras rimabitur. Si Cœlo pum stellasç Vrsæ oppositas, non immenso nauigio nouas insulas sectabitur. Si animalium miras & monstrosas species, non Arabiæ immanes calores experietur. Humana Natura omnia ostendet, & his longè maiora mysteria: modò oculorum non uulgaritacie, ad tam diuinam Rempub. ingressi, artificiosos illos Ciues & Archeos deprehendere possemus. Multa quoque in mundana Anatomia dubia & incomprehensa, temporum decreta breuitate, obscuritatibus opem ferente, lucidè explicabit. Neq; est alia ratio ad uitalis Astronomiæ Methodum restituendam accommodatior. Cognitis Elementis, Seminibus, Generationum & Transplantationum legibus constitutis, atque hinc sanitatis ac morborum causis & originibus deriuatis, remediorum Anatomiam aggredietur, quæ & ipsa fundamenta habent in doctrina Generationum & Transplantationum, præparationes & debitas administrationes inquirens.

Has

Has ego contemplationes uerè Philosophicas arbitror: & Medicinam quæ hisce fundamentis innititur, Philosophicam appellare ausus fui. Et quamuis, ut antea quoque diximus, uniuersa Medicina, in Balsamo, & uitali illo Sulphure contineatur, totius Naturæ thesauro, adeoque unica illius potestate, omnes omnium morborum curationes absolui possint: nihilominus rerum affinitas & conspiratio suadet, Elementorum quoque doctrinam, Generationum & Transplantationum, Medico adiungendam esse. Ita enim authoritatè stabili & perfecta Scientia instructus, prouinciæ suæ gubernationem, summa prudentia administrabit. Quia uerò patrociniū eorum suscepimus, qui adhuc in tenebris & umbra uersantur, si non lucem, lucis certè fidelem adumbrationem, hisce legibus ostendemus. Principiò, Elementorum cōditiones, officia & naturas explicabimus. Deinde Semina & Astra omnium Elementorum unà cum proprietatibus differentijsq; suis, adiūgemus. Tertiò; Principia constituemus omnium corporum, quæ sunt uestimenta & domicilia Seminum, in hanc mundanam scenam progredientium, opportunè subiungentes Generationum, Mixtionum & Transplantationum doctrinam, foecundam copiosa explicatione fructuum, ex Seminibus & Elementis prodeuntium. Tum uerò tempestiuum fuerit, ad humanam lithurgiam descendere, procreationem hominis declarare,

partium conformationes, situs, consensus, facultates
& actiones, adeoq[ue] sanitatis & actionum omnium na-
turalium causas & modos aperire, Morborum quo-
que Generationes, Transplantationes, Semina, Ele-
menta, Principia, curandi rationes, Remediorum na-
turas, differentias, preparationes & legitimas admi-
nistrationes adiungentes, Artem constituemus, Prin-
cipiorum inuicta ueritate stabilitam.

ELEMENTORVM CONDITIO-

NES ET OFFICIA.

CAP. V.

Anta opinionum uarietate, confusio-
nis & erroribus, implicata est doctrina
Elementorum, ut nulla ingenij dexterita-
te, sententiae tam dispares conciliari pos-
sint. De Terra, communi omnium parente, Aqua, Ae-
re, consentiunt multi. Igneum uero Elementum, quia
remotum est, nec ita sensibus obuium, obscuram & du-
biam explanationem sortitum est. Priora illa tria, fecun-
ditate Generationum, Generatorum conseruatione, & cor-
ruptionum testimonio, uitae usura, repente Elemento-
rum appellationem obtinuerunt: de Igne uero ue-
hementer dubitatum est. Aristotelici Coelum à cor-
ruptibili Elementorum familia planè sciunxerunt.

A' supe

A' superiori Aëris regione, ad concavū Lunæ ignem collocarunt, motu leuitem corporum persuasi, quæ fursum rectà tendunt. Alij, inter quos est Plinius, Cœlum uel Firmamentum, ignem esse dixerunt, & quartum constituere Elementū. PARACELSVS Mosaicæ Philosophiæ discipulus, hanc sententiam magna authoritate confirmauit: fructus & generationes Cœli, Firmamenti uel ignis, copiosè, clarèq; proposuit: ut & Plinius Astrologorum non uulgariū decretis confirmatus. Neque corruptionem cœli uereri debent Peripatetici, si Elemētum sit, si Generationes & fructus statis temporibus producat. Terram antè oculos habent æquali perpetuitate stabilem, utcūq; in annos & horas, mutabili fructuum uarietate ac uicissitudine gaudeat. Si tam graui testimonio sola non suffecerit, Aquam & Aërem adiunget, de corporum Individuorumq; perfectione cum igneo Elemento haud contendet. Quintum Elementum ab Aristotele celebratum, æquè in terra, aëre & aqua reperiri, post hac manifestum erit. Relicta hac opinionū uarietate cū PARACELSO profitemur, Elemēta totius Creaturæ prima receptacula, in duos globos distributa esse, & unumquenque globum duo Elementa continere, uicinitate coniugium faciente. Superiorem globum, Firmamentum, Cœlum uel Ignem & Aërem: inferiorem, Terram & Aquā. In his quatuor Naturis incor-

F

porcis,

IDEA MEDICINAE

poreis, inanibus, uacuis, Lucem & seminales rerum omnium Rationes, incomprehensibili Magia imposuit Creator, uirtute Verbi & spiritus illius, qui super aquas ferebatur, Principia corporum adiungens, quibus induerentur in mundanam scenam proditura. Hæc Elementorum uestimenta, oculos multorum Philosophorum fascinarunt: nucleum deprehendisse ferati, cortices & siliquas obtinuerunt. Rudis mortalitas, sensuum & corporum obscuris indicijs, de Elementorum & Principiorum naturis, rebus tam diuinis & excelsis, censuram fecit. Hoc fonte deriuata clades, uniuersam Philosophiam inquinauit, obscuratis Generationum & Transplantationum legibus, Mixtionum confusa lithurgia, fecunda errorum progenie, qualitatibus & imaginarijs complexionibus omnia repleuit. Et tandem eò inscitiae uetum est, ut Elementa à Principijs discerni non possent, confusis proprietatibus, & promiscuè usurpatis. Hippocrates certè, uel quicumq; author fuit libelli illius qui De humana Natura circumfertur, fatetur in principio, se de Elementorum naturis non altius scrutari, quàm Medicinæ usus & humanæ Naturæ conditio postularit. Demonstrauit igitur ex unico Elemento non constare hominem, quia doleret: redarguens eos qui ex solo Sanguine, Pituita uel Bile, humanam Naturam componi asseuerauerant. Itaque de Elementis loquitur

tur Principiorum commixtione fecundis: quibus Elementi & Principii appellationem, in particulari doctrina Generationum ac Transplātationum, promiscuè accommodare licet, Philosophorum libertate & exemplo freti: notiones uerò rerum confundere, & simplices Elementorum naturas, ex concretis & multa ueste indutis æstimare, absurdum est. Concludit ex Sanguine, Pituita & utraque Bile constare hominem: hæc esse Elementa, materiam, Principia, humanæ naturæ: sanitatis & morborum causas hinc pendere: ex his generari hominem, nutriri & cōseruari. Interdum dictis Naturis, calidi, frigidi, humidi, siccī, appellationem accommodat: dicens, Generationem fieri non posse, nisi consentaneā fuerint Principia, iustis Naturæ ponderibus librata, ut nec calidum à frigido, nec siccum ab humido superetur. Appellationes enim ex proprietatibus rerum subiectarum, opportunè proposito seruientibus sumere fas est. Vbi uerò sanitatis & morborum ortus declarat, Sanguinem adducit, Pituitam & utramq; Bilem: horum permixtione & mediocritate sanitatem custodiri: separationem, abundantiam & defectum, morbos parere. Transmutationes ac separationes ex efficientia calidi & frigidi, ex aliorum hypothesi, antea absolui dixerat. Hæc interpretationē consentaneam toti doctrinæ Hippocraticæ, & præcipuè decretis quæ in libello de Antis-

qua Medicina, de Diæta, de Natura pueri, de Mor-
 bis, continentur, adiunxi: ut temeritatem eorum faci-
 lius animaduertere possemus, qui ex hoc libello, defi-
 nitiones & proprietates Elementorum absolutas, mi-
 ra subtilitate deduxerunt. Nam quia de concretis ele-
 mentis locutus est Hippocrates, definitionem propo-
 fuerunt Principijs quam Elementis magis accommoda-
 tam. Calidi, frigidi, humidi, siccī appellationes milles
 repēdit, si praeuidisset errores, fatuitates & ruinas
 illorum occasione in Medicam facultatem postea in-
 troducos. Etenim Elementorum essentias esse dixe-
 runt Mixtionum, sanitatis, & morborum auctores.
 Curatorum quoque leges, suspecta facilitate, ex earum
 harmonia & contrarietate confecerunt, adeoque inau-
 dita Demonstrationū methodo, ex qualitatum nu-
 mero, Elementorum numerum & proprietates con-
 stituere ausi fuerunt. Summas illas qualitates & uche-
 rimentissimas, non nisi in summis corporibus reperta-
 ri posse, ea non esse infinita, sed quatuor solum, ubi
 ignis caliditatem (de utroque ualenter dubitant)
 animaduertunt. Rectius fecissent, si ex procreatio-
 num diuersitate & numero, Elementorum ordines de-
 duxissent. In singulis enim Elementis quatuor sunt pro-
 creationum & seminum differentiae, quamuis uicini-
 us in quo plurimum cōsentiat, quo fit, ut unum globum
 constituent. Deprehendissent Firmamenti tractus,
 sup s 3 quos

quos ipsi uaporibus & exhalationibus, puerili errore, ascribunt, aëris ferè similes, sed languidiores, & Man-
næ, roris, multas species: Aquæ mineralia, metalla, la-
pides: Terræ herbas: ut Animalium ordines sileam.
Quicquid igitur tales fructus perpetua uicissitudine
subministrare & fouere potest, iure optimo Elemētū
appellabitur: summa caliditas, frigiditas, humiditas,
siccitas, steriles huius lithurgiæ dispensatores fuerint.
Ac dicent, Mistione & congressu generationes absol-
uent. Rectè: quæ miscentur & componuntur, genera-
tiones & fructus producunt: Elementa uero, de quibus
nunc agimus, constanter asseueramus non misce-
ri. Philosophorum quidem auctoritate receptum est,
Elementa misceri: at uero Generationum fontes, Sem-
inum progressionēs, & Transplantationū modos,
cum feruantur, aliorū Elemētorum ministerio utun-
tur, prima illa & summa Naturæ fundamenta nequa
quam attingunt. Et semina uniuersa, quia mundanā
œconomiam amulantur, in Generationum lithurgiā,
admiratam Elementorum & Principiorum analo-
giam ostendunt. Atq; hoc pacto rebus omnibus, qua-
tuor inesse Elementa fatemur, eaq; misceri, conseruari,
beneficio Balsami & radicalis Tincturæ. Sic terram
ipsam quatuor Elementis instructam, fecundā nutri-
tione, & multiplicatione semina sua fouere: esseq; in
Naturā, Ignem terrestrem, Aërem terrestrem, Aquam

-10278

F 3 terre

terrestrem: rursus Terram coelestē, Aquam coelestem
 similiter terrenam, igneam, aëream Aquam: postre-
 mō, aëreum ignem, aquam, terram, in Aëre. Ita nomi-
 nū Metamorphoses Naturæ leges sequūtur. Vnum-
 quodq; igitur Elementum, suis fructibus producen-
 dis & conseruandis abundè sufficit, nec destitutū ali-
 unde particulas mutuabitur. Neq; conspirationem &
 consensum Elementorum tollimus. Seminū benefi-
 cū colligantur. Astra sunt uincula rerum. Hinc lites,
 amicitias, progressiones, proportionēs, penetratio-
 nes, impressiones, & totius Creaturæ dispensatio de-
 pendet. Elemēta custodes sunt, nutrices, matrices, Hic
 tanquam in abyſso deliteſcunt semina, destinatis tem-
 poribus proditura: & irrequieta motuum uicissitudi-
 ne pensum ubi absoluerint, magno quietis desiderio,
 diuersoria repetunt, feliciorē ibi uitam ducentia,
 quā hīc temporibus & locis inclusa. Semina enim
 cū sint propè innumerabilia (officijs particularib. &
 explicationi Naturæ seruiendū fuit) si uniri debēt, cō-
 mūniori uitā, adeoq; potentiori, opus habent: quod
 in cunctis Naturæ operibus, mirabili artificio custo-
 ditum inueniemus. Proprietatibus hīce & simili-
 bus iam cōfirmatus, dico: ELEMENTA ESSE LO-
 CA, MATRICES, DOMICILIA, VITALI VALI-
 DA QVE POTESTATE MVNITA, QVAE SE-
 MINA GENERATIONI CONSECRATA,
 FOVEANT, DIGESTIS TEMPORIBVS

SVSCI

SVSCITENT, AD MATVRITATEM PRO-
 MOVEANT, EMERITIS RECEPTACV-
 LA CONCEDANT, IMMVTABILI QVIE-
 TE BEATA. ET QVIA LOCA SVNT, IN-
 CORPORA Vt SINT NECESSITAS IV-
 BET: NISI ENIM ESSENT A DIMENSIONVM
 LEGIBVS ABSOLVTA, NEQVAQVAM COR-
 PORVM, PRINCIPIORVM ET SEMINVM
 TANTAM MVLTVTDINEM TAM FACILE
 RECIPERENT. INFINITA TAMEN NON SVNT,
 VITALI VIRTUTE FINES ET TERMINOS
 PRAESCRIBENTE: QVIBVS NON SOLVM
 IPSIS STANDVM EST, SED ETIAM SEMI-
 NIBVS, PRINCIPIIS, ETIAM CORPORIBVS,
 VTCVNQVE SVPERBA DIMENSIONVM EX-
 PPLICATIONE TRIVMPHENT. VACVA VEL
 INANIA SVNT, SIMILI PROPEMODVM PRO-
 VIDENTIA: ALIOQVIN INAEQVALI FAVO-
 RE, QVIBVSDAM SEMINIBVS PLVS OBLIGA-
 TA, ALIORVM RATIONES OBSCVRIVS RECE-
 PISSENT, ET MINIME SINCERAS REPRAESEN-
 TASSENT. Atq; hęc est legitima Elementorũ notio,
 ex proprietatibus & officijs deriuata: quam si seque-
 mur, nec misceri Elementa, nec corruptibilia, nec mo-
 mentanea affirmabimus. Analogia & proprietatum
 similitudine, etiam alijs rebus, Elementorum appella-
 tionem, Philosophorum auctoritate cõfirmati, & hęc
 & alibi saepe accommodauimus. Rerum notiones, es-
 sentiarum stabilitatem imitari decet: Nomina
 artificum arbitrijs sub-
 iecta sunt.

DB

PHILOSOPHIA 48

DE SEMINIBVS, ASTRIS, & RAR

DICIBVS RERVM, EORVMQVE

proprietatibus & differentijs.

CAP. VI.

Elementorū abstrusa & uacua natura seminibus ornata est, idq̄ uirtute eiusdem Verbi explicante unitam multitudinem, & imperscrutabili separatione singula locis temporibusq̄ consentaneis adaptante. Indissolubili nexu Elementis conferta coherent, uix ulla mentis subtilitate disiungi possunt. Sensuum censuras planè repudiauerūt. Nec enim molis magnitudine, nec partium distantia, nec ullis dimensionum uinculis alligata, uitali puritate & potestate, Elementorum abyssos ubiq̄ penetrarūt, seruatis sine confusione legibus à Creatore præscriptis. Progredientia uero, Principiorum infelici coniugio plurima perpetiuntur, partium distantias, extensiones admittunt, locorū insuetis angustijs meliduntur, & temporum tam tardas reuolutiones mirantur. Nec unquam ad calamitosos hos carceres declinarent, nisi ineuitabili legis mandato decretum esset, uitæ, essentiæ, bonitatis uestigia, uniuersis Creaturæ partibus adesse debere. Nec enim Entia in uno sistere gradum poterāt, admirabili potestate repleta. Horum itaq̄ ministerio mundana prouincia administratur, temporum prædestinationes, motuum leges, genera

generationum & transplantationū constantes lithurgiae absoluuntur. Hæc continuitatem rerum custodiunt, corpora ad infinitatem, & hoc quod nihil est, magno impetu labentia, stabili uirtute retinent. In his pulchritudo, scientiæ, artes, dispositiones Mechanicæ, figurarum & magnitudinū splendore conspicuæ, cōtinētur. In his colōres, sapes, odores & uniuersæ qualitates delitescunt: horū uirtute perfracta corpora reddunt formosa, uiuentia, & multis illecebris obducuntur, sensibus insidiaturis. Ex his actionū omnium uigor & potestas deriuatur: cœtera languida sunt, actionum impedimenta. Hæc complexiones & proprietates rerum constituunt, multiplicationes moderantur, stabilitatem custodiūt, & mille huiusmodi dotibus ornata sunt. Surda & cœca est omnis Philosophia, quæ horum contemplatione neglecta, priuationes, informes materias, & mortuas qualitates sectatur. Etenim Elementorum cognitionem, sine his adipisci non possumus. Semina enim uel Astra, officia Elementorum explicauere. Hæc inuisibilia sunt, pura, à cœtu generationum & corruptionum separata: illa nobiscum negotiantur, commorantur, sensibus (sed Sapientum) sæpe repræsentantur. Et quia corporum commixtione, seminum uires contaminari, in hac rerum lithurgia animaduertimus, puritatem illius Reipub. in qua sublatis corporum uinculis, sola tãquam

G

in pas

in patria habitant, quis non intelliget: uirtutem quoque & supremum Balsami uigorem, cuius beneficio incorrupta in auium custodiuntur, & Essentiae uitaeque incomprehensibilem copiam, quae dum fruuntur, nec esuriunt, nec sitiunt, neque alijs uim inferunt. Huiusmodi Elementorum proprietates, feminum natura demonstrauit. Corporum Principia, Elementorum permixtorum conditiones, mixtiones, generationes, sine exacta feminum noticia, deprehendi nullo modo possunt. Postremo in morborum curationibus, quia remedia omnia perfecta & uniuersalia; in radicali, uitali & feminali Naturae materia, in Balsamo, in Astris contineri diximus: operae pretium fuerit, Astroorum, Balsami uel feminum naturam summa diligentia perscrutari: nec ulla, Materiae uel Formae, uel Priuationis, uel caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis interpellatione, ab hac prouincia excusabimur. Ita que differentias & proprietates feminum, quatenus compendij ratio admiserit, subnectemus: plurima consulto praetereunt, quae Medicinae & mundanarum rerum oeconomiam transcendunt. In Elemento coelesti uel igneo, quia femina obtinuerunt corpora perfectissima, Individua quoque similia produxerunt, in saeculum duratura, ut Solem, Lunam, Planetas, & astra omnia. Pro uidentia & bonitate Creatoris factum est, ut inuisibilia

bilia

bilia reliquorum Elementorum astra, in hoc supre-
 mo Elemento uisibili specie representarentur, mo-
 tuumq; leges & temporum prædestinationes clare
 explicarentur. Hæc cœlestia Individua, uitali semi-
 num potestate tota perfundantur. Nec mortua sunt
 corpora, ut uulgus arbitratur. Quamuis enim æta-
 tum discrimina non ostendant, nec defatigentur, nec
 alijs uitæ conditionibus, aliorum Elementorum In-
 diuiduis communibus obligentur, fructuum nihilominus
 digestiones, maturitates, partus, ortuum &
 occasuum testes, demonstrant. Hæc sanè uitæ sunt
 munera. Et tamen mirabuntur plurimi sydera cœ-
 lestia grauida esse, pluuias, uentos, tonitrua, gran-
 dines, niues, illinc ad nos demittere, paritate & in-
 corruptibilitate Firmamenti persuasi. Vbi uero ge-
 nerationum lithurgias diligentius inspexerint, mi-
 rari desinent. Procreata enim & seminum fructus,
 nequaquam suis exordijs respondent, corporalitate,
 instabilitate, corruptibilitate ac horum affectis,
 immanè quantum discrepant. In peregrinis quoque
 matricibus fructus deponunt, & insigni prouiden-
 tia cuncta uidentur ad terram inclinare, eiusque fec-
 unditatem promouere. Sic Firmamenti procrea-
 tiones in Aëre absoluantur, hinc inferiori globo
 communicantur. Aërei similiter fructus ex centro ad
 circumferentiam procedunt, ibi coagulationem &

IDEA MEDICINAE

perfectionem consequuntur. Affinitate superiorum, obscuritate implicati sunt. Et quæ sensus fugiunt, sensum suum iudicio ab Entium ordine stolidè relegantur. Quæ semina in Terræ gremio pariunt: deinde ad superficiem tendunt. Terra uero in hanc circumferentiam in qua uiuimus uigemusq; fructus suos educit, Ita uniuersorum Elementorum procreationes ad humanam prouinciam, ueluti ad desideratum terminum uoluntario festinant impetu & benigna irrigatione omnes Naturæ partes fouent. Fructus enim, procreationes, radij, impressiões & uitales effluxus astrorum, quæ Elementorum sinu continentur, confluant, conspirant, ac consentiunt. Atq; hinc Mixtionum fundamenta dependent, quemadmodum mox declarabimus. Itaque etsi inferiora Elementa, non tam pura corpora, tam perfecta Individua, seminum officijs accommodata, ostendant: nihilominus in suis thesauris corpora obtinuerunt in sæculum duratura, quibus seminum uel Specierum perpetuitatē ab interitu tuentur. Cœlestium interea perfectionem sine inuidia uenerantur. Et quia corporibus illis destituta, uisibilia astra demonstrare non possunt, infinitas errorum occasiones præbuerunt. Quot, quanti, Philosophi, totam Astronomiam soli Firmamento ascripserunt: reliquorum Elementorum uicissitudines, non ab innatis astris, sed à cœlestibus absolui prodiderunt: & si Dñs placet,

estq; s. D

placet,

placet, etiam feminarias uirtutes & foecunditates, ex
 caelo inconsideratè deduxerunt. At certè, quaecumq;
 in caelo explicata conspiciuntur, in cæteris quodq; Ele-
 mentis, uirtute et uitali potestate continetur à quibus
 actiones proficiscuntur: in quibus Scientiæ mecha-
 niciq; rerum processus uigent: in quibus temporum
 decreta momenta custodiuntur. Corpora ubiq; mor-
 tua sunt. Sic æstatis, hyemis, ueris, autumnus sydera, in
 Terra continentur, in Aqua & Aere: quæ nisi conspie-
 rant cum astris Firmamenti, steriles cœlestium im-
 pressiones utiq; accusaremus, si temporum Trans-
 plantationes, & confluenciarum præuaricationes an-
 nonæ calamitates pariunt. Mutua enim seminum
 conspiratione, familiaritate, nutritione, totius Nas-
 turæ foecunditas stabilitur: impressio reciprocâ
 uicissitudine nexus conseruatur. Harum legibus uis-
 tiatis sterilitates & defectus sequuntur. Sed quæ-
 nam sunt illa corpora astralia inferiorum Elemento-
 rum? Sanè duplicata sunt. Puriori, quæ cœlestium
 perfectionem æmulantur, in conspectum non ueni-
 unt, nisi artificū industria, diuina adaptatione ab ad-
 iunctis separentur. Potestatem, uitam, actionum uis-
 gorem ubiq; demonstrant. Quemadmodum uerò
 inter se differunt semina, officijs & proprietatibus: ita
 hæc quoque corpora differre asserimus: herbarum
 corpora ab arborum, animalium, mineralium, metal-

corum,

G 3 lorum,

lorum, gemmarum, &c. Et in herbis, aliud corpus esse melissarum, aliud ualerianarum, aliud calamentarum, aliud urticarum, aliud serpentinarum; in arboribus, aliud quercuum, aliud pyrorum, fagorum, eupresorum, abietum, &c. In animalibus, aliud hominum, aliud leontum, aliud boum, canum, ceruorum, &c. In Mineralibus, aliud uitriolorum, aluminum, nitrosorum, salium, &c. aliud marcasitarum, antimonialium; aliud Metallorum. Hæc sunt illa corpora, Semina, Astra, Radices, Balsama, uitalia principia, primæ materiæ, in quibus nunc sæpe diximus, & posthac dicemus, uniuersam Medicinam fundari. Ex his quædam perenni Individuorum successione, in sæculum custodiuntur, permanentque in duplicatis corporibus, mundanæ provincie æconomiam dispensatura; quo ordine continentur semina omnium perfectorum animalium, plantarum, arborum, & quæcumque noua sobolis suffectione æternitatem æmulantur. Alia, corporum quidem coniugium admittunt, sed instabile; absoluta officiorum dispensatione; certis temporum intervalis circumscripita, deceptum corpus, morti destinatum deserunt, ad diuiniora se recipientia diuersoria, ubi nec esuriunt, nec sitiunt, nec ullis Astrosum impressio- nibus obnoxia, Mixtionum & Transplantationum superba imperia aspernantur. Retiduis generationibus, constanti circuitu, documenta ponunt, se uitali ne-

geta

getaꝫ Repub. delituisse, non ex mortuis fontibus temerario. radiorum, atomorum, qualitatum cōgressu, prodixisse. Horum omniū natura manifestius declarabitur in Generationum & Transplantationū doctrina. Nunc proprietatum tam diuersarū nomina, & nominū notiones rebus inherentes explicabimus: quibus omnibus coniunctis, astrorum uel seminum naturam cōpendiose ante oculos subiiciemus. In primis occurrit feminis appellatio: quamuis angustam nimis significationem apud uulgares Philosophos obtinuerit hactenus. si enim solū id semen existimāt, quod uisibili materia fecunditatē sui generis cōseruare possit, ut in animalibus perfectis, plantis quā plurimis. A reliquis omnibus, mineralibus, metallis, astris cœlestibus & aëreis, semen auferunt: quia diuersitatē in mechanico generationum processu non considerauerunt. Officiorum immensa sunt discrimina. Neque eo modo propagari decuit mineralia uel metalla, quo animalia & plantæ propagantur. Cœlestes quoq; fructus, & aëreos, lōgē dissimiles esse oportuit. Quare officiorū similitudine immutata semina, diuersorū Elementorū, differētibus ornata corporib. magna generationū diuersitate fructus suos produxerūt. Et quæ admodū in animalib. et plāis nōnulla in fecūda sunt, quāuis in se cōtineant uitale Principiū, Semē, & in natū Balsamū: ita quoq; in procreationib. aquæ & impressiōibus cœli

IDEA MEDICINAE

coeli, quaedam sunt steriles & euanidæ, quamuis à radicibus deriuentur, in quibus feminis ratio, & uitæ principium delitescit (Impressiones hæ, Elementorū officinas peperere, qualitātū adulterino imperio subiectas) quaedam uerò fecundæ sunt, & Tincturā post se relinquunt, definito temporum interuallo durantem: hinc morborum, Insectorum, & plurimarum rerum exordia dependent. Si perenni uicissitudine, decretis digestisq; temporibus fructus & Individua huiusmodi, ex fontibus suis producant (quod feminis officium est) quia stoliditate, coelestibus, aëreis, aqueis astris feminis appellationem denegabimus: Rursus mutata rerum uice, astra in plantis & animalibus contineri docebimus, astrorumq; appellationem horum principijs consentaneam esse. Etenim siue statas motuum periodos quæsiueris, in omnibus actionibus naturalibus, herbarum, animalium & mineralium, in alimentorum concoctione, excrementorū separatione, in forā nutritione, in augmentis, in procreationibus, motuum rata constantia & æquabilitas custoditur. Vitales pulsus, musicis pedibus & consonantiarum rythmis alligatos quis nescit? Vbi tantam in coelestibus astris motuum subtilitatem inuenit humana solertia: Morborum statos circuitus, menstruorum excretiones, quæ stabili motuum ordine nominis usuram acceperunt, Oceani æstus, reciprocrations, prætereo:

tereo: nihil est in uniuersa inferioris huius naturæ familia, quod non innatis astris, totam Astronomiam officijs prædestinatis accommodatam absoluere possit, ætatum discrimina constituere, quietis & laborum tempora gubernare, actionum, dimensionum, durationū terminos & limites inuariabili decreto definire. Rursus si efficacem agendi potestatem desideras, si radiorum repentinos impetus penetrationum auctores: in animalium, plantarum ac mineralium Oeconomia euncta inuenies. Quid igitur abhorremus animaduertentes astrorum appellationes rebus inferioribus adaptatas. Officium quod absoluit, nominis triumphum promeruit. Radices rerum propterea dicuntur, quia in ijs fructuum dispensationes, maturitates, totaque fecunditas mundanæ arboris custoditur. Et quemadmodum fructuum durationes momentaneæ, stabilitate radicum reparantur, statisq; temporibus mundanæ Anatomix restituantur: ita in seminibus, generationum & procreationū omnium origines quiete delitescunt, utcumq; silentio mortalibus ætatis diuturnum desiderium produxerint. Quod si uitali potestate repleta, corruptiones impediāt, contrarietates concilient, corporum inclinationes ad putredinem festinantes cohibeant, Balsami utiq; appellatione merito gaudebunt. In summa, si coelestia dicantur, recte dicuntur: si terrestria nominaueris, haud

H errabis:

errabis: si Elementa si Principia appellentur, tanta naturæ societate coniunguntur, ut reciproca nominum insignia, sine aliorum iniuria sibi adsciscant. Rerum œconomia sufficientiâ beata est, nominum provinciam invidia occupavit. Itaque quamvis arduum sit tantas rerum dotes, tot munera, breuitate uerborum circumscribere: iuuabit tamen, præcipuis collectis officijs, ex amplissimo maris gremio, in tutum tranquillumq; portum nos recipere: idq; tali formula.

SEMINA SVNT VINCVLA VTRIVSQUE NATVRAE, VISIBILIA INVISIBILIBVS CONIUNGENTIA: IN QVIBVS MOTVVM LEGES, TEMPORVM PRAEDESTINATIONES, GENERATIONVM ET TRANSPLANTATIONVM LITHVURGIAE, ET VNIVERSAE MVNDANAE ANATOMIAE DISPENSATIONES CONTINENTVR, TANQVAM IN VITALIBVS POTENTIIS INCOMPREHENSIBILI SAPIENTIA DECORATIS: QVORVM MINISTERIO AGENTIVM IMPRESSIONES A PATIENTIBVS ADMITTVNTVR VEL REPELLVNTVR, SVMMA INFIMIS CONIUNGVNTVR, ET TOTIVS NATVRAE SYMPATHIA CVSTODITVR: EX QVIBVS SAPORES, ODORES, COLORES, ET QVALITATES VITALES OMNES, QVANTITATES, NVMERI, COMFORMATIONES ET SIGNA
TVRAE

TVRAE COETERAE, IN MECHANICO GENERATIONVM ET TRANSMVTATIONVM PROCESSV PROCEDVNT. Rudimenta huius Naturæ posui: nec fas est omnia palàm interpretari. Qui experientiæ labores & difficultates nō recusauerit, si contemplationum vitales fontes, pia assiduitate inuenerit, ex his initijs maiora proferet, quàm prima facie polliceri uidentur.

DE PRINCIPIIS CORPORVM ET ELEMENTORVM PERMIX-

torum Natura.

CAPVT VII

Quicquid de Principijs altius contemplati sunt, quàm Generationum & Transplantationum leges requirunt, eorum decreta hoc loco nec reijcimus, nec approbamus: aliter enim de Principijs differunt: & ampla est uocabuli significatio. Singulis namq; rerū ordinibus propria adiūcta sunt Principia. PARAOELSVS cū dicit, Corpora omnia constare ex Sale, Sulphure & Mercurio, nō repugnat Aristoteli, qui rerū Principia statuit, Materiā, Formam & Priuationem: nec Platoni dicenti Deū, Exemplar & Materiā esse Principia omniū. Singuli quippe diuersas Creaturarum œconomias scrutantur. Nobis, Generationum & Transplantationum causas & processus declarare propositum est.

H 2 Itaq;

Itaque Elementorum & seminum proprietates demonstrauimus: deprehendimusque etiamnum aliquid desiderari, antea quam ex suis abyssis, in hac mundana scena, Generationum & Transplantationum lithurgias absoluerent. Naturam igitur talem adiungere oportuit, quae diuisibili proprietate, temporum, locorum omniumque dimensionum necessarias explicaciones admitteret: & quae uitalibus seminum potentis terminum constitueret, adeoque uniuersae Naturae fores clauderet. Haec est corporum natura. Quamuis autem sensuum incōsideratis arbitrijs, explicacionem habere uideantur obscuritate expeditam: nihilominus, ubi originem, differentias & condiciones inquirimus, plurima occurrunt, quae multorum Philosophorum ingenia fatigarunt. Audax & improvida mortalitas, inuisibilium cognitionem, sensuum ministerio sibi pollicetur, cum uisibilia & corporea eorum legibus comprehendi non possint. Externa quaedam corporum uestigia comprehensa sunt: ut proportiones, grauitates, colores, calores, frigora, odores, sapes, magnitudines, figurae, numeri: quae tamen corporibus aduentitia sunt. Horum facultate, Methodorum adumbratione fertili, impia temeritate, inuisibilia etiam caelestia interpretari conamur: neque Gigantum infelix audacia absterret. Quod si originem tam corporum, quam qualitatū corporibus inhaerentiū primò inuestiga-

uestiga-

uestigaremus, rerum difficultate & maiestate admoniti, nequaquam tam breuibus mensuris tantam amplitudinem metiri nos posse consideremus. Etenim, qualitatuum, magnitudinum, figurarum, numerorum exordia, in seminis contineri diximus: qua ratione in generationibus producantur, demonstrari potest: quamuis arduū sit in suetas tentare vias. Corporum uero principia et progressus si quis inquirat, protinus defatigabitur, a locorum desertis solitudinibus cōfessim abhorrente animo. Veretur enim, ne specierum consuetis diuersorijis relictis, uacuitatum & infinitatis abyssis submergatur. Species uero uniuersae, Rationes sunt & seminum soboles. Ita ad alteram naturam uiae omnes interceptae uidentur. Hinc famosa illa dubitationes de Materia prima: cuius conditiones multis nominibus à Platone describuntur: appellat enim Speculū, receptaculum, nutricē, matrem, locum: & tamen fatetur notionem eius esse *ἀπέριστατον καὶ ἀσώφιστον καὶ ἀμετάλητον*. Aristot. Priuationem adiunxit tanquā stimulum Naturae, insatibili appetitu, generationum perpetuas uicissitudines promoturum. De his alibi tempestiuus agetur: nunc instituti memores, corporum origines, differentias & proprietates, quatenus Generationum ac Transplantationum doctrinam requirit, aperiemus. Dicemus igitur essentiam, existentiam, uitam & actum Entium uniuersorum

innotescant

H 3

Elemens

Elementa esse. Hæc quo propius unitatem & fontem Naturæ attingunt, eò magis uniuntur: adeò ut in quibusdam idem sit uita, essentia, actus & existentia, nulla differentia, quam uel ratio animaduertere, uel sensus deprehendere possit, inter se discrepantia. Progre-
dientia uerò, & ab unitate in multitudinem delapsa, se-
parantur, & differentias demonstrant rationi manifes-
tas: etiam sensui, in ultimis rerum ordinibus. Itaque
Elementa & Semina, de quibus nunc egimus, in suis
fontibus quondam unita fuere, nec officiorum uarie-
tate & multitudine (quibus una existentia, actu, uita,
essentia, satisfacere non poterant) distrahebantur. Po-
steaquam uerò æternæ legis immutabili decreto, sæ-
culi mundani œconomiam administrare, iussa sunt,
officijs, existentijs, uitis, essentijs, separata sunt. Nec
somnia debemus ex confusione, Chaos, hæc tam or-
dinata prodijisse: sed ex æternis diuinæ sapientiæ the-
sauris. In hac prima Creaturarum constitutione, semi-
na à suo fonte progressa, in alio fundari necesse fuit.
Nec hinc quiescere oportuit: sed fructuum constanti
multiplicatione, Generationū & Transplantationum
uicissitudines moderari, adeoq; mundanæ Reuolutio-
nis comprehensas periodos absolueret. Si seminum
imagines peregrinari oportuit: Elementorum quoq;
consentaneā imaginibus Naturam comitari æquum
fuit. Et quemadmodum semina in hac prouincia ge-
nerationi

• generationi subiecta à parentum suorum perfectione,
 potestate & puritate plurimum discrepant: ita loca,
 • matrices, receptacula, nutrices, hîc obtinuerunt, à pri-
 morum Elementorum, domiciliorum, nutricum, &c.
 simplicitate, uigore, uirtute, tantundem discrepantia,
 Necpenim disiungi possunt: & officiorum similitudi-
 ne conspirant, suisq; natis signaturas tribuunt îisdem
 legibus confœderatas. Proprietates enim utrinque,
 analogicè tamen, inuiolata custodiuntur, quâtmuis
 à conspiratione & unione primorum distare uiden-
 tur. Hæc coniugij foedera faciunt, ut nunquam cor-
 poribus destituantur semina: quascunque magnitu-
 dines, figuras, distantias, numeros, explicare tenen-
 tur, momento, cogitatione citius, adsunt corporum
 rudimenta officijs consentanea, aderunt que sine de-
 fectu, donec seminum expleta sit prædestinatio. Et
 quia in singulis feminibus, dona sunt plurima, Sci-
 entia & mechanici processus propè innumerabiles,
 nec singula îisdem momentis Materiae faciem occu-
 pare possunt, stas temporibus, Formarum copio-
 sa uarietate Materiam uestiunt. Qua uicissitudine,
 stabilitatis opinionem, apud nonnullos Philoso-
 phos haeta est Materia: cum sit nihil minus instabi-
 le. Sed iam diximus comites esse indiffociabiles.
 Nunquam enim à feminibus destituentur corpo-
 ra: & corporum usuræ uicissim feminum officijs in-
 æuum

æuum sufficient. Atq; hæc est prima Corporum origo: cuius obscuritates planius explicarem, nisi Compendij ratio, uetaret. Differentias nunc corporum adducemus: & quæcumq; posthac dicturi sumus, de corporibus, Elementis, seminibus, non ad simplicia illa, sed concreta Elementorum corpora, seminum uirtute perfusa referemus. Prima differentia corporum ex Elementorum ordinibus deducitur: quòd alia sint terrena, alia aquea, alia aërea, alia cœlestia: quæ penetratione, mobilitate, agendi potestate, plurimum discrepant. Rursus alia corpora, Elementorum proprietatibus magis insignita sunt, alia seminum. Quæ Elementorum proprietatibus magis insigniuntur, ea sunt in quibus nulla dynamis interna latet, saltem steriles caliditates, frigiditates, humiditates, siccitates, leuitates, grauitates, in quibus nulla est impressio fecunda: etiã sine sapore planè insipida deprehenduntur. Huiusmodi corpora à multis Philosophis hæcenus Elementa appellata sunt: & tamen fructus sunt seminum aliorumq; Elementorum, perenni fluxu & irrigatione generationibus inseruientes. Talis est natura terræ, aquæ, aëris & ignis nostri: talis est natura pluri marum impressionum cœlestium, ut nisus, pluuiarū, uentorum quorundam, caloris, frigoris, siccitatis, humiditatis & similibus impressionum aerearum. Fontes & flumina ferè omnia hoc ordine continentur,

nisi

nisi quibus admixta est noua aliorum corporum tinctura: Terra quoque omnis, quæ nec Mineralium, nec herbarum seminibus grauida est. Multa sunt huiusmodi corpora. Multis enim alimentum & domicilium debent: alioquin uniuersa seminum genitura transplantationibus confunderetur. PARACELSVS interdum dicit huiusmodi corpora destituta esse Arcanis: alibi, non habere in se Oherionium Naturæ, steriles saltem qualitates Relollaceas innatas, in quibus nulla est confluentia, nulla conspiratio cum astris morborum: proinde nec ullam medicinam ex his confici posse. Eadem est sententia Hippocratis, in libello de Antiqua Medicina, ubi profitetur, πάντα ἀπὸ δυνάμεων γίνεσθαι τὸ θερμὸν, ψυχρὸν, ξηρὸν, ὑγρὸν non esse τὸ μέγιστον δυνάμει ἔχον: propterea in his nullam esse uirtutem ad sanandos morbos, &c. Sed de his in remediorum doctrina copiosius agemus: rerum affinitate adducti, quia in ordine eorum corporum continentur, quæ Elementorum proprietatibus magis uestita sunt, hoc quoque loco de his mentionem fecimus. Ab his diuersa sunt corpora, quæ seminum proprietates imitantur, quarum impressiones fecundæ sunt, & tincturam post se relinquunt constantem. In his saporum, odorum, & qualitarum omnium uitalium uestigia manifeste deprehenduntur. Et quamuis concurrant, caliditates, frigiditates, humiditates, siccitates: ab his tamen

men actiones non procedunt: pro praesentia saltem
 assunt, Legatorum comites. In his corporibus sepa-
 ratio fieri potest uirtutum ab inualido, puri ab impu-
 ro. Immensam horum uarietatem Astrologi in Ele-
 mento coelesti, ad septem classes reduxerunt, animadu-
 uertentes syderum omnium proprietates, uel Satur-
 ninas uel Martias, uel Iouiales, uel Solares, uel Vene-
 reas, uel Mercuriales, uel Lunares esse. Hos imitati
 Philosophi fructus Elementi aquae similibus differen-
 tijs comprehenderunt. Herbarum quoque & om-
 nium Plantarum oconomiam similiter dispensarunt.
 Tertia corporum differentia haec est. Alia sunt ex
 ordiis suis uiciniora, alia longius processere. Vicinio-
 ra ob naturae similitudinem, coelestia, spiritualia, uita-
 lia, ualida uegetaq; appellantur: alia terrena, crassa,
 concretaq; mortua & inualida dicuntur. Nihilominus
 in una eademq; natura coniuncta, mutationum uicis-
 situdine, spiritualia, corporum affectiones tandem ad-
 mittunt. Haec igitur differentia non amplius est cor-
 porum seorsim subsistentium, sed in compositionis
 bus & constitutionibus Individuorum confluentium:
 quemadmodum in Generationum & Transplanta-
 tionum doctrina demonstrabimus. Quia uero corpo-
 ra omnium Individuorum, ab Elementorum matris-
 cibus productorum, composita esse animaduertent
 Philosophi: quaesitum est diu, quae sit natura, proprie-
 tas,

tas, differētia Principiorū ex quibus componuntur. Nonnulli sensuum autoritate contenti, cōcretorum & cōmuniū Elementorum discrimina, proprietates & officia, in singulis Indiuiduorū corporibus deprehendentes, ex horū mixtione & congressu, corporum omniū proprietates ac differentias deduxerunt. Nec dubium est, quin in corporibus uniuersis concretis, quatuor Elementorū rudimenta conspiciantur. Oeconomiam enim mundanā minima quæq; semina æmulantur. Alij, Hermetis discipuli, corporū artificiosa separatione, & hæc cōmunia Elemēta manifestius cōspexerunt: præterea alia quoq; Principia potentiora, seminum proprietates, cōditiones & naturas magis explicita, magna utilitate introduxerūt. Tria sunt illa, nominibus specierum, in quibus facultates uniuscuiusq; Principij manifestissime uigēt, ornata: liquores Mercurij, oleosa Sulphuris, crassiora uero concretaq; Salis. Rerū contemplationi penitus incūbebant Philosophi, nominū illecebris neglectis. Hęc igitur tria, Sal, Sulphur, Mercurius, corpora uniuersa conficiunt. Caue autem ne arbitreris, eos, Sal commune, Sulphur & Mercurium uulgi intelligere. Ex ijs enim nullum corpus constituitur, cum sint Indiuidua in suo genere absoluta. Vnumquodque horum tria pariter in se Principia continet. Habet enim Sal commune in se Sulphur uel oleum, Mercurium uel liquorem, &c.

ad hanc substantiam quandam solidam uel fixam, salis naturæ propinquissimam: similiter sulphur uulgare, liquorem continet, oleum & sal: eodem quoque modo Mercurius aquam habet, oleum & sal. Sed quia differentias trium substantiarum, ex quibus uniuersa corpora componebantur, proprietates, conditiones, in nullis totius Naturæ speciebus magis explicatas animaduertent, placuit, ex iisdem appellationes mutuari: idque Philosophica autoritate. Si enim alijs conceditur figurarum et colorum externa similitudine nomina rebus imponere, qua inscitia eos accusabimus, qui actionum & proprietatum ab essentia immediate fluentium, consonantiam imitati, eiusdem familiae rebus easdem appellationes accommodauere. Nec PARACELSUS primus hæc Principia introduxit; neque ab alijs introducta obscura nominum caligine obduxit, ut multi cauilantur. Magnus est numerus Philosophorum qui seculis aliquot ante natum THEOPHRASTVM Principia prædicta attulerunt, proprietates, officia, differentias, copiose clareque proposuerunt: quamuis nominum uarietate, copia & instabili uicissitudine (ita necesse fuit) difficultatem contemplationibus suis obduxerint. Horum nomina, autoritates, loca, referre non possem, nisi alio properaret calamus. Ut autem consilium Philosophorum clarius conspiciatur, necessitate trium primarum, ac utilitate animaduersa,

ita

ita agemus. Promiscui Philosophi, uulgaresq; Medici, alterationum, transmutationum, sanitatis, morborum & mortis causas rimantes, post longa uiarum tædia defatigati, ad Elementa quædam peruenerunt communia omnibus corporibus: in quibus fundamenta posuerunt totius Naturæ. Ex eorum congressu, proportioneq; mirabili, nec satis explicata mixtione, causas Generationum, Transplantationum, facultatum, omniumq; actionum, expedita facilitate, deduxerunt. Similes deinde qualitates inuenerunt æque communes, caliditatem, frigiditatem, siccitatem, humiditatem, quas summas & potentissimas dictis Elementorum corporibus stabili coniugio iunxerunt. Harum permixtione, materia opem ferente, secundas, tertias, & quando libuit, quartas qualitates protulerunt. Tanta causarum Principiorumq; fecunditate onusti, in mundanam œconomiam ingressi, generationes eorum quæ in sublimi fiunt, mutationes, effectus, proprietates, interpretati sunt, calidi attractionem, rarefactionem, congregationem homogeniorum, separationem heterogeniorum, frigidi repulsionem, condensationem & huiusmodi facultates sæpe commemorantes. Rursus hisdem qualitatibus & complexionibus, herbarum facultates ascripserunt quamuis materiæ tenuitatem & crassitiam in secundarum facultatum explicatione, id est, incisione, atte-

sua

1 3 nuatio

IDEA MEDICINAE

nuatione, absterfione, læuigatione, incrassatione, pe-
 netratione, adiungere coacti sunt. Tertias quoque fa-
 cultates, diureticas, sudorificas, menstrua cientes, ea-
 dem lege, multa prius postulantes, complexi sunt.
 Alexiteriorum uero uim, Alexipharmacorum, Specifi-
 corum & purgantium, ex prædictis qualitatibus &
 complexionibus, nulla industria deriuare poterant.
 Itaque occultæ proprietatis & totius substantiæ hæc o-
 pera esse confessi sunt. Totam autem substantiam di-
 xerunt inexplicabilem proportionem commixtionis
 quatuor Elementorum: ut nihil relinqueretur à conta-
 gione qualitatum immaculatum. Posteriores, nouorum
 morborum, remediorumque copia compulsi, occultas
 illas proprietates, uehementer amplificauerunt. Et iam
 dubitationi satisfactum arbitrabantur, si ab occulta
 proprietate, hos uel illos effectus prodixissent, rustice
 dixissent. Tandem usque adeo placuerunt hæc insci-
 tiæ uela, ut titulos librorum suorum, errorum & impe-
 ritia futuros testes, ipsidem nominibus inscripserint.
 Sic inuisitata metamorphosi, ex manifestis Philoso-
 phis, occulti facti sunt, ex Dogmaticis Empirici.
 Quid Philosophiæ titulos iniuste usurpamus, si præ-
 clara illa Naturæ opera, in quibus uniuersa potestas
 uiget, tanquam miracula cum plebeijs admiramur?
 Quocirca rudem hanc, & imperfectam causarum co-
 gnitionem aspernati profundiores Philosophi, altio-
 ri Ana-

ri Analyfi, naturalium rerum Principia inquisuerunt: nec sensuum solummodo testimonijs contenti, artificiosam corporum resolutionem adiunxere: cuius beneficio, substantiarum facta separatione, ex quibus componebantur singula corpora, in conspectum uenerunt proprietates, quæ antea compositionis uirtute occultabantur. Tum demum patuit quibus Principijs tot talesq; effectus editi essent. Ita ex specierum ampla prouincia distincta secretaq; Indiuidua, clarè actionum fontes proximos demonstrarunt. Diu multumq; de Opio dubitatū est, qua ratione in tanta amaritudine, stupefaciendi uirtus excelleret. Nos, substantiarum facta separatione, sulphur uel oleosum quippiam deprehendimus, planè narcoticū: eiusdem naturæ sulphura antea conspexeramus, eadem industria, in multis Naturæ partibus, in uitriolo, nitro, salib. ferè omnibus, in sulphure uulgari, in herbis plurimis. Itaque nec calori, nec frigori, nec humiditati, nec siccitati, nec tenuitati, nec crassitiei, hanc opij proprietatē ascripsimus, sed tali corpori, id est sulphuri narcotico. Eadē separatione, anatomia, analyfi, in opio sal quoddam diaphoreticū deprehendimus, quod subtili resolutione penetrādo sudores mouet: cuius similitudinē in multis Naturæ partibus similiter demonstrare possumus. Corporib. aut in huiusmodi separatione deprehensis, Salis, Sulphuris, Mercurij, nomina imposuimus.

Quia

Quia in illis tribus Individuis, omnes omnium corporum differentiae, proprietates, conditiones, manifestissimè conſpiciuntur. In uino dubitatum est, qua ratione, cum calidum sit, cum collapsas uires, tam subito recreet, hilaritatem inducat, diuturnorum & grauium morborum causa esse possit, ut Podagræ, Hydropis, Contracturæ, Colicæ, Calculi. Separatione conſpeximus exiguum esse spiritum, liquorem, Mercurium, qui humani corporis spiritibus consentaneus sit: copiosam deinde substantiam illaudatæ aquæ, nec sapore nec odore commendabili: sal quoque tartareum, fæculentum, cuius proprietates, in plurimis Naturæ Individuis sæpe edocti, mirari desinimus, qua ratione, temporis progressu uitiata lithurgia facultatum humani corporis, tam immanes Podagræ dolores, Colicæ, Calculi, ciere posset: qua proprietate labefactatis uisceribus, uniuersum corpus, aquoso & salso liquore impleret, & in quibusdam consumpto uitali humore, tabida membra in miserabilem contractionem adduceret. Huiusmodi plurima, Anatomia salium nobis declarauit. Purgantium quoque facultates ex eadē familia manifestas fecimus. Quid igitur agendum, quæ uia ingredienda, ut has corporum proprietates, tam ualidas, tam potentes deprehendere possimus? Certè, qui Elementa illa communia complexiones & qualitates, fundamenta Naturæ
posue

posuerunt, uiam ostendunt facilem, compendiosè ducentem ad fastigia, sine multo sudore. Qui uerò ad finem itineris peruenerunt, Methodorum analogismis onusti, ubi ad actiones procedunt, studiorum suorum documenta daturi, mirantur tam languidas subtilitatum progressionis, tam tarda Naturæ obsequia, miraculis, dubitationibus & infinitis erroribus implicantur: *φάσκοντες εἶναι σώφρονες ἐμπερίβουσαι*. Ita diuites dimittuntur inanes. Alij uerò, qui inuisa illa Principia corporum, Sulphur, Sal, Mercurium proposuerunt, aditus difficiles ostendunt, grumnis, laboribus, infinitisq; difficultatibus implicatos. *Ite filij, uendite agros, ædes, uestes, annulos, comburite libros, emite calceos, mōtes accedite, ualles, solitudines, littora maris, terræ profundos sinus inquirete: animalium discrimina, plantarum differentias, mineralium ordines, omnium proprietates, nascendi modos notate: rusticorum Astronomiam & terrestrem Philosophiam diligenter ediscite, nec uos pudeat: tandem carbones emite, fornaces construite, uigilate & coquite sine tædio. Ita enim peruenietis ad corporum proprietatumq; cognitionem, alias non. Hæc mandata grauiâ essent, nisi laborum beata præmia polliceantur. Etenim manifestam occultarum proprietatum explicationem continent, actionum fontes, agendi modos, temporum prædestinationes aper-*

K riunt,

IDEA MEDICINAE

riunt, consensum & confluentiam totius Naturæ demonstrant. Hisce diuitijs ornatos, & multa experientia confirmatos, Philosophos constituunt legitimos Naturæ interpretes & ministros. Quo circa quibus ueritas curæ est, hanc uiam ingredi debent. Scabie occupentur, qui relictæ, tam felicitatis itineris comites esse nolunt. Elementa quidem communia illa, permixta, concreta, mineralisata (si libet) & nos intelligimus, ac facilius, clarius, maiori utilitate explicare possumus. Originem enim & Naturam eorum didicimus, & antea aliquoties exposuimus: differentias, conditiones in artificiosis rerum separationibus uidimus: conspirationem cum tribus corporum Principijs, Sulphure, Sale, Mercurioprehendimus: nihilominus facultatum causas, actionum Principia, nulla industria ex eorum familia deriuare potuimus, utcunque complexionum subtilitate & Materiæ adminiculo quod in illis desiderabatur, resarcire conatus sumus. Nulla igitur alia uia relicta est, qua excusari possimus ab hac corporum Anatomia uel analysi. Sed qua methodo, quibus legibus, Anatomia hæc aggredienda est? Principio, corpora omnia inferioris globi, in tres ordines distribuenda, in Animalia, Vegetabilia, Mineralia. Individua
deinceps

deinceps horum ordinum diligenter examinanda, & Indiuiduorum partes, siue arte, siue natura comparatae sint ad humanos usus. Ita inueniemus in singulis ordinibus illustres trium Primarum differentias. Est enim in rerum familia, Sal animale, Sulphur animale, Mercurius animalis: est Sal uegetabile, Sulphur uegetabile, Mercurius uegetabilis: est Sal minerale, Sulphur minerale, Mercurius mineralis. Ita ex animalium partibus uel excrementis, sal illud potentissimum eduximus, quod Nitri uel Vrinae dicitur: sal Armoniacum quoque. Rursus Sulphuris proprietates, conditiones, differentias plurimas, in pinguedinibus, medullis, adipe, seuo, & oleosis animalium partibus deprehendimus. Liqueores non ita palam à Natura propositi sunt. Salis Alkali originem ex Vegetabilibus deriuatam didicimus: & plurima herbarum salia, leui artis ministerio, proprietatibus diuersa confecimus. Resinae, olea, gummata, & pingua omnia quae ex Vegetabilibus producuntur, quot, quantas differentias Sulphuris nobis ostenderunt? Sunt & herbae quae sine omni separatione, salis naturam & conditiones uehementer æmulantur, ut chelidonia, aaron, flammula, persicaria, urtica, &c. Alia Sulphuris, ut uiscosae & pingues, serpentinae, con-

K 2

solidae,

solidæ, panaces, Spinofarum multæ species: alia Mercurij, ut horariæ & fugaces, melones, cucumeres, anguriæ, fungi, rosæ, uiolæ, &c. Eadem in arboribus & fruticibus ratio est. In genere Mineralium quid attinet, species Salium, Sulphurum, Mercuriorum recensere: cum in nullo ordine manifestius conspiciantur. Tot enim proprietates, differentiæ, trium Primarum in hac familia, tam clarè explicatæ sunt, ut nominum prærogatiuam Philosophico iure cæteris ordinibus eripuerint. Quod si artificiosa analogia, has corporum proprietates, in inferiori globo animaduersas, Astris & corporibus superioris globi, legitimè accommodare poterimus, plurimas difficultates obscuritate inuolutas, compendiosa facilitate aperiemus. Cognitis & perceptis hisce Indiuiduorum differentiis, quæ manifestissimè trium primarum proprietates referre uidentur, tum demum artificiosa separatione ignis ministerio, singula Indiuidua examinanda sunt, & similiter Indiuiduorum partes: in Animalium genere, Vegetabilium & Mineralium. Hic apparebit, ex quali Sulphure, Sale, Mercurio, constituat sanguis animalium, Mumia, ossa, uiscera, excrementa, &c. Quanta sit uarietas Sulphurum, Salium, Mercuriorum in herbis, Mineralibus: quæ cõueniëntia, repugnantia, differentia. Atque hoc pacto copiosam facultatum supellectilem, & corporum infinitas differentias

ferentias breui cōparabimus: quibus instructi, actionum causas sine obscuritate explicabimus. Nulla est enim constans proprietas ullius corporis, quæ non uel in Sale, uel Sulphure, uel Mercurio eiusdē corporis deprehendatur. Hæc uera est corporum Analyfis. In hac Anatomia exercitatum oportet esse Medicum. De officijs trium Primarum opportunius agemus in doctrina Transplantationum & Mixtionum: ibi palam fiet, qua necessitate tot & talia, ad corporum procreationem concurrere oportuit. Nec omnia in eisdem locis tradi possunt. Scimus non paucas relictas esse dubitationes: quid mirum? multa nescientes de multis dubitare necesse est. Nihilominus, si diligenter hæc examinauerint, quæ hoc Capite, de origine, differentijs & proprietatibus corporum attulimus, fores Naturæ referatas, magna gratitudine tandem fatebuntur. Iniquum est Naturæ thesauros temerè prostituerere: & exemplum Acteonis absterret. Qui potest capere capiat: ea enim lege accepimus.

K 3 DE

DE GENERATIONE RERVM
NATVRALIVM ET SEMINVM

Mechanica Lithurgia.

CAPVT VIII.

Lementorum condiciones, seminum naturam, corporum origines & proprietates exposuimus hactenus: in quibus solida totius Naturæ fundamēta complexi sumus. Tempestiuum nunc fuerit explicare, quo pacto hæc Principia ex fontibus suis progrediantur mundanæ Oeconomix lithurgiam dispensatura: qua potestate, quibus adminiculis, quo ordine, Generationum constantes leges absoluantur: quo pacto ex tam pusillis & inuisibilibus sæpe exordijs, tam vastæ corporum magnitudines procreentur. Differentia quoque Transplantationum & Generationum exponenda. Quæ omnia, quia Mixtionis perpetuo utuntur ministerio, huius quoque natura, quatenus compendij ratio admiserit, adiungenda. Oportuit sanè hunc Mundum, adumbrata generationum perpetuitate æternitatis imaginem eousque repræsentare, donec exhaustæ fuerint Rationum omnium prædestinationes in mundana Reuolutione absoluendæ. Itaque cum unius corporis uel Indiuidui natura, tot officijs satisfacere non potuit, admiranda Creatoris prouidentia, inuenta est corporum renouatio: ut nouorū Indiuiduorum

uiduorum continenti suffeptione Rationū proportio
nati fluxus educerētur. Hęc corporū renouatio Ge
neratio est, cuius fundamentū in semine cōsistit. Semē
enim in radicali materia fundatū, continuitatē Natu
ræ custodit: cætera corpora, emerita, cruda, fugiūt, ad
uacuum festinant, corruptibilia quoq; et omnibus im
pressionibus obnoxia sunt. Illud uerò si matricem na
ctum fuerit, uel locū suæ naturæ conuenientē, potesta
te mirabili nouū corpus sibi fabricat, officijs accōmo
datum. Conueniētia loca Seminib. Elementa sunt. In
ijs enim fouentur, nutriuntur, augefcunt & absoluunt
tur. Corporum quoq; Principia, Rationum prædesti
nationibus, Scientijs, Donis, suffeptione, ibidē suppes
ditantur, & uitali fomētatione perfusa cuncta suscitant
tur. Elementa hoc loco à nobis dicuntur, non commu
nia illa totius Naturæ corpora, Terra, Aqua, Aër, Fir
mamentū: sed proxima receptacula seminalis materis,
siue externa sint, siue innata, siue cavitates habeāt, siue
nō, siue solida, siue humida fuerint: ut plurimū tamen
humida sunt, ad similitudinem seminum, quæ genera
tionum initijs spiritualia & humida esse oportuit. Pro
gressu temporis semina adolefcencia in proprijs pro
uincijs similes Elementorū officinas sibi constituunt,
ad imitationem mundanæ Reip. à quibus fomenta &
debita hospitij iura repetūt. Itaq; omnia uidentur pro
pter semina facta esse, & in ijs cōtineri totius Creaturę
dispens

dispensationē, ut antea quoque admonuimus. Quaecumque enim hinc alterationes, mutationes, motus apparent, non sunt nisi fluxus seminum, corporum consumptionibus, restorationibus, transplantationibus, uicissitudines definitas ostendentium. Nec recte sentiunt, qui Generationem dicunt progressionem à non Ente ad Ens, nisi inuerso Naturæ ordine, non Entia asserere uelint ea, in quibus uita, potestas, essentia, scientia, status & huiusmodi uigent: Entia uero, in quibus mortes, infirmitates, defectus, distantiae, imagines, opiniones, motus, & turbulente confusiones deprehenduntur. Fateor semen non esse hoc quod postea futurum est, fluxu ad maturitatem uel exaltationem terminato: attamen hæc duo differentiam Entis ad non Ens uix admittent, si Philosophorum decreta sequi uelimus, non uulgi uanas persuasiones. Quæ noua indies fieri uidentur, in semine antea delitescunt, meliori que uita fruuntur. Rursus quæ hinc corrumpi dicuntur, non festinant ad non Ens: sed destinatis muneribus absolutis, ad fontes suos recurrunt. Omnia dona Naturæ, omnis uita, Scientia, immortalis est. Spiniosiores uidebuntur huiusmodi contemplationes rudioribus, & in Philosophia Adepta non uersatis, nec ad explicationem Generationum operæ pretium aliquod asserere. Sed longè aliter se res habet. Duæ sunt famosæ dubitationes, quæ naturalium rerum scientiam

tiam uehementer obscurant: unde profectæ, quò per-
gant Formæ, Species, quæ nobiscum definitis tempo-
rum interuallis negotiaturæ, Generationum, Trans-
plantationum & Mixtionū ministerio mundanæ Co-
mœdiæ lithurgiam peragunt. Vtraq; hîc sublata est.
Dicimus enim in semine ea omnia uigere, quæ hîc ge-
nerationum & corruptionum uicissitudine fluere &
refluere uidentur, adeo q̄ Formam ipsam uniuscu-
iusque rei, esse *αὐτοφύη*, non extrinsecus accedere, non
à datore Formarum post Elementorum consenta-
neam mixtionem infundi, non à stellarum momenta-
neo positu in inferiorem naturam deriuari, non ex
Atomorum fortuito congressu integrari, sed in ipsis
feminibus delitescere: idq; uarijs modis. Hæc dogma-
ta sunt Paracelsica, à Christiana Religione non abhor-
rentia, Platoniorum decretis uicina. Quòd si Hippo-
cratis autoritate confirmata sint, quis nouitatē accu-
sare poterit: is, in aureis illis libellis de Diæta, facultas
tes earum rerum descripturus, mensuras, utendi ratio-
nes, à quibus sanitates & morbi contingunt, genera-
tionum & transmutationum omnium exordia, pro-
gressus, diuina contemplatione illustrauit. Locus est
in principio primi libri de Diæta, cuius Capita hîc an-
notare libuit, partim ut comparatione facta deprehen-
dere possimus, quãtum defecerit hæc ætas à præclara
illa & antiqua Philosophia Hippocratica. *lib. 1. cap. 1.*

L cipio

cipio dicit constitui hominē & alia animantia omnia ex duobus facultate quidem differētibus, usu uerò & officiorum familiaritate conspirantibus, Igne sc. & Aqua. Decet enim Philosophum in Generationum doctrina & omniū earū transmutationū, quæ in materia perficiūtur, ac corporeis adminiculis egent, primum radicem, materiam, fundamentū (quomodo cunq; appellare libuerit) adducere: in cuius sinu, thesauris, omnia illa continentur, quæcunq; ad Generationem uel transmutationē absoluendā necessaria sunt. Multa uerò necessaria esse ad Generationis lithurgiā diximus: Elementa uel Matrices, Semina Rationibus fœcūda, corporum Principia. Singula hæc incomprehensibili Donorum uarietate instructa sunt. Nihilominus in minima Materiæ portione sensuum testimonio planè similari, omnia illa quantumuis diuersa comprehensa, Naturæ diuinitatem uenerari iubent. Neq; temerè uel confuse cōprehenduntur: sed uitali & ualida planè potestate infallibili Scientia instructa. Documento sunt tam ordinatæ Donorū explicationes. Hanc Materiam tot officiorū Donis grauidam, nominare difficillimum est, & rursus facillimum. Difficultatem inueniet, qui unò nomine, thesauros tam diuitis Naturæ explicare conabitur: nec enim fieri potest. Facilitatem admirabitur, qui tot, tam diuersorum nominum appellationibus, unam Naturam obtemperare conspexit.

xerit. Si una dicatur, unitatem intelligit: si multa, multitudinem profert: si duo, si tria, si quatuor, &c. tot Syros, Parmenones, subito emittit. Si Elementalıs dicatur, Elementa in se continet: si semihalis, semina: si corporalis, corpora: si spiritalis, spiritus, &c. Itaque cum dicit Hippocrates omnia constare ex Igne & Aqua, non repugnat sibi ipsi, quavis in lib. de humana Natura, ex calido, frigido, humido, sicco, corpora omnium constituta esse, pronunciauerit: neque Thaleti, omnia ex Aqua constare pronuncianti: neque alijs, qui ex Aqua & Terra rerum origines deriuare uidentur. Quicquid nominauerint Philosophi, aliorum uires adesse uolunt, quae ad Generationem absoluendam requiruntur. Sic in libro, de Natura humana, ex calido, frigido, humido, sicco, constare hominem dicit, uel ex Sanguine, Pituita & utraque Bile. Elementorum enim proprietates, usus, officia continent. Neque propterea Seminum condiciones neglexit, nec Elementa inania seminibusque orbata proposuit: sed ubique positıs Elementis, definita radice, materia, separationes adiungit & feminum progressiones. Et cum fateatur nihil noui in Generatione fieri, utique intelligit semina antea latuisse in Elementis quomodocunque positıs & appellatis. Occasio omnium errorum haec est. Cum dicit corpora humana constare ex calido, frigido, humido, sicco, multi intelligunt Elementa absoluta.

communia, simplicia : sed perperam. Non enim ex
 calido, frigido, humido, sicco, simplici uel abso-
 luto, sed ex tali uel tali corpora omnium animans
 tium constituuntur. Itaque ex tali calido, frigido, hu-
 mido, sicco, ex tali Sanguine, Pituita & duplici Bi-
 le, ex tali Igne & Aqua, talia prodire necesse est, qualia
 sunt semina, quae Elementa uel Materiam, Radicem
 rei, talem uel talem effecerunt. Similiter in tali Sale,
 Sulphure, Mercurio, talia semina habitare necesse est.
 Loca enim, Matrices, Elementa, corpora, seminibus
 consentanea esse debent, alioquin non fiet Generatio.
 Sed quid est quod in his omnibus consensum & con-
 spirationem fecit? Quid est quod Elementa & corpo-
 ra, seminibus consentanea & talia reddit? In semini-
 bus est illa potestas: haec adfiscunt sibi consentanea,
 dissentanea repellunt, promouent, augent, absoluunt
 omnia. Pusillis exordijs tam difficiles officiorum di-
 spensationes adimpleri quid dubitamus? Ubi erit Ca-
 dauer, congregabuntur Aquilae. Hippocrates igitur
 in libello, De humana Natura, causas inquirens mor-
 borum & sanitatis, commodius quatuor adduxit
 Elementa uel Principia, Sanguinem, Pituitam, utran-
 que Bilem, uel calidum, frigidum, humidum, siccum.
 Ita enim absurda eorum sententia euidentius redargui
 potuit, qui dicebant hominem ex uno solo consistere, tam
 aspectu, quam facultate simplici: alioquin nulla sub-
 esset

esset absurditas . Omnis enim multitudo ex unitate proficiscitur. Adeo q̄p̄ toto libello magis considerare uidetur Elemēta hominis iam absoluti, ex quibus separantur morborum semina propè infinita, quæ tamen ad quatuor illa ubiq̄p̄ reducere conatur. At hoc loco nobis proposito ex lib. i. de Diæta, Generationis uniuersam doctrinam proponit: ideoq̄p̄ Elementis paucioribus contentus est. Dicit enim omnia constare ex Igne & Aqua, uel ex calido & humido, uel ex semine & sanguine materno, uel ex genitura suis facultatibus instructa: idem enim dicitur in omnibus his loquendi formis. Quænam igitur est facultas horum Elementorum? *Τὸ πῦρ (inquit) ἀνάσσει πάντα διὰ παντὸς κινῆσαι, τὸ ἕνδρα πάντα διὰ παντὸς θρῆψαι. Ταῦτα ἢ ξυναμφοτέρα αὐτάρχεια ἐστὶ τοῖσι τε ἀλλοιοῖσι πᾶσι, καὶ ἀλλήλοισιν. ἐπικτερον ἢ χωρὶς οὔτε αὐτῷ ἐσωτῶ, οὔτε ἀλλῷ ἔδει.* Hoc est: Ignis omnia uniuersim mouere potest, Aqua omnia per tota nutrire. Hæc uerò duo sufficientia sunt, tum alijs omnibus, tum sibiipsis: seorsim uerò utrunq̄p̄ neq̄ sibiipsi, nec alijs, &c. Quomodo hæc duo sufficientia dicis ô Hippocrates: antea apud te legimus ex quatuor Elementis omnia componi. Audi quid respondeat. *Τούτων ἢ προσηύεται ἐπικτέρω τὰ δε. τῷ μέρ πῦρι, τὸ θερμὸν ἢ τὸ ξηρὸν, τῷ δὲ ἕνδρατι τὸ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν.* Hoc est. Cæterum utriq̄p̄ horum hæc adsunt. Igni quidem caliditas & siccitas, Aquæ uerò frigiditas & humiditas, &c. Hæc omnia mutuis officiorum ministris uicissim fo ueri asserit: certisq̄p̄ ponderibus & mensuris, feminalibus

L 3 bus

bus Rationibus proportionum terminos definiens
 tibus, in generatione confluere. Alioquin nisi ad imperium
 seminum, quantitates, mensuras & proportionem
 suas adducerent, omnes generationes tollerentur.
 Sed qua potestate, tot, tam diuersæ seminum progressionem
 in Natura conspiciuntur? Separationis
 virtute ea fieri docet. *Οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, ποσῶδες καὶ παντοδα-*
πὰς ἰδέας ἀποκρίνονται ἀπ' ἀλλήλων, καὶ σπερμάτων καὶ ζώων, ὅσων ὁμοιοῦ ἀλλή-
λοιςιν, οὔτε τῆν ὄψιν οὔτε τῆν δυνάμειν. ἅτε γὰρ οὔποτε κατὰ τὸ αὐτὸ ἴστανμένων,
ἀλλ' αἰεὶ ἀλλοιωμένων, ἔπειτα καὶ ἔπειτα ἀνόμοια ἐξ ἀνάγκης γινιδύει, καὶ τὰ ἀπὸ
τούτων ἀποκρινόμενα. Hoc est: His ita se habentibus, multæ
 & omnigenæ formæ ac species tum seminum tum animalium
 à se inuicem fecernuntur, quæ nihil inter se
 simile habent, neque uisu, neque facultate. Etenim
 cum nunquam simul in eodem consistant, sed semper
 alterentur, necessarium est etiam, quæ ab ipsis feceruntur
 ac producuntur dissimilia fieri, &c. Separatione igitur
 semina in Matricibus quietè delitescunt, digestis temporibus
 suscitantur, in mundanam Scenam prodeunt, admirabili
 Scientia Generationum Corruptionumq; fluxus & refluxus moderantur.
 Huius Separationis uberiores explanationem qui desiderat,
 legat libros Philosophiæ THEOPHRASTI PARACELSI Atheniensibus
 dedicatos. Posteaquam hæc fundamenta Generationum
 stabiluit Hippocrates, tandē audacius progreditur,

ditur, inquit: Απόλλυται μὲν οὐδὲν ἀπάντων χημάτων, οὐδὲ γίνεται, ὅτι μὴ καὶ ποροθεῖν ἢρ. ξυμμιτογόμενα δὲ καὶ διατηρούμενα ἀλλοιοῦνται. νομίζεται δὲ παρὰ τῶν ἀνθρώπων, τὸ μὲν ἐξ ἄλλου ἐς φῶς αὐξάνειν, γινέσθαι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ φάειος εἰς ἄδην μειωθῆναι, ἀπολιθεῖν. Ζῶα δὲ ἢ ἀνεῖνα καὶ τὰ δεικὰ οὔτε τὸ σῶμα ἀποθανεῖν οἶοντε μὴ μεταπάντων, καὶ γὰρ ἀποθανεῖται; οὔτε τὸ μὲν γινέσθαι, μὴ ὄντι ὅθεν παραγενήσεται, &c. Hoc est: Nihil fit quod prius non erat, neque quicquam perit, sed permixta & discreta alterantur. Homines uerò opinantur hoc ex Orco in lucem auctum generari, illud uerò ex luce in Orcum imminutum perire ac corrumpi. Animalia sunt tam illa quàm hæc, nec ullum animal mori potest, nisi uniuersa pariter corruant: unde enim moriantur? neque quod non est generatur, cum non sit unde generetur, &c. Diligenter nunc expendat unusquisque, an non intellexerit Hippocrates seminales illas Rationes Naturæ, in quibus fundamenta omnium rerum, ipsius quoque Medicinæ contineri toties iam diximus. Ab his enim Generationes, Transplantationes, Elementorum mixtiones, conformationes, nutritiones, augmentationes, & omnes naturales actiones proficiscuntur. Appellat Seminum prima diuerforia, Elementa, Abyffos, Orcum. Ita Orpheus quoque & prisci Theologi consueuerunt, Tenebras, Noctem, Quietem, Orcum, eadem significatione accipientes. Ita in hymno Noctis Orpheus. Νύξ γένεσις πάντων, ἡμετέρας χθόνια ἢδ' οὐρανία πάντα αὐτῆ ἐκαστηλία, ἢ φάος ἐκπέμπει ὑπὸ νέρτερα, ἢ παλιφέν, αἰ: εἰς ἄϊδου, λευκὴ γὰρ ἀτάγην πάντα πράττει. Et ne uereat qui spiam inuisas ibi uigere tenebras, addit ἀγροφεγγῆς νοσῶν

ναυγῶν.

22 *ναυη.* Desideriū quoq; illius Reipub. quibus nō infun-
 23 deret his illicibus? *λιβομέριμε αγαθήτε, πόνου ανάπαισιμ έχουσα, ήου.*
 24 *χίη χείρμασσι ήριμή πολύνπυ.* Homines arbitrantur, quæ hīc
 abire, corrumpi, perire uidētur, ad tenebras, Orcum,
 caliginem, festinare: Sapientes uerò aliter sentiunt, rez-
 25 liētis tenebris ad lucem & uitam pergere. Quæ huc in
 26 Generationem prodeunt, augeri uidentur: quæ hinc
 27 corruptione abeunt diminui. Ita crescentibus nume-
 28 ris diminuuntur proportionēs, & uicissim auctis pro-
 29 portionibus diminuuntur numeri. Animalia appel-
 30 lat tam illa quam hæc, quia in se potestatem habent
 31 constituendi & conseruandi animalis. Alibi nutris-
 32 mentum distinxit, in hoc quod nutrit, & quod ueluti
 33 nutrimentum est, tertio, quod nutrimentum futurum
 34 est. Tales loquēdi formulæ Philosophis usitatae sunt.
 35 Aequum enim est, ex Causis, Effectuum appellatio-
 36 nes deducere: & filij, ut honorum, ita nominum quo-
 37 que hæreditatem, iure consequuntur. Quinetiā cum
 38 dicat, nullum animal mori, manifestè ostendit, se Ani-
 39 malis appellatione, nō hoc propriè intelligere, quod
 40 ex carnibus, ossibus, ligamentis, uenis, sanguine, ner-
 41 uis, compactum est: sed huius compositi Speciem,
 42 Principium, Causam, Radicem, Semen. Alioquin si
 43 una species periret, omnes pariter corruerent. Vas-
 44 cum enim in Speciebus committeretur, quod longè
 45 maius in Natura flagitium est, quàm uacuum in cor-
 46 poribus

poribus sine quantitate. Idem planè in libro de humana Natura confirmatur. *εἰ γὰρ ἐν τῷ ἐκλίπει φάσμα ἀπ' ἀρηνιδίου.* Quid igitur est Generatio & Corruptio? Sunt fluxus & refluxus seminum, quæ dum fluunt augentur, minuuntur uerò dum refluunt. Nihilominus horum fluxuum termini in Natura consütuti sunt, quorum limites prætergredi non licet. Hanc uicissitudinem rerum multis exemplis illustrat. *πάντα δὲ ἢ θεῶν ἢ ἀνθρώπων ἢ κτλ. ἀμεβόμενα ἡμέρα καὶ ἑσπέρου ἐπὶ τὸ μᾶκιστον καὶ ἐλάχιστον. ὡς καὶ τὰ σελήνη τὸ μᾶκιστον καὶ τὸ ἐλάχιστον. πῦρ δὲ ἐπὶ τὸ μακροτάτον καὶ βραχυτάτον, &c.* Hoc est: Omnia diuina & humana uicissitudinem habent sursum ac deorsum. Dies & Nox ad summum & minimum. Sic Luna augmenta & decrementa rata custodit. Aquæ similiter fluentes & refluentes. Sol ubi ad augem peruenerit descendendo ad opposita festinat sine legis præuaricatione, &c. Hæc ex prioribus facillè intelliguntur: ab Orpheo in duobus Hymnis, Noctis & Naturæ, confirmata uidimus. Vtramq; enim circularem appellat. *ἑσπέρου καὶ ἡμέρας.* Solem & Lunam augmenta & decrementa uicissitudinesq; similes admittere dicit Hippocrates: tamen Indiuidua hæc, corpora perfecta, perpetua, incorruptibilia obtinere, antea confessi sumus. Sint sanè perfecta: nihilominus impressiones admittunt, fluxus effluxus uítales distribuunt, fructus producunt momentaneos, dissipabiles, corruptioni subiectos. Ita Luna nasci, generari, creare

M fcere,

scere, decreſcere, occidere, rectè dicitur ſingulis men-
 ſibus. Niſi enim congreſſu, mixtione, confluentia, ui-
 tales fluxus & impreſſiones nouas reciperet, uirium
 æquabili poteſtate, corporis perpetuã ſimplicitatem
 æmularetur. Illud Argumentum ſterile eſt: Cœleſtia
 ſi corruptibilia producant, admittunt, &c. corrupti-
 bilia quoq; erunt. Nec ualent exēpla ex inferiori glo-
 bo deſumpta. Alius eſt Generationis modus, & Indui-
 duorum inſignis uarietas. Pergit deinde Hippocra-
 tes in expoſitione uiciſſitudinum Naturæ & circula-
 ri ſeminum proprietate, inquiens: φάσκει ἡ φύσις, ὁμοίως ἄλλη, φάσκει ἄ-
 λη ὁμοίως ἄλλη. φοιτᾷ καὶ μετακινεῖται, λέειν ἴσθι, καὶ τὰ αἰετῶσι, Γάσθρη ἴσθρη δια-
 πρῶσσομενα λέειν τὰ τῶνδε, τὰ ἢ ταῦτα, μένων, καὶ ἂ μὲν πρῶσσομεν ἐκ οἰκασίῃ, ἂ
 ἢ πρῶσσομεν, ἀποκίσειν εἰλέναι, καὶ ἂ μὲν ὄρασι, ἢ γινώσκουσιν. ἀλλ' οὕτως αὐτοῖσι πάν-
 τῶ γίνεται, ἢ ἀνάγκην θέειν, ἢ ἂ βούλονται ἢ ἂ καὶ βούλονται. &c. Hoc eſt:
 Lux Ioui, tenebræ Orco, Lux Orco, tenebræ Ioui. Ac-
 cedunt & tranſmutantur illa huc, hæc illuc. Omni tem-
 pore tranſigunt illa res horum, hæc autem illorum: &
 quæ quidem faciunt non ſciunt, quæ uerò faciunt ſci-
 re ſibi uidentur, & quæ uident non cognofcunt: attra-
 men omnia ipſis fiunt per Diuinam neceſſitatem, &
 quæ uolunt & quæ non uolunt, &c. Quid Orcū uo-
 cet antea dictum eſt. Hic Iouē opponit Orco. Ita quo-
 que Orpheus Iouē mundanæ Reipub. præfecit, eiusq;
 beneficio ſemina ſiue cœlo, ſiue terris, ſiue ponto la-
 titantia mortalib. oſtendit. Ζεὺς βασιλεὺς διὰ τὴν κεφαλὴν ἐφάνη τὰ λε-
 βῆα γὰρ διὰ μῆτρον ὄρεται. ἢ ψυχῆς ὄρεται, ἢ πόντου, ἢ πάντων. ἢ πῶσα ἢ γενὸς ἐν τῷ το-
 πῶτι.

sa. Signaturis feminum ornata corpora & pulchritudine uestita, lucis imaginem repræsentant: deflorescentia uerò, feminūq; uigore destituta, caligine obducuntur. Hinc feminibus refluentibus, & coetus mortalium relinquentibus, tenebrarum nomen impositū fuit, cōsuetudine ueritatis Naturam uicente. Perenni hac rerum uicissitudine, communicatione, consensu & amica officiorum conspiratione, leges mundanæ conseruantur. Etenim quæ hīc in prouincia Iouis lucent, ea imitantur, faciunt, absoluunt, quæ antea in Noctis quieta officina ab Exemplaribus definita, constituta & decreta sunt: uicissim' que quæ ibi uigent, horum fecunditatem, potestatem, agendi modos, uitali continuitate in æuum promouent. Nec laboriosam sortem obtinuerunt: sine sollicitudine, defatigatione, ratiocinatione, dubitatione, pensum absoluunt, Scientiā ingenita, uitali, ipsa denique Essentia. Tales Scientiæ quia cognitionis consensum & conscientiam non habent, dicuntur non scire ea quæ faciunt, & tamen uidentur scire: operibus enim documenta ponunt diuinæ Scientiæ. Rursus quæ uident non cognoscunt, quia specierum externa receptione Scientiam suam non possident. Tandem omnium harum actionum uicissitudinem & reciprocationum causas, diuinis uerbis adiungit, dicens:

φαιτέωντων δ' ἐναντων ἕλε, τῶν δὲ τελέων, συμπιχομένων

M 2 πρὸς

gescit maius à minore, &c. Antea ostendimus confluentiam, sympathiam & consensum rerum à seminibus pendere. Fructus enim impressionesque seminum uel Astrorum coelestium, aëreorum, terrestrium & aquarum, in unam Rempub. conspirarunt, eiusdem Anatomiae ciues: quare societate & actionum grata uicissitudine seinuicem mutuò fouent. Pluuiarum, coelestium siderum fructus, terrestribus seminibus benignum nutrimentum tempestiuè suppeditant. Ex Terrae uaporibus nutriri Mineralia à Philosophis proditum est. Aëreis Astris resolutis, zephyrorum genitali defluxu grauidam fieri terram Astrologi reales confirmant. Itaque fructus Astrorum potentiores, debiliores uidentur corrumpere, dum suis legibus & signaturis obedire compellunt, relictis proprijs radicibus. Dicuntur autem ea maiora Philosophico more, quae ualidioribus impressionibus, tincturis, uel qualitatibus excellent: debilia similiter quae mixtione & mutua radiorum conspiratione succumbunt, potentiorum arbitrijs, separationes, alterationes & transmutationes suarum partium concedentes. Quod ubi fit, augentur maiora, minoribus corruptis siue immutatis. Ita Troia crescit Albæ ruinis. Quae sequuntur in textu Hippocratis, quia magis ad Generationem, nutritionem & augmentationem humanam pertinere uidentur, sequenti Capitulo, in quo peculiariter de Gene-

M 3 ratione,

ratione, nutritione, & facultatibus hominis agemus, & tempestiuus explicabuntur. Huiusmodi loca in scriptis Hippocratis passim occurrētia, si diligenti Mentis iudicio conferantur, & artificiosa Analyti actionibus Naturæ, Medicinæq; adaptētur: obscuritate sublata, palam facient fundamenta Medicinæ Hippocraticæ à Galeno uel non intellecta, uel impiè immutata fuisse inhumana inuidia. Immensa gloriæ cupiditas, qua ubiq; turget, primum arbitrari iubet. Atque hæc est uera & genuina sententia Hippocratis, prisca Philosophiæ cōsentanea, & tāto Philosopho digna. Scio nonnullos qui Galenicum Hippocratem in superbo folio locare conantur, huiusmodi interpretationem strenuè, quoad poterūt, repudiaturos: quod si rerum euidentiā conuincantur, refugium inuēturos commune & populare: libros illos non esse genuinos Hippocratis, sed supposititios, Polybij, Thessali, uel alterius cuiusdam docti. Sed quia neque Galeni censura inter adulterinos relati sint, & dictionem habeant Hippocrati usitatam, dogmataq; contineant ab eodem Authore, alijs libris hīdērationibus confirmata: si libros De natura humana, De antiqua Medicina, De natura pueri, De locis in homine, De carnibus, De alimentis, De insomnijs, De morbo sacro, De aëre, aquis & locis, Hippocratis esse confitemur: hos quoque æquali iure inter legitimos utique recipiemus. Vbi Annales

tempo

temporū euoluerimus, Philosophos eius ætatis, Democritum, Heraclitum, Empedoclem, Anaxagoram, Parmenidem, antiquæ, primæ, & sacræ Philosophiæ alumnos fuisse apparebit, Naturæq; penetralia, superatis umbris, debite adrisse: quemadmodum & hoc loco Hippocratē fecisse demonstrauius. In summa: nos hunc Hippocratē, Orphei, Democriti, Hermetis, Heracliti, Parmenidis, Platonis decretis insistentem, genuinum agnosceimus. Qui uotis & auida inquisitione Hippocratē inquirunt Galenicis hypothesibus magis consentientem, difficultate summa, non sine iniqua Authoris metamorphosi inuenient. Exposita nunc uniuersali Generationum doctrina, fontibus & rerum radicibus demonstratis, tempus erit, ad singulas Elementorum familias descendere, & in eorum fructibus uel procreationibus, Generationum Transplantationum que uarietatem particulatim declarare. Nam quemadmodum inter se differunt Elementa hæc communia, subtilitate, crassitie, mobilitate, pondere, grauitate, penetratione, & semina pariter, in Elementis tanquam in Matricibus collocata: ita quoque Generationum diuersitatem locis & seminibus consentaneam, accidere necesse est. Semina enim terrena, longe alia ratione procedunt ad Generationem quam aquea, aërea, uel cœlestia: crassiore corpore obducta,

non

non ea mobilitate uigent, qua superiorum semina. Itaque tardas habent Generationum progressionēs, difficiles mixtiones, & reliquas mutationes his affines. In ipsis quoque procreationibus terrenis, ratione feminum, quaedam celeres habent periodos: ad Exaltationem & insequentem declinationem subito festinant. Aliae longioribus interuallis circuitus absoluunt: habent enim, ut magnitudinis, ita durationis quoque innatam legem. Quatuor itaque illustres Generationum differentias inuenimus ratione Elementorum & feminum: Terrestres, Aqueas, Aëreas, Coelestes. Nec difficile nobis erit, Elementorum, feminum & Principiorum explicata natura, Generationum processus demonstrare. In primis feminum uel Radicum notionem huic nostro proposito congruentem, ex ampla illa Definitione prius proposita, compendiose adducemus: cuius ministerio Generationum mechanicos processus facilius expediemus. Semē itaque est uitale Principiū, in se continens Spiritus mechanicos & Tincturas uniuersae Anatomiae propriae speciei, quibus suum sibi fabricant corpus, colores, sapes, qualitates, magnitudines, figuras, & reliquas signaturas consentaneas officijs & praedestinationibus praedictorum spirituum & rei producendae. Quae omnia quia mundanam prouinciā administrare debent, corpus sibi constituunt Generationi & conseruationi Individuos

diuiduorum aptum, quo contineri & conseruari possunt, quod Prima materia, Radix, & fundamentum illius rei dicitur. Mirabuntur plurimi, nos more insolito, Dialecticorum neglectis præceptis Definitiones constituere. Iubent enim Materiam loco Generis in Definitionibus collocare: nos inuerso ordine, Differentiam, Formã, τὸ τι ἦν εἶναι, adeoq; Essentiã loco Generis posuisse. Etenim iuxta eorum Methodos dixissemus, Semen esse corpus spumosum, in quo continetur Spiritus proportionerespondens Elemẽto stellarum. Item, Semen est excrementũ residuum, alimenti utilis atque ultimĩ, perfusum spiritu & calore innato. Sed certẽ confluentiã rerum, et causarũ connexionem non intellexerũt. Principia, Abyssos, Radices, Noctẽ Orphei, Orcum Hippoc. Iliadum THEOPHRASTI, magna Veritatis iactura prætermiserũt. Quod si catenam auream Homeri, societatemq; inuisibilis Naturæ cum uisibili animaduertissent, confiterentur utiq; in Principali esse hoc quod non est Principale, in Contentente Contentũ, & fluens in eo quod non fluit, Posterius in Priori, Effectus in Causis, Simulachra in Exemplaribus, &c. Itaq; postrema corpora sensibus obuia, inualida sunt, sterilia, mortua: etiam uulgi iudicio Seminis appellatio illis negata est. Apud Philosophos tritum est, cortices & siliquas non gignere. Quid igitur ipsis facultatem continendi, conseruandi, iniuste

N tribuis

tribuimus. Spirituum mobilem, fugacem & momentaneam naturam timentes multi, nullam sine corporibus Facultatum naturalium administrationem absolui posse docuerunt: adeo que in corporibus, tanquam in primis Radicibus & fundamentis contineri omnia. Hi absurdo timore uelut somniantes, multa in uanum molientes, cauere nituntur, ne aues apertis fenestris auolent. Longè alia natura est spirituum Mechanicorum & seminalium Principiorum. Vincula sunt uisibilem & inuisibilem, temporalium & æternorum, corruptibilem & incorruptibilem, superiorum & inferiorum. Vtriusque igitur Naturæ proprietates ostendere debent: ita tamen ut neutrius conditiones purè & exquisitè referant. Deficiunt enim à puritate, statu, æternitate, potestate superiorum: inferiorum mutabilem & momentaneam sortem longè superarunt. Quinetiam uincula cum ab omnibus dicantur, quibus placet secundas causas à prioribus gubernari, & Mundum hunc Prouidentia diuina administrari (nihil enim est in uniuerso rerum ordine his sublati, quod media natura extremis uicina, amica societate dissentaneas naturas equipulare possit) potestate utique & stabili constantia uigere debent. Si quid in rebus nostratibus stabile, firmum, constans apparet, à stabilitate & uirtute seminalium Rationum deficere necesse est. Itaque
fugæ

fugæ periculum à Spiritibus Mechanicis, Generationumq; Principijs hoc pacto abstulimus: Fateor stabilitate & fuga, quoad nos, inter se differre spiritus illos Mechanicos: neque enim eodem pacto generari decuit Animalia, Mineralia & Vegetabilia: sed feminum insignem uarietatem obtinuerunt, & propagandi modos feminibus accommodatos. Quòd uerò sæpenumero irritæ fiant Generationes, non ob fugam uel instabilitatem spirituum seminalium contingit: sed quia Generationum initijs rudimenta corporum tenuia adhuc & inualida constituerunt, confluentijs & impressiõibus aliorum Astrorum exposita, & locorum benigna fomentatione sæpe destituuntur. In hac lithurgia si omnia Generationi aduersentur, corpora primum fugient, & ad interitum festinabunt: spiritus uerò & Principia in suis Abyssis & Radicibus immobiliter persistent. Si uerò moderatiõres fuerint impressiões, loca non planè inimica, Generationis relicta spe, Transplantationis consiliũ aggredietur Natura, fietq; quod non uult, ut cum Hippocrate loquamur. Iuris sui relicta seueritate pacem conficiet, alteri pares, interdum potiores in administratione Prouincię partes concedens. Hæc omnia mox in exemplis manifestius apparebũt. Sufficiat ostēdisse corpora à spiritibus cōtineri & sustentari, hos deinde à Principijs uel seminarijs Rationibus;

N 2

Definis

Definitionemq; à nobis adductam Naturæ legibus consentire. Quibus appellationes nouæ displicent, incusabunt Spiritus à nobis Mechanicos nominari. At certè, si differentias rerum tueri cõsilium est, licuit, semper que licebit, res antea non signatas nouis nominibus notare. Deprehendimus enim nōnullos spiritus artificiosa Scientia non instructos, sine Mechanica arte, nudos uapores, fumos inanes, & fugaces umbras corporum, aliorumq; spirituum: alios deinde Scientia innata decoratos, & artificiosa Mechanica instructos, qui saporum, colorum, odorū, figurarum, magnitudinis, ordinis & proportionum infallibilem noticiam possident. Tales spiritus Mechanicos contineri in uitali Principio Generationum asserimus: illisq; potestatem et agendi robur tribuimus: ex in corporeis & inuisibilibus Elementorum thesauris corporea & uisibilia producere fatemur. Nec enim sufficiūt postrema & emerita hæc corpora prædestinationib. Rationum in mundana reuolutione absoluitendarum. Scimus, & antea quoq; demonstrauimus, fructus Elementorum se inuicem mutuo fouere: sed hæc fomenta languida essent, iam dudū exhausta, nisi ex Elementorum fecundis Abyssis, & in Seculi consumtionem duraturis diuitijs, noua in horas corporum prodiret soboles. Benedictione diuina semel repleta in eternū nō deficient. Ex his thesauris, quod desideratur in corporibus:

poribus iam productis, Elementorumque fructibus refarcent, & ordinata Generationum progressionem, decretis temporibus, desiderata & nota augmenta concipient, corporumque diuersitatem Signaturis aptè accommodatam adiungent. Alijs enim corporibus colores uestient, alijs sapes, diuersis odores, idque subtilioribus, prope spiritualibus, ut Tincturis & potenti penetratione crassiorum corporum compagem ornare, ac uisibus necessarijs idoneam reddere possint. Hæc enim postrema corpora plurimum distantia à spirituum Mechanicorum subtilitate, medijs indigebant uinculis, ut continuitate gubernationis communi imperio subijcerentur, adeoque uita fruerentur, quæ uincula, ambigunt quodammodo inter Naturam corpoream & incorpoream. Corpora tamen sunt, sed spiritualia: & spiritus rursus, sed corporei. Huiusmodi corpora quia uicinitate spiritibus Architectonicis & Radicibus uel seminarijs Principijs proximè coherent, Primæ Materiæ appellatione à Philosophis insignita sunt. Videor iam in lithurgia abstrusa Generationum uersari, & fores Naturæ hac interpretatione plurimis aperuisse. Reliquum fuerit Generationum ordines subijcere, & exemplis abditam hanc contemplationem, quantum fieri potest illustrare. In globo inferiori, in quo duo Elementa coniuncta coniugium efficiunt, tres insignes Generationum differentia oc-

N 3. CURTUS,

currunt, Animalium, sc. Vegetabilium & Mineralium: quæ seminum & Elementorum uarietate Generationū diuersos processus obtinuerūt. Quamuis de Mineralibus ambigūt multi, uiuant ne & crescant. Item, an uitali semine generentur, uel potius fortuito corporum ac Atomorum cōgressu cohæreant. Quibus respondimus antea, & mox planius responsuri sumus, demonstrata eorundē Generatione. In Animalibus distinctū est semen maris & foeminæ: ideoq̃ tuo cōgressu iunctis feminibus concipiunt & pariūt. Generatur uerò seminalis hæc materia, nō in testiculis, non in cerebro, non in spinali medulla, non in partibus similaribus; non in uisceribus, non in sanguine; sed in Balsamo illo animali, in uitali illo Sulphure, in spiritu uitæ, in Mumia, in radicali & Prima materia animalium de quo plura diximus in secundo Capitulo huius libelli. Hic Balsamus, hæc Radicalis materia, uniuersam Anatomiam totius animalis occupauit. Nec cordis, cerebri, hepatis uel testium domicilijs clauditur, quamuis & illæ partes ut Principes & Radices, plurima ualidâque uirtute huius Balsami perfundantur: sed carnes, ligamenta, ossa, nerui, tendines, arteriæ, uenæ, humores, & quidquid in animalibus continetur, officijs & actionibus accommodatum, uniuersa, potestate & præsentia huius Balsami uiuunt uigentq̃. Ita enim antea docuimus,

mus,

mus, Tincturis & impressionibus omnium partium pollere. Ipsa enim earundem substantias, figuras, situs, magnitudines, in prima generatione fabricavit. Hæc spiritualis materia imprægnata turget, & Paroxysmum profert ante florum emissionem: id quod in quibusdam animalibus statis temporibus. Sunt enim certa quædam tempora in omnibus ferè animalibus, quibus gravidæ huius materiæ efflorescentias, & impetus præcedentes, alienata quasi à sensu Mente (tanta est florum potestas) ostendunt. Homini bus propter Speciei nobilitatem & Individuorum multitudinem in mundana reuolutione præfinitam, tempora huiusmodi non sunt attributa: sed hyeme, æstate, uere, autumno, æquè imprægnatur, turget, flores que emittit seminalis illa materia. Hic flos, uerum est semen Animalium. Principium enim est, & continet in se spiritus Mechanicos totius Anatomix potentes. Ex hoc fonte prodit semen, quod nec crudum est nec imperfectum, ideoque neque digestionem neque elaborationem egens. Materia uero seminalis, quæ in testiculis & membris Generationi dicatis continetur, & ipsa non leui potestate & præsentia toties iam dicti Balsami uiget. Consensum præterea & conspirationem cum Balsamo uel seminali humore reliquarum partium totius Animalis obtinet, eodemque temporis momento florescit, turget & Paroxysmos habet.

habet. Sed hanc materiam cruditati & imperfectiōi subiectā, Generationis membra, elaboratione & debita digestionē, ad maturitatem producunt. Talem enim testam adiungere oportuit semini: & corpora illa prima, tam tenera & fluxibilia, à spiritibus & Generationum Principijs contineri, cogi & Signaturis partium opportunis uestiri debuerunt. Alioquin irrita futura esset Generatio, idē non spirituum & Principiorum fugacitate, sed corporum imperfectiōe debilitateq̃. Hæc est uera seminis origo & natura in Animalibus. Hippocrates quoque ex ualidissima Radice totius animalis, semen deriuari hoc indicio testatus est: quia tantilla materia euacuata, tantæ fi-
ant in corpore mutationes, & tanta uirium iactura. Validius autem in corpore nihil est Balsamo, uel uitali Sulphure. Alij dixerunt, & rectè, semen ex toto non mole sed uiribus secerni. Si cui arteriæ qui ponè aures sunt. rescentur aut exurantur, si quis uiscerum principalium imbecillitate uel morbosa dispositione teneatur, huic quoque languere Balsamum & spiritum uitæ necesse est, neque fœcunda imprægnatione ad Generationem florescere. Multus est Aristoteles in hoc, ut ostendat semen ex alimento confici. Sed quid miratur? Ex iisdem nutrimur ex quibus constat. Nutritionis uerò modum non satis exposuit. Interpretes & Medici eum secuti, quia corporibus
facul

facultatum causas detestando errore ascripserunt, alimentum quoque corporeum adhibuerunt. Sed longe alia est Nutritionis ratio. Etenim non solum animalia, sed plantæ quoque, subtilissimis spiritibus, non corporibus nutriuntur: spiritibus tamen ex quibus coagulatione, in Naturæ lithurgia corpora tandem constitui possunt. Spiritus sunt qui esuriunt & sitiunt, qui attrahunt, expellunt, concoquunt, consumunt, & omnes actiones naturales perficiunt. Hæc in sequenti Capite latius explicabuntur. Reprehendunt nonnulli Aristotelem, quod testiculos ad seminis confectionem & generis custodiam principatum habere non concesserit, sed melioris duntaxat usus gratia conditos esse: eo argumento, quod quædam animalia, ut serpentes, & pisces omnes, semen fecundum profundant, quibus tamen testes à Natura denegati sunt. At certè si seminis naturam & originem, quam hæcenus exposuimus percepissent, uarietate Balsami & seminalis humoris in animalium diuersis generibus animaduersa, intellexissent, quæ seminale materiam obtinuerant crassam, lentam, externis iniurijs resistentem, ut serpentes, pisces, Insecta omnia, in ijs testium usum superuacaneum fuisse. Nec enim uerum est quod prodiderunt ipsi, semen in testiculis generari: absurdum est quod addunt, formam eam à qua semen

RESIDE

O est

est & appellatur, ex ijs prodire. Interdum coniecturis ueritatem attingunt: sed confestim in errorum Labyrinthos corporum ponderibus grauati relabuntur, quia Mechanicos rerum processus nesciunt. Quæ Animalia sine manifesta seminis excretionem gerant, ut purpuræ, anguillæ, ranæ, Insecta plurima, ea omnia mutuis amplexibus, florem illum Balsami, spiritus que Mechanicos in Matrices & Generationum diuerforia demittunt. Ibi materiam consentaneam amplexantur, continent, cogunt, diducunt, formant, nouam attrahunt, & omnia absoluunt Generationi necessaria. Quod manifestas uias corporum in his & similibus Generationibus, ac naturalibus functionibus Atomistis demonstrare non possumus, excusamur Hippocratis autoritate, qui consensum & conspirationem Naturæ ubique celebrat, affirmans nullam uiam Naturæ difficilem, omnia patere, etiam per ossa abscessus fieri. Quis spiritibus & seminarijs Naturæ Rationibus fores obfirmare poterit? Vbi erit Cadauer congregabuntur Aquilæ. Sunt & animalia, quæ foecunda multiplicatione, Individuorum copiam producere debuerunt: in ijs sinus & diuerforia plurima in matricibus & Generationum locis formauit Natura. Minima enim gutta seminis uniuersam Anatomiam totius speciei continet: quia spiritus Mechanici & Principia Generationis

neras

nerationum à dimensionibus & corporum angustijs excipiuntur. Neque existimare debemus in semine partes esse dissimiles, quamuis similari specie repræsententur, ita quod aliud sit corpus cerebri, aliud cordis, aliud hepatis, diuersum lienis, pulmonū, uentriculi, carniū, uenarum, arteriarum, ossium, neruorum, &c. Sed hanc multitudinē temporis progressu ex uno semine exituram, non mole, non corporū multitudinē, æstimari oportet: sed Donorum, Rationum, Sciētiarumq̄ uarietate, qua pollent spiritus Mechanici. Tanta est spirituum potestas, ut si Scientiam habuerint cordis, ex alimēto attracto cor cōformabūt, si cerebri cerebrū, si hepatis ex eodē alimēto hepar, carnes, uenas, ossa, neruos, arterias, oculos, aures, & uniuersa membra, quæ ad animalis cōstitutionem cōcurrere oportet: idq̄ debito ordine definitisq̄ temporibus. Ea enim perfecta est Sciētia, potestate plena, quā in Natura uigere clamant & confitentur Creatura omnia. Ita quælibet herba refert præsentem Deum. In hac Scientia sunt, proportionēs, numeri, mensuræ, quantitates, qualitates, figuræ, Elementa, & tria corporum Principia consentanea, talis Mercurius, tale Sulphur, tale Sal, situs, consensus, ordines, temporum prædestinationes, & omnia quæcunq̄ ad Mechanicam artificiosamque Generationum lithurgiam requiruntur. Hoc est Lumen Naturæ,

O 2 cuius

cuius toties apud PARACELSV M mentio fit. Ob hanc Scientiam, Naturam dicebat Hippocrates esse *ἀναδυστήριον*, id est, à nullo edoctam. Aequiuocè enim nostra scientia cum illa confertur. Nos sensibus, Memorijs, Rationum deductionibus & multa sollicitudine præcepta ordinatè coniungentes, scientias acquirimus: illis innata est, nō ueluti Accidentia subiectis innascuntur: sed est ipsa earum Essentia, Vita, potestas, ideo quæ ualidius agere potest. Nostra mortua est, si cum hac conferatur. De his alibi copiosius agemus. Diuersos nunc Generationum modos in animalibus adducemus. Perfecta animalia ex proprio solum semine generantur & generant. Validum quippe semen obtinuerunt, in æui consumptionem duraturum, utcunque Transplantationum calamitosissimis mutationibus uariabili Indiuiduorum sorte in horas agitetur. Quædam uerò animantia ex Parentum semine & ex Putredine, ut loquuntur Philosophi, æquè generantur, ut mures ex quisquilijs putrefactis, & ex Parētibus, apes si Virgilio credimus. Hanc Generationem quæ ex Putredine semen nanciscitur, PARACELSVS interdū appellat ex Cagastro: alterā uerò ex Iliastro. In illis semen est, Vegetabiliū naturæ finitimū. Fundatur enim in Mumia quadā uitali, lēta, tenaci. Ideo quæ externis impressionib. resistere potest, & ad tēpus latere, siue sub dominio alterius seminis, siue in

fiue in Matricibus sopitis & frigidis : solutū uerò, uel
 externorū Ascendentū radijs excitatū, profert signa-
 turas speciei suæ, animalq; constituit : & Scientiæ tam
 diu occultatæ illustria documenta demonstrans, Na-
 turæ mirabilem potestatem uenerari nos iubet. Ita uera-
 miculi in caseis generantur, & crabrones in excremen-
 tis equorū. Ab his diuersa est eorum Animalium Ge-
 neratio, quæ consueta non sunt, nec semen in Natura
 habent stabile, neq; ex Parentibus, neq; ex Cagastro.
 Horum ordine continentur locustarum genera quæ-
 dam, & eorum Insectorum quæ singulis ætatibus no-
 ua & inaudita specie mortalib. ostenduntur: ea quoq;
 Animalia de quibus narrat Aui nostri, nos uerò som-
 niātes incitię & credulitatis iniuste eos insimulamus,
 ut Unicornu, Phœnix, & Serpentium quædam fabu-
 losæ species, multorū arbitrio. Ab horum explicatio-
 ne quia Mundanæ Anatomie limites excedunt, hoc
 loco excusamur. Generantur & Animalia quædam
 non ex proprio semine, sed ex seminibus diuersorum
 Animalium confusis commixtisq;, quæ tamen natu-
 ræ societate conspirantia, iisdem temporibus ad Ge-
 nerationem impetus habet, ut equus & asina mulum,
 canes & lupi, perdices & gallinæ: de quibus commo-
 dius in Transplantationum doctrina, quam mox sub-
 iungemus, agetur. Qui plura de his rebus cognosce-
 re uoluerit, & Naturæ hanc uarietatem, utili & hone-
 sta con-

Ita contemplatione accuratius perscrutari, Pliniū, Aristotelem, Theophrastū, & reliquos Philosophos consulat. Nostri non est instituti Historias Animalium hoc loco enarrare: sed fundamentis Generationum propositis, & seminis explicata natura, Exempla hæc, clarioris doctrinæ causa, adiunximus. Semen itaque, quale descripsimus, utero conceptum uel locis Generationi consentaneis, uiuit. Vitalis enim Balsami, Mumia, Sulphuris, &c. portionem obtinuit. Motu quoque manifesto uitæ inditia ostendit. Contrahitur enim, & in globum cogitur, uitalique pulsu, quauis exiguo ac tantulo semini proportionato mouetur, alimētumque spirituosum attrahere incipit. Matrices interea contrahuntur, & amico fauore arctissime semen cōplectuntur. Tum uerò Scientiæ & Dona spirituum ordinatè explicantur: Elementa constituuntur ex alimētis consentanea, signaturis debitis ornata, ex quibus tria prima corpora, cordis, cerebri, hepatis, uenarū, arteriarum, ossium, ligamentorum & cœterarū partium separantur. Non quia in Elementis tales iam contineantur partes uel partium portiones: non quod ex ossibus, uenis, arterijs, neruis, ex corde, cerebro, hepate, Elementorū exordia profecta sint: neque quod in semine contineantur totidem spiritus ex similibus Parentum partibus deriuati: sed quia totalesque Scientiæ, in Generationum Principijs & Mechanicis spiritibus latent. Si enim ex
 ijdem

ijſdem Elemētis, cor, cerebrum, hepar, neruos, uenas,
 arterias, oſſa, conformare nouerunt: quemadmodum
 ex eodē pane canis canina membra producit, homo
 humana, & cætera animalia ſimiliter. Nec propte-
 rea confundimus Patientium & Agentium conſen-
 ſum. Scimus, & ubiq; requirimus alimenta, Elementa,
 corporum Principia domeſtica. Sed hoc tueri conſi-
 lium eſt, numerum, ſubſtantiam, ſitum, conforma-
 tionem & ſignaturas omnes, non ex Materia, ſed ex
 Efficiente proficiſci. In minimis & abiectiſſimis a-
 nimalibus tanta Naturæ myſteria indies celebrari,
 quotuſquiſque non admiretur. Etenim totius Vni-
 uerſi creationem æmulantur, ex inuiſibilibus prope-
 modum Principijs, ui Scientiæ innata & Vocis, Ele-
 mentorum familias primūm diſponunt: mox trium
 Principiorum, tot, tam diuerſas proprietates, officijs
 deſtinatis accommodatas ſeparando, partes conſti-
 tuunt debitis figuris ornatas: id que ordinata pro-
 portione, deſinitis temporū ſpatijs. Afferunt non-
 nulli ſimilares partes, ex feminis materia produci
 ali uero & augeri ex materno ſanguine illabente.
 Quibus iam ſæpe reſpondimus, negantes corpo-
 ream & nimis materiātam feminis naturam. Ipſe
 Hippocrates, & Ariſtoteles quoque, materiam il-
 lam, feminis teſtam eſſe conſitentur, & ſpiritibus
 moueri incipientibus, in membranas, putamina, &
 tegumenta.

tegumenta cogi. Crassior enim est, quàm ut alimentum primum esse possit spiritibus. In prima siquidem compositione & genitali motione, Elementa sibi adsciscunt, & tria Prima, subtilissima, tenuissima, prope inuisibilia: ex quibus, progressu temporis, solidiora et magis corporea cōstituunt. Primis enim corporibus præparatis, & idoneis signaturis qualitatum insignitis, eorum ministerio solidiora adiungunt. Iam rudimenta uiscerum apparere incipiūt, locis separata: iam canales adiunguntur per umbilicum utero alligati, uel uasa his finitima iisdem usibus accommodata: iam solidiori alimento per dictas uias attracto, cuncta benignè nutrita augentur ad iustam & desideratam foetus absolutionem. Hæc omnia copiosius clariuscq; in Generatione humana mox proponentur. Ad Vegetabilium Generationem accedamus. Horum Generatio manifestior est. Balsamum enim obtinuerunt non ita spiritualement, sed magis corporeum & sensibus obuium. Semina eorum corpus habent uiscosum, lentū, & crassum. Et quamuis antea declarauimus, spiritus illos Generationum authores à corporibus non contineri, sed continere potius corpora: nihilominus usitatis loquendi formulis utimur, & posthac sæpè utemur. Hos enim labores ijs destinauimus, qui Philosophorum profundas & infuetas locutiones nondum capere possunt. Itaq; uulgato more dicemus, spiritus

Mecha

Mechanicos, Generationū Principia in talibus uel talibus corporibus cōtineri. Etenim uidentes corpora, & animata esse coniectantes, quia uiuant, uitaes que actiones edant, haud sine ratione spiritus uitaes Animam ipsam haberi à corporibus dicimus: id quod in Vegetabilibus & Mineralibus manifestius cōspicitur. In ijs enim spiritus architectonici, cum corporibus, sed non crassis illis & externis, coniugium fecerunt constans & duraturum. Ideo quod Animam esse in corpore putamus. Verum si Anima uideretur & sentiretur, si spiritus illi occulti sub aspectū caderent, uitæ copiam, potestatem & Scientiam corpora undique cōplectentem, & usque ad extrema æqualiter se porrigentem, terminosque corporibus constituentem, animaduertentes, utique in corporibus esse Animam spiritusque uitaes negaremus: sed uicissim corpora ab his haberi, cōtineri & gubernari. Hanc admonitionem non his solum inquisitionibus, sed & alijs nostris cōtemplationibus communem esse uolumus. Interpretationum uarietate, nominum copia & claritate, *λογωμαχίας* quoad possumus fugimus. Diximus feminalē materiā Vegetabiliū, in corporibus crassis & solidioribus habitare: id que collatione facta ad Animalium semina. Hæc corpora non sunt illa externa, crassa, cōcreta, quæ sensibus obuia sunt: sed interna, spiritualia. In corporibus tamen, quæ actionibus Artificum subijciuntur, in quibus ui-

P gent

gent uirentq; ^{Auribus} Hippocraticę, Chæronia P A R A
 CEL SI, in quibus colorum & saporū uirtutes, imò co-
 lores et sapes ipsi proximè fundantur. Atq; hæc est
 prima Materia Vegetabilū in quo delitescūt spiritus
 Mechanici totius Anatomix uniuscuiusq; speciei po-
 tentes. Continetur uerò Materia talis in Anatomia to-
 tius Plātæ, in radicibus, surculis, stolonibus, folijs, cau-
 libus, floribus, & in ipsis fructibus ac seminibus pro-
 priè dictis. Quia hæc omnia benignitate Balsami &
 Mumix perfruūtur. Sed tamē in quibusdā particulis,
 quæ testium analogiam obtinuerūt perfectius præpa-
 ratur, tutiusq; cōseruatur aduersus externarū impres-
 sionū iniurias, tales partes seminalē materiā propaga-
 tione traducūt. Nam ut in Animalibus, ita in Plantis
 quoq; diuersi sunt propagationū modi. Quædā enim
 feminibus uel granis, rotundis, oblongis, trigonis, qua-
 dratis, &c. propagantur; quædā surculis, ut uites, ra-
 mis, ut falices, Populus; radicibus, ut bulbacea ferē
 omnia, allium, porrū, cape, pæonia. In nōnullis Gum-
 mæ & Resinę effluentes semē & uitale Principium cu-
 stodiunt, ut in lilio & equapio narrat THEOPHRA-
 STVS. Plurimæ auulsione, ut Brasia, Ruta, Ocimū,
 &c. Spontanea etiam Plantarum generatio ad Natu-
 ram maximè accedit. Vitale enim Principiū in his Ma-
 tricē occupauit constantē, terram ipsam. Itaq; annuer-
 sariam fructuum, foliorum, caulium, & similiarum par-
 tium

tium dispensationem statutis temporibus proferētes, debitum Naturæ persoluunt, coelestiumq; syderum Reuolutionem imitantur. Verisimile quoq; est sponte prouenisse omnia: nisi ea quæ Transplantationum industria & urbana cultura usibus necessitatibusque humanis inuenta sūt. Ita nascuntur herbacea omnia. Quædam non nisi in alijs nascuntur, ut uiscum, Agaricus. Polypodium & in terra & in arboribus innaeitur. Sunt & Plantæ quæ radice, semine, caule, auulsione & sponte proueniunt. Hanc fœcundam Generationum naturam efficit uitale Principium, corpori eoque robusto, firmo coniugio deuinctum: Transplantationum quoque & culturæ facilem obedientiam. Ita enim semina Vegetabilium à Natura condita sunt, ut actionibus sensibilibus hominumque arbitrijs submittantur. Qua prouidentia uiuendi duram necessitatem mortalibus mitigauit: de quibus in Transplantationum doctrina mox agetur. Tempora horum seminum, ortus & emersiones diuersæ sunt. Quædam enim Vere, quædam Aestate, quædam Autumno germinant pariunt que, citius nonnulla, alia tardius. Confluentiam Naturæ admirabitur, qui certorum syderum ortu occasuque impetus hos in Plantis contingere animaduernerit. Hinc Decretoria sydera uitium, oleæ, frugum, arborum, ab antiquis scriptoribus appellata sunt illa, quæ

iisdem temporibus oriuntur uel occidunt, hoc est, ma-
 tura fecunditate fructus suos emittunt, quibus dictæ
 Plantæ turgēt, uitali eorū Principio, Balsamo, semina-
 li materia florecente, & ad germinationē impetus ci-
 ente. Iis enim temporibus impressiones facilius reci-
 piuntur, quia aperta sunt omnia, radijsq; patētia. Quæ
 enim latent, radioꝝ impressiones nō recipiunt, nec
 confluunt. Hæc Naturæ mysteria diligēter addiscere
 oportet. Nam præterquam quòd Sterilitatum causas
 & prædictiones demonstrent, etiam in Morborum
 generationibus, temporibus, & circuitibus, plurima
 obscuritatibus & erroribus inuoluta manifestè expli-
 cant. Conferentes enim externorum seminum habi-
 tudinem, tempora & Ascendentia, cum internis semi-
 nibus in corpore nostro latentibus, quæ ut plurimum
 externis cōsentiunt, ueras causas anniuersariorū mor-
 borum inueniemus. Et ita explicari debet tertius liber
 Aphorismorum Hippocratis, non ex imaginarijs hu-
 morum fluxionibus. Postremo, loca idonea requi-
 runtur in Generatione Vegetabilium. Hic segetes, il-
 lic ueniunt felicius uua. Sunt etiam Plantæ quæ pere-
 grinari non uolunt, ut de Sylphio loquitur Hippo-
 crates. Ita uitis amat colles: Salix, populus, lysima-
 chia, persicaria, Aquas, trifolium, satyrion, herba Pa-
 ralysis, Prata, thymus, origanum, chamæpitis, polium,
 Montes, &c. His omnibus amice conspirantibus
 prospera.

prospera succedet Generatio. Quæ semine propagantur, locis consentaneis recepta fouentur & custodiuntur, quousque tempora germinationis, ortus, ascensionis, adfuerint. Tum uerò corticibus & putaminibus disruptis alimentum copiosius crassiusq̃ attrahunt. Antea enim per occultas uias spirituale prope modum nutrimentum hauserunt. Ipsa quoque semina Naturæ prouidentia alimento ad digesta usque germinationis tempora suffecturo, donata sunt. Cuius præsidio (quamuis ociosa uideatur, inania & mortua) custodita, tarda digestionum tempora patienter expectant. Interea digestionem & fecunda fermentatione, uitale Principium corroboratum, fructuum felici multiplicatione, somni quietisq̃ diuturnitatem iustissime compensat. Nam quæ subito ad germinationem festinant, neglecta fermentatione, euanida fructuum progenie, festinationis pœnas luunt. Ita Hyemes optauit serenas Virgilius, ut frigoris beneficio ligata semina, robusta fermentatione uires sumerent, a radicibus deorsum iactis, alimentum haurire inciperent, priusquam à calore euocaretur germen. Elementa nunc constituuntur domestica, conspicua uarietate distincta, quæ antea occultis differentiis soli Scientiæ notis delitescabant. Nunc uerò destinatum officium explentes tribus corporum Principijs, ex quibus uniuersæ partes constituuntur, fomenta Do-

2117

P. 3. nis

nis & Scientiis suffectura abundè suppeditant. Delitescant & hæc quoque Principia foecunda unitate seminis uel Scientiæ cõprehensa, nec ulla uarietate sensibus manifesta, antea deprehendebantur distincta: nũc uero Generationis progressu, proprietates & Donorũ uarietates, quæ in seminum Principiis continentur, ostensura, manifestis corporũ differentiis explicantur. Atque hoc pacto ab Elementis illis cõmunibus corporum Principia distinguuntur. Illorum enim officia communiora sunt, & Materiæ rationem obtinent: horum uero proprietatibus & actionibus destinata, mirabili proprietatum potestate uigent. Nihilominus indissolubili nexu ita Elementis corporũ Principia cohæret, ut Naturæ legibus nunquã, uix ulla Artis industria, idque nõ perfecte, separari possint. Quia uero cõstantiam & soliditatem requirebant corpora in mundanam scenam proditura, Principio tali opus erat, quod coagulatione corporibus opportunam soliditatem tribuere posset: id Sali officium obtigit. Huius beneficio Christalli congelatio, Metallorum robur, Adamantis durities, ossium, carniũ, arteriarum, uiscerũ, arborum, herbarũ cõsistentiæ absoluuntur. Alij Elementorũ frigiditatibus & caloribus, multa inuanũ molientes huiusmodi officia temerè adscripserũt. Salis est illa proprietas, uirtus, Scientia, Donũ, nõ frigoris. Saliũ Anatomia inuestigantes, Coagulationũ differentias

tias

tias deprehendimus: frigiditatis uerò Anatomia ster-
 rilis est. Porro, nisi plura adiuncta fuissent corporum
 Principia, soliditate & cōcreta salū proprietate ligati
 spiritus Mechanici, Actionū Principes, officiorū iniu-
 sta cōmitterentur dispendia. Adiunxit ideo Natura
 Principiū, quod copiosa, pingui, uiscosaq; substan-
 tia, Salis propositā cōgelationē benigna cōmixtione
 tēperaret. Sulphuris officiū id fuit. Adhuc desidera-
 batur tertiū, quod assidua irrigatione, duo priora, ac-
 tionum frequentia, ad siccitatē & seniū in horas festi-
 nantia, foueret, fluida q; & labili substantiā mixtionē o-
 mniū facilem redderet. Hac necessitate adiunctus est
 Sali & Sulphuri Mercurius. Tria hec corporū omniū
 Principia, officijs, proprietatibusq; plurimū disjūn-
 cta, unā similarēq; corporū substantiā sensibus exhi-
 bent: tanta est Mixtionis uirtus: actionū tamē diuer-
 sitate, Artis beneficio, sæpe ipsius Naturæ, hæc tria di-
 stinguuntur, & separata sensibus representantur. Miscen-
 tur aut nō solum corporū Principia, sed etiā Elemēta:
 nō corporea illa postremaq; uerū spiritualia & Pri-
 ma: in quib; Dimensionū penetrationes locū nō habēt:
 idq; spiritūū Mechanicorū uirtute, de quibus mox la-
 tius in Mixtionū & Trāsplātationū cōtēplatiōe. Huc
 nos auererūt triū Principiorū officia, ut obligatā sol-
 ueremus fidē. Pollicebamur enim in doctrina Prin-
 cipiorum nos in Generationum artificiosa lithurgia,

nece-

efferuescunt, sed sapius, &c. Restant Mineralium generationes à prioribus plurimū differentes. Non enim seminis beneficio, Individuorum propagatione speciem custodiūt: sed femina eorum, & species in seminarijs Naturæ Rationibus uigent: ab illis destinatis & præscriptis temporibus prodeuntia, terminum Naturæ expectant, sine ulla liberorū hæreditaria successione, quorum ministerio æternitatem æmulari possent. Nihilominus species eorundem non defecerunt, nec in æuū deficient. Cōseruantur enim in Nocte illa Orphei, Scientiarū & uitæ ubertate repleta, in Hiastro THEOPHRASTI, in seminarijs Naturæ Rationibus, in Orco Hippocratis, in locis & Elemētorū beatis recessibus, ubi sine defectu & sollicitudine destinātū expectant fatum, singulæ suis temporibus: quibus instātibus, uitalib. Principijs & spiritibus Mechanicis comitate Mundanam Prouinciā ingrediūtur, loca & alimenta cōsentanea perētes. Hæ Generationes difficulter ab ijs cōprehenduntur qui Cabalisticè fontes non degustarunt, & in Philosophia Adepta etiamnum cæcutiunt. Quibus ut hīc multa candidè communicauimus, ita in Contemplationibus nostris de Vita longā, harum rerum obscuritatem sine inuidia aperiemus. Nihilominus & horū generationem prætermittere hoc loco nō licet. Nam sine huius noticia, demonstrari non possunt nouorum morborum

Q genera

generationes, ut morbi Gallici, Pests, sudoris Anglici, prunellæ Vngaricæ, & cœterarū Epidemiarū. Scio plurimos Mineraliū generationē fortuitis externarū causarum efficientijs ascribere, nō internis & seminalibus Principijs. Vitā quoq; ab uniuerso hoc genere, eodem errore abstulerūt. Si maturitatis tēpora considerassent, si Paroxysmorū ratas periodos, si Venarū ordinatas progressiones, corporū cōsentaneas cōpositiones, saporū, colorū tam efficaces uirtutes: uitā, aliaq; uiuentiū symptomata, ætatū discrimina, cruditatis & maturitatis tēpora, morborū & mortis necessitatem, & his utiq; cōcessissent. Deficiūt enim, & singulis ætatibus noua prodeūt: quāuis multa mortales lateāt. Si Principia ostendūt uitalia Sciētjs & Donis instructa, idq; proprietatibus tam multis, tā potētibus, neq; uita, neq; Scientia huius comite, destituentur. Semina eorū in suis Abyssis delitescunt ubi digesta tēpora expleuerint, cū spiritibus Cōiugiū ineūt: cū spiritibus dico, ex quibus corpora tandē cōstitui possunt. Qui, quāuis initio inuisibiles sunt, corporū tamen Principia, Elemēta & ornatū omnē in se cōtinent. Sed quo pacto, loca, matrices & domicilia opportuna inuenient? Nonit equus præsepe suū, Aues nidū: & exemplū Aquilæ sæpe adduximus. Vires superioris Naturæ, Scientiæ, Rationes, ubiq; penetrant, ubi confluentiā inuenerint, Anatomix suæ rudimenta cōstituentes,

Dono

Donorum uarietate, Scientiæ abditâ maiestatem proponunt, lætanturq; se in uanū nō uenisse: præsertim si quod uolūt Generatione absoluere possunt, sine aliorum resistentia. Matricibus & locis nūc repertis, corporum uisibiliū magisq; concretorū, cōmertū admittunt, alimentūq; attrahere incipientes, uaporosos fumos pro spiritibus ostēdunt. Tū uerò Elemēta constituunt, nō cōmunia illa, sed Mineralibus propria: corporū quoq; Principia similiter, hoc est, Sulphur minerale, Sal minerale, Mercuriū mineralē, Ignē mineralē, Aerē mineralem, Aquā mineralem, Terrā mineralem. Quibus absolutis, coagulationes, colores & qualitates omnes, quæ in uitalibus eorundē Principijs uigebant proferūt, metallaq; demōstrant uel mineralia his finitima. Nec maius est artificiū in formis & figuris Vegetabiliū siue Animalīū, quàm in colorū, saporū, odorum, coagulationū, actionū, proprietatū (quæ in his præcipuè uigent) ordinata explicatione. Aequè enim mirari licet colorē Saphyri, duritiē Adamantis, perspicuitatem Chrystalli, pulchritudinē Auri, ac organa uespertilionis. Quinetiā in his formæ naturales nō sunt prætermittæ. Alijs enim formis coagulationes Vitriolorum, alijs Marchasitarū, alijs Nitrosorum, alijs Chrystallorum, Berillorum & Adamantis repræsentantur. Est & hæc insignis proprietas in generatione Metallorum, quòd semen obtinuerint

Q 2 com

IDEA MEDICINAE

commune hermaphroditicū, multis Speciebus consentaneum: quæ ratione temporū, locorum, & aliorum Ascendentium in generationis administratione confluentium, superatæ uel superantes, specierū indiuiduas signaturas constituunt, & peregrinorum affinitate natiuas familias deserentes, regressus faciles, difficilesq̄ experiuntur. Animalium perfectorum semina, sexuum distinctione separata diximus: Insectorum uerò obscuris sexū notis contineri. In Vegetabilibus, quamuis maris & foeminae testimonia sæpè deprehendimus, nihilominus in uniuersum semen eorum Hermaphroditicum concessimus. At uerò in Mineralium semine non solum sexuum non explicatam uarietatem, sed etiam indiuiduorū, etiam Specierum, in uno eodemq̄ semine unita Principia magna Naturæ potestate admirati sumus. Hac de causa Generationē habent Transplantationi uicinā. Etenim si loca occupauerint immundo Sulphure, ut loquuntur Philosophi, turgida, immundas Metallorū species producent, plumbum, stannū, ferrum, cuprū, Sulphurū & Salium admixtorū indolem ostendentes. Horum Ascendentium impressione, mutantur feminum Elementa & corporū Principia, nouaq̄ coniugia admittunt. Quod si loca inuenerint non ita ualida externorum Ascendentium potestate repleta, uel consentaneorum uirtute perfusa, fiet quod uolunt,

lunt. Alimentorum amica ubertate nutrita, Elementa constituent & corporū Principia. Occulta deinde & uitali Digestione, coagulationes, colores, perspicuitates, & reliqua Donorum insignia absoluent, Individua que perfecta hoc pacto proferent. Hæc est Generatio Auri et Argenti: cuius operositatē occulto quosdam sensu, ut arbitror, olfacientes mortales, in saturabili & impia fame, æqui & iniqui neglecto discrimine, uniuersas Naturæ leges confundunt, ut alimento tam exquisitè præparato, tandem potiantur. Sed iusto Naturæ decreto ligatum alimentum, possessoribus benignum & uitale fomentum denegauit: multis desperatam tabem attulit. Gemmarū originem, quia Metalla uidentur esse transplantata, posthac aperiemus. Que uerò propriè Mineralia dicuntur, ut Sales, Alumina, Sulphura, Vitriolata, Thermæ, & his finitima, ab iisdem fontibus ortus sui primordia ducentia, eodem quoque pacto ad Generationem procedunt. In his nouarum Generationū illustria exempla deprehenduntur. Efflorescentias quoque habent, & Paroxysmos Cælestium fructibus & generationibus non dissimiles. De quibus plura in eorundem expositione adducemus. Eadem est ratio arenarum, lapidum, glarea, sabuli, cretæ: quamuis & ipsa Metalla Mineralia que omnia, horum corporū & similium adiuncta habeant rudimēta, tanquam filiquas & cortices in quibus de-

Q 3 litescunt.

litescunt. Nec prætermittenda est Aquarum & Fluminum generatio. Quæ & ipsa Principia habent seminaque: sed sine conspicuis saporum uel odorum uirtutibus: Ideoque corpora obtinuerunt, Elementorum conditiones potius quàm seminum referentia: ut in corporum differentijs annotauimus. Qui singularum specierum proprietates exactius cognoscere uoluerit, libros THEOPHRASTI PARACELSI de Generatione Mineralium perlegat: item de Procreationibus Elementi Aquæ. Ipse quoque Fodinas, Thermas, & Salium naturales officinas accedens, manifestius externa rerum accidentia, dispositiones, & conditiones conspicatus, maiori cum fructu, causas & inuisibilem Naturæ lithurgiam postea cognoscat. Atque hæc de Procreationibus inferioris globi dicta sufficiant. Superioris uerò globi generationes longè aliter se habent. Neque enim Animalium generationi assimulantur, nec seminibus recurrunt anniuersarijs, nec corporum tarditate fructus remorantur: & cum ad generationem procedunt, fructus edunt instabiles. Itaque proprias habent generationum leges. De Cælestibus in primis agemus. Facilius enim demonstratur, quia corpora obtinuerunt sensibus obuia, in quibus fructuum dispensationes absoluuntur. Et humana ingenia ita sunt affecta, ut ubi corpora uisibilia desiderantur, ibi uirtutem potestatemque Naturæ protinus
silere

filere arbitrentur: quare Aëreas generationes difficilius assequuntur. Diximus antea, in Elemēto coelesti uel Firmamento, Indiuidua perfecta contineri: in quibus partium dissimilis confluxus, dissolutionem non molitur: sed stabili uigore in æuum persistunt. Nihilominus uitali spirituum copia uigent: ex quibus statim tēporibus fructus produci possunt, nō corporei. In inferiori globo etiam perfecta quædam Indiuidua uidimus, ut Gemmas, Aurum: sed in his corporū uinculis ligati spiritus, actionū potestate, uitę argumenta demonstrare nō poterant. Coelestia uerò fructuū assidua dispensatione uiuentiū officia demonstrāt. Tēpora quoque digesta (uitę infallibilia signa) in his deprehenduntur. Silent enim, & Fermētatione spirituum uigorem promouent, donec ad Exaltationē & maturitatē peruenerint. Tum uerò euacuantur, & spirituali ac inuisibili, sed copiosa foecunditate, in Aëris capacitatem delabuntur. Vnumquodque enim Elementum, non in propria, sed in peregrina regione parturit. Ibi Sciētiae & Donorum uarietatē explicant, cōsentaneis corporū uestimentis induti. Quamuis autē seminalem materiā in fructibus non relinquāt, ueluti terrena: nihilominus in suis thesauris, uitale Principiū, Scientijs & Donis instructū in eū possidēt, fructuūque foecunditate prescriptis tēporibus recurrūt. Hęc Principia, hęc Sciētie, proprietates et differētias coelestiū fructuū cōstituūt.

Ita

Ita quædam stellæ, uentorū generationibus destinantur: in quibus Scientiæ & spiritus Mechanici, talium corporū productrices latent. Inter has, aliæ Australes producunt uentos, aliæ Boreales, alię Orientales, alię Occidentales. Quę ut motuum diuersitate, ita corporum quoq; proprietate Scientijs & Principijs analogæ, dissident. Et quamuis, colorum, saporum & odorum, signaturas non repræsentent: consistunt enim in superficiebus, quæ tales qualitates sensibus exhibere non possunt: nihilominus impressiōnum efficientia testantur, & hæc, & alia uirtutum insignia sibi non esse denegata. Caliditates, frigiditates, humiditates, siccitates, sensibus occurrentes, multos deceperunt, ut his nudis qualitatibus, actionum & proprietatū causas attribuerent. Ita Austri *καρῆμοι νόθοι, μαρναρητι, διαλυτικοί*, ab Hippocrate dicuntur, non quia humidi & calidi: sed quia corpora eorum, proprietatibus Opiatis, Cicutarum, Solanorum, &c. instructa sunt. Antea enim diximus in fructibus cœlestibus etiam Melissas, Cicutas, Papauera, Mandragoras, contineri. Formæ sunt dissimiles: sed actionum proprietatum que conspiratio, apud Philosophos similitudinem conficit. Rursus Aquilonis proprietates adiungit. *ἢν δὲ βόρειον ἢ βῆχε, φάρμακον γινέται, ποιλία σκληρά, Αυστρια φρικώδεις, ὀδύνη, πλεθρῶν σπυρίων.* Non quia frigidus & siccus: sed quia corpora Aquilonis proprietatibus berberizatis, acetosis, Acatiarum, imbuta sunt.

funt. Et quantumuis euanidi uidentur uenti, manent tamen ijs uestigia Donorum & diuinæ Sciētiae: quod proprietatibus hisce, & motuum certis progressionibus demōstratur. Rursus stellæ sunt pluuiarum, grandinum, niuis, fulgurum, tonitruī, serenitatis, turbinum, tempestatis & reliquorum Meteororum: in quibus uitalia Principia & Mechanici spiritus eorundē fundantur, suisq; temporibus ad Generationem procedūt. Sunt enim certa tempora omnium Astrorum, in quibus ad maturitatem perueniunt & fructus emittunt. In Luna manifestum est. Singulis mensibus noua generatione fructus profert Parentum seminibus & impressiōibus similes. Sic Pleiades, Hyades, Arcturus, Canis, Orion, sua habent Plenilunia & Interlunia. Quædam bis in anno, orientia, scilicet & occidentia efferuescentias habent & fructuum dispensationes. Quædam semel, ut Zodiaci signa. Nonnulla sapius, ut & alia tardius. Quædam repentinās habent efflorescentias, ut Martialia sydera omnia: quædam uerò moderatas: alia tardas. Rursus, quædam continuè efflorescunt: quædam uerò certis Paroxysmorum repetitionibus. In his omnibus propemodum fructibus, quia saporum uel odorum manifesta discrimina non animaduertuntur, Elementorum proprietates magis repræsentantur, quàm trium Principiorum: idq; ob salutem Animantium, Nam quæ sydera proprietatis

R bus

bus pollēt, Principiorumq̄ naturā æmulantur, ubi efflorescūt uel oriuntur, morbos Epidemicos leuios uel grauios produciunt. Horum pernitiem tarditate ortuum benigniorumq̄ cōfluentia mitigauit Natura. Quāuis tales resolutiones ad nouarū generationum classes commodius referantur: de quibus in doctrina Transplantationū. De his plura habetis in libris Meteororum PARACELSI. Et nos in Astrologicis Commentarijs, de motuū & maturitatū Proportionibus, exactius aliquādo hęc omnia interpretabimur. Aëreę generationes planè sunt similes: nisi quod debiliores occurrāt & moderatiores. Quamuis autē in Aëris regione non conspiciantur Astra; nihilominus & ibi stabili sede imposita esse uitalia generationū Principia; destinatis temporibus fructuum dispensatione efferuefcētia, præterquā quod rata & immobili Naturæ Pro uidentia confirmetur, quę singula Elemēta Astris et seminibus ornauit, nec quicquā in rerum ordine uacuum uel deforme passa est, etiā fructuum resolutiones testantur. Sunt enim uenti, tonitrua, pluuia, manna, the reniabin, rores, &c. quæ à potestate cœlestium Meteororum, manifesto discrimine seiunguntur. Eodem pacto Astra uel semina inferioris globi, ut Mineraliū & Vegetabilium radices, præter dictas generationes in quibus seminum progressionē corpora cōstituunt seminibus ornata, etiā alias resolutiones cœlestibus aëreisq̄

aëreisq̄ similes obtinent. Ex quibus terræmotus, fluxus & refluxus marini, uenti nonnulli Prouinciales, & Meteora omnia, quæcunque ex superiori globo demittuntur etiam hinc generationum exordia sumere possunt. Idq̄ non obscura potestate. Quippe in generatione Lunæ, ad cuius Interlunia, Plenilunia, Quadraturas, maturitates plurimorum syderum regulantur, & hæc inferiora Altra Tincturam imprimere possunt efficacem. Ex his quoq̄ Resolutionibus, Sterilitates, Pestes, Endemij morbi, sæpè Epidemici dependēt. Sed ne instituti nostri immemores, latius quàm Compendij ratio admiserit uagemur, uniuersam hanc contemplationem, breui uerborum formula complectentes, finē huic Capiti imponemus. ITAQVE GENERATIONEM ESSE PROGRESSIONEM SEMINVM ASSERIMVS: IN QVA, EX FONTIBVS, ABYSSIS, ET VITALIBVS PRINCIPIIS, ORDINATA CORPORVM EXPLICATIONE, IN HANC MVNDANAM SCENAM, DEFINITIS TEMPORIBVS PROGREDIENTIA, INDIVIDVORVM RENOVATIONE, SPECIERVM PERPETVITATEM CVSTODIUNT. FIERIQVE IN HAC LITHVrgIA, EX INVISIBILIBVS VISIBILIA, EX INCORPOREIS CORPOREA, POTESTATE VITALIS IMMORTALISQVE SCIENTIÆ IN VNIVERSA NATVRA VIGENTIS. CVIVS EFFICIENTIA, ELEMENTA ET CORPORVM PRINCIPIA OFFICIIS CONSEN-

R 2 TANEA

IDEA MEDICINAE

TANEA, COLORES, SAPORES, ODORES, CAL-
 DITATES, FRIGIDITATES, HUMIDITATES, SIC-
 CITATES, MAGNITVDINES, SITVS, CONFOR-
 MATIONES, CONSENSVS, DVRACTIONES, DI-
 GESTA TEMPORA, ET OMNIA CORPORVM OR-
 NAMENTA, ADMIRANDO ORDINE PROD-
 CVNTVR. DIVERSOS QVOQVE GENERATIO-
 NVM ESSE MODOS, RATIONE ELEMENTORVM
 ET SEMINVM: ADEOQVE IN QVIBVS DAM
 PLANE NEGLECTA ESSE SEXVVM DISCRIMI-
 NA: IN NONVLLIS OBSCVRA RVDIMEN-
 TA APPARVISSE: IN ALIIS VERO SEXVVM
 PERFECTA SEPARATIONE INDIVIDVO-
 RVM PROPRIETATES MANIFESTIVS EX-
 PPLICATAS. Nunc voti memores. Genium quies-
 to silentio placabimus. Cras. ingēs iterabimus æ quor.

DE MIXTIONE ET HVIVS

COMITE TRANSPAN.

tatione.

CAPVT IX.

Vicinq; de Mixtionis natura, subiectis,
 progressu, terminis, cæterisq; conditioni-
 bus hæctenus differuerunt; Elemētorum,
 Seminum, Principiorū proprietatibus, &
 Generationū legibus non satis antea cōprehensis: eo-
 rū decreta usq; ad eō sunt obscura, dubia, incerta, falsa,
 puerilia, ut misericordiā potius quā reprehētionem

mercan

mereatur, si enim neglectis Naturæ operibus, dubitationes attulerunt extraneas, & Mixtionū modos proposuerūt, de quibus spiritus Mechanici Mixtionum authores nunquā somniarunt. In angustias primū reduxerūt Naturā sola corpora & famosas illas Qualitates, Caliditatem, Frigiditatem, Humiditatem, Siccitatem, proponentes. His iactis fundamentis, ociosis dubitationibus, & terminos non habentibus, inquirere cœperunt: an corpora, id est, Substantiæ Elementorum, ut ipsi interpretantur, uel Qualitates, id est caliditas, humiditas, frigiditas, siccitas, totæ totis permiscerentur. Quibus certaminibus tanquam Sisyphi saxis, ingenia nostra hætenus exercuerunt, & multorum etiamnum exercent. Vidi ego Philosophos quorum tecta niue cooperiebantur, qui uniuersam uitam in his nugis consumserant: & tamen saxum in uertice collocare non poterant. Certè puerilius de multis differabant, quàm ij, qui Philosophiæ titulos sibi non uendicarunt. Quod si ratio uniuscuiusque uerbi ociosi reddenda est, quanta illis restabunt debita, qui uitam his usuris iniquè traducunt? Tales Questiones multas deprehendimus in tota eorum Philosophia & Medicina. In proposita uerò dubitatione, post multas ambages, hæc sententia principatum obtinuit: Substantias *leat' ord' nō* misceri: Qualitatum uerò consummatam esse mixtionem. Mixtionis autem

R. 3. ratio

IDEA MEDICINAE

124

rationem hoc pacto explicarunt. Quatuor illas simplices Mundi Naturas, id est, Elemēta, paribus quodammodo uiribus confluere: deinde se inuicem in exiguas, non autē minimas portiones distrahere, eōq̄ se ordine componere, ut sibi inuicem arctissimè cohærescant, nihilq̄ sensu notari possit, quod non ex quatuor earum portionibus constet: Qualitates uero totas totis permisceri, & mutua quadam repugnantia, sese uicissim ad moderationem redigere, fieriq̄ illarum confusione Temperamēti genus per t̄niuersam Compositi inolem diffusum. Huic Temperamento omnium Facultatum naturalium causas ascripsit Galenus: & uniuscuiusq̄ rei proprietatem, ex tali uel tali caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis temperie proficisci, turpissimo errore prodidit. Operæ precium est examinare fundamenta hæc, ex quibus uniuersa Medicina Galenica constituta est. Etenim actionū Principia, morborum causas, remediorum facultates, cōpendiosa subtilitate hinc deriuantes, Artem posuerunt Methodorū adumbratione superbā. Primum itaq̄ cum Mixtio motio sit quædā, motorē addere oportebat. Nihil enim fit sine causa. Si Elementa se inuicē ad Mixtionē mouere dixerint, quæremus porro, qua potestate tales facultates suis Elementis cōcedāt: simplicibus enim corporibus simplices motus cōgruunt, Deinde quibus internuntijs tam iustis & cōsentaneis

taneis ponderibus ad Comitā confluant. Quibus mensuris, portiones illas exiguas nō autem minimas, diffecant. Qua iustitia positiones Atomisticas absolunt. Rursus, si Qualitatū ministerio Substantias componi, mensurari, & iustis legibus confluere uoluerint, in multas obscuritates & desperatas difficultates incidere eos necesse est. Quippe Qualitatum originē & naturam nō intelligunt. Nec enim satis est, quod definiant Qualitates esse, secundum quas quales esse dicimur: uel, per quas Substantiæ efficaces sunt: uel, in quibus cōtrarietas uiget: uel, in quibus intensiones & remissiones admittuntur. Sed originē, naturam, proprietates, differētias, actiones Qualitatum declarare, hoc uerō Philosophicū est, & Médico in primis necessarium. In summa, motorē adiungere oportet, Principiū uitale, Scientia instructū, Formā, Speciē, Semē, Astrū, quomodo cūq; appellare libuerit: cuius potestate & infallibili Sciētia, tā diuina Mixtionis officia administrari possint. Hoc est illud Principiū, quod antea Generationū omniū fundamētū & radicē demonstrauimus. Huius Sciētia & uitali potestate semina ex Iliado in mundanā Anatomā, ex Orco in Lucē prodeūtia, Elemēta & corporū Principia domestica sibi ipsi cōstituūt, eaq; ponderibus & mensuris soli Scientiæ notis permiscent. Idq; nō corporū mutua appositione: spiritualia enī adhuc sunt, dimētionūq; legibus

non

non subiecta: non Qualitatum discordia & inimica contrarietate: familiaria enim cum sint tam Elementa quàm corporum Principia, amica societate confluunt. Sed uitalibus Tincturis per omnia penetrantibus, omniumq; uirtutes secum ducentibus, & ualidis uinculis uniuersa componentibus. Hæc uincula qui ignorat, Vitæ potestatem non didicit: quia Mortis Anatomiam solam exercuit. Qui Mortem cum Vita copulare uoluerit, mortuisq; rebus Vitæ officia attribuere inuanum laborabit. Sed relictis eorum placitis Mixtionis necessitatem & naturam exponemus. Quia Donorum uarietates, & proprietatum differentia, quæ in uitalibus seminum Principijs unite latent, in Mundana Anatomia explicari debuerunt, & ex unitate in multitudinem progredi: diuersis quoq; Elementis, ac corporum Principijs opus fuit: quæ tamen diuersa & multa manere non permisit Naturæ solertia. Cuncta enim uiuentia, uitæ unitate, Principia & Exemplaria sua imitantur. Itaq; Mixtionem molita est Natura, & diuersarum rerum, sed conspirantium, unionem. Subiecta Mixtionis sunt Elementa, & corporum Principia, ex alimentis uirtute & Scientia Mechanicorum spirituum producta. Nam tum primum Mixtio fit, cum ex incorporeis corpora, sed planè spiritualia, conficiuntur. Estq; Mixtio Elementorum inter se, Elementorum cum Principijs, Principiorum inter

inter se, & omnium simul. Tam multa primis Proportionum progressionibus unita coniunguntur. Alimento deinde copiosiore attracto, Mixtiones quoque continenter progrediuntur. Ita fiunt compositiones & Mixtiones multae. Elementa enim ac Principia corporum, à spiritibus vitalibus Mechanicisque, in horas consummuntur: assidua proinde opus est restitutione, mixtione, & compositione. Rectissimeque ab Hippocrate dictum reperio, nutriri nos ex iisdem ex quibus constamus, & Generationem nutritione continuari. Sunt & alij Mixtionum modi, de quibus copiose egimus in libello nostro, De Mixtione & rerum Confluentia: ubi corporum Principia, Elementa ac Radices rerum distinximus, in Perfectas siue primas, & Corruptibiles siue superuenientes. Ex quibus tres Mixtionum ordines confecimus. Aut enim misceatur perfectum perfecto: aut corruptibile uel impurum, corruptibili: aut perfecto, corruptibile. Longè enim alia Mixtio prodit si perfectum perfecto, id est, purum puro, quàm si impurum uel corruptibile impuro uel puro misceatur. Quantum enim inter se distant subiecta, tantum etiam distabunt uniones, termini uel durationes. Pura enim puris permixta, longa habent digestionum tempora, priusquam ad dissolutionem perueniant. Impura confestim ad inaneritum festinant, serius ocuis, secundum subiecto-

S rum

rum analogiam. Etenim Elementa & Principia Animalium, tempora habent durationum à Vegetabilium & Mineralium Elementis, Principijsq̃ plurimum distincta: hæc rursus à procreationibus superioris globi. De corruptilibus Radicibus, Elementis, Principijs, earumq̃ Mixtione cum puris, copiosius agemus in morborum Generationibus: mortis enim Anatomiam, & morborum continent. Exposuimus nunc Mixtionum necessitatem, subiecta, terminos, diuersosq̃ modos: diximusq̃ non communia illa & peruulgata Elementa, sed propria & unicuiq̃ radici consentanea, in Generationum lithurgia commisceri. Id felicius continget, si alimentata ratione locorum, & externorum Ascendentium in Generationis progressu confluentium, opportuna fuerint: si Tincturis & facultatibus ualidis destituta, spiritibus Radicum uel feminum obtemperauerint. Ita enim conditiones Elementorum magis imitabuntur quàm feminum. Quòd si alimenta ualidis Tincturis imbuta fuerint: si feminum proprietatibus uiguerint: si *Avámes* Hippocraticas, Chæronia THEOPHRASTI, ostenderit: siue locorum uel matricum ratione hoc contingat, siue diuersorum feminum confluxu, siue externorum Ascendentium ualidis & Chæronijs impressiõibus: miscebuntur quidem hæc, nisi planè dissentanea fuerint, nulla societas

cietate cum Radicibus conspirantia: sed signaturę uariabuntur, fietq; quod non uolunt semina. Tales Mixtiones pro Generatione Transplantationē cōficiūt. Est enim Generationum symptoma Transplantatio, omnibusq; Generationū ordinibus accidit. In genere Animalium perfecta quę sexuum distinctione separata sunt difficulter Transplantationem admittunt: & hoc non omnia: solummodo illa in quibus magna est feminum & Naturę affinitas, idq; non nisi feminibus permixtis, ut lupi, canes: equi, asinę: perdices, gallinę, &c. Huiusmodi Animalia Radices habent magna Naturę societate coniunctas. Quapropter spiritualia eorundem Elementa, corporumq; Principia, Mixtionem admittunt, sed nō perpetuā. Diximus enim subiectorū ratione, terminos Mixtionū breues uel diuturnos euadere. Ita quod ex congressu talium Animalium nascitur, sterile ut plurimum existit, ut muli. Elementa enim & corporū Principia, quę permixta primā cōpositionē fecerūt in eorū Generatione, nō tā stabili lege ligantur, ut durare possint ad seminis cōstitutionem: sed paulatim dissoluūtur. Vitalia enim Generationū Principia, quia incorporea sunt, Mixtionē omnē respuunt. Hoc est qđ dicūt Philosophi, Species rerū nō misceri. In genere Insectorū, ceterorūq; Animalium, in quibus sexuum discrimina manifesta non apparent, frequentiores & faciliores cōtingūt Transplantaciones.

S 2 Semis

Seminalia enim eorum Principia, multarum specierum Scientia instructa, æquiuocas Generationes admittunt. In Vegetabilibus & Mineralibus, Transplantationes, quasi comites Generationum existunt. Ut autem in his facilius intelligi possit Transplantationum ratio, obseruandum, alias esse Transplantationes Individuorum, alias uero Specierum. Individuorum Transplantationes dico, in quibus manente Radice signaturæ mutantur, ut colores, sapes, magnitudines, figuræ, &c. ita tamen ut maneat etiam nū imperiū Radicis & familiæ suæ certa signa, quæ uis uehementer immutata referre possit. Huiusmodi Transplantationes in omnibus contingunt Generationibus, locorum, temporum, & externorum Ascendentium, ad Generationem conspirantium efficientia, & proprietates Individuæ naturæ constituunt, durabiles uel momentaneas, secundum impressionum uirtutes. Specierum uero Transplantationes intelligo, ubi omnibus signaturis immutatis nouæ familiæ insignia manifestè representantur. Non quod uitalia & inuisibilia seminum Principia, quæ species à Philosophis propriè dicuntur, confundantur, sed quod Elementa & corporum Principia Mixtioni subiecta alienas recipiant signaturas, quæ non continebantur in Scientiis & predestinatis Donis suorum Principiorum. A validioribus causis fiunt huiusmodi Transplantationes, Quod enim primam Elementorum Principiorumque

cipiorūq; cōpositionē, adeoq; Radicē & Primā matē-
 riā immutare debet, ualida Tinctura præditū sit oportet.
 Neq; hoc satis est. Nisi enim Scientiarum & Do-
 norum societate, Elementorum quoq; & Principio-
 rum familiaritatem obtinuerint semina uel Astra præ-
 dicta, ut Generationis, ita Transplantationis pariter
 destructum erit consilium. Quapropter in Vegetabi-
 libus cum semina sint plurima, in quibus multorum
 Individuorum (quæ sensuum iudicio specie quodam-
 modo differre uidentur) Scientiæ & prædestinata Do-
 na coniungantur, non mirum est si leui momento in
 nouas familias trāseant. Sic Sysimbrium in Mentam,
 Rapam in Raphanum, Imperatoriam in Angelicam,
 Triticum in Lolium, Ocimum in Serpyllum de gene-
 rasse & multas huiusmodi Trāsplantationes conspe-
 ximus. In quibus omnibus semina uidentur æquiuo-
 ca, quæ multorum Individuorum ferè omnibus pro-
 prietatibus dissidētium Principia esse possunt. Sic in
 femine Tritici Forma Lolij delitescit, sed ministra,
 æquiuoca, accidens: quæ si externa subsidia nacta fue-
 rit, contento imperio, nō ministri, sed domini munia
 obibit, id est, secundum suam prædestinationem Scien-
 tiamq; omnia moderabitur, suasq; signaturas indu-
 cet. Eodemq; modo in Sysimbrio Menthæ rudimen-
 ta latent ministrantq;, quousq; Sysymbrij Elementa,
 Principia, imperiū robore uitaliq; potestate obtinue-

S 3 rint.

rint. Quòd si aliorum Astrorum radijs confluentibus, Menthae exordia incrementa sumserint robusta, dominabitur Mentha, seruietq; slymbrium. In Rapa & Raphano similiter, & caeteris omnibus. Haec Transplantationes, hac aetate multas ostendunt herbarum species, & aliarum quoque rerum ab Antiquis incognitas. Indiuuorum Transplantationes in Vegetabilibus usque adeò sunt frequentes, ut hinc nominis usuram receperint Philosophi. Ita cicurantur agrestes, mitigantur sapes, mutantur colores, maturitatis tempora accelerantur uel retardantur, totaq; Natura arbitrijs Mortalium se submittens, utili delectabiliq; uarietate nos recreat. Tempora quoq; obseruare oportet in Transplantationibus. Generationu enim definita sunt periodi, in quibus efflorescentiae & impetus seminum Indicatorios dies demonstrant: quae si negligantur, Transplantationes irritas efficient. Neque enim Animalium tantum est ad coitum auuiditas, ut inquit Plinius: sed multo maior est terrae & satorum omnium libido, qua tempestiue uti plurimu interest conceptus. Sic mala, cotonea, pruna, post Brumam tempestiue transplantantur: Mora, ante uernum aequinoctium: carasi, amygdalae circa Brumam. Iis enim temporibus, cum mutua sit in insitis cupiditas utriusq; coeundi, faciliores fiunt amplexus, feminalibus Tincturis Germinatione excitatis. Tum uero radicum rudimenta fibris

ta fibris demittuntur: fibris dico, in quibus ualida trahendi potestas inest. Atque hoc pacto ex alieno alimento suum faciunt. Loca quoque opportuna in Transplantationibus requiruntur, siue semine, siue insitione administrantur: neque enim omnia ex æquo Matricis analogiam habent. Mineralium semina quia plane hermaphroditica sunt, & multis Indiuiduis, specie quodammodo differentibus, communia, æquiuocas Generationes obtinuerunt, id est, Transplantationi permixtas. Gemmæ etenim specifica Transplantatione producuntur, ualidioribus Tincturis occupata prima communique Metallorum Radicibus: idque receptis antea Indiuiduis Metallorum signaturis. Ita ex radicibus plumbi transplatur Adamas, ex radicibus Lunę saphyrus, ex radicibus Veneris smaragdus, ex radice Martis Berillus, &c. Indiuidue uero Transplantationes Metallorum, ubique conspiciuntur in Metallis, Marchasitis, Sulphuribus, Salibus, Thermis. Quinetiam artificiose Transplantationes Saliu, ut aluminis, uitrioli, salis nitri, ammoniaci, Sulphurum, antimoniolum, cupri, ferri, plumbi, stanni, Nature mirabile potestate satis ostendunt. De quibus copiose et doctè in multis locis differit PARACELSUS. Postremo superioris globi Generationes Transplantationibus quoque frequenter implicant: idque si inisdem temporibus ad maturitatem peruenierint, et radiorum societate conspirauerint: suntque fructuum.

IDEA MEDICINAE

etuum uel Individuorum solummodo in his Transplantationes, scilicet alteratis fructibus uehementia, frequentia, copia, diurnitate, uel his contrarijs accidentibus. Maturitatis tempora eodem modo promouentur, & mira uarietate errores contingunt, Astrologorum iuditijs difficultatem iniicientes. Quæ inexpli- cabiles planè redderentur, confluentibus impressio- nibus inferioris globi hæcenus incomprehensis, mu- tationesq; insperatas sæpè adducentibus: nisi Plana- tarum, Principaliumq; syderum, quorū potestate tem- porum uicissitudines constituuntur, naturæ, proprie- tates, digesta maturitatum tempora, Generationum modi, Anni quoq; uniuersales constitutiones, tam ex inferioris globi quàm superioris resolutionibus pen- dentes, laboriosa experientia, & subtili iudicio certis legibus tandem comprehenderentur. Magnas insu- per Coniunctiones, & Eclipses, mirabiles Transplan- tationes, & nobiscum durabiles, adducere cui non est manifestum: Causam faciliè inueniet, qui prædicta dili- genter examinauerit. Cometarum similiter origines, & insolentium Meteororum, Transplantationi ascri- bimus. Sic Astrorum silentium & occultorum resolu- tiones, siue Mundanæ Reipub. legibus astrictæ sint, siue superioris familiæ Oeconomi, sæculorum muta- tiones, nouas Generationes, & rerum omnium fenes- centes Transplantationes efficiunt. Quibus Munda-

dana

dana Prouincia obtigit, in Elementorum abyssis, silenti obedientique desiderio prædestinata expectant tempora: tum demum resolutione ualida, sæpè amara, nouam faciem rebus mortalibus inducunt: durabilesque fiunt uel momentaneæ Transplantationes, secundum Astrorum naturam & Tincturarum potentiam. De his plura utique dicerem, nisi dissuaderet is, cui obtemperare consilium est.

Viticarum uicinitas præcocibus Rosis sæpè spem floris abstulit. Attamen in nouorum morborum expositione liberalitati locus erit. Dispersos nunc

Centuriones in ordinem reuocantes, acie instructa dicemus: MIXTIONEM ESSE SEMINVM AD GENERATIONEM PROCEDENTIVM INSTRUMENTVM: CVIVS OMNINISTERIO ELEMENTA ET CORPORVM PRINCIPIA SEMINIBVS DOMESTICA COLLIGATA VNITATEM SVORVM EXEMPLARIVM AEMVLANTVR: VARIARIQ'VE MIXTIONVM VNIONES RATIONE SVBIECTORVM. SPIRITUALIA DEINDE CORPORA VERAM MIXTIONEM A PENETRATIONIS DIMENSIONVM PERICVLIS EXPEDITAM CONSTITVERE. IDQVE VITALI VIRTUTE MECHANICORVM SPIRITVVM, TRANSPLANTATIONEM

T NEM

DE GENERATIONE HV-

MANA ET TRANSPLANTA-
tionibus Generationi super-
uenientibus.

CAPVT X.

Fundamenta Mundanae Naturae posui-
 mus. Aequum nunc est humanam Ana-
 tomiam aggredi: non illam solum quae ca-
 dauerum superstitiosa propemodum dis-
 sectione, situs & nudas partium conformationes scri-
 tatur: sed longè magis uitalem, quae origines, pro-
 prietates singularum partium Scientias & agendi po-
 testates inquirat. Primum itaque uitalis Principij se-
 minisq; naturam adducentes, Mechanicum proces-
 sum ad Generationis oeconomiam adiungemus. Ele-
 menta quoque & corporum Principia humanae Na-
 turae consentanea, Mixtiones radicales & superue-
 nientes, nutritiones, conformationes, signaturarumq;
 omnium absolutiones, quae proprietatibus Radicum
 cohæret, qua possumus breuitate adijcetes, Genera-
 tionis humanae contemplatione absoluemus. Neq; fa-
 stidiosa repetitione singula quae de seminibus, Elemen-
 tis, corporum Principijs, Generationibus, Mixtioni-
 bus, et Trāsplantationibus haecenus demonstrata sunt
 replicabimus. Sed Naturae operibus, tanquam illustri-
 bus uiuisq; exemplis, ueritatem omnium cōfirmabis

T 2 mus,

mus, obscuritatem illustrabimus, prolixitatemq; breuitate compensabimus. Diximus antea uitale Principium humanæ Naturæ, in materia quadam radicali fundari, in Balsamo scilicet animali, in Sulphure, Mumia uitali, cuius perpetuo coniugio detinetur, Mundanæ que Reipublicæ perpetuus ciuis, propagatione Indiuiduorum, corporum que renouatione æternitatem æmulatur. Quæ ad Supercœlestis corporis Naturam, proprietates, copulationem, cum Naturali, durationem, &c. attinent, in Commentarijs, De uita longa, commodius explicabuntur. Hic em naturalis corporis affectiones scrutamur, in quo uitalia Principia humanæ Naturæ & Mechanici spiritus, tanquam in solida radice in seculi cōsumptionem duratura, fundantur. Hæc prima materia, quamuis spiritalis quodammodo sit si primæ materiæ Vegetabilium uel Mineralium comparetur: nihilominus Tincturas in se habet potentissimas, in quibus tanquam in Mechanicis spiritibus Scientiæ omnium partium humanæ Anatomix delitescunt. Neq; locis inter se distinctæ iacent hæ Tincturæ: sunt enim Astra, sunt spiritus, in quibus corporum dimensiones & distantix non admittuntur. Quantumuis autem confusæ uideantur, differentias nihilominus proprias, inuiolatas conseruant. Argumento sunt tam ordinatæ explicationes, Talis Radix, Tinctura, Semen, Balsam

Balsamus, Mumia, Astris opportunis uestita, in uniuerso corpore humano uiget, quāuis partium diuersitate signaturas uariet. Id quod Hippocratem non latuit. Afferuit em̄ in libello, De locis in homine: *ὅτι τὸ σώματος τὸ σμικρότατον πάντων ἐχει ὅσα περιῆ τὸ μέγιστον.* Et paulo post: *ὅτι ἐν τῷ σμικροτάτῳ, πάντ' ἐν ταῖς μέρει.* Itaq; nō in testibus, non in cerebro, non in spinali medulla propriè consistit semen: sed in Mumia, Balsamo, uitali Sulphure, quod per uniuersum corpus dispergitur, suoq; fauore omnia complectitur. Testes uerò corpus semini idoneum preparant, cuius beneficio ab externis iniurijs, tanquam in testa, illæ se custo diuntur spirituales Tincturæ Generationis authores, donec nutritione & definita digestionē corroboratæ, signaturis & partibus interea absolutis, in lucem tuto prodire possint. Hæc materia, quia cum spiritibus & Tincturis seminalibus magna familiaritate confluit, & symptomata omnia, quæ seminum efflorescentijs contingunt, in Anatomia testium tam manifestè ostendit, multos seduxit, ut arbitrarentur in hac sola totam seminis potestatem contineri, & tamen non obscura symptomata in uniuerso corpore conspiciuntur in dictis efferuescentijs. Foemineum sexum tali Balsamo, Mumia, uitali sulphure, semine, destitui absurdum est. Et rationes eorum qui id astruere conantur futiles sunt. Quæ ratione ad Paroxysmum ebullitionis efflorescentiam,

T 3 turgor

turgorem, excitetur feminalis Mumia, manifestum est. Frustra tamen & in uanum ab externis causis excitatur, nisi germinationum interni impetus concurrant. Quibus concurrentibus, & debite omnibus conspirantibus semina maris & foeminae utero excepta, mutuo amplexu misceruntur (spiritualia enim sunt, consentanea, ab una eademque Radice profecta, iisdem Donis, Scientiis, signaturis instructa) uterisque contrahetur, & arctissime claudetur, tam amico & desiderato recepto hospite. Tanta est Matricum & seminum naturalis confluentia. Et quia Mechanici spiritus, Tincturaeque radicales, uitalis caloris copiosam suppellectilem secum adduxerunt, motum utique in utero eorundem spirituum confestim ostendent, obscurum tamen & tam pusillis exordiis sufficientem. Itaque cordis ac arteriarum officia statim adierunt, uitalique pulsu, aereum spiritualeque alimentum, iuxta uirtutem, Scientiam, & potestatem Mechanicorum spirituum attrahent: idque per occultas uias. Tum uero spiritualibus Tincturis in centrum collectis, crassiores feminis materiae, tanquam testam, undique sibi obducent, & paulatim in membranas transmutabunt. Iam rudimenta uiscerum locis opportunis ordinate disposita apparere incipient. Hisce temporibus, Elementa, & corpora singularum partium Principia, ex alimentis augmenta suscipiunt, ac nouas Mixtiones, quarum uirtute spiritualia in corpora tandem transfor-

transformantur. Hanc Generationis diuinam admi-
 nistrationem, Hippocrates docta profundaꝫ inter-
 pretatione persecutus est, in libello de Diata. Vbi
 generalem quoꝫ Generationū omniū, & seminū na-
 turam, quam antea ad mentē ipsius exposuimus, pro-
 posuit. Obscuritatē explicatione tollemus, locumꝫ
 ascribemus, ob causas supradictas. Posteaquam o-
 stendisset Hippocrates seminū progressionem ex Or-
 co in Lucem, fluxumꝫ Generationum & Corruptio-
 num uniuersali doctrina declarasset, ad hominis de-
 scendit Naturam, inquit: *Τὰ δὲ ἄλλα πάντα τῶν ζῴων ἀποβρίσκει
 οὐκ ἐστὶν οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ πνεῦμα.* hoc est, Et alia omnia, & Ani-
 ma hominis, corpus uero Animæ cōsentaneū fabrica-
 tur, &c. Principia illa uitalia, radicales Tincturas, Me-
 chanicos spiritus, in quibus Sciētia, uita & potestas ui-
 get *ψυχὴ* appellat, alibi *πνεῦμα*, ut in libro De carnibus,
 hīc sape *σῶμα*. Quales autem fuerint Scientiæ & Dona,
 uitaliū spirituum, Animæ, calidi, ignis, &c. tales signa-
 turas in corporibus exprimi, corporūꝫ ornatū uni-
 uersum in Anima cōtineri assenti. Ita Anima est Prin-
 cipiū corporis organici: ab hac enim fluit corpus: hu-
 ius uirtute Elementa, Principia, miscentur, augētur, ex
 spiritualibus in corporea mutantur, figuris, magnitu-
 dinibus, coloribus, & similibus picturis Animæ cōsen-
 taneis, hoc est, quæ ad predestinata officia, absoluen-
 da operæ pretiū obtinent, uestiūtur, *ἡσπία δὲ ἐστὶν ἡ ψυχὴ
 αἴτια.*

*μέρια μερίων, ὅλα ὅλων, ἔχοντα σύγκρησιν πρὸς τὰ ὅλα. ©. τὰ μέρ λυφόμενα, τὰ
ἀπὸ δόσοντα, καὶ τὰ μέρ λαμβάνοντα πλάου ποιεία, τὰ ἀπὸ δόσοντα μέρ, &c.*

Declarat alimentorum beneficio omnia suppeditari, partes partium, tota totorum, hoc est, & Elementis humanis, & corporum Principijs, fomenta idonea suppeditari. Alimenta enim quæ ingrediuntur temperamentum, habent Tincturas & fructus Ignis & Aquæ, ex quibus prima rudimenta seminum profluxere. Quid Ignem & Aquam appellet ex superioribus inquire. Patet Elementa, totorum conditionem habere: Principia uero partium. Nisi enim alimentum tam Principiorum quam Elementorum proprietates obtinuerit, sterile utique futurum est. His ita accedentibus & amica societate comixtis, quædam, inquit, accipient, quædam uero dabunt: & quæ accipient plus facient, quæ uero dabunt, minus, &c. Partes sanè accipient & tota dabunt. In partibus enim, id est, in Principijs corporum, proprietates insunt & ualidiores Tincturæ, quam in totis, id est, in Elementis. Ideoque Elementa, partium fiunt nutrimenta. Ipsæ quoque partes, aliæ alijs sunt ualidiores, & à debilibus alimentum trahunt. Sed quid est quod omnia hæc moderatur, alimentorum attractiones, Mixtiones, partium dispensationes, consentaneorum, conspirationes, dissentaneorum uero expulsiones? φύσις ἀνθρώπων inquit: hæc est illa quæ hoc expellit, hoc attrahit, quæ dat,

dat, quæ accipit, κὴ τῷ μέρει δίδωσι, τῷ δὲ λαμβάνει. κὴ τὰ μέρη ἐπὶ τὸ μέγιστον, διακρίνεται εἰς τὴν ἐλάχιστον χάριν, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ μέγιστον πορευόμενα συμμιγόμενα ἐξαλλάσσεται εἰς τὴν μέγιστον τάξιν. Minora minoribus locis adaptat, maiora maioribus: idēq; commixtione alterata & benignè temperata. Quæ Elementorum ordinibus cōsentanea sunt in alimentis, ad eorum ordinem segregat, quæ partium & Principiorum similiter. Τα δὲ ξένα μὴ ὁμότροπα ὠθεῖται εἰς χάριν ἀλλοτρίην. ἢ γὰρ λύνεται τὸ μὴ ὁμότροπον, ἐν τοῖσιν ἁσυμφόροις χωρίοισιν ἐμμένειν πλανᾶται γὰρ ἀγνοούμενα. συμμιγόμενα δὲ ἀλλήλοισι συγγενώσεται. προσοίσει γὰρ τὸ σύμφερον τῷ συμφέρω, τὸ δὲ ἀσύμφερον, πολεμᾷ κὴ μάχεται κὴ διαλλάσσει ἐπ' ἀλλήλων. Peregrina, hoc est, quæ nō sunt ὁμότροπα, ab alienis sedibus pelluntur. Ea enim propria est facultas omnium vitæ Elementorum, ut in suis regionibus, nihil alieni, uel dissentanei, ferre possint: sed omnia collectis uiribus à se expellunt. Peregrinum autem est, quidquid non habet signaturas conspirantes, id est, in quibus, nec tempora congruunt, nec colores, nec odores, nec sapes, nec corporaturæ. In his corporum Principia necessario dissentanea sunt, Elementa quoque. Quapropter locorum fauore destituta, quia ignoti sunt hospites, errant, locumq; in diuersorio non inueniūt. Domestica uerò cognoscuntur, quia signaturæ sunt similes, & Radices habent communes ad Mixtionem consentientes. Hoc est tritum illud Philosophorum dogma, Naturam Natura propria latari. Διὰ τὸ τοῦ ἀνοθρώπου

θρώπων ψυχῆ, ἐν ἀνθρώπῳ αἰετῶνται, ἐν ἄλλῳ δὲ ὄντι, καὶ τῶν ἄλλων ζώων τῶν με-
 γάλων ὡσαύτως. Quia nec peregrina Elementa, nec Prin-
 cipia admittuntur in Anatomia humana, propterea
 inquit ψυχῆν (intellige Naturam, Semen, Radicem ue-
 getalem humanam) in solo homine augeri, & in nul-
 lo præterea alio Animali. In cæteris quoque simili-
 ter Animalibus maioribus, id est, perfectis, in quibus
 sexuum perfecta est distinctio & uniuoca Generatio.
 Insecta enim & his finitima frequētes admittūt Trans-
 plantationes, ac peregrina femina in suis tentorijs fo-
 uent. Ad hunc modum sæpe loquitur PARACEL-
 SVS. Dicit enim ex eodem alimento canem caninam
 producere naturā, carnem, semen, radicem: hominem
 humanam, suam suillam, leonem leoninā, ob potesta-
 tem Mechanicorum spirituum, qui alimenta omnia
 suis signaturis ornare possunt. Manifestè uerò expli-
 cat potestatem Tincturarum radicalium, Principio-
 rum uitalium, spirituum Mechanicorū, feminis (una
 enim eadē res diuersis his nominibus insignita est)
 cum dicit: ἐνάσσω δὲ ψυχῆν μέγαν καὶ ἐλάσσων ἐχέσσω περὶ φύσιν τὰ μέρη τὰ ἐσ-
 ωτιῦς, ὃ προοδεῖσι ὅθεν ἀφαιρέσει ὁ διομένω τῶν μετέωρων, καὶ ἂν ἀξίωσιν ἢ μείω-
 σιν τῶν ὑπερχόντων διομένη. hoc est: Natura quæ maiora & mi-
 nora habet, sibi ipsi particulas suas fabricat, quæ nec
 adiectione, nec subtractione opus habent: iam uerò
 existentes augmento & decemēto indigent, &c. Sed
 quo pacto ante augmenta tot partium differentiarum in una
 Natura continentur? Certè non in corporibus, nec
 tenuis

tenuibus partium rudimētis sensum fugientibus, sed in uita, Scientia, potestate, feminis & Tincturarum radicalium. Ibi neq̄ locorū interuallis distinctæ iacent, neq̄ confusione differentias amittunt, sed unitæ proprietates illæfas custodiunt, quas ordinata progressionepromouēt. Ex alimento enim attractō aucte, ex inuisibilibus uisibilia, ex incorporeis corporea rudimenta, demonstrant. Sed unde augmenta & nutrimenta hæc proficiscuntur? *Τρέφεται καὶ αὐξεται διαίτη τῆ περι τῶν ἀνθρώπων. ἀνάγκη δὲ τὰ μέρη εἶχει πάντα τὰ εἰσόντα. ἔτιν' γὰρ μὴ ἐνείη μοῖρα ἐξ ἀρχῆς, ἢ μὴ αὐξήθει, ὅτι πολλὴ ἐπιούσης τροφῆς, ὅτι ὀλίγης, ἢ γὰρ εἶχει τὸ προσαιξόμενον. εἶχον δὲ πάντα αὐξεται ἐν χώρῃ τῆ βουτῆ ἐπαγοῦ,* hoc est: nutriuntur & augentur Diæta qua homo utitur. Necessarium uero est partes cōtinere omnia quæ ingrediuntur. Cuius enim Principium, Scientia, prædestinatio, fatum, rudimentum (ea enim omnia uirtute uocabuli *τῆς μοῖρας* designantur) nō adfuerit ab initio, nequaquā augebitur, siue copiosum siue exiguū affluat alimētū, neq̄ enim habet cui adhæreat, & quod augefcere faciat: nūc uero cum omnia habeat augetur unūquodq̄ in proprio loco, &c. Alibi clarius exposuit quæ nam sit humana Diæta. Ex iisdem, inquit, nutrimur ex quibus constamus: iisdem dico potestate non actu, id est, quæ partes habent in semine, quæ Scientiis & Mechanicis spiritibus humani seminis subnciuntur. Corporea enim aliorum interpretatio planè cruda

V · 2 est,

est. Nec enim satis est quod dicunt constare nos ex quatuor Elementis; & iisdem nutrir: propius accedere oportet, ac fores clausas aperire, si nucleum enutrire propositum est. Qui siti premitur liquoris familiaris speciem animo concipit: huius Imaginationis comes individuus est Appetitio & talis Imago ppetitu tali formata, sitis est. Huic imaginationi idem est liquor desideratus; quia species quæ Imaginationem formauit, liquoris propria est, & liquor talis Imaginationis officio, prædestinationi, termino, fato, Scientiæ, satisfacere potest. Ita nutrimenta eadem sunt cum ijs quæ nutriuntur: & tamen hæc sunt inuisibilia, illa uero uisibilia; hæc incorporea, illa uero corporea. Itaque nisi talis antea fuerit Imago, Scientia, fatum, prædestinatio (ignoscite Aristotelici quod Imaginationem Naturæ attribuiam) non generabitur, non miscebitur, non augebitur quicquam: non fient ex inuisibilibus uisibilia, ex incorporeis corporea: nō explicabūtur figuræ, magnitudines, colores, sapes, odores, & reliquæ signature corporū, siue copiosum siue exiguū affluerit nutrimentū, quia nō habēt fundamenta, Radices, Principia, quorū potestate, tutela, patrocínio, in nouæ Reipublicæ societatem recipiantur. Antea per iocum dixerat *γινώσκω τὴν αἰσθητικὴν*, hīc demonstrat *γινώσκω τὴν αἰσθητικὴν*. Latine loquerer, nisi flagella Peripateticorum timerem. Omnibus his debite

con-

confluentibus, augetur unumquodque in loco proprio: loca uerò progressionis feminum ordinatè imitantur. Analogiam alibi explicabimus. Hanc artificiosam Generationis dispensationem, silentio, quietè, in Nocte, placidè, absolui docet. Trahuntur alia intrò, alia uerò foras protruduntur. Exempla Fabrorum adducit & aliorum artificum, qui sine uiolentia artificia sua peragunt. Ita omnia Generationis initia in Nature officina, sine strepitu administrantur, quousq; nutritis spiritibus Mechanicis & auctis, loco tam angusto amplius contineri non possint, neque tam exiguo alimento nutriri. Tum uerò quæ antea unita fuerant certis proportionum mensuris separabuntur, et locorum distantias admittent. Progredientibus enim proportionibus, termini qui antea distare non uidebantur, manifestis interuallis distrauntur. Contingunt tales progressiones, posteaquã nutritione prima Elementa & corporum Principia constituta fuerint, Mixtione opportuna coniuncta, & intantum aucta, ut progressionem facere possint: idq; prædestinatis temporibus, si nullus error inciderit. Itaque *ὅτι ὅσα ἢ ἐμπλάση τῆν πειρημίνην μίσην, ταῦτα διαρίνηται πρῶτα, καὶ ἄμα συμμίσγηται. ἕνα σφομῆν γὰρ διαρίνηται, πάντα δὲ ταῦτα ξυμμίσγηται, &c.* Sunt certa digestaq; tempora omnium feminum, Ascendentium, Radicum, quibus mutationes, mixtiones, maturitates, augmenta, ætates absoluunt. Hanc definitam temporum

V 3. mensuram

menfurā appellat Hippocrates *τὴν πεπωμένην μοίραν*: PARACELSUS, prædestinatū digestum ὁ τῆρος. Quæcunq; nūc in semine partes expletis prædictis temporibus nutritione & harmonica Mixtione augmēta fecerint, progrediētur, à reliquis quodammodo separata, positione scilicet: uita enim communi etiamnum fruentur, & nutrimento per uias confluentes attracto, Mixtiones continuas assiduè molientur, donec ad ultimam prædestinationem peruenerint. *Χώρη δὲ ἀμείψαντα καὶ τυχόντα ἀρμονίᾳ ὀρθῶς ἔχουσι συμφωνίας τρεῖς, ξυκκοῦδόν διεξίωθ δια πάσων, ἴσως καὶ ἀνξεται ποίσιρ αὐτοίσιρ, οἷσι καὶ πρόδω, ἢρ δὲ μὴ τυχμ τῆς ἀρμονίᾳ, μηδὲ ξύμφωνα βαρέα τοίσιρ ὄξέσι γίνηται ἢ πρώτη συμφωνίᾳ, ἢρ δὲ δευτέρῃ γένεσι ἢ, τὸ δια πάντος ἐνὸς ἀπογενομένου, πῶς ὁ τόνος μάταιθ, οὐ γὰρ ἄρ προσείσσηρ, ἀλλ' ἀμείβη ἐν τῷ μέσῳ εἰς τὸ μείον, πρὸ μοίρας. Διότι ὁ γινώσκουσιρ ὅτι ποίεσιρ.*

- » Hoc est: locum uerò permutantia, si opportunè nata fuerint harmoniam tres symphonias habentem,
 » omniáque uniuersim penetrando coniungentem, uis uent & incrementa fuscipient ex ἡσδὲ ex quibus antea. Si uerò harmoniam non assequuti fuerint, neque grauiá acutis consona fiant, prima symphonia uitiabitur, & quamuis secunda generetur, cum una omnino destructa sit, omnis tonus uanus erit: non enim concentum habebit, sed ex maiori ad minus transibit ante destinatum fatum, quia non cognoscūt quod faciunt, &c. Consuetum est Pithagoricis & occultioris Naturæ interpretibus, proprietates, Mixtiones,

tiones, ac progressiones rerum naturalium numeris adaptare, eorundemq; inuolucris multa mysteria occultare. Itaque essentialium numerorum proprietatibus omnes Scientias, tam Mundanas quam Supramundanas docuerunt. Ab alijs postea ridebantur, quod ex numeris, & nudis quantitibus substantias produci posse arbitrarent. Hi, consilium tantorum Philosophorum non satis acceperunt, neq; numerorum essentialium proprietates & potestates intellexerunt. Sanè, si constantes ac perpetui sunt numeri partium, numerorumq; proportionēs & Mixtiones ordinatæ in Generationum lithurgia, casu utiq; non cōtingent, neq; à posteriori: sed in Scientia Mechanica, de qua toties iam diximus, cōtinebuntur, ubi magnitudines, figuræ, colores, sapes, & reliquæ quoq; signature fundantur. Quod si in Scientia continentur, otiosi non erunt, sed uirtuales, potestate pleni, ac proportionēs ordinatas in progressionibus explicabunt, documentum que dabunt, pondere, mensura & ordine creata esse omnia. Ita nihil est in uniuerso quod ordinē effugiat, quod nō proportione ad harmoniā unitatemq; redigatur. Et quāuis huic aut alteri dissonū uideatur, alij tamen confestim consonabit. Tales consonantiæ in Naturæ lithurgia singulis momētis absoluntur. Semina enim in Generationibus ab unitate labentia, partes tanquam numeros & sonos, ordinata progressione

IDEA MEDICINAE

gressione producant, Elementa constituunt, ac eorum Principia, numeris antea in Scientia definita: quæ si consentanea fuerint, harmoniam, mixtionem, proportionem & consonantiam efficiunt: consonantiam dico ex tribus debite confluentibus constantem, scilicet, seminali Tinctura, Elementis, & corporum Principijs. Hæc enim ad Mixtionem conspirare antea ostendimus. Nec est ulla particula corporis, quamvis minima, in qua tres dictæ harmoniæ concentum non efficiant. Requiritur enim seminalis Tinctura, Balsamus, Mumia, Radix, uitale Principium, si communi uita frui, si toti & cæteris particulis conspirare ac confluere oportet: requiruntur corporum Principia, hoc est, Sulphur, Sal, Mercurius, signaturis suis ornata, si proprium ac peculiare officium absoluere tenentur: requiruntur Elementa Principijs consentanea, & domestica, si nutriri, uiuere, incrementa quoque sumere unicuique Naturæ lege iniunctum est. His tribus debite conspirantibus in omni Mixtionum progressione tonum efficiunt, id est, officium destinatum plenè & manifestè, absoluent, alimento quoque pristino continenter attracto auctæ, progressiones nouas instituent. Quòd si peregrinæ impressiones, eaque ualidæ, in Generationum primis his mixtionibus confluxerint, Harmoniam non assequentur trinam, uitiabitur quoque omnis tonus, Principio scilicet, destructo. Hoc est quod antea diximus,

specierum

specierum Transplantationes in Generationum exordijs, & facilius & frequentius accidere. Neq; enim spes ulla residua est, in superueniētibus Mixtionibus uel Generationibus emendari posse Transplantationes primas. Conuentum proinde amittunt, & peregrino admissio hospite, relictis proprijs ordinibus, officijs, ij scq; excellentioribus ac maioribus, ante destinatum Fatum alterius Reipublicæ ciues & ministri cuedent. Atq; hoc pacto in minorem ordinem concedūt, & Scientiæ suæ predestinationes relinquentes, faciūt quæ non uolunt, & quæ non sciunt. Ita enim in omnibus Transplantationibus euenire ostendimus: ut in Mola, Monstris, & similibus, Mixtionum harmonias musicis proportionibus hoc loco accōmodauit, quia in his maximæ uarietati concordia concilatur: Natura uerò uarietate delectatur: & postea asserit quæ plurimum diuersa sunt maximè cōcordare. Hactenus prima Generationis exordia exposuimus, in quibus partes singulæ ex alimento auctæ, in conspicuam uarietate desinunt. Quia uerò posthac alimēto indigent copiosiore & solidiore, nec occulte uia sufficiūt, membranis quoq; in quibus inuoluitur foetus, in dies crassescens, canales formantur umbilicales, radicibus proportionē respondentes: qui secundine coniuncti, uenas omnes & arterias ex utero in secundinā dispersas colligunt, spiritumq; & sanguinem foetui subministrant.

X strant.

strant. Nomina membranarum, uasorum, alantoides, amnios, *χέσιον*, uel secundina, acetabula, &c. ociosum est recensere: Generationem & usum antea declarauimus. Vellem in alijs rebus principalioribus, causarumq; rationem magis habentibus, tam foecundi fuissent nominum dispensatores, Antiqui: ita enim à nominum inuisa nouitate nos defendissent. Quæsitum est à multis, quæ partes primùm à Natura conformentur. Aristoteles cor primùm cōformari ait, quòd uitæ sit Principium & radix, cæterisq; partibus motum, sensum ac nutrimentum suppeditet. Medici negant à corde uenas uel nervos oriri: sed tria uiscera principalia, cor, cerebrum, hepar, tanquam fundamenta cæterarum, primùm conformari aiunt, ab his deinceps, à corde quidem arterias, à cerebro spinaliq; medulla nervos, ab hepate uenas produci, magna rationum ac obseruationum mole contendunt. Vtriq; ab Hippocrate & Veritate deficientes de lana caprina rixantur, quæstionibusq; ociosis fatigantur. Non enim Generationis Mechanicâ lithurgiam quam exposuimus animaduertunt, nec scientiæ potestatem, à qua omnia proficiunt, intelligunt: sed corporea partium rudimenta in semine fingunt, maximeq; principalium uiscerum, quibus separatis & à calore coactis, membra tandem ostendât, quorum exordia obtinuerant. Hippocrates uero in eodẽ libello, de Diæta, ita

ta, ita pronuntiat; Διακρίνεται δὲ τὰ μέλη ἀλλὰ πάντα καὶ αὐξεται ἢ ἔτε
 πρῶτον ἢ ἄλλο ἢ ἕτερον ἢ ἄλλο, ὅθεν ἕτερον τὰ δὲ μέλη φέρεται, πρότερα φαίνεται τῶν ἑ-
 λασόντων, ἢ ἄλλο πρότερα γινόμενα. Hoc est: separantur uerò mem-
 bra omnia simul & augentur, neq̄ ullum prius altero,
 neq̄ posterius: quæ uero maiora sunt natura, quam-
 uis non priora fiant, prius tamen apparent. Idem con-
 firmat in libello, De locis in homine, in principio. Ἐμὲ,
 inquit, δοκεῖ ἀρχὴ μὲν ἢ ἁεμία εἶναι τῷ σώματι, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως ἀρχὴ καὶ
 πάντα τελιότη. πύλη γὰρ γραφέντος ἀρχὴ ἐν ἀρχῇ. Dicit se nihil in cor-
 pore reperire, cui possit principiū ascribere, & primā
 Generationis sortem concedere, neq̄ postremū quip-
 piam: quia si circulum descripserit quis, principium
 uel finem non inueniet. Ita circulo comparat feminis
 naturam, figuræ simplici, uniformi: idē quātum atti-
 net ad partium corporearum uarietatem, in semini-
 bus actu subsistentium. Si uerò qui rudimenta cor-
 poreæ, principalium uiscerum, in semine contineri as-
 firmant, non circulo, sed triangulo, quadrangulo, pen-
 tagono, uel similibus figuris angulos & terminos ha-
 bentibus, feminis naturā conferre compelluntur: in ijs
 enim principia & fines inueniuntur. Quod ad corpo-
 ream feminis molē attinet, uarietas certè deprehendi
 potest: feminis uerò natura planè spiritualis est, & tale
 quoq̄ nutrimentum secum ad matrices attulit: ex cras-
 siori corpore cortices, membranas, inuolucra acce-
 stas formabit. Spirituale uerò cum sit nutrimentum

X 2 illud

illud semini coniunctū unitatis et circuli proportionē custodiet; quousq; alimēto copiosius attracto corporeas admittēt affectiones ac distantias. Tū uerò anguli apparebunt, principia, termini, fines, & quę maioribus dimētionibus prædita sunt prius sub aspectū ueniēt, interea minora, nō feriabuntur. Qui Aristotelē reprehendunt, quòd cor primū conformari dixerit in Animalibus, iecori primas attribuūt, quòd primo plātæ uitam uiuat in utero foetus, neq; in plantis reperiri quippiā proportionē cordi respondēs. Quibus antea satis fecimus. Diximus enim copiosum spiritum uitale semini coniunctū esse, & pulsu à respiratione, quāuis occulta, cordis officiū absoluerē: & quid dico cordis officiū, cum nō cordis, sed spirituum proprium sit. Quòd si huius spiritus analogiam plantis inesse negauerint, Naturam inuenient repugnantem: neq; Balsami uegetabilis proprietates satis examinarunt. Aequē absurda est eorū opinio, qui uenas ex hepate, arterias ex corde, neruos ex cerebro oriri affirmant. Qui diligentiores etiam in corporea Anatomia fuerunt, ut Fallopius, hanc nimis materialem partium originem repudiarunt: officia nihilominus cerebro, cordi, hepate, consentanea, à neruis, arterijs & uenis absolui rectè pronunciauerunt: esse enim consensus ac conspirationis uincula, de quibus sequenti Capite latius agetur. De sexuum distinctione ita sentimus.

bulli

Contineri

Contineri in una Radice, Principio vitali, Scientia, tam maris quam foeminae exordia: superuenientibus uero Mixtionibus & Tincturis, separari: foeminamq; transplantatum esse masculum, non monstrosa Transplantatione, quemadmodum Aristoteles arbitratur, sed naturali & necessaria, utpote cuius leges, praedestinationes ac Scientias habeat in Natura, in aeternum perdurantes. Itaq; in una radice continentur: quo fit ut saepe mares foemineo semine abundant, & uicissim foeminae masculino. Neque calori uel frigori hanc Transplantationem ascribimus, sed superuenientium Mixtionum Tincturis. Si menstrui signaturas obtinuerint ualidas, uniuersum semine proprietatibus & partibus menstruo domesticis ornabitur. Si uero masculas signaturas adduxerint, masculum producent ac masculina membra. Rursus, si separatio absoluta & perfecta fuerit, fiunt uiriles plane masculi & foeminae similiter. Si uero separatio non fuerit prorsus absoluta, euadunt Androgyni, id est, uiri effoeminati, & masculae foeminae, Sabellis doctae lignonibus uersare glebas. Et quia tales Tincturae, quas superuenientes appellauimus, facile frequenterq; introduci possunt, sequitur eundem marem, nunc foemineo nunc uirili semine pollere, & eandem foeminam, nunc uirili, nunc foeminea genitura abundare. Testem horum omnium producemus Hippocratem, in

X 3 eodem

eodem libro, de Diæta, dicentem. *ξυνισθῆναι δὲ δύναται καὶ τὸ
 θῆλυ καὶ τὸ ἀρσεν πρὸς ἄλληλα, διότι ἡ μὲν ψυχὴ, τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖσι ἐμφύχοισι, τὸ
 δὲ σῶμα διαφέρει ἐκάστῳ. ψυχὴ γὰρ ἢν ἀείμοισι, καὶ ἢν μάλιστα καὶ ἀλάστοσι, ὅγῳ
 ἀλλοιοῦται, ἢτε διὰ φύσιν, ἢτε διὰ ἀνάγκην, σῶμα δὲ ἢ δέποτε τ' ὑπὸ θεοῦ ἢτε
 κατὰ φύσιν ἢ τ' ὑπ' ἀνάγκης, τὸ μὲν διακρίνεται εἰς πάντα, τὸ δὲ ξυμμίσθῃ πρὸς
 ἅπαντα ἢν μὲν σὺν ἄρσενι τὰ σώματα, ἀποκρίθῃτα ἀμφοτέρω τῶν, &c.*

hoc est: simul uerò consistere, & seinuicem cōstituere
 possunt masculus & foemina, quia Anima eadem est
 omnibus animatis. Corpus autem uniuscuiusq; dif-
 fert. Anima igitur semper similis est, & in maiore, & in
 minore: nō enim alteratur, neq; per Naturā, neq; per
 necessitatem. Corpus nunquā idem est, neq; Natura
 neq; necessitate, nunc separatū ab omnibus, aliās com-
 mixtum, &c. Animam hīc appellat, ut saepe antea, Ra-
 dicem, uitale Principium. Hoc quia utrique sexui
 commune est, in omnium Animalium generibus,
 propterea, inquit, simul consistere possunt, in eadem
 Radice fundari, & se mutuo propagare masculus ac
 foemina. Animæ enim species, uitalia Principia res-
 rum, radicales Tincturæ, stabiles sunt, perpetuæ,
 Mixtioni non subiectæ. Itaque eadem, & sibiipsis
 planè similes persistūt, siue in Indiuiduis minoribus,
 id est, debilioribus, siue maioribus, id est, ualidiori-
 bus habitent: nec ulla necessitate corporeis præde-
 stinationibus implicantur: spirituum uerò corpora-
 lium beneficio, corporibus alligantur. Hos spiritus,
 in quibus

in quibus corporū Principia & signaturæ fundantur, Animæ opponit: dicitq; in omnibus differre, quia Mixtionum, separationum, Transplantationum ac diuersitatum prædestinationes necessitatesq; obtinuerunt: ex alimentis, locis, & reliquis Ascendentibus ad Generationem confluentibus, assidue mutantur, & mutata, Indiuiduæ naturæ proprietates similiter alterant. Quare in una Radice, Anima, continentur principia maris & foemine: superuenientibus uero Tincturis ac corporibus spiritualibus, Indiuiduas signaturas asciscunt, sexuumq; manifestam distinctionem proferunt. Si igitur corpora (scilicet spiritualia feminibus consentanea, & ad Generationem Mixtionemq; opportuna) quæ separantur a mare & foemina, mascula fuerint utraq; uiriles masculi nascentur, nisi alimentorum delictis, Mixtiones superuenientes uitiatae fuerint. Interdum & hæc spiritualia corpora, quæ nunc Animæ opposuit Hippocrates Animæ appellatione designat: ut cum dicit, Animam hominis Animæ misceri, idq; Philosophica libertate, de qua nominum uarietate alias diximus. Gemellorū causas, & Generationis modū antea exposuimus. Atq; hæc est uera lithurgia humanæ Generationis, hic Mechanicus processus, quem ubi didiceritis, historiam ac absolutionē foetus in utero, apud Hippocrate querite, in libro, De natura pueri, de Diata primo; item de Generatione.

nitura:

nitura: & uestram quoque experientiam, naturalium operum diligenti inspectione confirmate. Principia demonstraui ex intimis Naturae penetralibus desumpta, in quibus causae & uarietates omnium accidentium quae Generationi eueniunt, uirtute continentur.

Quod ad Transplantationes feminum morbosas attinget, commodius in expositione morborum hereditariorum agetur. A supernaturalibus & monstrosis Transplantationibus hoc loco excusamur. Itaque copias in angustiis contrahentes asserimus: GENERATIONIS HUMANAE RADICEM, FUNDAMENTUM, PRINCIPIUM, IN BALSAMO ILLO VITALI CONTINERI, QUOD VNIVERSI CORPORIS ANATOMIAM OCCUPAVIT, IDQUE TAM IN FOEMINIS QUAM IN MARIBUS VIGERE, MUTUOQUE CONGRESSU EFFERVESCERE ET SVSCITARI, FOECUNDAQUE SPIRITUM MECHANICORUM SOBOLIS AD TESTIVM ANATOMIAM, ET HINC AD MATRICEM NATURALI IMPETU CONFLVERE VNA CVM MATERIA SEMINALI, QVAE IN TESTIBVS PRAEPARATA SPIRITUALIA PRINCIPIA FELICIVS CVSTODIT, IN SPIRITIBVS VERO MECHANICIS VIGERE SCIENTIAM, QVIUS POTESTATE ELEMENTA, CORPORVM, PRINCIPIA CONSENTANEA EX ALIMENTIS OPORTVNA MIXTIONE

AV.

AVCTA, EX INVISIBILIBVS VISIBILIA, EX INCORPOREIS CORPORA TANDEM EVADANT. PARTIVMQVE NVMERVM, SITVM, CONSENSVM, FIGVRAS, MAGNITVDINES, RELIQVASQVE SIGNATVRAS SECVNDVM PRAEDESTINATIONES DICTAE SCIENTIAE DEFINITIS TEMPORIBVS ABSOLVI. SEXVVM DISCRIMINA EX SVPERVENIENTIBVS TINCTVRIS PENDERE, IN COMMVNI VERO RADICE ET PRINCIPIO VNITA CONSPIRARE. Ita numeris omnibus absolutum foetum, posthac in lucem producemus.

DE VSV PARTIVM ACTIO
NVMQVE OMNIVM ADMINISTRA.

tione, & de fructibus Astrorum in Revolutione hu-

manæ Astronomie.

CAP. XL

Quæ ad originem humanam attinent, & primam seminis progressionem, superiori Capite exposuimus. Oportuit sanè explicari potestates & Sciētias illas Animæ quæ corporū societate perficiuntur. Ita enim in lege definitum est: nec poterant Entia in uno sistere gradum, tanta numerorum proportionumq; foecunditate grauida. Itaq; quibus hæ prouincia contigit, des

Y finitis

finitis tēporibus progredientia, corporū cōiugijs implicantur, ac corporeas subeunt affectiones, differētes secundū analogiā eorporū & cōiugij. Mixtione cōtra hi cōiugia diximus, fieri cō societatem uisibiliū ac inuisibilem corporū & spiritū, spiritus cō in corpora tandem degenerare: corpora dico spiritū signaturis ornata, & apta officijs, Donis, Scientijs ac p̄destinationibus spiritū: corpora cō in officina Naturæ postrema esse, à spiritib. foueri, custodiri & gubernari. Quin etiam in hac seminis progressione Elementa, corporū Principia, numeris ac proportionibus certis definita ad Mixtionē confluere, & analogiā progressionibus debitā, inuiolatā cōseruare. Nunc uerò progressione seminis finita, foetu cō numeris omnibus absoluto & in lucem edito, necessitates ac officia partiū actionū cō omniū administrationes scrutari consiliū est. Ita enim Naturę Scientiā magis admirabimur, & prouidentia per omnia diffusam magna pietate confitebimur.

Quia igitur in omni Generatione, Elemēta & corporum Principia consentanea, à Radicibus & seminalibus rerū Principijs cōstituuntur, ad imitationem uniuersæ Creaturæ, hæc uerò in Generationis fluxu custodiri necessario debent, quòd ex his nutrimenta, augmenta ac Mixtiones omnium proficiscantur: prima utiq; necessitas fuit earum partium quæ horum ministerijs destinantur. Elementa uerò distincta sunt in
simul
duos

duos ordines, superioris, scilicet & inferioris globi. Firmamentum enim ac Aër, Aqua & Terra, Naturæ societate conspirant coniugiumque efficiunt. Ita partes quoque horum ministerijs accommodatas consentire necesse est. Sic Generationis initio, quia omnia sunt spiritualia & unita, Elemēta quoque hæc similia sunt, ac partibus spiritualibus officia sua peragunt, id est, spiritibus ipsis, sed corporeis. Hanc unitatē seminis respexit Hippocrates, ubi asseruit nos constare ex duobus, Igne scilicet & Aqua. Multa enim hic unita sunt quæ sensus non potest discernere. Sunt Radices seminales, corporum Principia, & dicta Elemēta, quæ maximè conspicua sunt, & in quibus omnia fouentur. Ita favore ac patrocinio unitatis in Naturæ Academia omnes hæc locutiones admittunt: ex semine nascimur uel ex uno: ex quatuor Elemētis, uel ex Igne & Aqua: ex Sulphure, Sale ac Mercurio. Proprietates uerò & officia rerum unitarum confundere non decet. Nam quantumuis tria illa in Natura unita uideant: proprietates tamē sine confusione illæ custodiunt. Semē proinde quod foecundum est, Elemēta habet corporum domesticis Principijs insignita, iuxta Radicis uel Principij uitalis Sciētiam: & cōfestim superiora Elemēta, Firmamētū sc. & Aer, uitali pulsu, occultaque respiracione, officia cordis, arteriarum, pulmonis, diaphragmatis, asperæ arterie, laryngis, &c. absolunt: quauis antea admonuerim, officia non esse partium,

Y 2 sed

sed spirituum. Inferiora similiter Elementa, Aqua scilicet & Terra, nutritione his cōsentanea omnia fouent (semina quippe nutrimentorum suffecturam supellectilem ad matrices secum duxerunt) idēq; spiritualium corporū ministerio: atq; sic officia uentriculi, hepatis, lienis, uenarum, renum, œsophagi, intestinorum, &c. peragunt. Omnium enim harum partium Scientias ac potestates continent, & in hac fœtus constitutione prædestinationum necessitatibus satisfacere possunt: Naturę mysteriū hoc modo declarātes, uidelicet, quæ unitati ac Radici propinquiora sunt, plurimarū diuersissimarumq; partium ab unitate descendentium prædestinationibus sufficere. At uerō spiritibus Mixtione cōtinua crassescētib; distantig; separationes ac Donorū diuisiones cōtingunt, alimenta q; accedunt crassiora, impuritatibus comitata. Elemēta quoq; & uniuersa quæ in semine cōtinentur, analogiā progressionis sequuntur. Itaq; spirituum ac Scientiarū facta separatione, partes cōformantur singulæ suis Scientijs ac cōmodatæ. Primū enim Elemēta & corporū Principia domestica sibi asciscūt spiritus illi Mechanici (id est, talem Ignē, Aërem, Aquam, Terram, tale Sulphur, tale Sal, talem Mercuriū) qualia prædestinationibus, officijs & Sciētjs talibus respondere possunt. Ex his primū spiritualia corpora producuntur, id est, caliditates, frigiditates, humiditates, siccitates, colores, fa-
pores,

pores, odores, perpetuò tales, quales in prædestinata spirituū Sciētia uigent. Quibus omnibus opportunè mixtis, et nutritione assidua auctis, paulatim à spirituali descendentes Anatomia, in corporeā familiā degenerāt: corporaēq; principio humida spiritualiaēq; cōstituunt, in horas crassescētia & ad seniū festinantia. In his postremis corporibus signaturę priorū uigent: in his tētoria figunt tāquā in notis diuersorū. Posteriora em̄ ex prioribus ortus sui primordia duxerūt. Quapropter proprietates, actiones, officia, omniū partiū, spiritualibus illis corporibus ascribimus. Venter lum cōcoquere, quia spiritualia corpora obtinet, proprietatibus & Sciētis talis Sulphuris, Salis ac Mercurij uigentia, quæ alimenta ingesta resolvere, separare, digerere et signaturis consentaneis uestire possunt: signaturis tamen in potestate alimentorum antea latentibus. Hoc est in chylum conuertere alimentum, quod uentriculi officium est. Si spirituum potestate et Sciētia, hæc officia administrabantur in semine, uentriculo nondū conformato, ratione scilicet Principijs analogis, facta progressione & commutatione in corpora, figuras molientur, magnitudines, situs, consensus, officijs & Donis accommodatos. Concauo itaq; facto uentriculo, quia alimentum crassum ac corporeum recipere debuit, cesophagum & intestina adiungent: non quod tempore posterius conformentur.

Y 3 illa,

illa, sed quia aliter Naturæ opera interpretari non possumus. Manifestas autem vias concedent œsophago & intestinis, quia alimenta ac excrementa planè corpora uehere & secludere tenentur, fibras, uillas, inuolucra, anfractus, substantiarum uarietatem, reliquasq; signaturas, ex iisdem principijs simili ratione declarare oportet. Rursus quia proprietates spirituum, ex quibus constituitur hepar, ex tali Sulphure, Sale & Mercurio procedunt, in quibus Scientia ac potestas attrahendi, separandi, digerendi, & ad maturitatem perducendi chyli uaporosam substantiam (halitus enim specie attrahitur, & superstitiosum planè est quod de obliquæ uenarum Mesaraicarum inter duas intestinorum tunicas insertionis utilitate adferunt: frustra enim manifestas vias spiritualibus corporibus instituant) hanc utique materiam ad maturitatem perductam signaturis consentaneis ornabunt & in sanguinem commutabunt, quod hepatis officium est. Renes similiter, in quibus tertia alimentorum separatio perficitur, secundum Scientiam trium Principiorum Salis, Sulphuris & Mercurij, attractiones, separationes, & digestiones uaporosi sanguinis absoluēt. Lienis mechanicam lithurgiam eodem modo interpretari oportet: quamuis huius officium non sit ita commune. In his omnibus Sali, Sulphuri & Mercurio, proprietatum actionūq; causas ascribimus, nō caliditati, humiditati, frigidis

frigiditati, siccitati: Temperamentum quod singularium partium non ex mixtione calidi, humidi, frigidi, sicci, integrari, sed ex mixtione Sulphuris, Salis & Mercurij, inter se, & cum Elementis consentaneis, Scientijs ac praedestinationibus praedictorum Principiorum et ipsius Radicis. Atque hoc est Temperamentum nostrum, id est, ipsa natura, in dolens quod rerum, ex Scientijs et signaturis Principiorum productum. Etenim actionum proprietates, quae in partibus naturalibus conspiciuntur, ut attractionis, retentionis, separationis, digestionis & euacuationis, in Salium Sulphurum, Mercuriorum, vitali Anatomia, sepe quoque in externa, deprehendimus: caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis Anatomiae fundamenta non inuenimus. Non alia ratione officia earum partium, quae Elementis superioris globi, id est, Firmamento & Aeri famulantur, inquirere decet. Quia enim ex tali Sale, Sulphure & Mercurio constituitur cor, in quibus Scientiae & praedestinationes vitalium motuum uigent, iugi ac circulari contractione & dilatatione, fructuum caelestium aereorumque attractione, attractorum fruitione & digestionem, digestorum dispensationem, quiescentium Elementorum vitali et assidua suscitationem, cordis officia peragunt. Principia haec cum dico, Sal, Sulphur, Mercurium, uitalia intellige: in eorum enim Anatomia, tales motus conspiciuntur: motus quoque caeli plane uitalis est, cuius imaginem aemulari student spiritus cordis.

LUNOT

cordis.

cordis . In alijs quoq; rebus, exaltatis, id est, in actum reductis spiritibus mechanicis, in quibus motuū prædestinationes & Scientiæ continentur uel breues uel diuturni tales motus apparent. Fluxus & refluxus marini ex talibus spiritibus proficiscuntur . Nitrosa Sulphurea ubi exaltantur Astris excitatis, motus similes ostendunt, sed momentaneos, quia Radicem non habent continuam . Hinc fundamenta pulsuum peti debent, & omnium accidentium quæ pulsibus eueniunt, Sed dicet aliquis: quæ igitur necessitas fuit partium, si omnia spirituum beneficio administrantur? Permagna certè . Etenim corporei quodammodo sunt spiritus illi Mechanici, à quibus officia corporibus finitima proficiscuntur, multum deficientes ab integritate, potestate & simplicitate primorum spirituum uitalium Principiorum, in quibus Sciētiam, uitam, potestatem uigere diximus: à quibus contineri, foueri, ac gubernari spiritus corporeos et ipsa corpora cōfessi sumus. Itaq; cum tam uicino coniugio corporum teneantur, corporeas quoq; affectiones sustinent, locaq; postulant, Radices & fundamenta, in quibus actionum fontes ac fructuum thesauros cōstituunt . Hoc pacto partes corporis sunt quasi matrices, radices, penuaria, Astra, in quibus concentrantur & uniuntur uirtutes spirituum, per orbem, id est, per totam Anatomiam, dispersæ. Neq; enim in solo pectore continetur Anatomia

tomia

tomia spirituum cordis, sed per uniuersum corpus mi-
 rabili continuitate dispergitur: neq; in dextro solum
 hypocondrio clauditur Anatomia hepatis, sed simili
 continuitate orbem suum per uniuersam corporis Ana-
 tomiam propagauit: neque uterus, testes, in suis locis
 segregati iacent, sed continuitate, à prioribus tamē di-
 uersa, per omnia diffunduntur. Sensus, motus, imagi-
 nationes, memorias, spirituum corporeorum ministe-
 rio perfici, subtilissimorum tamen, hinc clarum est, quod
 corporeis affectionibus plane obtemperent. Motus
 à spiritibus cieri, ipsos corporeis, manifestissimum est:
 corporum quoque carnosas fibras legitime dispositas
 requirunt: horum congressu & facili coniugio motus
 animales validissimi maximeque conspicui absoluuntur,
 obscuriores uero solo spirituum beneficio admini-
 strantur, ut in actionibus naturalibus frequentissi-
 me apparet & in totius corporis uitali libramento.
 Neque uerum est quod à nonnullis Anatomicis affir-
 matur, eundem esse spiritum Motionis & Sensus au-
 thorem, actiones uero differentes edi instrumentorum
 ratione: sed spiritus quoque Donis, Scientiis, præde-
 stinationibus & signaturis his respondentes inter se
 distant. Absurdiores sunt alij, qui neglectis spiritibus,
 Motum posterioribus, Sensum prioribus nervis, pue-
 rili errore ascripserunt. Sensus quoque corporibus spi-
 ritualibus perfici, proxima sensuum instrumenta, sens-

sennocor

Z tiendi

tiendi rationes & affectiones concurrentes, satis de-
 monstrāt. De interiori & Communi eadem ratio est,
 seruata analogia. Imaginationes & Memorias in spi-
 ritualibus corporibus, sed subtilissimis, potentissimis
 & maximè uitalibus uersari, testātur insomnia, morbi,
 corporum & Imaginationum obsequia, & simplicia
 nonnulla, quæ certas Imaginationes, sæpe admiran-
 das, suscitant. His actionibus Centrum, Radix ac fun-
 damentum constitutum est cerebrum: ideoq; ex tali
 Sulphure, Sale & Mercurio cōstitutum est, in quibus
 Scientiæ, prædestinationes, Dona ac officia talium spi-
 rituum cōtineri possunt, & per uniuersam eorundem
 Anatomiam perenni defluxu continuari. Quemada-
 modum enim de corde, hepate, utero, &c. diximus,
 Anatomiam eorum longe lateq; propagari: ita cere-
 bri quoq; non solis caluarie limitibus coercetur, sed
 reliquo corpori benignè cōmunicatur. Corpus enim
 humanum unum esse oportuit: unitatē uero in tanta
 partium separatione, diuersitate & distantia, Anato-
 miarum uel spirituum uitalium conspiratione ac con-
 fluxu molita est Natura. Hæc est necessitas earum
 partium quæ cōtinuitatis uincula sunt, ut articularum,
 uenarum, neruorū, carniū quoq; ossium, membra-
 narum, sanguinis, & humorum, si rerum euidentibus
 indicijs fidem adhibere licet. Neq; enim absurdum est
 multis usibus unam eandemq; particulam à Natura
 accom-

accommodari. In prima feminis constitutione, Elementis & corporum Principiis etiamnum spiritualibus, solo spirituum ministerio continuitas custodiebatur: nunc uero spiritualibus in corporea transmutatis, uincula quoque corporea adiuncta sunt: nam hoc pacto à radicibus & centrīs, tanquā per orbēs & fibras, spiritus mechanici cōtinuè peregrinari possunt. Obscurior est altera continuitas, quæ carnium, membranarum, sanguinis, ossium, beneficio perficitur: neque enim omnes carnes eiusdem sunt naturæ, sed magna Principiorum diuersitate constant, quorum similitudo consensum facit. In ossibus, medullis, membranis, tunicis, ligamentis eadem ratio est. Sanguinis dissimilem naturam in diuersis locis & uenis inter nostros Medicos, ob frequentem cadauerum dissectionem, pauci animaduertunt: & industriam Antiquorum derident, qui singularium uenarum mirabili sectione, morborum uehementium insultus præcauerunt, & præsentium pernitiem sæpe sustulerunt. Profectò, si Anatomiam sanguinis particularem instituisent, & Principia ad incudem reuocassent, aliter sentirēt. Ipsæ quoque signaturæ sanguinis, diuersis locis, etiam sensibus diuersæ representantur. Quid mirum? Elementum est aqueum, Astris Mineraliumque differentibus Tincturis ornatum. Itaque his uinculis uniuersalique Elementorum & spirituum conspiratione, extrema

Z 2 internis

IDEA MEDICINAE

internis coniunguntur, remota remotis, & omnium societate unitatis absoluitur custodia. Admirabuntur nonnulli nos sanguinem & humores, in partium numero recensere. si ob errores ac uagos impetus, ut dicunt, à corporū & partium familia, huiusmodi discreuerūt. At certè, si consentanea à consentaneis trahuntur, si unumquodque in proprio loco felicius retinetur & custoditur, nec omnia sursum, deorsum, caeco impetu inordinatè defluunt; sanguini quoque à Natura lex præscripta erit, locus designatus, Scientia attributa, cuius ductu legi obtemperans, in propriis diuersorū, sine aliorum iniuria se continebit officiaq; destinata absoluet. Quinetiam Elementum cum sit, & Astra habeat, eaq; definitis temporum momentis exorientia, uitalibusq; paroxysmis uitæ manifesta testimonia demonstrātia, quis mentis compos, extra corporis Rempublicam in errantium grege collocabit. Elementa enim partes continent, fouent, nutriūt. Ita Firmamentum Astra sua, Aqua Mineralia, Terra Vegetabilia. Ita sanguis in corpore humano radices habet, Astra, Mineras, &c. fructus uerò producit in carnibus, membranis, uitali spiritu, id est, in Elemento Aëris & Firmamenti: idq; continēter. In carnibus Martis Anatomie subiectis, fructus producit Martiales, Veneris Anatomie Venericos, Lunæ Lunares, Saturni Saturninos: id est, ibi fructus pducit ubi proprietates

prietates trium Principiorum ferri delitescunt, alibi, ubi proprietates trium Principiorum Veneris, Lunæ, Saturni, Mercurij, Solis: & si lubet, hîc uerbenas, alibi erucas, lactucas, plantagines producet. Astra enim iisdem potestatibus prædita sunt: quamuis Elementorū diuersa ratione, signaturas & nomina transmutent. Longè igitur supra partium dignitatem collocabimus sanguinem, & in societatem ac gubernationem humanæ Reipub. magna necessitate aduocabimus. Infeliciter quoque in partium descriptione, humorem illum neglexerunt, qui in articulis quidem maximè apparet, ac omnium ossium membranis utili necessitate adhæret. Grauisissimorum enim morborum sedes est, & symptomata cōmittit plurima. Chirurgi, Medicorum superata diligentia, nomine notarunt, quamuis Barbaro, Synouiamq; dixerunt: Hippocrates in libro, de Locis in homine, non prætermisit, sed officia, proprietates ac condiciones descripsit.

Myxa, inquit, πᾶσι μέρεσσι, φθορὰ καὶ ὄταν ἴσται λευκὰ καὶ ὑγρὰ καὶ τὰ ἀρθρὰ, καὶ διὰ τὸ τοῦ ἐνὶ κινήσει εἶναι, ὡς ἐπὶ ἀλλοτρίοις ἀπὸς ἐσωτῆρα. πένθ' αὖ καὶ ἰδίῃν γίνεται, ὅταν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ὑγρασίῃ ἐνὶ μενίσχῳ. &c. id est: Mucus omnibus a Natura est, & cum hîc purus fuerit, articuli sani sunt, & ad motum apti, quia lubricitate mutua iuuantur. Labor uero & dolor fit, ubi a carne humiditas dolorosa affluerit, &c. In hac Myxa contingunt Cephalalgia, *ἰδέματα* Hippocratis, *die Râhine* THEOZ

18121307

Z 3 PHRA

IDEA MEDICINAE

PHRASTI, Arthritides, Podagræ, Chiragræ, & uulne-
 rum pernitiōsa symptomata, de quibus suis locis tem-
 pestiuus agemus. Adipem in partium familia admi-
 serunt: attamen minori dispendio huius iacturam &
 alterationes, quàm Synouïæ (uocabulum Prouincia
 dignum est, ut sordidæ Medicorum, nos admoneat)
 sustinemus. Fel quoq; prætermiserunt necessariū san-
 guinis condimentum, modò debita Astrorum Reso-
 lutione destinata officia absoluat. Vesicam uerò fel-
 lis, partibus ascripserunt. Ita relictis colonis, cū tugu-
 rijs messes instituunt. Errores hi prima facie leues ui-
 dentur, & excusationē admittere: sed magnā cladem
 toti Medicinæ intulerunt, morborū confusa contem-
 platione, inutiliq; distinctione dilaniata, Indicationes
 ac curationes uehementer turbarunt. Longè aliud
 fuit consilium ipsius qui dixit *ταλοχουτα, ηδρμιαντα, η ερισχομια:*
 quod satis ostendit in libro De Flatibus. Partium
 nunc ordines ex necessitate prædestinationum dedu-
 ctos, constituemus. Primus earū est, quæ actionibus
 Elementorum Inferioris globi inseruiunt, ut uentricu-
 lus, hepar, lien, cesophagus, intestina, mesaraicæ ue-
 næ, renes, uesica fellis & urinæ, uenæ: sanguis enim is-
 ipsum est Elementum & partium dignitatem transcen-
 dit. Actionibus uerò Elementorū superioris globi in-
 seruiūt, cor, pulmones, aspera arteria, diaphragma, ar-
 teriæ. Spiritus enim uitalis per arterias diffusus Ele-
 mentum

mentum est. Nec opere precium est minimas quasque particulas hisce actionibus opitulantes hic recensere: ab alijs Anatomicis petere licet. In secundo ordine partes continentur quæ officijs sensuum ac motuum accommodatæ sunt, ut cerebrum, oculi, aures, lingua, nares, muscoli, ossa, tendines, ligamenta, nerui, membranae. Tertius ordo partibus debetur Generationi destinatis. Ad quartum & postremum ordinem referemus eas, quarum ministerio colligantur & conspirant uniuersa, quæ uincula sunt continuitatis corporeæ. Diximus enim easdem particulas multis usibus satisfacere posse. Neque hoc aliquê offendere debet, quod Elementi appellatione toties uariemus: rerum fecunditati nomina obedire æquum est. Ita quamuis propria esse Elementa & Principia, in singulis particulis sæpe demonstrauerimus, nihilominus uniuersalia totius corporis, à quibus sustentantur & fouentur particularia, non oportet negligere. Virtus enim in mundana Anatomia, propria habet Elementa & Principia: attenuant ab uniuersalium Elementorum fructibus, fomenta assidue haurit. Est etiam partium inter se priuata quædam societas. Conspirant enim partes quæ prædestinationibus Elementorum superioris globi famulantur, cum ijs quæ sensuum ac motuum ministeria absolunt: rursus quæ officijs Elementorum inferioris globi destinantur, cum ijs quæ generis custodiam tuentur.

Quia

IDEA MEDICINAE

Quia uerò ad morborum cognitiones & curationes, naturalium partium administrationes debite explicatae, maximum momentum adferunt, Concoctionum lithurgias qua possumus breuitate adiugemus. Quae ab alijs recte dicuntur ociosum est repetere. Relictis igitur primis alimentorum praeparationibus, dicimus: alimenta uentriculo recepta, uirtute spirituum Mechanicorum resolui & misceri. Sunt enim in Anatomia uentriculi, Scientie Sulphurum, Satium & Mercuriorum, quae tales actiones edere possunt. In ipsis quoque alimentis continentur Elementa ac Principia, quae his actionibus obtemperant. Est enim in omni alimento Balsamus animalis, humanae naturae consentaneus: itaque Elementa sua adiuncta habet & Principia domestica. Hinc alimentum à PARACELSO semen appellatur: cui consonat illud Hippocratis: ab iisdem nutriamur à quibus constamus. Facta resolutione separatur impurum à puro, excrementum ab alimento. Ea enim est proprietas Sulphurum, ut dissentanea à suis repellant globis: separata uerò naturali impetu ad notiora feruntur diuerforia. Hoc pacto à puriori alimento, id est, à chylo separatur impurum illud Sulphur & foetidum, quod adhuc ab intestinorum Mechanicis perfectius separabitur, donec ad monoculum peruenierit: eò enim naturali fertur desiderio ab aliorum societate repulsum. Sed unò cum hoc impuro corpore

sulphur

sulphureo, id est, stercore humano, & alia quædam impuritas in uentriculo separatur, mucilaginosæ & tartarea, quæ omnibus alimentis inest. Hæc, quia in se non habet uirtutem expulsiuam, potius stypticâ, aluminosam, astringentem, si rectè omnia geruntur unâ cum priorè impuritate mixta expellitur; alias morbos committet, de quibus in Generatione morborum dicemus. Impuritatibus his separatis, alimentum in uentriculo digeritur, ad maturitatem perducitur, & cõtinua actione spirituum in uaporosos halitus conuersum, ad hepatis officinam festinat. Nec ita hoc accipi uelim, quod certa temporum dispensatione, primum uniuersæ alimentorum impuritates separentur, relictis solis puris partibus digestionis & distributioni destinatis: sed cõtinuat separationi digestio, idem particulatim. Quicquid enim ex alimento separatum fuerit, non expectata aliorum sorte, continuo maturatum in uapores halituosos resoluetur, & societate aliorum Mechanicorum in nouas officinas adducetur, durabitque talis molitio in consumptionem nutrimenti uel Chyli. Quamuis autem repudiatam reiecerimus corpoream chyli distributionem, quam Atomistæ imaginantur, ac uaporosam solummodo substantiam ad hepar confluere dixerimus: nihilominus corporea cõtinuitatis uincula huic distributioni necessaria esse, nec frustra à Natura posita, asserimus. Neque enim quæ corporeis uinculis in Natu-

A a ra con-

ra confluunt, corporibus quoque (nisi spiritualibus) confluere necesse est: neque spiritualia omnia spiritualibus medijs conspirant. Magna est rerum uarietas. Magneti ferrum consentit sine solido uel corporeo medio: Torpedo uero piscatoris manum non afficiet nisi corporeum continuumq; uinculum intercesserit. Ita quamuis uaporosum & spirituale sit nutrimentum quod distribuitur, notas tamen uias & familiares continuitate moderante potius ingredietur, quam peregrinas, in quibus continuitatis uincula desiderantur. Hac ratione attractiones naturales quæ spirituum beneficio administrantur, secundum fibrarū rectitudinem absolui ab Antiquis proditum est. Hæ, quamuis minimæ sint, plurimis tamen uaporibus uiam ostendere possunt, & radiorum confluxus tueri: obstructæ uero uel induratæ, officia amittunt ac errores pariunt. Nec ualet argumentum eorum, qui spirituales chyli distributionem, & omnium alimentorum inuertere conantur: dicentes, in hepate corpoream substantiam ex chylo absolui, nempe sanguinem: igitur ex corporibus. Næ illi pauca intellexerunt Naturæ opera, si spirituum & corporum reciprocas uicissitudines non admittunt. Mesaraicarum itaque uenarum necessitatem & usum exposuimus. Facta hac prima solutione, separatione & digestionem, alimentum ad officinam uel stomachum

machum hepatis (ut loquitur PARACELSVS.) attractum, in sanguineam substantiam coagulatur, idque iuxta Scientiam trium Principiorum hepatis: fitque separatio, maturatio & distributio, quemadmodum in uentriculi lithurgia ostendimus. Et quia subtiliora sunt nutrimenta huius officinae, subtilioribusque Mechanicis subiecta, excrementum quoque analogum exhibent, urinam scilicet. Hæc naturali impetu ad renes fertur non seorsim & impermixta, sed unâ cum sanguine seroso. Nec solum in hepate, sed continenter in massa sanguinis, donec ad renes peruenerit, perficitur separatio. Interea lien, uesica fellis, consentaneum alliciunt nutrimentum, idque non solum ex hepate, sed etiam ex uentriculo. Nec uerum est quod dicunt Anatomici, totum sanguinem in liene contentum, excrementum esse: neque fellis naturam in excrementorum familia absolute collocare oportet. Alia est necessitas harum partium, si salium condimenta coquis uicina sunt. Dicunt, obstructio emunctorio fellis *μεγαν χοληδοχου*, per quod excrementa sua deponit, si sanguini permisceatur, symptomata pernitiiosa comitari: similiter ex liene. Hoc uero non sufficit ad excrementi naturam constituendam. Et enim & alia partes, quæ citra controuersiam ab excrementorum numero excipiuntur, in peregrinas Anatomias illapsæ, morbos & symptomata cõfestim

producant. De sanguine manifestum est: & Hippo-
 crates, in libro de Locis in homine, affirmat: *τα μελα υε
 σωματιοι εν ενα το ετερον το ετερον ιδιόταρ ενθα κενθα ορμησιν υδρον παρρωτινα
 ποισι*. id est: corporis singulae partes altera alteri, ubi.
 hinc uel illinc pro cesserit, morbum statim facit, &c.
 Quod de famosis illis humoribus dicitur, eorumque
 generatione in hepate, sanguine scilicet, bile, pituita,
 melancholia, consideratione dignum est. Ex his enim
 causas & curationes omnium morborum qui ex ma-
 teria pendent (ut ipse loquitur) deduxit Galenus.
 Hoc est illud dogma, pro quo tanquam aris & focus pu-
 gnant Medici in hunc usque diem. Caligas potius, quam
 tanta speciosa & propriae morbidarum causarum appella-
 tiones relinquerent. Hi sunt illi humores, qui toties
 a PARACELSO repudiati sunt. Opera precium est
 depositis affectibus scrutari, in lithurgia humanae natu-
 rae, quid in hac controuersia ueritati uicinius sit. Pri-
 mum quaeremus, an ratione Materiae uel Efficientis
 contingat tanta humorum diuersitas. Vtriusque opi-
 non mutuas enim operas tradunt. Materia ex chylo,
 chylum uero ex uino, pane, carnibus, leguminibus, her-
 bis, piscibus, fuctibus, &c. subministrari in confesso est.
 Nunc uero si ex iisdem nutriuntur ex quibus constat,
 quid in his omnibus idem esse potest. Non enim ex carnibus
 carnes solum nutriuntur, ex ossibus ossa, ex nervis ner-
 ui: sed ex uno pane, carnes, ossa, ligamenta, nervi, uisce-
 ra, san-

ra, sanguis, & uniuersa corporis mēbra, uitale nutri-
mentū hauriūt: ex carne similiter, uino, piscibus, & ce-
teris omnibus. Quo circa nō ex indiuidua corporū af-
finitate similitudinē hanc aestimare decet: durabilior
certē & superior affinitas querēda, quę mutatis & de-
structis Indiuiduorum proprietatibus ac surdis socie-
tatibus (ut sunt momentaneæ, omnibus impressioni-
bus subiectæ) etiamnum ualida uirium potestate, con-
sonantem Naturæ similitudinem tueri possit. Tales
proprietates in Radicibus, Speciebus, Balsamis so-
lummodo inueniuntur. Et hoc illud est in omnibus
alimenti, ex quo nutrimur, Balsamus uidelicet, Mu-
mia animalis et uegetabilis, uitale illud Sulphur, quod
omnium alimentorum radix est: quo quæ destituun-
tur nutrire non possunt. Et admiranda est in Natura
rerum conspiratio. Vegetabilia, Mineralium & Ve-
getabilium Balsamo nutriuntur: Animalia uegetali
& animali: uidenturq; Mineralia, uegetabilia ac reli-
qua animantia hominibus alimenta præparare, id est,
Balsamum illud uitale, ex quo proximē constituuntur
uniuersa membra humanæ Anatomix, & constituta
assiduē nutriuntur. In hoc Balsamo sunt Elementa &
tria illa corpora, Sal, Sulphur, Mercurius: sunt excres-
centia, impurum illud sulphur ac foetidum, urina, mu-
cilagines tartareæ, sudores, impuritatū quoque
multæ species: est succus ille ptyfanæ cremori similis;

Aa 3 est

est sanguis: sunt spiritus, carnes, ossa, ligamenta, nerui: si Mechanicorum adsit industria: qui latentia separare possunt. Impurum illud & foetidum sulphur, humorem ptylsanæ cremori similem, sanguinis rudimenta, urinam, multas Salium, Sulphurū, Mercuriorum species & distinctas prædestinationes, artis ministerio ostendere possumus: pituitæ, bilis, melancholiæ Anatomiam nescimus. Nec enim species nec proprietates in Natura possident: sed nomina sunt inania, fraudulenta ostentatione Principiorum insignijs superba. Quod si horum, id est, Salis, Sulphuris & Mercurij exercitus repetitum uenerit proprietates, furtiuis nudati coloribus humores, risum mouebunt posteritati. Dicent nonnulli otiosas esse λογμαχίας, noua huiusmodi nomina & Principia à PARACELSO inuanum introducta: idem intelligere Galenum cum dicit febrim oriri ex bile putrida, quod PARACELSVS noua interpretatione declarauit, dicens febrim esse Sulphur nitrosum accensum: ita cum dicit Galenus Colicā esse ex pituita uitrea, idem declarari quod apud PARACELSVM dicitur, Colicam esse ex mucilage Tartarea, aluminosa & styptica: idem significari siue dicatur Calculum generari ex pituita, ut Galenus, siue ex mucilage marmorea, alabastrina, arenosa, bolari &c. ut PARACELSVS: siue dicatur Podagram ex sanguine, pituita, melancholia, bile ac ferosis humo-

humoribus generari, ut Galenus, siue ex Sale Mercuriali subtilissimo & acutissimo, ut PARACELSVS: siue dicatur Cancrū oriri ex melancholicis humoribus uel atra bile, ut Galenus, siue ex sale æruginoso & ferrugineo, ut PARACELSVS. Sed uehementer errāt. Magna est differentia. Etenim qui dicit ex bile febriū oriri, bilē in mundana Anatomia non inueniens, multa caliditatis & siccitatis ope utetur, ut signaturarū ac febrilium symptomatū causas interpretari possit: sed frustra: imaginarias solummodo inueniet. Qui uerò ex nitroso Sulphure constitui febriū asserit, huius Sulphuris Anatomia in multis speciebus mundanae Reipub. deprehendens, si ad incudē reduxerit Astris exaltatis, fructus & symptomata febriū in proprietatibus specierum manifestè animaduertet. Ita horrores, rigores, frigiditates, calores, sitim, uomitiones, sudores, somnos narcoticos in paroxysmorum initijs, dolores capitis, deliria, & stātas accessionum repetitiones, quod apud Galenistas miraculosum est, magna facilitate interpretabitur, proprietatū fideliministerio adiutus. Rursus qui bilem febriū causam statuunt, in curatione digestiones, incrassationes, refrigerationes, attenuationes, incisiones, purgationes, nescio quibus Syrupis & Pilulis molietur. Qui uerò nitrosum sulphur febres cōmittere pronūciāt, de resolutione & cōsumptione meditabunt, qua absoluta, fideliter

reme

remediorum securitate muniti, Naturæ, loca & vias
 euacuationis committent, siue per aluum, siue per urina-
 nas, siue per sudores, siue per insensiles trāspirationes
 resolutam materiam propulsare uoluerit. Sed de his
 in morborum & remediorum explicatione tempesti-
 uius agemus. Ipsi quoq; Medici uomitione reiectam
 billem, æruginis proprietates referre sæpenumero ani-
 maduerterunt: itaq; ærugineam bilem appellauerunt. In-
 terdum porri qualitates manifestè repræsentabantur:
 hanc porraceam confestim nominarunt, & dubitatio-
 nes nouas artulerunt, an scilicet in uentriculo talis genera-
 ri posset. Alium conspiciatisunt humorem, terram fer-
 mentare, bullas excitare, similitudinem amurcæ, fæ-
 cum uini uel Tartari (si licet) ostendere: hanc atram bi-
 lem dixerunt, quòd si fermentaceam uel tartaream di-
 xissent, Naturam certè non offendissent. Et quia per
 uomitum plures humorum species non ita frequen-
 ter reijciebantur tam claris salium proprietatibus insi-
 gnitis, relictis ueris nominibus, phantastica introduxerunt,
 famosas et infames uel maioris ac minoris fame bi-
 les proponentes, uitellinã, adustam, &c. Eodem pacto
 pituitam falsam ac acidam sæpe animaduerterunt. Si
 uero Salium Anatomiam antea didicissent, deprehen-
 dissent nitrosam, aluminosam, uitriolaram, salgem-
 meam: & si herbas quoque salium proprietates con-
 tinere crederent, aronis, urticæ, chelidonix, flammu-
 læ,

la, brasiçæ, soldanellæ, kali, centaureæ, piperis, persi-
 caria; salia in humoribus tandem admitterent: mixtio-
 nes quoq; salium cum sulphuribus studiosius inquis-
 rentes, salia sulphurea & mercurialia magna utilitate
 adiungerent. Tandem si seminum signaturas & Gene-
 rationum lithurgias in humana Anatomia olfacerēt,
 dulcedine ueritatis allecti, nullabilis, pituitæ, melan-
 choliæ seueritate, a tam clara & fœcunda Philosophia
 in posterum absterrerentur. Tum uerò non solum in
 hepate, sed etiam in uentriculo, intestinis, carnibus, sy-
 nouia, medullis, ligamentis, ossibus, neruis, arterijs,
 in pulmone, liene, cerebro, renibus, uesica, utero, testia-
 bus, mammillis, deniq; in uniuersis partibus humani
 corporis, æruginosum, uitriolatum, tartareum, nitro-
 sum, aluminosum, porraceum, urticosum, aronicum,
 piperinum, persicariosum, generari posse sancta fide
 iurarent: & nudis humorum appellationibus repua-
 diatis, proprietates Salium, Sulphurum et Mercurio-
 rum auidè addiscerent. Quòd musti exemplum adfe-
 runt ad generationem quatuor humorum in hepate
 stabiliendam, sententiam eorum planè euertit. Non
 enim humorum procreationem, sed excrementorum
 separationem clarè ostendit: & uigore huius exempli
 triumphum ager PARACELSVS contra eos qui tar-
 tarea excrementa, eorumq; separationes, morbos &
 symptomata deridet. Hippocrates longè aliam ratio-

B b nem

nem humorū instituit lib. 4. de Morbis. Primum, fontem omnium, uentriculum tanquam cōmune penuariū collocauit: quatuor deinceps particulares fontes, cor quidem sanguinis, caput pituitæ, folliculum fellibilis, lienem aquæ, adiunxit. Rationē uerò consilij sui paulò post innuit, dicēs, in omni alimēto inesse quiddam sanguineum, biliosum, pituitosum & aqueum, ac consentanea cōsentaneis distribui. Quemadmodum in terra sunt facultates omnigenæ & innumerabiles, *διὸ πάντες τὰντίνοι ἄρα ἔθμοι*: unaquæq; uerò planta similem trahit ac naturæ suæ familiarem. Vbi demonstrat se in humorū dispensatione non Elementis uel nudis qualitatibus animum adhibuisse, sed proprietatibus, hisq; uarijs, omnigenis, innumerabilibus. Hinc proprietatum copiam ad certa quædam genera reducere conatus est, tanquam ad matrices & familias in quibus illustria de se testimonia sæpe præberent. Idem manifestius in libro de Humana natura interpretatur: ubi certis anni temporibus singulas humorum species in corporibus abundare, & medicamentorum purgantium diuersa facultate, diuersos euacuari affirmat, in quibus tamen perpetuò adsint proprietates, quemadmodum in terra, dulce, acidum, amarū, acre et omnigenum, quarum separatione & exaltatione morbi contingunt: quod in libro de Antiqua Medicina exposuit. Hac ratione obseruationes Hippocratis & in
oatach.

choata Medicinæ theoremata excusare possumus, uidelicet, quòd multa semina iisdem proprietatibus insignita, in humoribus similibus tanquam matricibus & agris consentaneis fundentur. Quæ semina ac proprietates, ubi ad maturitatē peruenerint, fructus produciunt tali humorum signatura uestitos. Consentanea uerò cum sint huiusmodi semina, iisdem locis uel humoribus recepta, & fructuum similitudine coniuncta, curationes quoque admittunt communes. Quæcunque enim in pituitosis corporibus Anatomiam habent (qualia sunt illa quæ hyeme ascendunt) medicamento pituitam euacuante sanantur: quæ uerò in biliosis (hæc æstate ad maturitatem perueniunt) medicamento bilem ducente tolluntur: quæ in melancholicis (talìa autumnò resoluuntur) analogo remedio obtemperant: quæ in sanguine (uerno tempore huiusmodi exoriuntur) uenæ sectione sanantur. At uerò ij morbi leuiores sunt & anniuersarij, Hippocratis ætate consueti. Nostris temporibus grauiores incubuerunt, quorum generatio laboriosa est & intricata, curatio uerò, multorum iudicio, planè desperata: nec ueratrum, nec cnicum, nec colocynthis, nec ebulus satisfacit. Necessitate igitur adactus PÄRACELSUS Medicinæ Theoremata dilatauit, morborum semina & Generationes exquisitius rimatus, curationes præstatiores ac remedia altiora adiunxit, morbos,

Bb 2 meden

medendi rationes, & remedia Hippocratis aetate con-
 sueta sub Diæta & iusto ægrotorū regimine claudēs.
 Interdum quoq; humorum mentionem facit, quoties
 Tincturarum & excellentium Arcanorū uirtutes ex-
 ponit, dicens, harum potestate & usu nec melancholi-
 cum nec phlegmaticum quippiam in corporibus coa-
 ceruari posse: adeoq; tutos reddi homines ab exter-
 norum Elementorū anniuersarijs, menstruis, & diur-
 nis impressiōibus: quod in Archidoxis preparatio-
 num uidere licet. Hanc humorum censuram hoc loco
 sufficere arbitror: alibi seueriorem actionem institue-
 mus. Actionum naturalium administrationes in sin-
 gulis partibus hoc loco recensere. Compendij leges
 non admittunt. Qui diligenter quæ a nobis dicta sunt
 examinauerit, sine labore alijs accommodare poterit,
 seruata feminum, locorum & Mechanicorum analogia.
 Sed unde digressi sumus reuertamur, & hu-
 manæ Astronomiæ harmoniam adiungentes exem-
 plis illustremus. Superiora Elemēta, scilicet Firma-
 mentum & Aër, eorumq; astra, fructibus ac resolutio-
 nibus inferiorum fouētur, inferiora uicissim benigni-
 tatem superiorum experiuntur. Ita in corde, cerebro,
 pulmonibus, arterijs, neruis, etc. naturalium actionū ad-
 ministrations cōspiciuntur, suos habēt uentriculos,
 ut loquitur PARACELSUS, & spiritus mechanicos
 attractionū retentionū, separationū, coagulationum
 digestio-

digestionum, distributionum, expulsionū authores. Vbicunq; uerò tales spiritus reperiuntur, ibi concoctiones celebrari, & uentriculi officia absolui necessarium est. Spiritus enim sunt qui esuriunt & sitiunt, qui saturantur, & saturati fructus emittunt sanitatis uel morborum nuncios. Ita nullā nominum iniuria dicemus in sanguine uentriculū esse, concoctiones, nutritiones, attractiones, separationes, & similes actiones in sanguine administrari. Similiter in Synouia, in ligamentis, in ossibus, in carnibus, & multo magis in uitalibus spiritibus cordis ac arteriarum. Alimenta certè dissimilia sunt, utpote locis & Mechanicis consentanea. Non enim tam crasso & impuro alimento nutritur sanguis quemadmodum uentriculus, intestina, & primæ alimentorum officinæ, nec sanguinis nutrimentum, synouia, carnibus, ossibus, ligamentis accommodatum est, nisi subtiliorum Mechanicorum industriam antea experiatur. Sic Firmamenti astra, uel uitales spiritus cordis & arteriarum alimento fruuntur puro ac spiritali, ab astris inferiorum Elementorum ante præparato: & benigna nutritione ad maturitatem peruenientia, fecunda fructuum resolutione uices rependunt, mutuaq; officiorū communicatione societatem humanæ Reipub. custodiunt. Nec mirum est tantam Elementorum & astrorum diuersitatem, tam amicè conspirare. In una radice fun-

Eb 3. dantur:

dantur omnia, in Balsamo sc. animali, cuius prædestinationes, Scientias & officia, diuersis, disiunctis, & sæpe cōtrarijs instrumētis ordinatè absoluūt. Omnibus enim Elementis & Astris huius Radicis uel Balsami cōspirantibus ac pensum debitè facientibus, Astronomia humana stabili & rata motuū uicissitudine procedit, actionesq̄ ostendit sanitatis indices. Quemadmodum in mundana Anatomia, ortus astrorū certis temporibus fructuū tēpestiuis resolutionibus, anni salubritatē tuētur. Nunc pluuiarū stellæ cōmodius resoluiuntur: nūc uentorū: aliàs serenitatis, calor: interdū niuis, frigoris, pruīnæ: interdū Mannæ species feliciter cadunt: aliàs Zephyrorū genitalis defluxus desideratur. Et in terrestri Astronomia, nūc rosæ, uiolæ, narcysi germināt: nūc legumina, frumēta, uites, arbores, &c. & uniuersæ plantę, singulæ suas periodos obseruant, nisi sterilitatis ac morborū causæ interuenerint. Ita in humana Anatomia, astra superioris globi, id est, uitales spiritus cordis & cerebri, imbribus, serenitate, caloribus, fœcundo roris ac Zephyrorū defluuio, fructibusq̄ similibus, inferiorū Elementorū semina benignè irrigant, quibus silentibus, marasmi, sterilitates & tabes cōtingūt, utcūq̄ alimentorū copia colliquescentes partes & ad cariē festinantes, subleuare conētur ægroti. Rursus inferiora astra, rosas, uiolas, melissas, ualerianas, uites, fruges, aurū, argētū, rubinos, saphyros,

contis

continenter ex alimētis producunt: nō quōd formarū
 rū externas signaturas in homine demōstrent (Trans-
 plantatione em̄ externa uestimenta amiserūt) sed quia
 proprietates similes in spiritualibus corporibus, hu-
 manæ Anatomiae domesticis producāt, ex quibus su-
 periora astra fomēta recipiūt, ac uniuersa officijs & ac-
 ctionib. opportuna reddūtur. Eodē quoq; pacto di-
 gesta seminū tēpora in homine trāsplātant: breuiores
 em̄ habent periodos, easq; cōtinuas: quāuis in Olym-
 po etiā reperiant sydera anniuersarijs circuitibus ascē-
 dentia, mensuris, & diurnis. Sunt & alia quę lōgiore
 interuallo ad maturitatē perueniūt, de quibus in hēre-
 ditorū morborū generatione dicemus. Menstrua
 astra in mulieribus manifestē cōspiciuntur, & in uiris
 nōnullis. Hemorrhoides uerō annuos circuitus ut plu-
 rimū obseruāt. Somni Ascendentia, diurnas habent
 reuolutiones, & proprietates possident papaueris ac
 lactucarū, quales in Luna nocturnisq; syderibus uige-
 re, Sensus testantur & Ratio cōfirmat. Has Astrorum
 reuolutiones in humana lithurgia ante nos adduxit
 Hippocrates. Ita enim scribit, in libello De Insomnijs.
*ἀστρον μὲν οὐκ ἔστιν περίοδος: ἢ λίαν ἢ ἢ μέση: σελάνη ἢ ἢ πρὸς τὰ λεῖλα, οἷε μὲν οὐκ
 ἀνοίη τούτων τῶν ἀστρον σβέννουσθαι ἢ βλάπτεισθαι, ἢ ἀφανίσεισθαι ἢ ἐπέχεισθαι τῆς
 περιόδου, κατ' αὐτὸ τὸ μέρος ἢ τὴν νύκτα προσγίνεσθαι, &c. id est. Astrorū
 circuitus exterior est in corpore, Solis medius, Lunæ
 uerō ad cauitates. Quodcūq; igitur horū Astrorū, uel
 extingui, uel lædi, uel obscurari, uel á circuitu suo (per
 insomnia*

infomnia scilicet), cohiberi uidetur, in eadem corporis regione morbum latere significat, &c. κοιλίας appellat uentriculū, intestina, mesenterij uenas, hepar, lienum, & primas alimentorum officinas. In ijs enim ob impuritatem alimentorum, & momentaneam trium Principiorum naturam celeres sunt periodi, plenilunia uelocia, ac reliqua tempora similiter. Medium circuitum in corde, cerebro, sanguine collocat Hippocrates, ubi puriora sunt Elementa, semina & astra, constantioribus Principijs ornata; motus proinde edūt stabiles, non senescentes, Solis naturā in hoc imitantes. In synouia, carnibus, ligamentis, ossibus, membranis, &c. spiritus uigent mechanici & semina, astrorū diurnos circuitus imitantia. Morborum periodi, hanc reuolutionum analogiam confirmant. Tarda enim sunt plenilunia eorum morborum, qui in circuitu astrorum, uel in habitu corporis, ut loquitur Galenus, fomites & mineras habent: celeriora eorum qui in cavitatibus fundantur. Idem planius interpretatur libro primo de Diata: dicitq; Naturā uel ignem in hominis generatione triplices circuitus facultate diuersos distinxisse. *Επιόσατο πυρός περίδους τρισσάς, περιάνουσας πρὸς ἀλλήλας καὶ ἔσω καὶ ἔξω, αἱ μὲν πρὸς τὰ κείλα τῶν ὑγρῶν, στελέτης δύναμις. αἱ δὲ ἐς τὴν ἔξω περιφορὰν, πρὸς τὸν περιέχοντα πάγον, ἄγρω δύναμις. αἱ δὲ εἰς αἶμα καὶ ἔξω περιάνουσαι, τὸ θερμώτατον καὶ ἰσχυρότατον πῦρ, ὅπερ πάντων ἐπικρατεῖται, διέπειρ ἅπαντα κατὰ φύσιν. ἂψ· φῶς καὶ ὄψις καὶ ψάσαι. ἐν τούτῳ ψυχρῶ, νόσῳ, φρόνησις, αὔξεισι, κίνησις, μάωσις, διάλλαξις ἕπνος, ἐγρήγορσις. αὐτο πάντα διὰ παντός*

PHILOSOPHICAE.

101

id est. Fecit ignis " circuitus triplices, mutua societate tam intus quam " foras conspirantes. Quæ in cavitatibus, humiditarum " officinis circuitus habent, Lung potestatem, motus & " maturitates referunt: quæ uero exterius, ubi solidiora " consistunt membra reuolutiones absoluunt, astrorū " imitantur proprietates: quæ in medio consistunt, ro- " bustissimi ignis naturam continent, qui intro & foras " per omnia transiens, omnibus dominatur, idq; ocul- " to silentio: nec enim uisu, nec tactu conspicuus est. In " hoc igne, id est, in astris mediæ huius reuolutionis, A- " nima, mens, prudentia, augmentum, motus, diminu- " tio, transmutatio, somnus, uigilia desistunt. Ibi spiri- " tus eorum mechanicæ, Ascendentia, spiritualia corpo- " ra, actionū proxima instrumenta radices habent. Hæc " omnia morborū accidentia manifestius declarabunt, " Nec omnia quæ de his dici commodè possent, hoc lo- " co adducere tempestiuū est. At ueris solum initiis can- " didè hoc loco demonstrauimus, progressus & abso- " lutiones ubi uisum fuerit adiungemus. Penitentia & " grata diligentia, prædestinationum diuturna tempo- " ra accelerabunt. Interea naturalium facultatum admi- " nistrationē tali formula cōplectemur: ACTIONES " OMNES NATVRALES A SPIRITIBVS PROFL- " CISCI, IISQVE DIFERENTIBVS, SVBTIL- " TATE ET CRASSITIE SECVNDVM ACTIO- " NYM ANALOGIAM, PROGRESSIONEM SEMI

Cc NVM.

NUM ET SCIENTIARVM DISTINCTIONEM,
 PARTIVM NECESSITATEM ATTVLISSE: IN
 HIS TANQVAM ASTRIS ET RADICIBVS CO-
 ACERVARI ET QVASI AD CENTRVM REVO-
 CARI SINGVLORVM SPIRITVVM THESAV-
 ROS, INDEQVE PERENNI RADIORVM DE-
 FLVXV CVNCTA FOVERI ANATOMIIS EO-
 RVM CONSENTANEA CONCOCTIONVM
 OFFICINAS PLVRIMAS ESSE, COMMVNES-
 QVE APPELLARI IN QVIBVS IMPVRITA-
 TVM SEPARATIONES MANIFESTAE ET
 CORPOREAE NECESSARIO CONTINGE-
 RENT. GENERATIONEM QVATVOR HVMO-
 RVM, SANGVINIS, BILIS, PITVITAE, ME-
 LANCHOLIAE IN HEPATE PHANTASTI-
 CAM ESSE. IN SANGVINE ENIM TAN-
 QVAM ELEMENTO INNVMERABILIA SEMI-
 NA, EAQVE PROPRIETATIBVS TRIVM
 PRINCIPIORVM INSIGNITA CONTINERI
 SVPERIORVM ELEMENTORVM ASTRA FRV-
 CTIBVS INFERIORVM NVTRIRI, ET RVRSVS
 INFERIORA SVPERIORVM FAVORE NON
 DESTITVI, SED CVNCTA OPPORTVNIS TEM-
 PORIBVS DEBITE CONSPIRARE, REVOLV-
 TIONVMQVE SVARVM PERIODOS INVIO-
 LATAS CVSTODIRE, NISI PRABVARICA-
 TIONES PEREGRINORVM SEMINVM INIMI-
 CA TRANSPLANTATIONE IRREPERENT,
 de quibus sequenti Capite agemus.

DE

PHILOSOPHICAE. 201
 DE MORBORVM GENERA-
 TIONE ET TRANSPLAN-

tatione.
 CAPVT XII

Nrerum naturalium contemplatione, de quibus hactenus egimus, comites sæpe habuimus Philosophos. Sensuum enim ministerio, exigua adiuncta obseruatione, plantarum & animalium origines deprehendi possunt, seminaque possident manifesta. At uero morborum explicatio, quia semina occultiora obtinuerunt, & Generationes Transplantationesque in Naturæ officina absconditas, nec sensuum arbitrariis, nec syllogismorum superbis decretis subiectas, intricata planè, & à paucis comprehensa est. Aristotelici Priuationum familiarum morbos ascripserunt, tanquam defectus & errores Naturæ, in quibus nec formæ, nec differentiarum, nec essentiarum reperirentur. Platonici, posteaquam Ideis destituebantur (neque enim defectibus neque malis Ideas concesserunt) ueritatem ne longius ab Entium pulchritudine discederent, morborum contemplationem sterilem reliquerunt, præcepti Platonis memores, iubentis, descendentes ubi ad Singularia peruenerint, ea relinquere & infinitati concedere. Medici uero quibus hæc prouincia præcipue commissa fuit, quia Philosophorum patrocinium amiserant, obseruationibus imprimis contenti, morborum essentiam & naturam tanquam imperuestigabilem inter Transcendentia reliquerunt.

Cc 2 Itaque

Itaque ex quibus causis antecedentibus, quales sequerentur aegritudines studiose notarunt: & tandem causarum immensam varietatem ad certos ordines reducentes, artificiosas morborum praedictiones, praeservationes & curationes inde deriuare conati sunt. Hinc apud Hippocratem distinctiones morborum uariae conspiciuntur, ratione causarum efficientium, a quibus procedunt. In lib. De humana Natura, morbi (inquit) alij, a Dieta fiunt, qua homo ueritur; alij a spiritu quem attrahimus. Signa adiungit: ubi eodem tempore plurimi uno morbo corripuntur, a causa maxime communi, qualis est spiritus, tales generantur: cum uero diuersi diuersos occupauerint, a Dieta contingit. Eodem modo febres tanquam communissimos morbos libro De flatibus distinguit: alias affirmans communes esse, quae ab Aere uel spiritu proficiscuntur, spiritu dico morbidis excretionibus inquinato: alias uero priuatas, quae a Dieta ortus sui primordia acceperunt. In libello de humoribus inquit: Morbi alij cognati sunt, quos ab ipsis aegrotantibus interrogando discere licet: alij a regione: nonnulli ex Dieta: quidam ex temporum constitutionibus. Libro De morbis primo, similiter ^{lib. 1. cap. 1.} De affectionibus. statim initio, morbi (inquit) omnes hominibus, a Bile & Pituita fiunt, tanquam in corpore existentibus: excitant uero haec a cibis, potibus, laboribus, calido supercalefaciente, frigido superrefrigefaciente siccis

supers:

superexiccate, &c. Hic Bilē & Pituitā tanquā cōmunia
 Elemēta & matrices omniū morborū, qui à semine in-
 terno producuntur, constituit. In illis em̄, tanquā in tē-
 ra, omnigenæ facultates latent, acerbū, acidū, au-
 sterū, salū, amarū, acre, &c. Quæ proprietates
 ubi separantur, & ab alijs separata ad Exaltationē per-
 ducuntur, morbos pariunt. Separationes uero accele-
 rant uel retardant, adiuuenda, faciēda, & foris inci-
 dentia, id est, calidū supercalfaciēs, frigidū uehe-
 mēter refrigerans, cibis, potus, ueniis, labores, ani-
 mi affectus, casus, contusiones, uulnera, &c. Rursus
 De antiqua Medicina morbi, inquit, alij sunt *id est quidam*
 alij, *et in quatuor humores appellat* *id est humores* &
 id est, humorū Exaltationes, summitates, pote-
 states, summas uires, &c. Vbi explicat quo pacto hu-
 mores morbos generent. Non quia calida & sicca est
 Bilis, propterea Hippocrati morborum genitrix cen-
 setur, sed quia *horum in se continet, quæ* *id est in se continet*
(in se continet), id est, quando exaltata fuerint, in cocta & ab
 alijs separata, summas uires ac extremas potestates ca-
 lamitosa symptomatum pernitiē ostendunt. Figu-
 rarum & cavitatum morbi, omnibus noti sunt. Libel-
 lo De alimentis, morborū differentias ex locis & par-
 tibus in quibus fouentur deduxit. Morborum diffe-
 rentiæ (inquit) in alimento, in spiritu, in calore, in san-
 guine, in pituita, in bile, in humoribus, in carne, in pin-
 guedine,

Cc 3

guedine, in uena, in arteria, neruo, mēbrana, offe, hepa-
te, splene, cerebro, utero, renibus, uētriculo, intestinis,
&c. Empirici Hippocratem secuti, causarum, mor-
borum & symptomatum concursus collegerunt, illu-
stres differentias longa experientia in singulis ordini-
bus notarunt, & notatas discipulis suis fideliter com-
municauerunt. Galenus uerò, qui & ipse Præceptoris
usus est Empiricis, longitudinem artis perosus
& Experientie diuturna tœdia, Geometricorum scho-
las accessit: ubi Demonstrationum uigorem ac Me-
thodorum expeditam breuitatem admiratus, cogita-
re porrò coepit, an Medicæ arti Geometricorum Me-
thodis operæpretium aliquod adferri posset: habita-
tq; deliberatione ad Medicos redire statuit. Ita Metho-
dorum (rei nouæ & apud Medicos ea ætate inaudi-
tæ) miraculo insignis, artem confusam in ordinem pri-
mus reuocauit: dubia, Demonstrationum lege confir-
mauit; obseruationes tamē & experientias Hippocra-
tis (quia Principia Demōstrationū habere oportuit)
ratas & stabiles ubiq; cōcessit. Hanc enim narrationē
achistoriam de seipso in omnibus propemodū libris
copiosè prosequitur. Quia uerò morborū natura
ab Empiricis & ipso Hippocrate non satis explicata
erat, & differētiæ copiosæ quidē, sed cōfusæ ab omni-
bus adducebantur, mirabili inuestigatione & subtili
Methodo obscuritati opē tulit. Etenim in prioribus
libris

libris Methodi medendi, quatuor rerū genera inter se distincta proposuit, Actiones, actionū Proximas causas, Antecedentes, Euidētes siue Externas: in hisce ordinibus morbū necessario cōtineri. Ceteris exclusis, in actionum Proximis causis morbos uersari demonstrauit. Actionū Proximas causas esse partium diatheses, constitutiones uel dispositiones, &c. Eas autē integrari iusta Elementorum temperie, conformatione & unitate, quorum symmetria sanę, ametria morboſę actiones ederentur. Causas deinde morborū Antecedentes, in humoribus contineri asseruit. Quapropter ex partiū numero, pituitam, bilem, melancholiam sanguinē & immeritā synouia seclusit. Vide calamitatem sensibilibus Methodorū in occulta Naturę lithurgia. Etenim adhuc incomprehensum est in schola Galeni, quid nam sint Elementa, quomodo misceantur, & actionum omnium causę ab Elementorum temperie proficiſcantur. Fernelius certē totam Subſtātiā, Formam essentialē, proprietatē abditā, aliud ab Elementis esse confirmat, diuiniorēq; obtinere originē. Itaq; noua similarū morborū genera posuit, Formę scilicet uel totius Subſtantię: in quorū familia luem ueneream collocauit. Fraeanzanus Vicentinus, in qualitatibus Galenicis mortuus & sepultus est, magna seueritate Nouatores illos detestatus, qui occultarum proprietatum & totius Subſtantię nomina

in:

in Medicinam introduxissent. Se primum animi ad
 uertisse morbum Gallicum esse intemperiam calidam
 & siccam, in nominata tamen, opinionem se suam con
 festim Montano placuisse. Ita quoties alij occultarum
 proprietatum, & totius Substantiae appellationibus
 triumphabant, ipse, ueteranus ac strenuus miles, in no
 minatas Temperies opposuit. Obscurum nihilominus
 & inexplicatum remansit, quid nam in corpore huma
 no esset, in his & similibus morbis, à quo proximè lae
 derentur actiones, siue Occultum siue Innomiatum
 diceretur. Tanta est difficultas, obscuritas ac repugnan
 tia in Diathesi illa Galenica. Alij Medici, relicta no
 minum subtilitate, à rebus ipsis ueritatem erute con
 tulerunt. Quocirca in morbis nonnullis manifestioribus,
 sensum propemodum beneficio deprehende
 runt aliquid, à quo proximè uidebantur actiones ledi
 uel impediri, cui Morbi appellationem confestim in
 posuerunt, gaudentes se ^{ita dicitur} obscuritatem, hac re
 rum euidentiā tam facile sustulisse. Et, humores lateri
 impactos, hepatis, lienis, uentriculo, uenis, &c. morbos
 dixerunt, & Calculum in uesica similiter. Posito enim
 humore crasso & mucilaginoso, in hepate, liene, mela
 ncaicis, &c. lapide in orificio uesicae, proximè nullius
 interueniunt ad uel impediri actiones, constantè asse
 uerabāt. Quomodo dum lapillosa mucilagine ante
 pupillā collocata, confestim impediri uisum, qua sub
 lata

lata subito restitui. Sed gaudium eorum non fuit diu-
 turnum. Surrexerunt enim aduersus illos, nominum
 & Prædicamentorum Decoctores, cōquerentes uni-
 uersas Naturæ & doctrinarum leges hoc pacto con-
 fundi, causarum effectuumq; discrimina incōsideratè
 negligi, Qualitates in Substantia collocari sacrilego
 ausu. Morbū enim cum Diathesis sit, in Prædicamen-
 to Qualitatis contineri: ibiq; Differentias, Species &
 totā œconomiam possidere, eos uerò, humores cras-
 sos, lapides (substantias planè) morbos nominare.
 Hinc quæstiones nouæ in Medicinā introductæ sunt
 de causa Contingente morborum, & subtilitatibus ala-
 tis, quas nulla mentis celeritas assequi posset, omnia
 repleta. Etenim quia sensuū testimonia urgebant prio-
 res, subtili celeritate opus fuit, si à rerum tam manife-
 sta euidencia abstrahi deberent. Ita enim Præstigiato-
 res, ubi sensus fallere uolunt, peregrinis obiectis & in-
 sueta celeritate utuntur. Quo circa, quia inter causas
 Continentes morborū et leues actiones, in rebus ipsis
 nihil inuenire poterāt, quod intercederet, cuius inter-
 uentu morbi ipsi à causis Continentibus rectè distin-
 guerentur, nomina quædam interposuerunt subtilita-
 tibus confestim comitata. Inter albugineam et lapillo-
 sam mucilaginem ante pupillam collocatam, ac uiden-
 di functionem impeditam, sensuū iudicio nulla causa
 effectui propinquior interuenire uidebatur, & ratio-

D d nis

nis cōsensu (si praecipue Indicationes curatiue à morbis ipsis sumunt) accessit. Ablatio enim illius materiae principatum obtinet in curatione praedicti morbi. At uero posteriores, Obstructionis nomē interposuerunt: humorē illum lapideum uel corneū causam esse, Obstructionē uero morbum: immemores quod hoc pacto morbum ex causarum ordine excluderent. De ceteris idem fuit iudicium. Calculum enim in uesica, Continentem esse causam, Obstructionem uero morbum. Sic mucilaginosum & crassum humorem in uenis Mesenterij impactum, Continentem esse morbi causam, Obstructionē uero morbum, &c. Alioquin uidebantur tales morbi in numero esse, & si numerarentur, Substantias ponere. Obstructiones autem cauitatum, & meatuum praeparationes, ad Qualitatem commodè reducebātur. Sed planè ridiculi sunt. Nec enim Prædicamenta intelligūt, neque Generum & Specierū ordinationes instituere sciunt. Etenim si aliquid agit morbus, in causarum numero procul dubio recipitur, siue Relationis siue Qualitatis labyrintho clauditur. In causis uero ordinationem Generum & Specierū non animaduertunt. Sanè quod remotissimū est ab effectu producēdo, Generis rationem obtinet, quod uero proximū, Indiuiduae Speciei. Effectus em̄ ipsi, in hac coordinatione, Indiuiduorū rationē gerūt. Itaque alpiū lapides & montes Auernig Transcēdentia sunt

sunt hoc loco: quorum metu deterritos fuisse illos arbitror, qui lapides in uesica, renibus, intestinis, & similes Substantias à morborum catalogo excluderunt, ne fortè lapidum tam immensa copia, tædia & ærumnas Medicis in æuum pareret. Mucilagines uerò lapideæ, tartareæ, bolares, uel secundum Galeni lyram, pituitosæ & melancholicæ, quæ in leguminibus, frumētis, aqua, uino, cereuisia, carnibus, &c. continentur, Genera generalissima. Horum usu, frustrata separatione & expulsionem in corporibus coaceruata mucilagines uiscidæ, siue in uentriculo, siue in intestinis, siue in mesaraicis uenis, siue in hepate, siue in renibus, siue in uesica, siue in alia quacūq; tandē cauitate, Genera sunt subalterna: ubi uerò exaltantur, & copia ac qualitate meatus obstruunt, symptomatumq; perniciem hominibus innotescunt, Species sunt Individuæ & postremæ: actiones uerò læsæ uel impeditæ Individua sunt, in harū causarū progressione. Itaq; inæqualis fuit fors Generum & Specierum in hac coordinatione. Species enim & Genera subalterna, quamuis in corpore continebantur, nihilominus quia latitabāt, nec sensibilem aliquā affectionem Atomistis in corpore demonstrarunt, nominum priuata insignia amiserunt, & causarum Antecedentium collegio ascripta sunt. Individuæ autem Species uel infimæ, ultimæ, proximæ (quomodocunque appellare libuerit) quia corpoream affectionem ostendunt manifesta actionum læsione conspicuam,

Dd 2 Obstru.

efficientium pendentem, qualem descripsimus. Alterum nominalem: in quo morbus, Generis supremi locum tenet, Obstructio Speciei, mucilaginosam materiam hepatis impactam, Individui. Similiter morbus Genus est, febris species, calor in corde accensus secundum Galenum, Individuum. Quemadmodum autem calor in corde accensorum diuersitates, Individuorum classes constituunt in febribus: ita differentie materiarum mucilaginosarum in diuersis locis humani corporis, Individuas Obstructionum differentias pariunt. Aliæ enim sunt inflammatae, aliæ non: quædam acutæ, quædam chronicæ. Quæ omnia ex proprietatibus specierum mucilaginosarum proficiscuntur. Arsenicales enim & sulphuræ inflammantur, aluminosæ non: arsenicales acutæ sunt, aluminosæ, & uitriolatae, chronicæ, &c. Sed quærent à nobis nonnulli, in quo Prædicamento, nos, morbum collocemus. Quibus respondemus, nos, Prædicamenta in morbis collocare, non morbos in Prædicamentis, & nomina rebus accommodare, non res nominibus submittere, & signaturas ex radicibus ordinatè educere, non uerò radices in signaturarum angustijs collocare. Et nisi multos offenderem, dicerem usum & naturam Prædicamentorū à paucis intellectam, à nullis autem, quod sciam, hactenus explicatā. In libello nostro De nominibus & rebus, copiosè de his egimus: quorū

D d 3 rum

rum umbram huc adducemus, ut lucis imagine à tenebris reuocentur plurimi. Semina, Altra, Radices, Principia rerum, in quibus Prædestinationes, Scientiæ & Dona continentur, fundamenta sunt, corporum, Quantitatum, Qualitatum, ac Relationum. Quia in suis Scientijs & occultis thesauris insitas habent Rationes omnium. Rationes dico non momentaneas, mortuas & instabiles: sed uiuas, efficaces, potestate plenas, astrales planè. Hæ ubi explicantur, Elementa & corporum Principia consentanea sibi asciscunt, quemadmodum sæpe à nobis dictum est: & paulatim ex incorporeis corporea constituant, ex inuisibilibus uisibilia producunt, idèq; ordinata progressionem, proportionum legibus inuiolatis: magnitudines, distantias, numeros, durationes, sapores, colores, odores, calores, figuras, qualitates omnes, conspirationes, repugnantias, & uniuersas signaturas officijs ac prædestinationibus Radicum consentaneas, & Scientiæ conformes, admirando artificio adiungunt: Astronomiã uniuscuiusq; Mysterij uel Speciei hoc pacto declarantes. Quidquid igitur semen in Natura habet, Mysterium, Principium, Radicem: quidquid Generationum & Transplantationum fluxus moderari potest, Scientiam habet, prædestinationem accepit, uitam, potestatem obtinuit, Radices astrales posuit. Quocirca Prædicamentorum omnium in se rationes continet, tanquam uestimenta

menta & instrumenta Donis opportuna: magnoq̄ errore huiusmodi in, Prædicamentorū angustijs claudūtur, cum in suis thesauris, Prædicamenta ipsa & Prædicamentorū fontes custodiant. Atq̄ hæc est ratio Prædicamentorū realiū: de nominalibus & Abstractis, in libello De nominibus & rebus, differuimus. Quod si morbos semina habere ac Principia in Natura, si Generationes & Transplantationes ratas absolueret, docere possimus, utiq̄ à Prædicamentorū carceribus nostro præsidio liberabunt. Et uideor nūc ex iocis & ludicris deambulationibūs, ad seria negotia, occulto quodā ductu inscius peruenisse. Nec magna rationū deductione opus est, si experientia fidē meretur. Hæc hereditarij morbi rata ppagationū cōstātia, seminis præsentē uigorē demōstrant: Cōtagiosi, Transplantationis documenta ponunt: qui tēporū, Regionū, ætatū proprij sunt, radices morborū in Natura cōtineri, stabili autoritate confirmant. His & similibus infinitis propemodū testimonijs fidem facere possemus, morbos in Natura semina habere, Generationū & Transplantationū circuitus custodire, prædestinationes, Scientias & signaturas Scientijs opportunas possidere. Nihilominus quia Prædicamentorū Philosophia in contēplatione morborū manca est, originē, primas radices & radicū progressiones breuiter adiungemus. Semina & Principia rerū in thesauris Elemētorū inuisibilibus

abini

ab initio collocata, generationis & multiplicationis uim acceperunt, uirtute Verbi illius, cuius imperio uariuēsa obtemperant. Fuitq̄ hęc prima rerum facies pura, integra, perfecta, sine corruptione & morte. At uerò post præuaricationem Protoplasti, primis illis feminibus, maledictione diuina, nouę superuenerunt Tincturę, quarum mixtione in calamitosam sortem transplantata est totius Creaturę pulchritudo. Remanserunt nihilominus prima femina, sed nouis & infelicibus uestimentis obducta. Hęc est Anatomia morborum mortisq̄: in cuius explicatione Medicos uersari oportet. Neque enim satis est, quòd Priuationes à nonnullis appellentur, qui nobilitatem & puritatem primorum seminum respiciunt, propterea eorum contemplationē relinquere & infinitati concedere, tanquā sine essentia, natura, ac proprietatibus inania quędam nomina essent in Subiectis. Acceperunt enim ab eadem potestate, sc. uoce diuina uim Multiplicationis & Transplantationis, essentiam quoq̄ & proprietates, ex quibus integra cōstituit, Philosophia, Astronomia, Physica & Alchymia. Etenim, qui stellas posuit in Firmamēto, qui mari terminū collocauit, qui terrę pulchritudinem plantarū fecunditate ornauit, idem, potestate incomprehensibili, tribulos & spinas præuaricationū indiuiduos comites adiunxit. Itaq̄ radices acceperunt in abyssis, & temporū certas præ-

desti-

destinationes in cui cōsumtionē duraturas. Perfectis
 uerò rerū seminibus miscentur, mixtęq; cohærent. Et
 difficile intellectu esset, quo pacto puræ incorruptęq;
 naturæ, tāta impūritas misceri posset, quo pacto in ui-
 tę Republica mortis Anatomia hospitia inueniret, nisi
 infinita ipsius potestas, qui uocat ea quæ nō sunt tan-
 quam ea quæ sunt, ab hac nos liberasset dubitatione.
 Hæc est illa mixtio in qua antea dicebamus imperfe-
 cta uel impura perfectis misceri, cuius efficiētia fructus
 omnium Elementorum, mortem uitæ adiunctam ha-
 bent, separandam secundum digesta temporum mo-
 menta. Neq; enim solū in homine, Anatomia mor-
 tis & morborū delitescit, sed etiā in animalibus, in plā-
 tis, in mineralibus, in fructibus firmamenti & aeris.
 Quāuis aut Creationis multa Mystera hoc loco op-
 portunè adduci possent, Platoniorumq; materiales
 defectus & Peripateticorum Priuationes tempestiue
 corrigi: nihilominus non sine consilio, cōtemplatio-
 nibus VITAE LONGAE, reseruabuntur. Hic uerò
 Anatomiam mortis in fructibus Elementorum osten-
 disse, proposito nostro abundè satisfaciet. Dico igitur
 mortis & morborū semina radicesq; in impurita-
 tibus consistere arsenicalibus, sulphureis, uitriolatis,
 æruginosis, mercurialibus, uel in urticosis, spinosis,
 nappellosis, cicutosi, opiatis, &c. quę impuritates in-
 flāmabiles sunt, instabiles, ad corruptionē festinātes:

Ee per

permixtæ tamen cum puris primisq; rerum radicibus, quarum prædestinationes digestis dissolutionibus inimicè anticipant. Nec planè affinitate carere debent, si ad mixtionem confluunt, quo fit ut nō omnia pura impuris promiscuè copulentur, sed talia talibus, domestica domesticis. Obtemperant enim radicibus rerum in generationum initijs, & fallaci seruitutis imagine, opportuna nequitia tempora expectant: uestimenta quoq; fiunt & signaturas exhibent radicum officijs familiares. Quocirca unicuique speciei & radici mundanæ, adiuncti sunt hospites, aduenæ, impuritates, quæ sine discordia & lite in Scientijs vitalibusq; Principijs concurrunt: explicata uerò in generationum & augmentationum continuo fluxu, separata & exaltata, inimicitias, dissolutionum mortisq; authores, exercent. Ita Mineralium radices, suas habent impuritates adiunctas, quæ digestis temporibus absolutis, rubigine & æruginosa corruptione dissolutionē moluntur. Vegetabiliū quoque Balsamus, hospitū & impuritatū cōmertio inquinatus, senectutis, morborū & mortis Anatomiam admittit. Hic corruptionū species uarię apparent, *Sciat, abarocet,* iuxta proprietates & Sciētias impuritatū. In quibus Mercuriales impuritates & Sulphures hospitantur putredine dissolutionē absoluūt, ut herbae ferè omnes, præcipuè Mercuriales, angurie, cucumeres, melones.

iones. In quibus uerò impuritates Mercuriales non sunt ita copiosæ, & Saliū robustior natura, *ἀβροτὴ* uel cariem expectāt, ut arbores plurimæ fruticesq̄ nōnullæ. In radice uel Mumia animalium, quia Vegetabilibus & Mineralium resolutionibus nutriuntur, similes impuritates reperiuntur, differētes tamen secundū agrorum naturam: facta est enim Transplantatio ex prouincia Balsami uegetabilis, in Rēpub. animalis: dissolutiones proinde & mortes similes experiunt. Humana uerò radix quia omnium fauore & ministerio utitur, uniuersis quoque impuritatibus inquinata, morborū & mortis infinitas species obtinuit. Nec ulla est Creatura tot calamitatibus subiecta: & merito: fornicatione coniugia multiplicantur, ac generis nobilitate inquinata, auorum delicta luunt posterī: quorum nepotes, & ipsi parentum scelera nequicquā incusabunt. In fructibus superiorum Elementorum, dissolutiones sunt ueloces: alijs enim nutrimenta debent. Nihilominus suas habent impuritates admixtas, quarum efficientia mortis fiunt obnoxia, ut in pluuijs, manna, rore, uentis, &c. conspicitur. Tales corruptiones in fructibus Elementorum naturales sunt & necessariae: quia rationes suas ac prædestinationes in Scientijs uitalibus quererum Principijs cōiunxerunt, adeoq̄ radicem & speciem ipsam suis Tincturis imbuerūt. Quocirca Generum & Specierū mortes corruptionesq̄ rectē dicunt.

Et 2 Contra

Contra has nulla est medicina. Leges enim Naturæ inuiolabiles sunt. Temporum nihilominus prædestinationes reliquarumque signaturarum, transplantare licet, societatemque, ad perniciem festinata celeritate ducentem, interrumpere. Sunt & alij corruptionum modi, qui ex Transplantatione Individuorum dependent: in quibus radix ipsa non inficitur, sed Individuæ naturæ Principia. Hic Medicina locum habet. Tales non sunt necessariae, ac Individuis humanæ speciei, ob libidinem & intemperantiam, imprimis familiares: quamuis aliarum rerum Individua, sterilitates, pestes, & nouas morborum mortisque species etiam experiantur. In his sæpe usque adeo inquinantur Individuorum radices, ut propagatione in tertiam & quartam generationem conferentur impuritatum impressiones: quemadmodum in morbis hæreditarijs accidere uidemus. Hi ex seminibus proficiscuntur, in quibus Tincturæ ualidæ & constantes uigent. Quæ, etsi specierum radicibus ex necessitate non cohæreant, Individuorum tamen Principia, Semina, Balsamum, efficaci mixtione transplantarunt. Quicquid enim in parentibus continetur, siue sanum siue morbidum, quod ualida uitalis que impressione, Balsamum & radicem humanæ naturæ afficere possit, Transplantatione hæreditarium euadit. Huiusmodi impressiones planè sunt astrales,

incore-

incorporeæ, spirituales, inuisibiles: sed efficaces seminalium Rationum naturas imitantes, Scientiæ & prædestinationum uirtute procedentes, in quibus mole corporea non opus est ad corporum constitutiones: quæ sapores, odores, colores, magnitudines, figuras, caliditates, frigiditates, siccitates et signaturas omnes, ex inuisibilibus thesauris destinatis temporibus, interdum subito, aliàs paulatim, magna Medicorū admiratione producere possunt. Hoc pacto multa continentur in parentum seminibus, digesta maturitatum & exaltationis tempora, quieto silentio expectantia, quæ in natorum Astronomia inexpectata symptomatum clade explicantur. Quod ubi contingit, ex parentibus non leprosis, leprosi nascuntur: ex parentibus non podagricis, podagrici: ex parentibus non epilepticis, amentibus, epileptici, amentes. Rursus mutatarum uice, interdum podagrici non podagricos, epileptici non epilepticos, calculosi non calculosos generant: quod quatuor de causis accidere solet. Vel quia semina & Tincturæ horum morborum, Anatomiam Balsami ac Radicis humanæ, nondum potenter occuparunt, neque adhuc uitalibus impressiōibus Scientiarum & prædestinationum coniugia contraxerunt. Vel quia feminum efflorescentiæ natiuitatumq̄ momentis paroxysmorum silentia & sopitas radices habuerunt prædicti morbi: alij enim qui perpetuas ha-

Ec. 3. bent:

bent exaltationes sine paroxysmorū requie, ut lepra, perpetuò quoq; propagant. Vel quia potestate naturalis Balsami, superueniētia & peregrina morborū rudimēta in utero superant. Vel quia ad terminū perueniūt sterilitatis authorē. Speciei enim non coherent, sed Indiuiduis: ac proinde ætatum manifesta discrimina subeunt, interdū quarta progenie, aliàs sexta, nonnunquam decima, absoluta reuolutione desinunt. In hac auorū & nepotum longa serie, discere licet horum morborum adolescentias, iuuetutes & languidas declinationes. Fit enim, ut nonnunquā in tribus Indiuiduis adolescentiæ tēpora absoluant: in duobus, manifesta symptomatū uehementia, consistentiæ & exaltationis uigorē ostendant: in tribus deinde uel quatuor euanescentis Tincturæ declinationē. Tum uerò sterilitates sequuntur, radicibus exhaustis, filijq; nascuntur à podagricis non podagrīci, à leprosis non leprosi, ab amentibus uel melancholicis non melancholici, ab epilepticis non epileptici. Hæc de morborum hæreditariorum semine, origine & propagatione hoc loco dicta sufficiant. Testimonia certè continent morbos semina habere, Generationes & Transplantationes moderari: cuius rei fidē nos facere oportet. Accedamus nunc ad illas Indiuiduorum Transplantationes, in quibus impuritates morborum radices hæreditariæ non euadunt: siue quia Tincturis præditæ

ditæ sint inualidis & inconstantibus: siue quia exiguo tempore & raro confluant: siue quia consonantiam non inueniant in humana Anatomia: siue quia in illis sedibus non recipiantur, in quibus Balsamus, Semen, Mumia, Radix Naturæ uiget: siue quia Astralibus impressionibus destitutæ, ad corporeas prædestinationes declinent. His enim de causis catarrhi plurimi, febres omnis generis, pestes, prunellæ, lues ueneræ, in nonnullis scabies, tabes, lippitudines, dyarrhæ, dysenterig, cōtracturg, colicæ affectiones, suffusiones, et morbi omnes ex mucilagibus lapidescētibus, lutosus ac bolaribus (posteaquam finita germinatione coagulationis consilia inierint) ab hæreditariorum morborum classe excipiuntur. Quamuis ex his plurimi, assiduitate, impressionum frequentia, potestate, confluentiam opportunam in corporibus nacti, in hæreditarios tandem degenerent. Nunc uerò, si tales impuritates plurimum inter se differunt: si signaturas diuersas præferunt easq̄ stabiles, neque ex iisdem Tincturis pleuritis producitur, ex quibus colica: nec hydropes, dysentericæ signaturas referūt: nec febres, calculi: si locorum, temporum, alimentorum, certi sunt affectus: utique seminibus non destituentur morbi: sed radices habebunt, Scientias & Anatomia in Naturæ officina. In uanum laborant, qui tales Anatomias seorsim inquirunt, tanquam certa quædam essent morborum

Indiuidua.

Indiuidua, alia uero sanitatis. Quamuis enim in nonnullis speciebus morborum signaturæ euidentius appareant, ut in arsenico, animonio, sulphure, mercurio, æruginè, tartaro, ruppello, urtica, opio, cicuta, mandragora, quemadmodum antea diximus: nihilominus in ipsis quoque radices puræ & sanæ existunt. Ita enim ab arsenico uenenum, mortem, impuritatem auferre possumus, pura relicta natura Balsami, humanis corporibus salutaris & amici: cuius uirtute plurimorum morborum radices, et tuto et subito tolluntur. Sulphur leui artificio innoxium redditur. Mercurij impuritates profundius admixtæ sunt: attamen ingeniosa adaptatione, ut in cæteris quoque, tolluntur. Rursus quæ sanitatis Anatomiam gerere uidentur, ut rosæ, uiole, melissæ, ualerianæ, lauendulæ, stœchades, betonicæ, argentum, aurum, &c. non sunt ab impuritatibus omnino expeditæ, sed morborum mortisque radices adiunctas habent, utcumque signaturarum familiaritate humanæ naturæ consentire uideantur. Aurum, gemme, uirtute innati Balsami ab impuritatibus admixtis sæpe explicantur, & Indiuidua perfecta euadunt, soli termino subiecta. Quocirca à nobis antea demonstratum fuit, morborum calamitate & superuentu Transplantationem Creaturæ factam esse, impuritatem puris radicibus adiunctam, eamque fuisse morborum prædestinationem, ut in alijs perpetuo funderentur, donec factum

tum

tum expleuerint, exhaustis abyssis in æui consumptionem descriptis. Ita sunt bona mixta malis: neque mel uenenata amaritudine destituitur, & à sacchari facculenta impuritate sæpe abhorruimus. Hanc Mixtionem si intellexisset Aristoteles, in Priuationum pelago non fuisset submersus: Platonici uero si olscessissent, nequaquam innoxiam Materiam toties immerito accusassent. Haftenus ostendimus morborum semina in Natura contineri, & Generationum ac Transplantationum stabili circuitu, radicum ac signaturarum prædestinationes custodire, neque seorsim in certis Individuis consistere, sed permixta esse radicibus fructibusq; primæ & puræ naturæ. Opportunū nunc fuerit, ex seminum ac parētum diuersitate, morborum differentias, et Generationum ac Transplantationum processus seminibus consentaneos explicare. Quia igitur radicibus & fructibus primorum seminum cohærent morbi, eorum familias & distributiones iure optinio imitabuntur. Distinximus autem antea semina, & fructus, ratione Elementorum: secundo, ratione Planetarum. Eodem pacto hîc morbos distinguemus, in coelestes, aëreos, aqueos & terrenos: uel in coelestes & terrestres, ratione superioris ac inferioris globi: cuius distinctionis comitem & testem antea adduximus Hippocratem. Rursus, morbi siue coelestes siue terrestres fuerint, ratione proprietatum & trium

Ff Princi

Principiorum, alij Saturnini sunt, alij Martiales, alij Iouiales, alij Veneri, alij Mercuriales. Et inter Saturninos magna est latitudo, signaturarum diuersis proprietatibus discreta. Neque enim omnes stellæ Saturninæ eiusdē sunt naturæ: neque herbe omnes Saturninæ uel Mineralia, iisdem proprietatibus trium Principiorum insigniuntur, sed latitudo est, quæ tamen speciei limites non excedit. Ita hydropis species, quamuis omnes Saturninæ sint: magna tamen signaturarum uarietate discernuntur. Ita epilepsiæ, apoplexiæ, paralyfes, Mercuriales morbi sunt, singuli diuersa Indiuiduorum sobole conspicui. Tusses, tabes, peripneumoniæ, asthmata, Iouiales morbi. Pleuritides, prunellæ, pestes, febres, Martiales. Dysenteria, gonorrhœa, ulcera, &c. Veneri, eandem analogiam obseruant. Tales morborum distinctiones non sunt ociosæ. Monent enim proprietates trium Principiorum diligenter inquirendas esse, ex quarum Anatomia signaturarum uel symptomatum, quæ in morbis apparent, radices, fundamenta, causæ & similitudines deprehenduntur: quibus inuentis, curationum leges non inuitæ sequuntur. Sunt & alia morborum genera, quæ ex seminibus non oriuntur, sed quasi læsiones quædam ex generationibus relinquuntur: ex quibus figurarum & cauitatum morbi plurimi dependent: item morbi noui & antiqui, astrales & minerales, ac plurimæ.

plurimæ distinctiones his similes : quæ omnes, explicata in morborum seminibus Generationū ac Transplantationum mechanica lithurgia, facile unicuique innotescunt. Seminum uerò progressionēs explicatur, à terrestribus & inferioris globi, tanquā notioribus rectius inchoabimus. Itaq; semina morborū inferioris globi in alimētis delitescūt, in cibo scilicet & potu. Suntq; impuritates illæ, de quibus antea diximus, quæ separatur & consuetis uis expelluntur, quousq; omnia in corpore rectè administratur. Subijciunt enim alimēta spiritibus mechanicis humani corporis, & facili obediētia, resolutiones, separationes, expulsiones ac similes dispēsationes admittūt. Quæ enim potētioribus tincturis pollent, neq; gubernationi nostrorum Mechanicorum subijciuntur, legesq; preparationum aspernantur, non alimenta, sed medicamenta, cibi medicamentosi, interdum uenena existunt: quorum usu, morbi subito in corpore generantur. Alimenta uerò consentanea, quamuis & ipsa facultates medicamētosas, morbidas, uenenatas, admixtas habeant: nihilominus admixtione benigniorum temperatæ, resolutæ & separatæ, expelluntur: quemadmodū in facultatum naturalium administratione exposuimus. Vbi autem errores contingunt, mediocritate neglecta, uel externarum causarum iniurijs, functionibus Naturæ uitiatæ, semina morborum radices agunt in humana

Anatomia, & generationes morbidas statis temporibus absoluunt. Tum uero pro rosis, uiolis, bethonica, stoechade, manna, auro, argento, saphyro, smaragdo, urtica, lollium, mandragora, cicuta, aron, uitriolu, nitrum, sulphur, arsenicum, calcedonius, lutum, tartarus, bolus impurus uel lephanteus (si ita appellare libet) & similes fructus in corpore nascuntur. Non quod talium specierum formae ac externae imagines in homine represententur. Semina enim in nouas colonias transplantata, formas & signaturas omnes instabiles ac externas amittunt, seruat in internis, in quibus ^{duo aues} & actionum principia latent. Ea enim est differentia generationum nostri corporis, & Elementorum, quod Microcosmi procreationes sint spirituales, sint in forma liquoris, uel resolutae, custodita tamen interna Anatomia saporum, colorum & proprietatum: Elementorum uero ad formas & signaturas corporeas procedunt. Priusquam autem impuritates ac semina morborum, radices in corporibus firmare possint, ea adesse oportet, quae ad generationem confluere saepe diximus: scilicet, ut Tincturas possideant, in quibus signaturarum morbidarum predestinationes & Scientiae conseruari possunt: ut saepe ac frequenter impressiones repetant: ut agrum, locum, matricem opportunam inueniant. Opportunitas autem, tum ex debilitate innati Balsami & spirituum mechanicorum, tum uero ex proprietate eorundem spirituum.

spirituū consentiēte cum seminibus morborū, spectatur. His cōfluentibus, morborum succedet generatio. Nā parua illa uitia & quotidiani errores, qui leuiōres sunt, ipsa Natura, suis uiribus, corrigere solet: maiora autem, diuturniora & sæpius occurrentia emendare non potest: sed uicta, manus dat & hospitem admittit peregrinum, cuius radices, mineræ uel fomites, in certa quadam Anatomia corporis recepti, fructuū Trāsplantationes, id est, actionum naturalium præuarias efficiunt. Quia uerò non omnia semina omnibus locis æquè nascuntur, sed consentanea consentaneis: in palūstribus enim locis non prouenit rosmarinus, spica, thymus, polium, &c. neque in siccis & editis, salices, persicariæ, anagallis; ita in corpore humano, confluentiam locorum & seminum obseruare oportet. Sunt enim propria semina tam sanitatis quàm morborum, quæ in agro uel Anatomia uentriculi & intestinorum crescunt, differentia ab alijs quæ in hepate, liene, renibus, uesica, sanguine, carnibus, mēbranis, synouia, cerebro, corde, pulmonibus, &c. fouentur. Ex hac seminum & locorum confluentia, morborum gradus, diuersitates, symptomatum differentia, & alia plurima ad curationem in primis necessaria deprehendi possunt. Quo magis fatuitates eorū miramur, qui Phantasticos illos humores, Sanguinem, Bilem, Pituitam, Melancholiam, communes

Ff. 3. mor-

morborum causas statuunt, cum tanta sit locorum uel uentriculorum diuersitas in humana Anatomia, quæ semina, subtilitate, crassitie, potestate, penetratione, facili uel difficili resolutione, alteratione, alijsq; signaturis uehementer differentia, continent. Et enim febres, quæ in uentriculi Anatomia radices siue fomites habent, ex seminibus constant crassioribus, crudis, inualidis, facile resolubilibus, intentionibus medicamentorum respondentes. Quæ uero in Anatomia sanguinis fundantur, & quarum mineræ in carnibus, lymouia, in renibus latent, proprietates Principiorum ostendunt potentiores, & corpora ad altiores præparationum gradus redacta, in quibus resolutiones, consumptiones ac alterationes omnes, difficiles existunt: in quibus nec calsiæ, nec mannæ, nec rhabarbari, nec diacatholiconis imperia, quamuis scammonæ acumen adiungatur, obedientiam inueniunt sed surdis auribus desideria similia medicamentorum repelluntur, utcunque purgationum insolentia, torminibus, anxietatibus, & mille fastidijs immerita intestina in uanum fatigent. Itaque tanta cum sit utilitas in debita explicatione confluentiæ locorum & seminum, exempla quarundam hoc loco adiungemus, ex quibus de alijs ratio cinari licet. Non enim perfectam morborum descriptionem hoc loco pos-

eo pollicemur: sed Ideam & adumbrata uestigia Philosophicæ ueritatis. Inprimis uentriculi Anatomiam examinabimus. Semina morborum, quæ in hoc agro plantantur, in impuritatibus consistunt superficialibus, sulphureis, foetidis, mucilaginosissis: in quibus duplicia excrementa commiscentur, humana scilicet, & rerum naturalium. Nisi enim inter se miscerentur, & societate expulsionem, solutionem, separationem molirentur, actionum naturalium administrationes assiduè interpellarent. Antea enim diximus, tartareas mucilagines beneficio alterius cuiusdam impuritatis, sulphureæ uidelicet, expelli. Dicuntur autem excrementa humana, quæ in radice & Balsamo animali ut plurimum reperiuntur, & quæ Mechanicis animalis Balsami subiiciuntur. Rursus, rerum naturalium excrementa ea sunt, quæ Vegetabilium & Mineralium Balsamo cohærent. In horum ordine continentur omnes illæ mucilagines, in quibus proprietates ad lapideam prædestinationem desinentes uel arenosam uel bolarem, delitescunt. Neque mirari debemus tam diuersa excrementa in alimentis contineri. Nutrimur enim non solum ex animalibus, sed etiam ex Vegetabilibus & resolutis Mineralium spiritibus. Itaque si Balsamum quærimus, cortices utique & impuritates non

non effugimus. Si sinceræ tales impuritates alijs facilioribus non permixtæ occurrerent, saporum, odorum, cōsistentiarum & reliquarum signaturarum dissentanea qualitate, fastidiosam nauseam naturarum insociabiles proprietates declarantem subito parerēt: alimentorum uerò Balsamis perfusæ, admittuntur. Differentiæ harum impuritatū ita inuestigantur. Aut enim miscentur, aut seorsim consistunt. Ex permixtis, morbi generantur sulphurei, foetidi, salii symptomatibus comitati, id est, siti, calore, linguæ amaritudine, capitis dolore, frigore, horrore, & similibus. Hi morbi à Græcis igneum nomen, à Germanis frigidum acceperunt. Quod Elementum, Latinis Febrim nominauerit ignoro. Tales appellationes uulgares sunt externæ & mortuæ. Comitantur enim signaturas externas, communes & momentaneas. In Philosophorum uerò Scholis ab Internis proprietatibus, à πῶς ἀναδιδύμωσι, à Radicibus ipsis, nomina deriuare oportet: qua lege Nitrosulphurei dicentur. Habent enim radices & semina, in quibus sulphuri impuro, foetido, & resoluto, permiscentur mucilagines ac spiritus salii nitrosi. Etenim si huius radice in uentriculi Anatomia exaltate, fructus inquirere uelimus, omnia symptomata quæ febribus uentriculi superueniunt, manifesta facilitate inueniemus. Digestis temporibus aduentantibus, dum germinare incipit Mineram nitrosam

nitrosam

nitrosi sulphuris, & flores superficiales primū emittē-
 tere, frigiditatem inducit: horrores, rigores generat.
 Multæ enim sunt species nitroforum sulphurū, pro-
 prietatum robore, sinceritate & exaltatione differen-
 tes. Surda est altera Philosophia, quæ ex acrimonia
 Bilis carnes pungente, in initijs Paroxysmorum fe-
 briliū, horrores & rigores accidere profitetur: con-
 fluxum & conspirationem humanæ Anatomiae ne-
 gligit: Elementa ignorat. Non enim corporea con-
 tinuitate, ob dimensionum penetrationes difficili, ubi-
 que opus est, ad effectus producendos. Sufficit
 spiritualis præsentia. Satis est Elementa communia
 vitalis Balsami instrumenta & domicilia, uaporibus
 & nitrosis spiritibus per omnia penetrantibus, acuta
 ac ualida subtilitate, inquinata esse. Ita enim frigidita-
 tes, horrores, rigores, pandiculationes, oscitationes,
 somnolentia, pulsū alterationes & similes motiones
 quotquot fuerint & subito & potenter causari pos-
 sunt. Neque mirum est, ex eadem Tinctura, in uitali-
 bus Elementis recepta, eodem tempore tam diuersa
 accidentia suscitari. Paruum differentia officij, ac-
 trium Principiorum proprietatibus distinctæ, in cau-
 sa sunt. Ita cordis Anatomia occupata, pulsus mutantur:
 spirituum motui desinatorum & musculorum
 prouincia labefactata, inuita motū ministeria pera-
 guntur. In cerebri Rempub: hospites admissi, sen-
 sibus

Gg

sibus ligatis, peregrinum inducunt somnū, laboriosa uigilia permixtum. His superficiebus acetosis, frigidis, Mercurialibus exhaustis, uapores ac spiritus sequuntur pinguiore, inflammabiles, sulphuris naturam magis referentes: sulphuris dico salium cōmixtione transplantati: qui & ipsi uitalium Elementorum Anatomias inquinantes, calorem, sitim, capitis dolores, deliria, pulsum celeritates, frequentias, inquietudines, anxietates & multas calamitates introducunt: donec exhaustis radicibus, consumtis resolutisq; spirituum inimicis Tincturis, & uomitione, alui excretionem, sudore uel insensili transpiratione euacuatis, desideratam quietem Naturæ concedant, recidinarum indubitato metu suspectam. De his sequenti Capite copiosius agemus, & memoriam beneficii repetemus, quod hoc loco demonstrauerint, radicum proprietates ac mechanicas progressiones, fructuum & symptomatum progeniem, debite declarare. Nunc impuritatū plures differentias adiungemus. Aliæ impuritates ex seminibus constant, quorum prædestinationes ad coagulationem uergūt: aliæ uero ex seminibus, quorū fructus in fluidam resolutionē desinunt. Ex prioribus oriuntur erosiones stomachi, etiam gulam infestantes, cōpressiones & angustiae, colicæ species, & multi alij morbi, de quibus in libello De Generatione morborū diximus: ex posterioribus

diar.

diarrhœæ, liēterig, & dissoluti morbi his finitimi. Harum impuritatum species in Mineralibus & Vegetabilibus contineri antea demonstrauimus, ubi Corruptionis modos per $\Sigma\psi\psi$ & $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta$ adduximus. Sic em̄ in fructibus prope omnibus horarijs, in uino turbido & crudo, in cereuisia simili, impuritates hæ mercuriales, ad resolutionē inclinantes præcipuè dominantur: licet & alia adiuncta sit, mucilaginosâ illa, coagulationi obnoxia. Et quâuis neq̄ ad coagulationē, neq̄ ad resolutionem tendentes impuritates, in forma resoluta uel coagulata conspiciantur in alimentis, propter mixtionem, præparationem & præsentiam multarum rerum: Scientias tamen ac prædestinationes suas inuolatas conseruant, modò in Tincturis fundentur solidis & permanētibus: alioquin impressionē nō proferent Transplantationis authorē. Vbi uerò Tincturas stabiles obtinuerint, si uentriculū inuenerint consentaneum, id est, in quo spiritus mechanici cōfluunt cum spiritibus impuritatū, frequensq̄ sit usus talium alimentorū, paulatim coaceruabūtur uaporosæ quædam substantiæ, facultatibus & Tincturis præditæ, idq̄ in uitali spirituum Anatomia, ex quibus assidue tingentur spiritus, donec imprægnati, fructus producere possint seminibus domesticos, fient que recidiuæ generationes, si radices relinquātur. Fructibus em̄ exhaustis & generatione absoluta, sæpe beneficio

G g 2 innati

136
 IDEA MEDICINAE
 innati Balsami ad pristinam integritatem reuersi spiritus, calamitosa fornicationum præmia in posterum exhorruerunt. Interdum uerò radicū prædestinationes, unica fructuum profusione exhauriri nõ possunt, in quibus, digestis temporibus, recidiuas expectare oportet. Quòd si coniugium stabile inuenerint impuritatū Tincturæ, cum spiritibus mechanicis uentriculi, mixtione in fecundam Transplantationem desinente, relicta gubernatione innati Balsami, & proprijs officijs neglectis, morbidos Transplantationis fructus assidue proferent: nec ulla Naturæ uel innati Balsami industria tales affectus extirpari possunt, nisi Artis ministerio, externus Balsamus interno opem ferat. Validiores enim sunt spiritus Transplantationū authores, quàm innati. Ita ex morbis transcurrentibus fiunt permanētes: ex affectu Rei, fit affectus Naturæ: ex affectu in Diathesi, affectus in Habitu. Morbi enim omnes, qui ex mucilagibus tartareis & impuritatibus corporeis (cuiuscunq; naturæ fuerint) imperfectè separatis contingunt, paulatim generatur. Clarioris doctrinæ gratia Colicæ generationē describemus. Hæc, ex mucilagine tartarea, stypticis & acetosis spiritibus permixta, hoc pacto producit. Primum, spiritus mechanici uentriculi & intestinorum, proprietates habent trium Principiorum, confluentes cum spiritibus prædictæ mucilaginis. Itaq; cœteris

ris

ris causis concurrentibus, ex quibus lithurgia facultatum humani corporis impediri solet, ut assumendorum, faciendorum, extrinsecus incidentium præpostero usu: separationes & expulsiones tartarearum fæcum in uentriculo & intestinis detrimentum sentient, consumtisq; fæcibus illis sulphureis, momentaneis, stercoreibus humanis, uel seorsim euacuatis, mucilaginosam impuritas opportunitatem nacta, radices collocabit, continuitatem & retentionem molientibus spiritibus, tam Rei quam Naturæ, id est, eorum qui in Anatomia intestinorum naturali uigēt, & qui in excremento mucilaginoso sedem habent. Radicibus hisce primum positis, continua nutritione (etiamsi errores non tam manifesti in Diæta postmodum contingāt) incrementa sument, donec digestis temporibus absolutis, efferuescentias uel paroxysmos, generationum comites ostendant. Oriuntur autem nonnulla semina subito, & paroxysmos, efferuescentias uel ebullitiones præcipites proferunt, quantum longa habeant silentia ac digestionum tempora. In his proprietates trium Principiorum Martiales, impetuosæ, celeres, uniuersim per omnia penetrantes, potentes delitescunt: quales in spirituum fortium præparationibus indices sensibus representantur. Quædam uero sensum oriuntur, & symptomata præmittunt futurorum morborum signa, de quibus in multis Aphorismis loquitur Hippocrates.

Gg 3 pocrates.

IDEA MEDICINAE

pocrates: Lassitudines spontaneæ morbos prænum-
 tiant: Non febricitanti cibi fastidium, oris amaritudo,
 inquietudo, purgatione opus esse significant: Si relin-
 quitur sitis, oris amaritudo, uigilia, caros, &c. Conti-
 nent huiusmodi semina proprietates languidiores,
 nec tanta celeritate & potestate præditas: siue quia in
 superficiebus primis impuratum habitent, nec tanta
 circulatione & digestionem ad superiorum graduum
 fastigia reducta sint: siue quia spirituum prædestina-
 tiones debiliores sortita sunt: neque enim omnia astra
 potestate Martis insignita sunt, neque mineralia om-
 nia, Arsenici ferociam imitantur, & maluas urticis &
 nappellis sæpe uicinas uidimus. Itaque digestionum
 & silentij temporibus, quamuis semina huiusmodi in
 corpore humano fermententur, foueantur & assidua
 Generationis consilia ineant, nullis tamen manife-
 stis inditijsprehenduntur: quia Tincturæ illæ per-
 nitiosæ & symptomatum patres, nondum liberæ sunt
 & sinceræ, sed aliarum mixtione temperatæ, ferociam
 remittunt: deinde, quia etiamnum non satis exalta-
 tæ sunt, neque ad subtilitatem, potestatis authorem,
 reductæ. In Colica uero, proprietates trium Princi-
 piorum potentes sunt, acutæ, subito penetrantes & ua-
 porosa aciditate continuas partes inficiente: resolutio-
 nes autem spirituosas, iisdem facultatibus præditas, pri-
 mis temporibus non emittunt, ex quibus Contractura
 tandem

tandē proficiscitur. Nec omnia quæ Tincturarū pote-
 state pollent, uitalia Elemēta humanę Anatomię, spiri-
 tibus & uaporibus eiusdē naturę inquinare possunt:
 alioquin Colicę omnes, cōtracturas, spasmos, cordis
 palpitationes, syncopas, catalepses, cōfestim adduce-
 rēt. Quapropter uniuersum corpus non inficiunt hu-
 iusmodi morbi, spiritibus eiusdē proprietatis cū radi-
 cibus, id est, stypticis, acutis, cōtrahentibus, dolorosa
 penetratione affligētibus: sed uicinas solum partes, et
 alias, in quibus confluentiā inueniūt. Centrū enim ha-
 bent, radices & mineras, ex quibus circūferentias, id
 est, spirituosos uapores tanquā circulos, ad certam di-
 stantiā proferunt, secundū potestatē radicum. Ferun-
 tur autē spiritus illi acuti & pontagiosi, potius per in-
 testinorū orbes, quia continuitatē corpoream & con-
 sentaneā ibidem animaduertunt. Quod si regiones re-
 num & uesicę, mucilagibus tartareis obductę sint,
 impresse spirituum ex minera Colicę prodeun-
 tium, ad paroxysmū incitabuntur. Ex hisdem enim im-
 puritatibus, quamuis separationū & exaltationū gra-
 dibus differētibus, Colicę & Nephritides pficiscun-
 tur. Hinc tantus consensus Colicorū & Nephriticorū
 dolorū. Ad uentriculi quoq; Anatomia sępe perueni-
 unt impressiones Colicorū pontagiosę, nauisam, uo-
 mitū, & alia uētriculi symptomata excitātes. Et quāuis
 Elementa corporis uitalia tam potentibus spiritibus,

in

in leuioribus, affectibus colicis & incipientibus, non inquinentur: peregrinis nihilominus uaporibus ac febriculosis, assidue agitantur. Interdum quoque in fauoribus Colicis, ubi Tincturarum potestas maior est, infectis spiritibus uitalibus, cordis & arteriarum motiones debilitantur, ac palpitationum frequentia, horrendas Syncopes in horas timere iubet. Imbuuntur enim spiritus motionum auctores, pontagiosis & stypticis Tincturis, motui resistentibus. Durabunt uero huiusmodi Colicæ symptomata, donec exhausti sint fructus, quos hac reuolutione ad generationem destinantur radices, recidiuisq; generationibus, pregnitis temporibus debitum Naturæ absoluent. Species Colicæ ex differentijs stypticorum spirituum, uirgatorum, acetosorum & similium desumuntur. Quemadmodum enim inter se differunt hi spiritus, potestate, sapore, penetratione, mobilitate, & similibus signaturis: ita Colicorum symptomata differre necesse est. Gradus autem Colicæ, tum ex spirituum potestate, tum uero ex ulteriore circulatione & exaltatione peti debent. Sunt enim nonnulla corpora, in quibus spirituum perniciës non deprehenditur, quæ si se imparentur & ad exaltationes uel extremitates, (ut loquitur Hippocrates) ducantur, uenenatas Tincturas, magno symptomatum comitatu illico proferunt. Quis mellis dulcedinē nescit nihilominus in tanta dulcedine

cedine latent spiritus illi acutissimi, qui ubi exaltantur & ad extremitates ducuntur, uenenatam perniciem repræsentant. Mixtione uero, tam gradus quam species morborum ubiq; transplantantur. Similes propemodum mucilagines, in quibus tamen spirituum Tincturæ tam potentes non delitescunt, ubi in Anatomia uentriculi, matrices, continuitates, loca, &c. inuenerint, radicibus & mineris paulatim introductis, adolefcunt ac symptomata tandem proferunt copiosis nominibus insignita, sed planè rusticis & phantasticis. Rustica sunt, Imbecillitas, Bradypepsia, uitiatæ concoctio, Cruditas: Intemperiem genuit Phantasia. Quod igitur nomen à radicum proprietate deriuatum, horum symptomatum morbis imponi debet? Sunt morbi mucilaginum tartarearum, ex spiritibus aluminosis, uitriolatis, cachymialibus siue bolalibus, bituminosis, arenosis, membranosis, &c. Talia enim sunt semina, quæ etsi in Generationum initijs, ubi in uentriculo radices agunt, spiritali forma resoluta, uaporosa alijsq; permixta recipiuntur: nihilominus Scientias & prædestinationes possident ad tales coagulationes & signaturas tendentes. Ex horum spirituum ac similium proprietatibus, causæ omnium symptomatum explicari debent, quæcunque prædictis uentriculi morbis superueniunt. Inquinatis enim spiritibus mechanicis uentriculi,

Hh &

& stypticis Tincturis, ad motiones naturales omnes, que alterationes, separationes, resolutiones, digestiones, &c. inepti redduntur. Proinde tarda concoctionum ministeria absoluunt. Quòd si potentiores fuerint spirituum Tincturæ, Cruditatem perfectam pariunt: si peregrinis; qualitibus insignitæ, in nidorofam & dissentaneam naturam alimenta cõmutabunt: ructus etiam assiduè producent, salium ac saporum testes: inflationes quoque, grauitates, pigritias & post cibum somnolentias, digestionem excitatis uaporibus tartareis, sulphureis, narcoticis, &c. inedia intollerantiam, quia alimento exhausto, sincerarum Tincturarum ferocia uenterculum fatigat, quæ sumto alimento, mixtione temperatur mitigatur que. Quòd si uomituias proprietates obtinuerint, naufeas, uomitus, & infinita huiusmodi tormenta suscitabunt. Interdum obtusa spirituum facultate, nec sapore, nec penetratione insigni, prædita sunt horum morborum semina: itaque compressionis & grauitatis sensum producant. Tales spirituum proprietates in mucilaginis Cachymialibus siue Bolariibus frequenter deprehenduntur. Vbi uerò mucilagines, Tincturas spirituum fortiores obtinuerint, ut calcis, uitrioli, tartari, uel aronis, urticæ, persicariæ, oresses, ardores, lancinationes & immanissimos dolores, colicis finitimos proferunt. Hac lege

lege ex fructibus mucilaginosarum radicum uel impuritatibus, in Anatomia uentriculi fundatarum, symptomatum omnium causæ explicari debent, quæcunque talibus impuritatibus consentanea & domestica sunt. Id quæ facilius expedit, quicumque plurimorum spirituum proprietates in mundana Anatomia antea conspexerit. Qui Galenica Principia sequuntur, in his affectibus Intemperiem accusant, uel simplicem, uel cum affluxu materiæ. Quia in explicatione naturalium facultatum, neglectis seminibus, mechanicis spiritibus & trium Principiorum proprietatibus, phantasticis Elementis & nudis qualitatibus, actionum causas ascripserunt. Quod si simplicitate sanitatis decepti, spirituum, seminum, radicum & Principiorum naturam ab Elementis & matricibus discernere non potuissent, atque hac occasione, uenia & excusatione digni essent: in morbis certè, ubi omnia ad extremitates ducuntur, & sincera saporum, salium ac proprietatum discrimina tam manifestè representantur, inexcusabiles planè sunt. Ipsi quoque proximas causas actionum, ubique inquirere iubent, & descensum à Generibus ad Indiuidua sine Specierum uel Differentiarum obliuione, gloriosa ostentatione prædicant. Quæ igitur pigritia in Intemperiebus cum materia uel sine materia, biliosa, phlegmatica,

Hh 2 gmatica,

gmatica, melancholica, sanguinea substituerunt? ibi
 primum cursu opus fuit. Illa enim Transcenden-
 tia sunt, quamvis imaginaria, in reali morborum co-
 ordinatione. Ad Altra descendere oportuit, ad se-
 mina coelestia, terrestria, aquatica, aërea: ad seminum
 proprietates & spirituum mechanicas lithurgias in
 Generationum & Transplantationum progressu.
 Hic uero defecerunt Canones & mensuræ; quas se-
 cum ex superbis Geometricorum Collegijs, ad Me-
 dicas contemplationes adduxerant. Dimensionis-
 bus enim, ac mortuis corporum signaturis solum
 conueniunt; spiritualibus autem & uitalibus poten-
 tijs, actionum Principijs, nulla industria adaptari
 possunt. Sed saepe diximus, eos, Elementa, Mixtio-
 nes & Temperameta non intelligere. Elementa enim
 matricum, & locorum rationem obtinent, & semini-
 bus ac spiritibus trium Principiorum, alimenta sub-
 ministrant. In spiritibus Dona & officia seminum
 uigent; horum beneficio actiones omnes admini-
 strantur; Mixtiones absoluntur, Temperamenta
 & Indiuiduæ naturæ proprietates constituuntur: ex
 his proficiscuntur sapes, colores, & famosæ illæ
 qualitates, caliditates, frigiditates, humiditates, sic-
 citates, non ex Elementis. Continent enim in suis
 Scientijs, thesauris & prædestinationibus, Princi-
 pia uitalia colorum, saporum, caloris, frigoris, &c.
 duritiei,

dūritiei, mollitiei, tenuitatis, crassitiei, asperitatis, leui-
 tatis, uiscositatis, fluxibilitatis, & omnium similitum si-
 gnaturarum, quas ordinatè producūt in Generatio-
 num & Transplantationum fluxu, idēq; in spiritalia-
 bus primū superficiibus, ad corporeas tamen coa-
 gulationes tendentium, diuersimodè tamē. Durities
 em, mollities, asperitates, leuitates, uiscositates, ex spi-
 rituali signatura, qua principio præditæ erant, planè
 corporeas admittunt. Colores & sapes ad tam
 crassas coagulationes extremasq; corporum superfi-
 cies non descendunt. Caliditates autem & frigidita-
 tes, in spiritalibus solum corporibus, prædestinatio-
 num terminos acceperunt: humiditates, siccitates,
 mediò modo se habent. In feminibus igitur & cor-
 porum Principijs delitescunt caliditates, frigiditates,
 humiditates, siccitates, quemadmodū colores, sapes
 res, odores, & reliquæ signaturæ, ab hsdē quoq; fon-
 tibus proficiscuntur, à quibus actionum causæ pro-
 cedunt. Transplantatis feminibus nouisq; introdu-
 ctis, transplantantur quoq; signaturæ, colores, sapes
 res, caliditates, frigiditates, &c. Ita discoloratæ, pere-
 grinis saporibus inquinatæ, intemperatæ, segnes, stu-
 pidæ, immobiles redduntur partes, uel dissentaneis
 motibus & actionibus contaminantur. Suntq; hæc
 omnia symptomata & fructus seminum Transplan-
 tationem causantium. Quo igitur priuilegio Intem-
 peries

H h 3 peries

peries morbos nominabimus, discolorationes uero, saporum commutationes, & aliarum signaturarum præuaricationes in symptomatum familiam reijciamus? Dicent, ex occurſu frigidorum alimentisq; frigidis, generari Intemperiem, ex Intemperie autem actiones debilitari. Dicam ego, ex occurſu & uſu acidorum generari aciditatem, ex aciditate actiones lædi: & hoc adiungo: niſi in frigidorum occurſu uel uſu, adfuerit Chærionium uel *ἀύραμυς* quædam ſeminali Tinctura prædita, morbum nullo modo relinqui in corpore: in acidis, acerbis, amaris, acribus, falſis perpetuò aſſe. Et adhuc arma deponere non uultis? Errorum occaſionem duplicem reperio. Primam, quia non intellexerunt naturam eorum fructuum uel impreſſionum, quas in Capitulo de corporum Principijs dixi magis repræſentare proprietates Elementorum quàm ſeminum. Alteram, quia Generationum & Tranſplantationum doctrinam ſine radicum ac ſeminum beneficio, nudis qualitatibus abſoluerunt. Ita enim neglectis Principiorum proprietatibus, actionum proximis cauſis, qualitatibus & complexionibus omnia aſcripſerunt, ac Intemperies adduxerunt cum materia & ſine materia: conſultius utique feciſſent, ſi mutata rerum uice, materias propoſuiſſent cum Intemperie & ſine Intemperie: materias dico uel radices, ſeminales Tincturas, quæ
inter

interdum in spiritualibus solūmodo corporibus magnitudine prope destitutis latent, sine corporeis impuritatū fructibus. Interdum uerò copiosas impuritates corporum producant, siue cōtinenter, siue per circuitus. Sæpe enim diximus, in Naturæ officina ex spiritibus corpora produci, ex inuisibilib. inuisibilia. Neq̃ miror eos in spiritualibus morbis, in quibus impuritates nō adsunt, & in hīs, qui spirituum Tincturas obtinent nō ita potentes uel sinceras, deceptos fuisse. Sed in Bulimia, lupina ac canina fame, Intemperie accusasse, hoc uerò admirationē omnē superat. Quæ em̃ frigiditas, tantā ciborū copiam absumere potest? De caliditatis insaturabili fame & uiolēta cōsumptione sæpe apud eosdem legimus. Frigidū ad omnes actiones ineptū fuit abolitarū & debilitatarū non deprauatarū facultatū causa. Aciditati famelicæ & spiritibus insaturabilibus tales affectus ascribere oportet. Conquerentur plurimi, nos morborū multiplicare numerū, & obscuritatem rebus manifestis inducere. Intemperiem certē reijcimus. Instrumentorum uitia, & Continuitatis solutionem, inter morbos qui ex seminibus nascuntur & radices seminales in Natura habent, non referimus. Plura quoq̃ morborū semina ponimus: neque quatuor qualitibus ac humoribus, eorumq̃ coniugijs & diuortijs contenti sumus: sed alias impuritatū species enumeramus, spirituum proprietatibus

comis

comitatas. Nihilominus Individuas morborū species, prolixa nominum & symptomatū uarietate definitas, à multitudinis fastidio ac infinitatis metu liberamus. Etenim ardores uel oresses uentriculi, colicos dolores intestinorum, dysurias, strangurias, nephritides, cephalalgias, cepheas, hemicraneas, arthritides, podagras, ischiaticos dolores, genugras, chiragras, dentium dolores, & multos huiusmodi morbos, ex dolorosa symptomatum uehementia denominatos, ad unam eandemq̄ familiam reducentes, profiteamur ex iisdem feminibus & trium Principiorum proprietatibus generari, uentriculorum solum siue agrorum diuersitate distingui. Sic dyarrhoeā, gonorrhoeā, catarrhos, sic febres uentriculi, hepatis, renum, sanguinis, synouiae, cerebri, &c. sic epilepsias uentriculi, uteri, synouiae, sanguinis, uiscerū, &c. sic hydropes uentriculi, uteri, testiu, capitis, ab Hippocrate etiā animaduertas, pulmonis quoq̄ & cordis, ex quibus asthmatis & palpitationis mirabiles species, sic dysenteriam intestinorum, uentriculi, gulæ, renum, uesicæ, uteri, pulmonum, & similes morbos diuersis plurimisq̄ nominibus insignitos, à multitudine ad unitatem reuocamus: Radicum & proprietatum similitudinem declaramus: Curationum cōmunes leges & Indicationes adiungimus, analogiam locorum ac exaltationem seminum proprietatumq̄ tam in symptomatum consideratione

deratione, quàm in remediorum administratione ubiq̃ conseruantes. Hippocratē quoq̃, si hoc aliquid ad laudem facit, testem adducimus. Ita enim scribit in libro De flatibus: *Τῶν νοσῶν ἀπασῶν ὁ μὲν τρόπος ὁ αὐτός, ὁ δὲ τὰ πρὸ διαφέρει. Διότι μὲν οὐκ τὰ νοσήματα ἕδην ἀλλήλοισιν εἰσίνεσι, διὰ τὴν ἀλλοιότητα καὶ ἄνομοιότητα τῶν τόπων. Ἔστι δὲ μὲν τῶν νοσῶν ἀπασῶν καὶ ἰδίη ἡ αἰτία ἡ αὐτή.*

Morborum omnium modus idem est, scilicet, qui ex iisdem seminibus & radicibus proficiscuntur. Nequaquam enim specificas morborum differentias neglexit Hippocrates: quamuis ad unam cōmunemq̃ ideam, omnes qui ex semine nascuntur, reduxerit: locorum uerò & Anatomiarum diuersitas officijs, proprietatibus ac subtilitatibus Mechanicorum spirituum disfidens, discrimen facit. De his satis. Recensuimus hactenus impuritatū differentias permixtas, resolutioni & coagulationi destinatas. Preter has aliæ sunt, in quibus specificæ uirtutes principatum obtinent, siue coagulatos siue resolutos fructus producant. Ex his generantur uermes, uomitionis & diarrhoeæ quædam species, ex laxatiuis & uomitiuis specificis dependentes, infantiæ, epilepsiæ, &c. Tales morbi generantur ex specificis Tincturis impuritatū, quæ feminum proprietates uniuersales ad certæ cuiusdam speciei procreationem inclinant: eodemq̃ pacto matrices, loca & continuitates inueniunt in Anatomia uentriculi ac intestinorum, prout antea explicaui-

li. mus.

mus. Est & alia impuritas frequens in primis, quæ nec bolum, nec uiscum, nec arenam, nec lapidem constituit, nec planè dissolutos uel coagulatos morbos: sed medium naturæ genus occupat, apostematum, oppilationum, pleuritidis, prunellæ & pestis radix. Ex hac puris generatio proficiscitur, & spirituum arsenicalium, antimonialium, sulphureorum similium que proprietates continet. Quia uerò cum proprietatibus trium Principiorum, quæ in Anatomia hepatis uigent, confluentiam habet maiorem, generationem Inflammationum in hepate describemus. Ita enim Transplantationum & Generationum mechanici progressus in officina hepatis illustrabuntur. Seminales radices horum morborum ad matrices perueniunt, non solum in forma resoluta & liquida, sed in forma uaporosa & spirituali: confluentiam nactæ in hepatis Anatomia, Tincturas suas introducunt & radices agunt, id' que citius ac ualidius, si Astra habuerint potentibus Tincturis prædita. Quod si Tincturæ debilioris fuerint, frequentia & assiduitate opus perficiunt, Transplantationemq; absoluunt. Lactis radicibus continua nutritione & fermentatione digesta maturitatū ac separationum tempora expectant: quibus instantibus, spirituum erumpit ebullitio. Tunc uerò explicantur signaturæ in spiritibus antea delitescentes, colores, sapor,

pores,

pores, odores, caliditates & corporum consentaneorum constitutiones. Neque mirari debemus ex spiritu feruore, tam subito, tantam corporum coagulationem, tam solidam, sepe numero produci posse. In spiritibus enim spiritualibusque corporibus, potestates omnium naturalium actionum uigent: spiritus efuriunt, attrahunt, concoquunt, coagulant, quod potentiores fuerint, eo uelocius huiusmodi ministeria absoluunt, & a debilio-ribus partibus, tam uicinis quam remotis, ab uniuerso uitalium Elementorum ambitu, fomenta rapiunt, donec ad maturitatem peruenerint. Ex nutrimentis assidue attractis corpora constituunt Principiorum Scientiis consentanea, purulenta, mucosa, sanguinea, cruenta, coagulata, resoluta, graueolentia, rubicunda, nigra, flaua, uaria, amara, acra, erodentia, aspera, & similibus signaturis insignita. Spiritibus deinde reuolutione absoluta euanescentibus, corpora haec sola relinquuntur, uinculis & continuitate destituta, idcoque uitalis Balsami imperio subiecta. Hic (nisi antea symptomatum insolentia uehementer debilitatus, deserta statione mortem expectet) relictam impuritatem seminam, occulta discussione consumet, aut per uias convenientes paulatim expellet, mitigatis antea qualitatibus peregrinis benigniorum admixtione. Emergentibus hisce seminibus primo uapores produciunt febrium signaturis uestitos. Ita enim

in superficiebus sulphureorum spirituum, salium Tincturæ latent, quæ ubi vitalibus Elementis humana Anatomia permiscetur, frigiditates, horrores & rigores gignunt. Sequuntur resolutiones & uapores sulphurei, inflammabiles, similes, Elementa humana iisdem signaturis inquinantes. Hinc pulsuum alterationes, sitis, cibi fastidium, uomitus, nausea, inquietudo, uigilia, deliria, tusses, spirandi difficultates & multa huiusmodi incommoda sequuntur. Neque semper in inflammatione uel pleuritide hepatitis, sicca tusses animaduertuntur. Sæpe coagulationis uaporosis spirituum Tincturis in Anatomia pulmonum, cruentas, faniosas & purulentas uidimus. Eadem potestate uomitum æruginosum & amarum absolui profitemur. Vapores enim ac spiritualia corpora in quibusdam locis corporeas coagulationes interdum admittunt. Hæc est uera Generatio Inflammationum, cuius species ex proprietatibus spirituum sulphureorum peti debent. Arsenicales enim, Bubones constituunt & inflammationes pestilentiales, siue in cerebro, siue in pectore, siue in hepate, siue in liene, siue in sanguine, siue in glandulosis sedibus pone aures, sub alis, in inguinibus. Auripigmentales, pleuritides constituunt, in cerebro, pulmonibus, corde, pectore, hepate, liene, uentriculo, sanguine, carnibus, &c. Sulphurei, prunellas.

nellas cerebri, pectoris, uentriculi, hepatis, gulę & omnium partium. Permixtis spiritibus, transplantantur inflammationum uel apostematum species, fiunt que pleuritides spuria: non quia in musculis & carnibus, hepate, liene, pulmonibus, tunica costas succingente, uel alijs locis, radices collocent: sed quia spiritus pleuritidum authores peregrinis cōiugijs obligantur. Ita Hippocrates libro De morbis & passionibus, uarias pleuritidis, peripneumoniae, icteri et similitum morborum, species adduxit, in quibus symptomatum uarietatem nulla locorum uel humorum clientela explicare potest. Galenus longè diuersam inflammationum natiuitatem descripsit: corporum copia & tumorum magnitudine deceptus, Principia quoque corporea adiunxit. Etenim qui Generationum, Mixtionum & Transplantationum leges ignorant, ac spirituum potestates & uicissitudines nō animaduertūt, **CORPORA EX CORPORIBVS SOLVM GIGNI** magno errore affirmant. Itaque posteaquam nullam aliam materiā in tota corporis Anatomia ad inflammationum generationem, sanguine aptiorem inuenire potuit, huic causam ascripsit, & modum generationis Atomistica subtilitate adiunxit, uenas & arterias maiores ubi immoderata sanguinis copia distenduntur grauatas, in minores onus deponere, has deinceps in minimas, ex harum osculis in carnum, muscu-

li. 3. lorum,

lorum, membranarum & fibrarum substantias, poros, uacua spacia incumbere: hinc distentiones, tumores, dolores & calores accidere, prohibitaq; transpiratione, putrescente sanguine; Inflammatione & febrim succedere. In sanguine certè quemadmodum in hepate, liene, carnibus, cerebro & alijs partibus, radices & semina Inflammationū latere possunt, digestisq; temporibus peractis, ubi generationem moluntur, in peregrinis Anatomijs fructus proferre solent, in carnibus, uisceribus, synouia, prope, procul à centris, ratione confluentis & continuitatis. Itaq; nappellofa, tithymallofa, sulphurea, arsenicalia, auripigmētaliamina, à sanguine tanquam Elemento resoluta & separata, in aliorum Elementorum Anatomijs foetus absoluunt, eosq; duplices, Coagulatos & Resolutos. In Coagulatorū familia sunt Apostemata omnesq; morbi, quorū semina ad corporeas coagulationes destinatos fructus obtinēt. Febrū radices Resolutos fructus proferunt, Coagulationi nō obnoxios. In stāte separatione paroxysmus ebullitionis, frigore, horrore et rigore cōspicius, in sanguine suscitatur: interdū caliditates, lassitudines, somnolētis, iuxta seminū proprietates: in plurimis certè radicibus, primæ resolutiones febriles sunt uel Nitrosulphureæ. Presente ebullitione subito germina, *βραχίονα* Hippocrati dicta, proferuntur, in locis scilicet matricibus, Anatomijs, partibus, cōfluentibus & ad

ad Generationē ac abfolutionē fructuū commoditates adferētibus. Hanc confluentiam ex partiū imbecillitate, uicinitate, fitu proniore, uiarū amplitudine æstimare cōfueuerunt Galenici: quorum ſententia examinanda eſt. Imbecillitas, aut nomē eſt; aut opus, ut Hippocratica Methodo procedam. Neq̄ ſufficit quōd ruſticos adducunt de Imbecillitate conquerentes. Noſtram Philoſophiā iam dudum à ruſticorū cenſuris & ſocietate ſeiunxiimus: cōeunt enim ſenſus eorum ad contemplationem earum cauſarum, à quibus actiones humane læduntur uel debilitantur, tanquam oculi uel pertilionum ad meridianam lucem. Ineptum igitur eſt illorum opem implorare in morborū demonstratione & cauſarum declaratione, à quibus actiones debilitantur. Si Intemperiem adiungūt, ſimiliter procedemus, iuſtiſſima appellatione Principiū aliquod poſtulantes Reale, quod uiribus & poteſtate pollet, quod effectus producere poſſit, quod Scientiam habeat, prædeſtinationes & officia, eſſentiam quoq̄ uitam & proprietates, quarum beneficio conſpirare ac confluere poſſit; actionumq̄ et paſſionū mutua uiciſſitudine, Generationū fluxus opportuna nutritione, mixtione augmentationeſq̄ moderari. Caliditatis, frigiditatis, humiditatis, ſiccitatis intenſiones & remiſſiones inuariunt adducent. Sunt enim umbræ rerum, quemadmodum colores, nec Radices habent, nec poteſtas

potestates : sed à Radicibus , ut & reliquæ signaturæ
 omnes profluunt. Seminum proinde naturas & trium
 Principiorum domesticas proprietates adducere ne-
 cesse est, si confluentiarum & conspirationum causas
 ueras interpretari uelimus. Ita enim apparebit, qua oc-
 casione, hæc germina huiusmodi agros petant. Nouit
 equus præsepe suum . Sic in corpore humano semina
 omnia unius eiusdemq; Reipub. ciues, domesticas tri-
 bus & familias, siue uicinas siue remotas, siue regias et
 patentes uias, siue angustas obstrusasq; obtineant, &
 subito et facile inueniunt, foetusq; suos consanguineis
 ac domesticis potius educandos & ad maturitatē per-
 ducendos concedunt, quàm peregrinis. Nec est quic-
 quam Naturæ sursum uel deorsum, circularis cum sit.
 Nos, à circulo deficientes angulos obtinuimus, cor-
 porumq; ponderibus alligati, motuum terminos faci-
 liores & difficiliore animaduertentes, magna temer-
 ritate, inuisibili & incorporeæ naturæ, similes passio-
 nes ascribimus. Rectius Hippocrates Naturæ diuini-
 tatem contemplatus, pronuntiauit nullas uias esse dif-
 ficiles. Omnia spiritualibus Tincturis, Naturæ proxi-
 mis instrumentis patere. Itaq; turgētibus morborum
 seminibus in sanguine, si germina, fomenta, *βλαστήματα*
 uel loca trium Principiorum consentaneis proprietat-
 ibus insignita, in hepate inuenerint, subitaneo impe-
 tu florem præsentis generationis, radicis progeniem,
 hepati

hepatis transmittent, in cuius officina ætatum discrimina & prædestinationum terminos, signaturarum uariabilis forte comitatos, absoluet. Cōtinet enim hic flos Scientiam radicis suæ, & qualitates ac corpora producit inimica, dolorosa & perniciofa humanæ naturæ. Hinc calores, amaritudines, acrimoniæ, fœtores, inflationes, rubores, uitales pulsus uicium spirituum & etiamnum ebullientium indices; ex quibus calamitatibus exelis & apertis uenis, si uicina & conspicua fuerint, fieri potest ut sanguis profluat ac peregrinas cauitates occupet, sincerusq; uel tussis, uel per urinas, uel per aluum, uomitum, uterum, &c. reddatur. Quod ubi fit, ob morbi uehementiam & magnitudinē mortem breui expectare oportet. Instabit. Galenistæ ægre ferentes tantam Scientiam & seminum præsentiam in generatione inflammationum requirunt causas euidētium & antecedētium, à quibus Inflammationes suscitantur, auctoritate freti, obstinate contendunt, nō ex seminibus spiritibus. Vincuntur, Scientia mechanica & uitali potestate præditi, sed ex sanguine solo putrescente, Inflammationes omnes produci. Etenim causis præcedentibus quæ copiam sanguinis generare solent, si exercitia immoderata, casus, cōtusiones uel similes mutationes accesserint, ex quibus frangi, aperiri uel diluari solent uenæ, Inflammationes utique contingere. Dico illis ex tali sanguinis

Kk . profus

profusione. Inflammationes ueras non generari, nisi in sanguine, semina pleuritidum, prunellæ, pestis, antea delitescant, quæ occasionem opportunitatemq; nataq; ad ebullitiones et paroxysmôs intempesti, è excitentur. Sanguinem extra uenas in peregrinis Anatomijs quacunque de causa collectum, corrumpi, resolui & dissipari concedimus: symptomata uerò hæc affectionibus superuenientia, toto genere ab ijs discrepant, quæ pleuritici, pesti & prunellæ perpetuò assistent, quousque sanguis purus, sanus & syncerus fuerit, peregrinis seminibus non infectus. Quemadmodum uerò uulneribus, ulcerum symptomata sæpe superueniunt, quia in sanguine uenarum uulneratum, carnibus, synouia, ligamentis, &c. semina delitescant cancri, lupi, æstioni, quæ externarum causarum iniurijs & uolentijs, ante digesta tempora suscitantur & paroxysmos proferunt: eodem pacto in Inflammationum generatione, semina arsenicalia, antimonialia, sulphurea, & similia, in sanguine latitantia, maturitatiq; uicina, leui occasione euidentium causarum excitata, pleuritides, pestes & prunellas produxerunt, cantu, hilaritate, risu, saltu, cursu, percussione, uociferatione, immeritam ferentibus culpam. Ita maturis pomis, etiã oues ad arborem accedentes operapretium faciunt, motionum & decidentia aucthores fiunt, absurda uirium persuasione, in postertū deceptæ.

deceptæ. Vereor quoque, ne uinum, alimenta, aër, somnus, iniuste sæpe à Medicis accusentur, & ne eorum censuris, quod dicitur, columbæ uexentur. Hos morbos & similes, compositos esse dixerunt Galenici. Magna enim est fertilitas morborum apud illos, & societas facilis: ubiq; concurrunt, Intemperies, obstructions, tumores, cōtinui solutiones: si addidissent discolorationes, foetores, saporū confusiones, multitudinis maiore miraculo, plebis animos fascino assent. Nos uero in his, morbos appellamus Radices, Radicumq; effluuescentias & spirituum ebullitiones usq; ad ^{anguis} & cōsumptionem eorundem. Materiã uero relictam, siue paulatim à naturali Mœnia humani corporis cōsumatur, siue per uias conuenientes euacuetur, siue in puris generationem transeat, ulcusq; relinquat, lésiones & ^{Emphysemata} dicimus, curationes que proprias habere fatemur. De Generatione morborum in Anatomia hepatis hæc sufficiant. Nec enim uniuersa que de his cōmodè & utiliter dici possent, hoc loco adducere licet. Cōpendij leges utant. Quia uero uiginti ad ducti, morborū originē attigimus, qui in sanguine radices & semina habent, generatione febrū descripta, que ex sanguinis Anatomia, procedit, uia aperimus ad cōgnitionē & explicatiōnē fructum plenè. ^{Aug. in Microscopio. bil} Antea his ebrauimus Radices febrū in omnium partium Anatomie cōtineri posse, in uentriculo, ^{amb} kk 2 intestis

intestinis, mesenterij uenis, hepate, liene, renibus, &c. in sanguine, carnibus, synouia. Nam in his omnibus locis; Nitrosulphurea Tinctura, in Mumia plārari potest. Subtilitatem idcorum, Elementorum, Mumia & Mechanicorum perpetuo amulabitur semē. Quem admodum enim alimenta diuersarum partium, subtilitate, crassitie, potestate, penetratione, constantia & similibus. signaturis plurimum inter se differunt: ita quoque in orbis semina alimentis cohaerentia, impuritates scilicet, ab impuritatibus, crassitie, subtilitate, potestate, penetratione differre necesse est. Neque spiritus mechanici uentriculi, omnia morborum semina ab alimentis separare possunt. Relinquuntur certe impuritates, quae spirituali et uaporoſa specie una cum alimentis ad hepatis officinam, sanguinis, carnium, synouiae, &c. deferuntur, non solum impuritates, ad resolutionem tendentes: sed etiam tartareae mucilagines coagulationi destinatae: morbosque proferunt in hepate, renibus, uesica, sanguine, carnibus, cerebro, pulmonibus, corde, sinouia, plane corporeos, lapillosos, holares, rophaceos, bituminosos, &c. Neque difficile est horum morborum semina, cum resoluta sint, uaporoſa, spiritualia, alimētorum uaporibus permixta, undique penetrare. Longe facillius februm iudimenta, quam impuritates ad tam solidas coagulationes non desinunt, distribui possunt. Quo circa ex
 diu

diuturno usu alimentorum, in quibus Tincturæ febriles continentur, non in primis illis sulphureis & crudis impuritatibus, uentriculi separatione tollendis, sed in subtilioribus superficiebus, quæ Mechanicos uentriculi subterfugiunt, si hepatis officina superata, in sanguine opportunitates generationi cōsentaneas inuenerint, paulatim Tincturas febriles introducent, & Balsamo sanguinis, in certis quibusdam uenis, assidua impresse in inquinato transplantatoq̃, radices seminarias figent, digestis temporibus, fructuum perniciosa resolutione, in generationem prodituras. Ita ex corruptis leguminibus, carnibus, piscibus, oleribus, frumentis, uino impuritatibus febrilibus inquinato, febres generantur: modo assiduus sit eorū usus, uel impuritarum Tincturæ potentes, & agrorum confluentia. In his enim alimentis & similibus, continentur impuritates sulphuræ resolutæ, quæ ambigunt quodammodo inter mercuriales & tartareas, immensa specierum uarietate: societatemq̃ ac miram Nature uiciniam habēt, cum radicibus apostematum, pleuritidis scilicet, pestis & prunellæ, in quibus sulphurea resolutio, in purulētam uel saniosam coagulationem desinit: a fungosis, mercurialibus, tartareis, salinis, corrosiuorum Tinctura insignitis impuritatibus, manifestè differūt. Quamuis sæpe accidat, ut tempore dierumq̃ numero, mutetur febrilis materia in aliam natu-

Kk 3 ram,

ram, unde *ἐπιπύματα* & læsiones febrilium, uel secundariorum morbi, abscessus uidelicet uiscerum uel artuum, icteritia, hydropes, dependet. Idem euenire solet ob commixtionem trium Principiorum heterogeneam. Digestis temporibus peractis, Radices febrilium impuratum, in sanguine latentium, efferuescunt & paroxysmum subito proferunt, horrore, frigore, uel rigore sæpissime comitatum, ob causas ante dictas. Symptomata uero omnia longè uehementiora hinc conspiciuntur, quam in febribus uentriculi, intestinorum, mesenterij, & similium partium. Quia semina & Radices Elementi aquæ, Tincturas habent, terrenis potentiores. Calores igitur, sitis, capitis dolores, inquietudines, anxietates, uigilæ, deliria, pulsuum alterationes, grauiores erunt. Ita assidua fructuum resolutione paroxysmum continuabunt, ob similitudinem trium Principiorum naturam, donec fructuum maturitate absoluta, uaporosa resolutione in sudores dissipentur, uel (si coagulationes crassiores obtinuerint fructus febrilium impuratum, iuxta Scientias & proprietates trium Principiorum) per urinas, per alium, per abscessus, subito paulatim uel euacuentur. Interdum in sanguine menstruosis proprietatibus insignito, et propterea euacuationi destinato, radicibus febrilibus contentis, ubi ad efferuescentias peruenerint, copiosa sanguinis profusione, per uterum, per nares,

per

per hamorrhoides, iudicantur. In his, atates, uictus rationes, habitus, consuetudines, menstruosi sanguinis testes, assunt. Hisce Generationibus intellectis, carbunculi, anthracis, erysipelatis, & similia morborum natiuitates, ob uiciniam & naturarum societatem, manifeste sunt. Multa hinc de Putredine dicerent, de corruptionum diuersis modis, de febrium differentijs, si operis propositi ratio admitteret, & temporis iniqua breuitate non premeret: quae omnia in Commentarijs nostris de Febris, suis temporibus, candidè studiosis comunicabuntur, modo ueritatis iniquum odium tempestiuè deposuerint, qui claues Scientiarum in captiuitate detinentes, ipsi non ingrediuntur, & intrare uolentes, quoad possunt, impediunt. Relictis nunc impuritatibus febrilibus, alias adiungemus, in quibus salium corrosiuorum proprietates uigent, quarum praedestinationes, in ulcerationes, erosiones, & tabidas consumptiones desinunt. Rarè in uisceribus: in intestinis, renibus, uesica, pulmonibus & alijs locis, quae tartarorum mucilaginum receptacula sunt, interdum confluentiã adipiscuntur. Quia proprietates trium Principiorum, ex quibus uiscera constituuntur, bolares & cachymiales Tincturas referunt, id est, sulphureas, obtusas, sine manifesta praesentia corrosiuorum spirituum. In sanguine uerò, carnibus & synouia, agros opportunos habet. Balsamus enim, siue Mumia sanguinis, carniū, synouia,

IDEA MEDICINAE

synouia, potentibus uitalibusq; salium Tincturis pollet, quæ tamen dulces sunt, consolidatiuæ, unitatis custodes. Nutriuntur proinde ex uaporosis spirituum Tincturis, in quibus salium uítales proprietates, impuritatibus analogis permixtæ, delitescunt. Separantur deinde impuritates falsæ, ab alimentorum puritate, & coagulationem, sed resolutam, accipientes, ut plurimum per urinas, sæpe per sudores & insensiles transpirationes expelluntur. Hac naturalium facultatum lithurgia uitiata, ob errores, & assumendorum, faciendorum forisq; incidentium delicta, siue quia ab ortu & hæreditario semine, non omnes obtinuerunt in Balsamo sanguinis, carnijum, synouia & similia partium, proprietates trium Principiorum auri, argenti, buxi, ebeni, hederæ, pyrolæ, faniculæ, clematidis, &c. sed in nonnullis, prædictus Balsamus, proprietatibus stanni, cupri, martis, fagi, abietis, pini, uitis, aronis, persicariæ, urticæ, &c. signatus est. Hinc debilitates naturarum, Mumia, Balsami, dependent ex specierum ordinibus, non ex complexionum gradibus. Reperiuntur enim eiusdem familiae ciues uel species potentiores et debiliores, secundum Scientias ac potestates trium Principiorum, Radicibus seminibusq; coherentium. Et, si faciliores posthac esse uultis, armisq; Cyclopis ac rabie deposita, humanius ad palæstram descendere, dicam benignè, Transplantatione masculi unius cuiusq;

cuiusq; radicis Hermaphroditicæ robur, in scemineâ
 molliem & patiendi facilitatem degenerare. Trans-
 plantationis uerò modum, & specierum rationes, se-
 cunda Olympias securius proferet. Siue igitur iunata
 Balsami infirmitate, siue ob errores et inordinatâ dige-
 tam, in uentriculis, id est, in Mumia sanguinis, carniû,
 synouia, defectus & præuaricationes separationis pu-
 ri ab impuro, expulsionis & consumptionis contingât,
 relicta impuritate, salium corrosiuorum Scientijs ac
 prædestinationibus insignita, si frequenter hoc acci-
 dat, & potens sit Tinctura seminum corrosiuorum,
 trāspantata Mumia sanguinis, carniû, uel synouia,
 radices introducent, & continua nutritione ex simi-
 libus impuritatibus, fomentis (sæpe ex ipso sanguine
 & uicinis partibus, ubi progressus ualidiores fece-
 rint) acceptis, digesta generationum tempora magno
 desiderio expectabunt: quibus instantibus, fructus
 producent radicibus consentaneos, fructuumq; edu-
 cationes domesticis partibus concedent: uel hoc ar-
 gumento declarantes, carniû, uenarum, ligamento-
 rum, ossium naturas, quamuis similes sensuum testi-
 monijs iudicetur, proprietatibus nihilominus diuer-
 sis differre. Cancrî quippe radices & fructus, salia con-
 tinent ferruginea, quæ in carnibus, uenis, membranis,
 &c. Martis Anatomiam referentibus hospitiâ dome-
 stica nanciscuntur, ut in facie, labris, mammis, pectore,

L1 utero

utero interdum. Herpetes, æsthiomeni, lupi, &c. radices habent æruginosas, cancris finitimas : in carnibus musculosis artuum, & pectore, sedes quærunt. Hydropica ulcera, crurum propria, aluminosas habent radices. Pruritus, scabies, nitrosi, uitriolatis, ac leuiores Tincturarum proprietatibus constant, locisq; omnibus fructus emittunt, uaporofo, sed lento sudore, in quo spirituum fortium Scientiæ & prædestinationes continentur, carnibus & cuti perniciem allaturæ. Dolores, calores, formæ, siccitates, humiditates ac similia symptomata, ex proprietatibus salium explicari debent. Nam corrosiua salia in Anatomia sanguinis & carniûm cõtineri posse, demonstrant separationes Spagyricæ. Et urinam colamētum esse sanguinis, carniû, & synouig, fatentur omnes; in qua, quot, quantæ, corrosiuorum salium species, occultantur? Quæ, ubi frustrata separatione & expulsionē, quemadmodum antea diximus, in sanguinis uel carniûm Anatomia radices fecerint, & longa digestionē, corporum coniugia lenta ac tenacia contraxerint, fructus absoluunt stabiles, nulla innati Balsami uirtute resoluedos, sed cõtinua augmentationē, uicinarum partium miserabili erosionē, longa mortis tempora expectant. Pruritus, scabies, radices habent leuiores, faciliè resoluibiles, nisi leprose Tincturę admixtę fuerint. Harũ procreationũ illustria exempla, in Generatione Mineralium

sium & Metallorū, antea proposuimus. In quibusdā
 enim, fructus stabiles edebātur, ut in Metallis: in alijs
 momentanei, ut in Thermis et Mineraliū resolutionis
 bus. Diuersitatis causam, similari naturæ trium Princi-
 piorū, uel dissimilari dissentaneorū mixtioni ascribi-
 mus, & radicū Scientijs ac predestinationibus inuisi-
 bilibus: siue Generationū alterna reuolutione, silen-
 tiji interpositis, fructuum dispensationes custodire
 teneantur: siue continua fructuum successione, the-
 sauros in abyssi suis contentos, desiderata obediē-
 tia exhaurire soleant. Similis propemodum est Ge-
 neratio podagræ, arthritidis, cephalæ, hemicranie,
νεφρῶν, dissolutionis articulorum, dolorificę fluxio-
 nis, seminum triumq; Principiorum seruata differen-
 tia. Constant enim ex impuritatibus colicis, acutis,
 quibus Tincturæ salium acerbæ, pontagiosæ, ama-
 ræ, falsæ, acres, uel acetosæ, tartaræ, uitriolatæ, ni-
 trosæ, aluminosæ, aronicæ, urticosæ, persicariosæ, &c.
 delitescunt: quarum tamen prædestinationes, ad ul-
 cerationes non festinant, nisi longa circulatione uel
 peregrinorum spirituum admixtione, ulcerosas pro-
 prietates acquisuerint. Neq; consequens est, ut quid-
 quid spirituum acutissima & summè dolorifica facul-
 tate præditum sit, idem continuo ulcerationes conspi-
 cuas proferat. Alia est proprietas, in qua ulcerationū
 nequitia uigent. Sæpe obtuso sensu ulcerationes ab-

LI 2 solutas

solutas uidimus, & septicorum proprietates nō ignoramus. Etsi enim nephriticorum, colicorum, podagricorum tormenta, omnes omnium ulcerū dolores longè superent, & acutissimorum spirituum præsentiam satis confirment: nihilominus arsenicale illud uirus, septicum, carnibus perniciosum, in feminibus prædictorum morborum desideratur. Præterea spirituum fortissimorum potestas, ob corrosiuas calamitates suspecta, copiosa humiditate synouiae, carniū, & sanguinis impeditur, ac humida resolutione comprehensa, ulcerosas corrosiones negligit. In acetosis omnibus, inimicitiae ulcerum uigent, acetosaque carnibus, membranis, ossibus, nudis partibus, hostilia sunt: ipsa tamen ulcerum producendorum facultates non habent. Introducuntur in Anatomiam humanam hæc semina, ut plurimum hæreditario iure. Vitalia enim Principia corporis, Balsamum, seminale Principium, & Radicem Naturæ obuiident. Proinde Generationū exordijs, efferuescentias communes nata, unà cum Principijs humanis propagantur, et destinatis temporibus adolefcunt. Sæpenumero, assumenda, facienda, foris incidentia, illegitimè usurpata, Transplantationis authores fuerunt, & sanguinē, carnem, synouiam, peregrinis impuritatibus assiduè inquinauerunt radicibus Tincturarum acutissimarum & dolorificarum. Digesta generationum tempora, his radicibus, ut cœteris

teris omnibus, certa sunt. Quædam anniuersarias habent ebullitiones; nonnullæ menstruas. Sunt & aliæ, quæ Lunæ, uentis, pluuijs, certis syderibus, & exteriorum Ascendentium impressiõibus, obligantur, paroxysmosq; proferunt confœderatos, præter innatam temporum prædestinationem: de quibus diuina illa Astrologia Hippocratis loquitur, in libro De humoribus, ubi dicit: *ἐν τῶν πρώτων ὑδάτων, ὅταν ἐξ ἀνδροῦς ποδῶν μέλλῃ ὑδωρ εἶσιδαι, ἐστὶ περὶ ὑδρώπων προσηπείν, καὶ οὐδὲν ἄλλο σμικρὸ σημεῖον φανῆ ἐμνημεῖν, ἐν μεταβολῇ.* Ex prioribus (inquit) aquis, siue pluuijs, tempestatibus, uentis, siccitatibus, astrorum ortibus & occasibus, eorumq; confœderationibus & confluentijs cum morbis, si quis diligenter obseruaerit morborum mutationes, exacerbationes in tempestatibus, pluuijs, plenilunijs, &c. contingentes, in posterum ex hydropicorum, podagricorum & similibus ægrotorum accidentibus, prædicere poterit, quando in longis serenitatibus, pluuiæ uenturæ sint. Astra em̄ hydropis, podagræ, melancholiæ, carbunculi, febris, &c. quæ sociabili naturarum proprietate cum cœlestibus, aëreis, terrenis, & aqueis syderibus conspirant, efferuescentias genialium, domesticorum, & decretoriorum syderum longè antea percipiunt, priusquam manifestis resolutionibus, & fructuum dispensationibus omnia repleuerint. Eadem ratione, aues & animalia nonnulla, tempestatum instantes mutationes nuntiant.

Ll 3 tiant.

tiant. Maiorem enim societatem, et trium Principiorum proprietates magis conspirantes cum mundanis astris habent, quam homines, qui adulterinis morborum seminibus non sunt inquinati. Parua quoque signa negligere non oportet, siue quieto temporum statu, siue in mutationibus contingant. Insolentes enim mutationes, morborum externorumque astrorum foedera, etiam rusticis ostendunt. In paruis uero consonantiam deprehendere, utile & artificiosum est. Ita enim pericula, quae in grauioribus mutationibus temporum suspecta sunt, uitari possunt. *Συνκρίσειν οὖν ὅσα μὲν ἐφ' αἰθίοις ἤδρασι καὶ ἀστέροις αἰετῶσι ἐπισημαίνονται.* Colligendas & notandas praecipit morborum & externorum Ascendentium confluentias, id est, qui hydropes, pluuies instatibus, exacerbantur: quae podagrae, uentorum imminente tempestate, ad paroxysmos inopinato excitentur. Quibus febriles impuritates in sanguine delitescunt, ascendentes astris, in quibus fructuum resolutiones, septentrionales uentos producant, antequam publice uentorum significationes in aere conspiciantur, efferuescentias & occultas resolutiones astrorum uel radicum, in sanguine, carnibus, synouia, uisceribus, &c. latentium, animaduertunt, & praesagia uentorum, sine artis ostentatione, proferunt. Rursus podagrici multi, pluuiarum syderibus obligantur, & Astrologi euadunt inuoluntarij. De his alibi plura dicemus: hoc loco adducta sunt, ut paroxysmorum occasiones,

in

in podagricis, arthriticis, hemicranicis, dolorificis fluxionibus uexatis, uel cedmaticis, declararēt: paroxysmōrū dico, qui neglectis innatis rēporibus, aliorum astrorū societate, ad Generationē & fructuū resolutionem progrediūtur. Itaq; excitatis radicibus podagricorum affectuū, si in sanguine sedes habuerint, effereuescunt, & spirituales ac uaporosas Tincturas, Principijs radicū consentaneas, ad loca domestica, suspecta (ut loquitur Hippocrates) demittunt: ibi fructus, radicū matrices nacti, prædestinationum reuolutiones, dolorosa symptomatum calamitate, absoluunt. Signaturæ symptomatum, differentias seminum & radicū declarant. Vehementiores dolores sunt uitriolatorum, æruginosorū, tartareorum, quàm aluminosorum & salgēmeorum spiritūū. Salis cōmunis ac nitri spiritus acutissimi sunt. Acetosę, aluminosę, stypticę & berberizatę Tincturę, frigiditatis authores sunt. Tartareę, æruginosę, arsenicaliū spiritibus permixtę, rubores, caliditates, inflationes & pulsationes adducūt. Quāuis digestionē & cōtinuā circulationē, narcoticę & frigide Tincturę accēsę, caliditatis adulterinā imaginem sæpe repræsentent. Antequā uerò ad ipsas matrices, à radicibus in sanguinis Anatomia habitantibus, peruenerint resolutiones podagricę, id est, ad articulos uel synouiam manuum, pedum, obscura uel manifesta de se documēta in itinere dabunt,

secundum

secundum analogiam potestatis spirituum & synouie puritatem, in membris per que transeunt. Si enim magna fuerit uehementia spirituum, & Tincturæ acutissimæ in mucilaginosam coagulationem terminantes, si synouia crurum, brachiorum (quæ ossium membranis undique agglutinatur) impuritatibus eiusdem generis, uel consentaneis, inquinata sit, dolorificæ fluxiones in ijs locis sentientur, calamitatem suspectis partibus mox imminentem, nuntiantes. Ita enim appellauit Hippocrates lib. De humoribus, partes illas, quæ obnoxia sunt educationibus fructuum podagricorum resolutorum, quas nos dicimus matrices, quia generis affinitatem habent, cuius ministerio hospitem errantem admittere possint, in quibus proprietates trium Principiorum confluentes cum Tincturis podagricis continentur: serius ocyus, ad suspectas partes peruenient resolutiones podagricæ, à radicum mineris, prout resolutorum fructuum coagulationes, crassitie, tenuitate, lentore, subtilitate, penetratione, & similibus signaturis, inter se distinctæ fuerint. Iam tormenta incipient, inflationes, tumores, calores, rubores: durabitque hæc symptomatum miseranda carnificina, donec effervescentiæ spirituum cessauerint. Tunc uero soluta Tincturarum sicca & acuta coagulatione, sudores, madores, uel insensiles transpirationes desideratam quietem restituent. Tales sunt progressiones generationis

nerationū ex radicibus podagricis, in sanguinis Anatomia fundatis. Interdum assidua fructuum dispensatione transplantata synouia, radices seminarias concipit, & proprias generationes in posterū profert: fitq̄ ex affectu per consensum, ut loquitur Galenus, affectus per se: ex Sympathia, Idiopathia: ex prima radice, secunda radix. Nonnunquam à principio, in synouia, prima radicum rudimenta inplantantur, non aliter ac in sanguine. Suntq̄ tales podagræ uehementissimæ, quia in Elemento potentissimo fouētur. Ita Hippocrates, neruorum morbos, uenarum morbis, difficiliorese dicebat, libro De locis in homine: idq̄ ob alimentorum proprietatem & robur: uenarum morbos esse fluxiles, neruorum uerò stables, remedijs inobedientes. Horum morborum origines, ad sanguinis, bilis, pituitæ, melancholiæ, serosorum humorum defluxiones, retulerunt alij, & podagræ differentias, calidas, frigidas, humiditas, siccas, adduxerunt. Ditiore fuissent, si albas, nigras, uirides, cœruleas, rubicundas, liuidas addidissent: salvas uerò, acetosas, pontagiosas, amaras, acutas, uel uitriolatas, tartareas, aluminosas, nitrosas, berberizatas, acatiosas si intellexissent, sanguinem, bilem, pituitam, melancholiam, temperamentaq̄ caliditatis, frigiditatis, siccitatis, humiditatis in aruū repudiassent. Fernelius, facilitatem illam, in reddendis morborum causis, ex defluxione bilis, me-

M m lancho

lanchoiæ, pituitæ, sanguinis, ex caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis intemperie, perofus, fluxionum quoque frequentes, sed inexplicatas, accusationes auersatus, dum arthritidis, podagræ, chiragræ, ac similibum affectuum, causas nouas, & fluxionum modos à prioribus non animaduersos, adducere conaretur, in mirabiles errores delapsus, fluxionem Hippocrati non ignotam, neq; prioribus Medicis, distinctione Hippocratica reformatam, proposuit: podagrasq; uniuerfas, frigidas proclamauit, non ex sanguine uel humorum in uenis cõtentorum defluxu, sed ex ferosis humoribus, extra caluariam in pericranio congestis, indeq; ad articulos defluëtibus, proficisci, multis inditijs, sed incertis tamē, demonstrare conatus est. Fortunatus certè hic error ipsi fuit: inuisus alioquin fuisset mortalibus, hoc sæculo, tam fœcunda natiuitate morbi perniciosissimi proposita. Et ueniam hoc quoque nomine meruit. Facili enim curationis spe proposita, ob ueras causas à se inuentas & explicatas, auidæ Medicorū ægrotorumq; expectationi satisfecit. Sed de his alibi. Epilepsiæ, melancholiæ, manîæ, conuulsionis, tetani, opisthotoni, emprosthotoni, catalepsis, apoplexiæ, paralyfis & similiū morborū generationes (quia prædictis uicini sunt, in iisdē agris, uel similibus, ut plurimum fundati) adiungerem, si particulatim singulos morbos describere liceret. At uerò, clarioris solummodo

lummodo doctrinæ gratia, et, ut generationes morbo-
 rû, qui ex seminibus inferioris globi, ortus sui primor-
 dia ducunt, manifestius cognoscerentur, hæc exēpla à no-
 bis adducta, terminos cōstituunt, & origines aliorum
 morborû, qui ex seminibus ac resolutionibus Elemē-
 torû superioris globi procedunt, mox adiungēdas sua-
 dēt. De morbis igitur ex resolutionibus astrorû supe-
 rioris globi, posthac agemus, taliq̃ utemur exordio.
 Ex iisdē nutrimur, ex quibus sumus: cuius oraculi ex-
 plicationē ex superioribus petite. Porro, ex iisdem,
 ex quibus nutrimēta haurimus, morbos, morborûq̃
 femina pariter accipimus. Ostēdimus enim morbo-
 rum radices, in certis Indiuiduis uel speciebus seorsim
 non cōsistere, sed implantatas & permixtas esse pu-
 ris primisq̃ rerum seminibus. Nutrimēta uerò re-
 rum naturalium, fructus sunt feminū, in quatuor ma-
 tricibus uel Elementis uigentium. Semina enim Ele-
 mentorū, consensus & conspirationis authores sunt,
 repugnantie quoq̃ & dissensionis, mixtionum super-
 uenientium efficientia: feminum resolutione, ac fru-
 ctuum uicissitudinaria fomentatione, cuncta nutri-
 untur: alimenta q̃ omnia, semina sunt, sed impurita-
 tibus permixta. Proinde, si nō solūm ex fructibus Ele-
 mentorum inferioris globi, id est, ex cibo & potu, nu-
 trimur, sed coelestiū aëreorumq̃ feminum resolutio-
 nes et fructus, magna necessitate cōtinēter expetimus,

Mm 2 ut aliis

ut alimentorum, ita morborum quoque semina, ex hisdem hauriemus. Alimenta hæc, quia inuisibilia sunt, permixta, & planè (sensuum iudicio) unita, communi appellatione, spiritus dicuntur, quos inspirando attrahimus. Quorum, uel cuius, ineuitabilem necessitatem, Hippocrates, libro De flatibus, ita exposuit: Spiritus necessitas mortalibus omnibus tanta est, ut quamuis alijs omnibus abstineat homo, neque cibum sumat neque potum, possit tamen dies duos, uel tres & plures, ducere: si cui uerò spirituum meatus, per quos in corpus ingrediuntur, intercipientur, momento unius horæ moritur. Rursus, à cæteris operibus feriantur homines, à spirandi uerò functione nulla animalibus requies conceditur. In utero quoque & Generationum initijs, prima necessitas est spirituum, occultæ respirationis & pulsuum ministerio attractorum. Quamuis autem inuisibile sit hoc alimētum, neque signaturis uel qualitatibus his præditum, ex quibus discrimina alimentorum inferioris globi constituta sunt, nihilominus consentaneis & proprijs signaturis non destituitur. Cibi ac potus differentias, ex saporibus, consistentiâ, crassitie, tenuitate, lentore, colore, facili & difficili digestionem, ac similibus qualitatibus deduximus: spiritus uerò, & resolutiones fructuum superioris globi, nec dulces, nec acidæ, nec amaræ, nec austeræ, nec albæ, nec nigræ existunt. Odorum signaturas sæpe admittunt.

mittunt. Crassitiem quoque et turbulentam aëris confusionem sæpe accusamus. Caliditates, frigiditates, humiditates, siccitates, in his fructibus & alimentis triumphant, adeo ut ob penetrationem ac impressionū uehementiam Elementorum priuilegijs à multis insignitæ fuerint, qui originem & naturam qualitatum non intellexerunt. Perniciosæ uerò resolutiones, ex effectibus solūm deprehenduntur, ut uenenorum nonnullorum facultates, quæ nec gustu, nec oïore, nec ullis manifestis qualitibus, occultatas potestates demonstrant. Rectè quoq; à multis proditum est, non solūm refrigerationem & alterationem spiritibus ac calori innato, id est, uitali Balsamo, ex hoc alimento suppeditari, sed etiam substantiam, corpus, nutrimentum, consentaneum tamen spiritibus & seminibus superioris globi. Corpora enim omnia, quæ fructibus cœlestibus debentur, spiritualia sunt, in principio semper inuisibilia: nonnulla autem, uisibilium corporum signaturas in progressu ostendunt, et coagulationes admittunt, ut pluuiæ, rores, niues. Ex his alimenta rerum naturalium proficiscuntur. At uerò fructus cœlestes, ex quibus alimenta animalibus suppeditantur, inuisibili corporum specie attrahuntur, & qualitates ac coagulationes corporeas respuunt, quousq; ad Anatomiam nouam, animalium uidelicet, peruenerint. Ibi enim coagulationes & signaturas interdum recipiunt, corporeis

Mm 3 ribus

ribus uisibilibus ac inferioribus proprias: quando sc. predestinationes tales attulerint, & cōsonantiā, predestinationibus non repugnantē, in animalibus inueniunt. Proprietates trium Principiorū, Sciētias, & agendi potestates, in corporibus inuisibilib. habitare posse, antea demonstrauius: in hac morborū generatione, rationibus cōsentit experientia. Diuersi enim affectus, symptomata, alterationes, ex diuersorum astrorum resolutionibus, in corpore cōtingunt, quæ alterationes, seminum Sciētias, & trium Principiorū proprietates demonstrant. Pigritia, somnus, torpor, membrorum resolutiones, proprietatibus narcoticis, papauerinis, opiatis, mādragoratis, sulphureis, uitriolatis, & similibus, debentur: non frigiditati uel humiditati, non albedini uel nigredini, non magnitudini uel paruitati, nō obliquitati, rectitudini, circulari figuratiōni, sed potestatibus, uitalibus Principijs, Scientijs, à quibus, ut actiones, ita quoque signaturę, actionū comites, Aduocati, & testes, caliditates, colores, sapes, odores, magnitudines, figurę, durationes, numeri, proficiunt. Si igitur Pleiades, Hyades, Piscium constellationes, & similes stellę, ubi fructuū resolutiones in aëra demiserint, alimentumque spirituum, signaturis suis immutauerint, in corpore humano, pigritias, somnolentias, dissolutiones adduxerint, proprietates utique trium Principiorū narcoticas, somniferas, papauerinas, mādragoras

dragoratas, sulphureas, uítriolatas, et Sciētiā papaueris, opij, mandragorę, lactuę, solani, &c. obtinebunt. Similiter, si Bootes, Vrsa, Aquarij stellę, fructuū resolutione immutatis spiritibus quos inspirando attrahimus, tusses, dysurias, horrores, articulorum dolores, in corporibus produxerint, quis, ab ijs, acrimonię, subtilitatis, penetrationum, aciditatis proprietates, auferre poterit, & Scientiam berberis, acetı, acatiarum, aluminis, ac similium specierum? Quinetiam Scorpionis, Cancrı, & Martiales stellę, ubi morbidis resolutionibus aërem inquinauerint, si febres, carbunculos, parotides, prunellas, pleuritides produxerint, arsenicalium, auripigmętalium, antimonialium, sulphureorum spirituum proprietates utique obtinebunt, & Scientiam aconitorum, tythymallorum, Jathyris. Nec audiendi sunt, qui mollibus & delicatis rationibus demonstrare nituntur, morborum femina ex astris non deriuari. Dico illis, non solum manas, rores, serenitates, zephyros, pluuias, calores, ex cęlestium syderum resolutionibus ad nos demitti: sed etiam grandines, pruinas, tempestates, nebulas, ignes, ardores, frigiditates extremas. Neque solum proprietates rosarum, uiolarum, lactuę, melissę, ualerianę, stęochadis, betonicę, tritici, uini, hordei, auri, argenti, aquarum dulcium, in feminibus cęlestibus continentur: sed etiam papaueris, mandragorę,

dragoræ, urticæ, aronis, polypodij, senæ, scammonæ, colocynthidis, agarici, etiam arsenici, nappelli, antimoni, sulphuris, mercurij. Tales uerò resolutiones non sunt frequentes: & stellæ, harum authores, longa digestionum ac silentij tempora habent, nisi magnis Coniunctionibus & Eclipsibus, contra innatas temporum leges, suscēitur. Rursus, fœcundæ sunt stellæ, quæ fructus pariunt, animalium naturis magis consentaneos, breuioraq; & frequentiora plenilunia absolūt. In his fructibus, nullæ insignes spirituum proprietates uigēt, sed ad eorum corporum naturam accedunt, quæ diximus Elementorum proprietates potius referre quàm seminū, in Capitulo De corporum Principijs & Elementorū permixtorum natura. Itaq; ad certas classes, totam uarietatem fructuum superioris globi & alimentorum spiritualium hoc pacto reducemus. Resolutiones cœlestium & aëreorū seminum, aut conditiones nutrimenti sinceræ referunt, in quibus nullæ proprietates medicamentosæ uel uenensatæ, nec sensu nec effectu deprehenduntur. Tales plurimas & frequentissimas esse diximus, ob salutem animantium, & continent aquarum dulcium, tritici, hordei, lactis, uini proprietates, quibus, tanquam domesticis alimentis, spiritus uitales assiduè reficiunt. Aliæ resolutiones, admixtas habent Tincturas & proprietates medicamentosas, sed leues. In singulis anni temporibus,

poribus, & hæ frequētes existunt: lactucarum, cassiæ, mannae, uini meracioris, aceti, agrestæ & similibus signaturas referentes, ex quibus catarrhi, tusses, horrores, & leuora temporum symptomata proficiuntur. Nonnullæ uerò medicamento sæ planè sunt, in quibus, opij, mandragoræ, cicuta, solani, scammonæ, agarici, flâmulae, persicariæ, aronis, uitrioli, aluminis, proprietates ostenduntur, ac morbos pariunt temporum tempestatumq; comites, de quibus sepe loquitur Hippocrates. Postremò sunt resolutiones syderum, in quibus, uenenatę proprietates, arsenici, auripigmenti, sulphuris, daronici, aconitorum, nappelli, manifestis effectuum testimonijs demonstrantur. Hinc Epidemiæ consuetę, si certas astrorū reuolutiones & temporum insitas prædestinationes sequuntur. De inconsuetis, postea, in Generatione nouorum morborum, dicemus. Atq; hæ sunt differentiæ & conditiones seminum cœlestium, à quibus morbi proficiuntur. Generationum & Transplantationum progressus, seminum naturam imitatur. Quemadmodum enim sæpe ostendimus, in Generationibus & Transplantationibus inferiorum Elementorum, citius & potentius omnia perfici, si Tincturæ & proprietates radicum ualidæ sint, si frequenter & continuè adhibeantur, si confluentiam ac locorum familiaritatem inuenerint: ita quoque superiorum seminum resolutiones, si ualide

Nn dissi

dilisimis Tincturis præditæ sint, diuq; durauerint, si dis-
 posita & opportuna corpora inuenerint, Transplan-
 tationes plurimas & potentissimas subito absoluent,
 morbosq; Epidemicos proferent: debiliores uerò re-
 solutiones, proprietatibus languidis comitatæ, nisi fre-
 quenter & assidue contingant, ac confluentiam inue-
 nerint, frustra uenient, pauciores quoq; afficient: quæ
 mediæ inter has existunt, effectus analogos profe-
 rent. Quia uerò semina morborum superioris glo-
 bi, in resolutionibus spiritualibus ac uitalibus defe-
 runtur, ubi corpora inuenerint proprietatibus trium
 Principiorum uitalibus conspirantia, & hospites ad-
 mittentia, continuo Tincturas & impressiones intro-
 ducunt, radicesq; seminarias agunt, fructuum reso-
 lutione, digestis temporibus prodituras. Impressio-
 nes syderum debiliores, quæ frequentissimæ sunt, &
 necessarias temporum uicissitudines moderantur,
 quarum radices, pluias, uentos, serenitates, calores,
 frigora, rores, Etesias, halcyonios, zephyros produ-
 cunt, ubi intemperatæ fuerint & intempestiuæ, mor-
 borum semina in corporibus introducere possunt:
 tempestiuæ uerò & moderatæ earundem resolutiones
 salubres existunt: haud secus ac alimentorum etiam
 salubrium, immoderatus uel intempestiuus usus, mor-
 bos gignit, moderatus uerò, sanitatē & uitam tuetur.
 Hinc fit, ut temporum tempestiuis constitutionibus
 immuta-

inmutatis, morbi consentanei sequantur. Et huc referri debent libri Epidemiorum Hippocratis, in quibus temporum cōstitutiones primū describit, & intemperatas ac intempestiuas syderum resolutiones: deinde symptomata & morbos subiungit, temporum cōstitutionibus & Transplantationibus superueniētes. Impressiones uerò & fructus cœlestes, non calefactione, humectatione, exiccatione, refrigeratione, morborū causæ fiunt, sed quia proprietates & Tincturas triū Principiorū introducunt sulphureas, mercuriales, aluminosas, acetosas, urticosas, manæ potestatibus insignitas, lactucosas, papauerinas: uel, si placet, febriles, catarrhosas, podagricas, tabidas, pleuriticās, &c. Caliditates, siccitates, humiditates, frigiditates, tanquā externę signaturę cōcurrūt, & potestatū, proprietatū, ac Tincturarū comites sunt & umbræ. Ita scribit Hippocrates, in Thaso, autūni tempore, circa æquinoctiū & sub Pleiades, aquas multas, assiduas, molles, uelut in austrinis cōtigisse, hyemē austrinā, Veri similē, Ver austrinū, frigidū, paruis pluuijs conspicuū, æstatē quoq; nubilam cum aquarū inopia superuenisse, Etesias, parum, modicē, & sparsim spirasse, totamq; anni cōstitutionē austrinam fuisse, & cum siccitatibus, concludit, Ex his signaturis & qualitatibus tēporum, id est, ex austrinis, siccis, tepidis resolutionibus, ratiocinari oportet de proprietatibus & Tincturis seminum, à quibus

N n 2 Trans

Transplantationes, & morbi Transplantationum comites, proficiscuntur. Nisi enim semina & proprietates adfuerint, steriles erunt humiditates, austri, calores, pluuia, siccitates, & signaturæ similes. Austrinae uero radices & stellæ, proprietates continent sulphureas, mercuriales, lactucosas, tithymallosas, uel febriculosas, catarrhosas, tabidas: interdum arsenicales, auripigmentales, leuiiores uel grauiiores, pleuriticæ, paroticas, anginosas. Itaque tales impressiones si diurnæ fuerint, feminarias radices in corporibus introducet, citius in his, in quibus confluentiam & hospitem locorum societatem inuenerint, serius in alijs: in quibusdam frustra uenient, ob potestatem innati Balsami, & puritatem peregrinis impressionibus repugnantem. Locorum enim uel agrorum diuersitas, in causa est, quod non omnes homines, ex temporum constitutionibus immutatis, ægrotent: & quod inter eos qui ægrotant, morborum ac symptomatum diuersitas contingat. Quales igitur morbi constitutionem illam austrinam insecuti sunt, & quas ortuum uel paroxysmorum occasiones habuerunt: Ante Ver, inquit, ex priore statu subcontrario & aquilonio fiente, paucis subortæ sunt febres ardentes, non mortales, tubercula circa aurem, sine febre, quæ ad suppurationem non peruenerunt, ut ea quæ ex alijs causis oboriuntur: sed sine inflammatione & dolore obscure paulatim euas-
nuerunt.

nuerunt: plurimis, tusses siccae, & uoces raucofae, ex quibus perniciofae tabes, multis subsecutae sunt, qui ad tabem proniores erant. Primum causas demonstrauit, ex quibus latentia morborum semina ad effervescentias & paroxysmos suscitantur. Digesta maturitatum tempora, societates ac coniugia cum alijs astris, antea attulimus, diximusque eorum efficiencia, morborum ebullitiones contingere. Hic tertiam causam adiungit Hippocrates, contrarietatem scilicet & Tincturarum repugnantias. Frequenter enim impressiones, & proprietates hostiles, inimicum quiescentem a somno intempestiue excitarunt. Morbos deinde enumerat spurios, qui exquisitas signaturas & extremas non referunt. Nomina enim ac descriptiones morborum, his accommodantur, in quibus exaltata, sincera, & extrema sunt omnia accidentia. Pleuritis dicitur ubi acuta febris cum tussi, dolore lateris pungente, spirandi difficultate, subito inuadit. Parotides similiter uel tubercula post aures, anginae, prunellae & apostemata omnia, febres acutas & malignas adiunctas habent, doloresque uehementes: quod continget, si semina horum morborum pura, exaltata, extrema, & potentissima fuerint, id est, arsenicalia, antimonialia, sulphurea, uitriolata, auripigmentalia, nappellofa: si in locis suspectis confluentiam nacta fuerint. Quod si Tincturae arsenicales, antimoniales, sulphureae, &c. leuiores fue-

Nn 3 ring,

rint, ex seminibus non ita potētibus, uel permixtione aliorū mitigatæ & immutatæ, si locis peregrinis, consentaneas matrices inuenerint, pleuritidum signaturæ apparebunt, sed transplantatæ, parotidum signa, sed illegitima. Sic prunellæ, tabis, febrium, hydropis, dysentericæ, & reliquorū morborum. Elementorū quoq̃ dissimilis natura, & fructuum diuersitates, ex Elementis superioris inferiorisq̃ globi prodeuntium, morborum signaturas uariant. Febres enim quæ ex resolutionibus et impuritatibus leuioribus fructuum coelestium generantur, citò soluantur, mansuetæ sunt, nec crassas coagulationes in corpore admittunt: symptomata quoq̃ leuia proferunt, nisi semina febrilia inferiorum Elementorum, cum coelestibus conspirauerint. Sic parotides, ex leuioribus resolutionibus superiorum Elementorū (medicamentosis, scilicet, nō planè uenenatis) dependentes, siue uehemētibus doloribus, siue febribus malignis cōtingunt, ad suppurationē non perueniunt, sed occultè euanescent. Sic catarrhi, pleuritides, tabes, eandem analogiam retinent. Neq̃ hoc pacto morborum gradus intelligi debent, ut morbi omnes ex coelestibus seminibus orti, grauissimi sint, & supremorū graduum, ex terrestribus uerò, leues & primorum graduum, producantur. Paria paribus conferri debent, analogia analogis, si ueritatem tueri uelimus. Ita melissæ coelestes, potentiores erunt terrenis,

uricæ

urticæ similiter, papauera, &c. Arsenicū cœleste, uehementia, uelocitate, penetratione, Tinctura, aqueum longè superat, & fulminis instar agit, mortalesq̃ omnes momento tolleret, nisi aliorum fructuum resolutione & commixtione pernicies retunderetur. Atque sic, ratione spirituum proprietatumq̃ spirituales impressiones comitantium, cœlestia terrestribus uidentur esse fortiora, & superiorum graduum. Rursus, si duplicatorum corporum perniciem & potestatem consideres, terrestria a caelestia longè superabunt, sed non tam latè serpent, neque tam communes effectus producent. Explicata morborum Generatione, qui ex feminibus & impuritatibus cœlestibus leuioribus procedunt, facile intelliguntur procreations eorum, qui ex potētioribus & ualidissimis resolutionibus constant, ut pestis, pleuritidis, prunellæ, & similia. Tales quoque morbi, ex resolutionibus astrorum uniuersalium inferioris globi, produci possunt, quas diximus, in Cap. de Generatione, uicinitatem habere cum cœlestibus & aëreis. Huiusmodi astra occulta sunt, & tamen mundanas habent prædestinationes, digesta tēpora, exaltationes, & fructuum resolutiones, ex quibus nouæ Generationes ac Transplantationes cōtingunt: magna q̃ officiorū, proprietatū, prædestinationū, et signaturarū uarietate distincta sunt. Nōnulla perpetuo cū mortalibus negociantur, ex quibus

Endemijs

Endemiij morbi, consueti & perpetui, dependent: ex quibus locorum Indiuidue proprietates, & seminum particularium inclinationes proficiscuntur. Ex horum enim resolutionibus, tanquam uniuersalibus, aquarum, leguminum, cerealium, uini, carniū, piscium, & omnium alimentorum radices inquinantur. Quod si superioris globi resolutiones consentaneæ, cum his conspirent, multiplicabuntur, accelerabuntur, & deteriores reddentur, fientque ex Endemijs Epidemici, & pro natura seminum, tempus morborū, uel uernum, uel autumnale, uel hybernum, uel solstitiale obtinebunt. Ita nonnullis locis, perpetuò autumnī temporibus uigent tertianæ febres, erraticæ, continuæ, interdum perniciosæ, catarrhi, tusses: alibi menstruorum suppressiones. Strumosi morbi & similes, tempora non habent, sed continenter durant. Sunt & alia astra his occultiora, quæ mundana cōiugia perpetua aspernantur, temporum nihilominus prædestinationes custodiunt, quibus aduentantibus, fructuum efficaci ualidaque resolutione, inuisam nouitatē rebus inducunt, durabilem uel momentaneam, iuxta Tincturarū, Scientiæ, & prædestinationis, conditiones. Hinc nouorum morborum Generationes dependent. Nec solum in inferiori globo uigent resolutiones talium astrorum, sed etiam in superiori. Quemadmodum uero uisibilium astrorum distinctas proprietates, officia, tem-

cia, tempora, in dies conspicimus: ita inuisibilium distinctiones, prædestinationum & resolutionum uarietates, admirari non debemus. Scientiæ, uitæ, potestatis, termini, durationis, obedientiæ insignia, inuisibilia, utpote fontibus uiciniora, uisibilibus procul dubio eripient. Sic morborum mortisq; Anatomix nouæ, in mundanam scenam, singulis seculorum reuolutionibus, introducuntur: interdum euanidæ, momentaneæ, sine Tinctura permanente, ex quibus Transplantationes steriles apparent, ut pestis insuetæ species, subito accedentes & desinentes. Interdum uerò Anatomias introducunt stabiles, Transplantationesque fecundas absoluunt, ut Gallici morbi resolutiones, lepræ, prunellæ Vngariæ: quamuis & hæc, tempora & terminos quoque contineant, diuturnos uel breues, ratione Tincturarum & prædestinationum. Quia uerò tales resolutiones, Generationes & Transplantationes, in hoc differunt à cæteris creaturis, quòd non habeant propria Individua, quemadmodum antea dictum est, sed in aliorum Individuorum radicibus recipiuntur: idcirco, quo tẽpore exaltantur, quæcunque regiones, ætates, & hominum Individua naturæ, confluentiam maiorem attulerint, in ijs, hospitia quærunt, Tincturas introducunt, radicesq; semina- rias, stabiles uel momentaneas, ponunt. Sic in castris & congregationibus hominum, in magnis ciuitatibus,

o o Epidemix

Epidemiæ ut plurimum germinare incipiunt, quia ægros opportunos, ob intemperantiam, hospites peregrinos assidue accersentem, inueniunt. Sic nominum opprobria, nationibus, ob paucorum delicta, attribuuntur, morbosq; Gallicos, sudores Anglicos, prunellas Vngaricas, catarrhos Pedemontanos, multorum iniuria, sæpe appellamus. Frustra quoque accusamus Martis coniunctiones, Veneris exaltationes, Solis Eclipses, in horum morborum natiuitatibus, quamuis signa sint inuisibilium astrorum, & occultas temporū prædestinationes præfigurēt. Quia etiam Epidemicorum morborum causæ sæpe existunt, sed consuetorum, ex quibus Seculorum mutationes, & morborum innouationes non dependent. Sed de his alibi. Qui morbi artificum proprii sunt, ut metallicorum fossoribus, Separatoribus, Aurifabris, saliu, aluminum, aquarum fortium Præparatoribus, ex Endemijs intelligi debent. Proficiscuntur enim ex resolutionibus spirituum & radicum Mineralium, aliquid que spirituale inquinant, ac morbos producunt, in pulmonibus, articulis, neruis, carnibus, ligamentis, synouia, uentriculo, uisceribus, coagulatos uel resolutos, iuxta prædestinationē spirituum, à quibus semina acceperunt. Ita contemplationem de Generatione morborum hoc tempore claudemus, collectam, que supellectilem coniungentes dicemus:

MOR:

MORBOS EX SEMINIBVS PRODVCI, SEMI-
 NAQVE ET RADICES IN NATVRA HABE-
 RE, NON IN CERTIS QVIBVSDAM INDIVI-
 DVIS SEORSIM, SED ALIORVM RADICIBVS
 ADHAERERE: MALEDICTIONE DIVINA, PRI-
 MIS PVRIQVE RERVM SEMINIBVS SV-
 PERVENISSE, SCIENTIAS, PRAEDESTINA-
 TIONES ET SIGNATVRAS SCIENTIIS CON-
 SENTANEAS ACCEPISSE. ET QVIA FRV-
 CTIBVS ELEMENTORVM, A QVIBVS ALI-
 MENTA HAVRIMVS, CONIVNGVNTVR IM-
 PVKITATES MORBORVM AVTHORES, DIF-
 FERENTIAS EORVNDem FRVCTVVM IMI-
 TANTES, ELEMENTORVM AC SEMINVM
 PROPRIETATES DIVERSAS OSTENDISSE,
 REPVDIATIS CLASSIBVS INTEMPERIE-
 RVM, HVMORVM, ET OBSTRVCTIONVM.
 GENERATIONES QVOQVE ET TRANS-
 PLANTATIONES, CONSVETAS, PERPE-
 TVAS, INSVETAS, ET NOVAS, VT
 ET ALIA ELEMENTORVM
 SEMINA, OBTI-
 NVISSE.

DE

292
 • IDEA MEDICINAE •
 DE LOCIS ET TEMPORIBVS
 MORBORVM, COETERISQ'VE SIGNA-
 turis, in Mechanico Generationum progressu
 superuenientibus.
 CAPVT XIII.

Talia res uniuersae quae ex seminibus nascuntur, ubi mundanam Anatomiam ingrediuntur, distantias & corporum dimensiones admittentes, locis temporibusque confestim obligantur: ita quoque morbi, ex occultis, saepe inuisibilibus seminibus prodeuntes, in corporibus humanis loca consentanea adipiscuntur, secundum analogiam seminum inter se differentia: tempora quoque, continua uel interrupta, uelocia uel tarda, in fructuum resolutionibus & officiorum dispensationibus ostendunt. Nec solum temporum & locorum Scientijs ornata sunt semina, sed magnitudinum quoque, figurarum, saporum, colorum, caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis, coagulationum, resolutionum, & similium signaturarum facultates uitales efficacesque possident, quibus tanquam uestimentis fetus suos ornant. Non omnes signaturae, in omnium radicum resolutionibus uel fructibus, aequè conspiciuntur, sed ratione Elementorum & seminum, insignis diuersitas apparet. Caelestes enim fructus, saporum & odorum signaturas nesciunt, quae in terrenis praecipuum

cipuum locum obtinent: & in ipsis fructibus terrenis, quidam saporum discrimina non ostendunt, in quibus tamen reliquæ signaturæ manifestæ sunt. Rursus signaturarum beneficio, radices innotescunt, & inter ipsas signaturas, extremæ & externæ, primas, interiores, & occultiores demonstrant. Loca & tempora morborum ad signaturas referimus, quia significationes & testimonia radicum suarum continent, seminibusq; in Generatione progredientibus accidunt. Principia quoq; obtinent in Scientiis & prædestinationibus radicum: alioquin fortuito accederent. Quamvis autem signaturæ sint occultæ, tamen in plurimis morbis existunt, aliarum ministerio inquirendæ. Neq; superuacanea est locorum & temporum inuestigatio. Magnas enim comoditates in administratione remediorum demonstrant, et morborum gradus, curationum facilitates uel difficultates indicant. Loca hæc dicimus, matrices, agros, uentriculos, Elementa, in quibus foveri possunt semina, & continuitatem, retentionis auctorem, proprietatum conspirantium beneficio inuenire. Itaque quot sunt uentriculi in corpore humano, quot matrices, Elementa proprietatibus seminum insignita: totidem loca morborum constituimus: nec sanguinem nec synouiam excipimus, neq; cordis & articularium spiritus: sed in omnibus his, ut sanitatis, ita morborum quoque semina contineri posse asserimus. In

Oo. 3. qui-

quibusdā morbis, inquisitio non est difficilis, ut in ijs, qui uentriculi, intestinorum, renum, hepatis, mesenterij Anatomias occupant, præsertim si ex mucilagibus tartareis contingant. Ardores enim & erosiones stomachi, Oreses PARACELSO dicte, cōpressiones thoracis, & symptomata his uicina, ut nausæ, uomitus, cibi fastidium, ructus, inflationes, pigritiæ, indicāt radices morbidas in uentriculi Anatomia contineri. Colici dolores, hepatis, lienis, mesenterij, compressiones uel obstructions, renū, uesicæ, oreses uel colicæ, id est dysuria, stranguria, calculus, arena, bolus, &c. dignotiones habent faciles. Mineras enim, in quibus foventur, cōfestim indicant, quia ex seminibus cōstant, quorum fructus ad coagulationē destinātur. Tardas quoq; generationes obtinēt, & immobili ac pigra fructuū præsentia, lentam radicū naturam significat, siue temporis continuitatem in resolutione fructuum custodiant, siue rupta continuitate, paroxysmorum repetitionibus debitum naturæ absoluant. At uerò morbi qui ex impuritatibus constant leuioribus, mobilibus, nec ita fixis, quorum fructus ad tam crassas & immobiles coagulationes non desinunt, quorum generatio subitanea est, & impressiones ueloces, per omnia penetrantes, etsi in prædictis Anatomijs matrices sæpe habeant, difficulter tamē deprehenduntur. Consensus & sympathia partium difficultatem auget. Ita febres

febres tertianę, quotidianę, quartanę, cōtinuę, spuriaę, erraticę, hecticę quoq; (ignoscite PARACELSO manes Galeni) in uentriculo, intestinis, mesenterij uenis, hepate, liene, renibus, fomites habere possūt: qui propterea non facile discernuntur, quia in intermittentibus silentij temporibus, ut plurimum nulla partium manifesta symptomata relinquuntur, ex quibus de suspectis Anatomis coniecturę rationales desumi possent. Paroxysmorum quoque insultu, subito omnia in consensum trahuntur, quia resolutiones febriles, Elemēta vitalia corporis nostri, Tincturis Cheriōnis, id est, quę proprietatibus trium Principiorum insigniuntur, inficiunt. Deinde si impuritates helleborinę in uentriculo, colicę in intestinis, bituminosę in mesenterio, hepate, liene, tartareę in renibus continueantur, omnes ex impressionibus & resolutionibus Tincturarum febrilium irritabuntur, & symptomata relinquent post Paroxysmos, in locis innoxijs, id est, in quibus febriles radices non fouentur. Hinc nausę, cibi fastidia, uomitiones, compressiones uentriculi, hepatis, lienis, dolores colici, dorsi, renum, in febribus apparent, & sepe in paroxysmorum silentijs relinquuntur, quamuis in alijs sedibus radices febriliū delitescant, suspectamq; facilitatem horū Aphorismorum in mineris morborū inquirendis arguunt: **Vbi dolor, ibi morbus: Vbi tumor, ibi morbus, &c:**

Nec;

Nec circuituum signaturæ difficultatem expediunt. A ueritate alienū est, tertianas omnes in hepate, quotidianas in uentriculo, quartanas in liene, fomites obtinere. Excrementa quoque (nisi artificiosa separatione ad incudem reuocentur, idque non semper) dubitationem inexplicatam relinquunt. Scio interdum in his morbis, usque adeo manifesta, perpetua, & certa esse matricum, locorum uel minerarū signa, ut plebeios etiam non lateant. Et tertianam febrim, quæ in uentriculo radices momentaneas posuerat, uidi ego aliquoties per uomitum reiectam, in forma uiscosæ & uiridis mucilaginis, nitrosa ac sulphurea amaritudine ægrotum fatigantis. Quæ mucilago posteaquã reiecta erat, etiamnum uitaliamotus uestigia, febrili horrore aliquantisper demonstrauit, magna astantium admiratione, quam auxit ægrotus, inexpectata hilaritate, sanctè affirmans se febrim reiecisse: idque subita uirium restitutione & symptomatum propulsatione testabatur. Nos uerò stultè ueritatē risimus, Galenicis decretis, ijs temporibus imbuti, apud quem didiceramus, febrim esse calorem in corde accensum, intemperiem calidam & siccam, quæ per uomitum reijci nullo modo posset. Alios quoque uidimus, in quibus febrim seminaria in uentriculo Anatomia radices altius egerant, nec unquam uomitione reijci poterāt, in quibus manifesta et perpetua testimonia, fomitis uel mineræ in uentriculo fundata,

data,

data, aderant. Quartanae quoque febris radices, in renum Anatomia legitimis indicijs saepeprehenduntur: praecipue ubi partes uicinas, hepar scilicet, lien, mesenterium, uentriculus, ab impuritatibus immunes fuerint. Anatomiam renum cum dicimus, intelligimus non solum cavitates & circumscriptam substantiam, sed etiam uicinas partes, carnes, humiditates, aërem quoque & quidquid renibus uicinum est. In his febribus, genuum dissolutiones, lumborum, spinae, colli, capitis dolores, artuum contractiones, urinae tenuissimae, planè a quoque ab initio, in quibus tamen progressu temporis manifesta febrilium impuritatū rudimenta cōspiciantur, praesertim si artificiosa separatione examinentur. Ita enim nitrosa & sulphurea salia demonstrabunt, quae nec in uentriculi, nec lienis, nec hepatis, nec intestinorum Anatomia mineras & matrices obtinere poterant. Certiores uerò erimus mineram quartanae in renibus fundari, si nulla suspectarum partium, ut hepatis, lienis, uentriculi symptomata durabilia & dubia adfuerint. Quod si paroxysmorum silentijs, renum, lumborum ac spinae dolores, genuum dissolutiones, urinae difficultates remanserint, dubitationi exiguis relinquetur locus. Nihilominus praecipua signa, ex quibus minerae & fomites morborum deprehenduntur, etiamnum in recessu custodiuntur, quae mox opportunius adducetur. Febris quae in hepatis regio

Pp nerae

ne radices habent, discolorationes, icteritiæ & cachexiæ comites, ostendunt. Obtusiores quoque sunt, quia spirituum salinorum acrimonia & uehementia destituuntur: siticulosa, compressionibus uel obstructionibus dextri hypocondrii conspicua. Si reliquarum partium symptomata non repugnauerint, & ante febrim suspecta alioquin etiam leuissimis occasionibus fuerit. Anatomia hepatis, urinæ que testimonia addixerint, ueras matrices harum februm nos inuenisse existimabimus. In febribus lienis, similis est ratio. Quamuis raro contingat in una solummodo Anatomia, cæteris illæsis & incontaminatis, talium impuritatium radices stabiliri. Partes enim in eandem molitionem conspirantes, communem que impuritatium sentinam separantes, facillimè compatiuntur. Vbi una radices & hospites receperit, destructa lithurgia & consonantia actionum prædestinatarum, reliquæ quoque fornicariæ euadunt. Hinc difficultas in minerarum morbidarum exquisita cognitione, multa radicum consentanearum sobole, diuersis in locis iisdem temporibus germinante. Sic febres lienis, quartanæ, tertianæ, quotidianæ, raro conspiciuntur sine symptomatibus quæ febribus renum superueniunt. Neque tam exquisita dignotio ad curationem utilis est: sufficit eas mineras deprehendisse quæ legitimis, puris, perpetuis & indubitatis

bitatis signaturis Anatomias suas ostendunt. Laboriosam, difficilem ac obscuram minerarum morbidarum inuentionem, utili & subtili machinatione mox leuabimus, ubi diuersitatem locorum ostenderitimus. Non enim eadem ratione radices agunt, loca occupant, Elementis inhaerent, omnia semina, Prædictorum morborum fomites, Elementa, matrices, deprehendi possunt, & sensum analogis sæpe representantur. At uerò Astralium morborum loca, in quibus impuritatium uel seminum Tincturae planè spirituales existunt, siue fructus resolutiones que producant ad corporeas coagulationes desinentes, siue spiritualibus & uaporosis resolutionibus euanescentes, difficulter inueniuntur, ut epilepsiae, melancholiae, maniae, paralysis, apoplexiae, hydropis, tabis, podagrae, catarrhi, apostematum, ulcerum, & febrium quoque nonnullarum. Dicent nonnulli, in podagra, hydrope, cancro, herpete, aestiomeno, fistula, paralyti, locum esse manifestum. Nos uerò nō locum postremum uel ultimum inquirimus, sed fomitem, fontem, Principium, Radicem: non fructuum diuersoria, sed seminum hospitia: non secundarum radicum agros, sed primarum. Fatemur nonnullos morbos habere uiuiradices & fecundas Transplantationes, in quibus fructuum uaporose resolutiones uitale illud Principium gerunt, quod locis

Pp 2 consens

IDEA MEDICINAE

conferentaneis, suspectis, eiusdem generis & familiae receptum, generationum noua consilia inire possit: & haec loca, locorumque proprietates, meatus, conformationes, ut synouig, carniū, ligamentorum, uenarum, uiscerum, studiosè obseruari uolumus. Nihilominus primarum Radicum sedes, Elementa, hospitia, inprimis inquirimus. Ita enim curationū leges rectius instituumus, & praedictionum postulata prudētius decernimus. Quia uero de locis seminum & corporū quaestio est, explicatione breui, ambiguitatem & obscuritatem tollemus. Longè enim aliter de loci natura ac proprietatibus sentimus, ac plerique Peripatetici, qui Mathematicas descriptiones, rebus naturalibus adaptare conantur. Apud nos, Elementa, matrices, minerae, loca sunt rerum, non ociosa, sed suis proprietatibus instructa, quae uitam & alimentum exhibent suis locatis, id est seminibus, ut ea de se proferant, quae in thesauris & penetralibus recondita obseruant. Pro rerum itaque differentia & coniunctione, diuersitas quoque erit in loco essendi. Longè aliter, in terra esse dicitur truncus cariosus & rancidus, lapis demortuus uitaliō spiritu destitutus, ac arbor radicibus & fibris suis terrae infixae, ab ea, tanquam matrice, nutrimentum hauriens: & adhuc aliter, spiritus quidam mineralis in abyssi terrae delitescens ad tempus digestū & praedestinatum, unde anniuersariae repullulationes, nouarum

uarum Generationum & Transplantationum origines, dependent. Quemadmodum enim inter se differunt tria illa prædicta, subtilitate, spiritualitate, crassitate, coagulatione, vita, potestate, ita loca & temporum differre necessarium est. Eodem pacto, in Anatomia Microcosmi, locorum differentias ostendunt, lapis in uesica uel renibus coagulatus, mucilago lapidosa etiamnum spiritibus uitalibus & Tincturis prædita, & spiritus tartari uel mineralis. Similiter tophi podagricorum, & mucilagines fluidæ, in quibus adhuc uiuunt uigent que spiritus Tincturæ & salium, & ipsum Astrum uel Radix prima, quæ in thesauris uel Abyssis habitare solet. Sic in ulceribus caro demortua uel rancida, sal corrosiuum, uiscidum, dolore, calore, erosione, & similibus signaturis, uite præsentiam demonstrans, & huius Principium uel Radix in sanguine, carnibus, uel synouia delitescens. Sic spiritus arsenicales, antimoniales, sulphurei, uel Tincture, pestis, pleuritidis, prunellæ, aliter in sanguine fouentur; aliter quoque harum Tincturarum resolutiones in locis suspectis continentur, id est, in uitalibus Elementis corporis humani, in pectore, collo, hepate, adenis, quousque spirituum uitalium præsentia foueantur; aliter deinde corporeæ & purulentæ coagulationes, post spirituum consumptiones in membris relicte. Postrema hæc corpora, mortua, emerita, spirituum fa-

collo

Pp 3 uore

uore & continuitate destituta, facile tolluntur, & à locis suis separantur, id' que sectione, uisione, manuum ministerio, sæpe leni purgatione uel mundificatione. Media uerò, in quibus spirituum cōiugia etiamnum uigent, difficilius euelluntur, Principia, Radices, Semina, ab Elemētis & matricibus suis difficillime. Rursus loca postremorum, quia coagulationem corpoream obtinent, & passionibus ac affectibus corporum subiiciuntur, facile deprehenduntur: corporeis quoque analogiis, sensuum ministerio procedentibus inquiruntur, ut ab actione læsa, ab excrementis, à doloris specie & situ, à tumore, ac alijs accidentibus proprietates morborum consequentibus. Sic enim deprehenditur, spiritus arsenicales diuerforia inuenisse in regione pectoris, musculorum, membrarum, arteriarum, neruorum, uenarum, carniū, aëris, & ossium intercostalium, ex tussi, dolore lateris pungente, sputo cruento & purulento. In regione hepatis, ex prædictis inditijs in dextro hypocondrio apparentibus, ex alui excrementis, & doloris specie. Podagræ, cancri, cephalæ loca ultima, ipsi ægroti magna anxietate ostendunt. Sed in omnibus morbis, hæc generationum cōtinuatio & series non deprehenditur. In melancholia enim, epilepsia, mania, non fit generatio substantiæ planè corporeæ, secundæ, uel permanentis, & propterea tales morbi longè aliter in locis collo-

collocandi & inquirendi sunt. Sic in generationibus terrenis, aliorumque Elementorum, quædam semina, in tribus locis consistunt, in Elementorum abyssis, in Indiuiduis, & in propriè in horum corporibus demoratis: quædam uerò nullum post se relinquunt corpus, sed una cum uitalibus Tincturis & resolutionibus, tota abeunt in dissolutione, ut in meteoris ferè omnibus & generationibus superioris globi apparet. Huiusmodi generationibus assimilantur morbi illi astrales, epilepsia scilicet, melancholia, mania, & apoplexia ac febres nonnullæ, in quibus fructiuæ resolutiones, corpora uitalia uel manifesta post se non relinquunt. In his mineræ, & Radicum matrices, difficillimè inueniuntur. Neque enim sufficiunt Canones, signaturæ & Indices Galeni, quibus utitur in locorum affectuum inquisitione, & proportionem non habent cum seminibus feminumque proprietatibus, ex quibus prædicti morbi deriuantur. Etenim in epilepsia, dum locus affectus inquiritur, nec dolores, nec situs, nec excrementa, nec tumores apparent. Itaque ex sola actione laesa, scilicet animali, concludit Galenus, affirmat Galenistæ, in uentriculis cerebri, maximeque in posterioribus, esse fomitem morbi. Miror quòd in corde non collocauerint. Læduntur enim actiones cordis, eque ac cerebri, et cordi alioquin infensi uidentur, tam multarum & diuersarum febrium inuisa hospitia per uim ibi collocantes.

Qua

Qua animaduersione demonstrare possunt, cerebrum per se affici, cor uero per consensum? De ijs enim epileptijs loquimur, quæ subito irruunt, nullarum partium conspicuis symptomatibus præcedentibus, in quibus momento, præter omnem ægroti expectationem uel scientiam, uniuersæ facultates miserranda symptomatum clade obruuntur, ubi uentriculi, uteri, manuum, pedum, iniquam communicationem accusare nõ licet. In his certè, cordis palpitaciones, pulsuum deprauaciones, suffocaciones, confestim apparent, ne sequuntur uertigines, Imaginationum, & interiorum sensuum obumbraciones, uel conuulsionum uolentas impulsiones. Sæpe ob cordis anxietatē & suffocacionis imminētis periculum, uehementes conuulsiones manuum, pedum, colli, capitis, diaphragmatis, conspiciuntur, Imaginatione adhuc illesa, & dubios euentus timido silentio expectante. Tales epilepsie, in somnis, multis accidunt, leuiioresq; existunt, ex resolutionibus æris profectæ. Vigilantibus quoq; eadem superuenisse symptomata animaduerti, in quibus non solum Imaginationis, sed uisus quoq; & Memoria illæsa permansit. Quinetiam, ubi epileptici restituntur, morbi decrescente uehementia, primum Imaginationis officia in paroxysmorum insultibus custodiuntur, uertiginosa affectione sensibus adhuc implicatis, qua paulatim euanescente, palpitaciones, comprehensionses

su

&

& anxietates cordis, ad extremam cōsumtionem persistunt, testanturq; fomitem morbi in capite non delituisse, sed aliunde irrepsisse, donec resoluta Tincturarum & fructuum potestate, tam latè progredi ulterius non posset. Scio morborum quorundam semina, Anatomias habere consentaneas in corpore, cum quibus, ratione proprietatum trium Principiorum, confluunt. Antea quoq; declarauimus fructuum resolutiones siue spirituales permaneant, siue corporeæ euadāt, ad nota & domestica diuersoria potius quàm ad peregrina festinare: ut cancrôsæ radices, fructuum sobolem ad carnes faciei, pectoris, ad mammillas ordinariè transmittunt. Strumôsæ resolutiones ad colli Anatomiam pergunt, quia carnes, adenes, uenas, humiditates domesticas ibi inueniunt. Varicosæ, ad tibias: podagricæ, ad articulos: arsenicales, sulphuræ uel pestilētēs, pleuriticæ, febriles, ad cor & pulmones: papauerinæ, cicutofæ, uitriolo sulphuræ, uel epilepticæ, uertiginosæ, narcoticæ, ad cerebrū. In quibus omnibus, itinerum exordia latent, termini apparent: fructuum impressiones percipiuntur, Radicum mineræ occultæ manēt. Nos uerò fontes quærimus, unde ueniant impressiones, symptomata, actionum deprauationes, non quò uadant, uel ubi sensibus se patefaciāt. Ipse quoq; Galenus, in quibusdam epilepsijs, melancholijs, & similibus affectionibus, aliarum partium

Qq affectas

affectarum inditia deprehendit, ut uentriculi, matricis, artuum: proinde duplicem epilepsiam introduxit, per se scilicet, & per consensum. At certè, unus idemq; est morbus, ab eodem semine, radice, principio procedens: fomites uerò, matrices, & agri, differentiam faciunt, & symptomatum signaturas, uehementia, celeritate, frequentia, duratione, ac similibus, alterant. Semina enim epileptica debiliora, nec tanta impressionum celeritate & potestate uigentia, ubi in praedictis locis fouentur, dum efferuescunt, sensibili fructuum resolutione ad cordis & cerebri officinas pergunt, quò posteaquam peruenerint, symptomata epileptica leuiora inferunt. Ita afficiebatur puer ille, à cuius pede frigida aura, per tibias, crura, spinam, ad cerebri arcem ascendebat. Cuius auræ fomitem uel radicem, Quintius Galeni Præceptor, mole dicebat exiguam esse, sed potestate maximam. Tales epilepticos, nos quoque sæpenumero cõspeximus, nonnullosq; ad sanitatem, sine magno sudore, reuocauimus. Et robusti cuiusdã rustici aureis pollicitationibus olim decepti fuimus. Etenim, posteaquam artis beneficio, in paroxysmorum apprehensionibus, Imaginationis & sensuum officia à pernicie uindicata animaduertisset, relictamq; cordis palpitationem & comprehensionem simili euentu cessaturam sibi persuasisset, anxia & sordida excusatione, magnis pollicitationibus

satis

factisfecit. Suffocationes quoque uterinæ, hystericae affe-
 ctiones, conuulsiones epilepticae, uentriculi, intesti-
 norum epilepsia, saepe manifestis inditijs deprehens-
 duntur, nisi ex feminibus consistant potentioribus, quor-
 um resolutiones fulminis instar, momento, uitalia
 Elementa uniuersi corporis occupare solent. Talia
 enim semina, siue in pedum Mumia, siue in utero uel
 menstruo, siue in sanguine, siue in synouia, siue in car-
 nibus, siue in uentriculo, intestinis, corde, cerebro
 consistant, ex sensibilibus analogiis deprehendi
 nullo modo possunt. Frustra laesarum actionum tes-
 timonia adducuntur. Spirituales enim Tincturae, &
 astra semina, non ita locis inhaerent, quemadmo-
 dum corpora, neque oculis uel manibus diuersoria sua
 patefacere uolunt. Relicta igitur corporeorum lo-
 corum inani inquisitione in his morbis, Elementalia
 quæerere oportet, in quibus spiritus spiritualesque Tin-
 cturae, spirituali modo delitescunt: non quemadmo-
 dum lapis in uesica, mucilagines tartareae in intesti-
 nis, uentriculo, hepate, liene: sed quemadmodum
 spiritus minerales in Elementis. Hoc uero nec ocu-
 lis nec manibus deprehendi potest. Perspicationis
 bus oculis, altiori ingenio, subtilioribus Inquisito-
 ribus opus est, si spirituum penetralia deprehendere
 uelimus. Quid igitur reliquum est, cuius ope, ductu,
 spirituum tam occultae latebrae inuestigari possint?

Qq. 2. Sunt

Sunt spiritus, ipsdem uel domesticis proprietatibus insigniti: sunt semina, in quibus communes scientiæ & potestates uigent: sunt astra, quæ locorum temporum, motuum, predestinationes similes obtinuerunt. Horum oculis, & certis radiorum applicationibus, nihil occultum esse potest. Si corporum motus stabiles sunt, si grauiâ deorsum, leuia sursum tendunt: spiritibus, Scientiæ ac potestati uicinioribus, constantes motiones, & motionum termini infallibiles, utique non deerunt. Si ad cadauera congregantur aquilæ; si ferrum magnete tinctum, Septentrionem monstrat: si uentorum motus certi sunt, neq; omnium astrorum resolutiones ex quibus uenti prodeunt, ad Austrum uel Septentrionem pergunt, sed destinatas habent uias, notos terminos: si consentanea consentaneis, domestica domesticis, naturali desiderio sese applicant: ductoribus sanè, & inquisitoribus, in morborum occultis mineris inquirendis, non destituemur: si tamen Mundanâ Anatomiam cum Microcosmi debite conferre possimus. In illa enim, nuntii deprehenduntur & Parmenones, Veneti, Romani, Mediolanenses, Florentini, Neapolitani, uel capitales, hepatici, cordiales, stomachales, lienares, sanguinales, synouiales; & inter Venetos, alij Augustanorû, alij Antuerpiensium, alij Viennensium: sic in corpore humano inter synouiales nuntios, alij epilepticorum, alij podagricorû, alij febrium,

februm, alij ulcerum, alij melancholiarum, &c. Nec obscuro sunt nunti, sed a Natura, domesticis signaturis insigniti, quarum beneficio, in tanta rerum multitudine inueniri possint. Itaq; ubi de minera, loco, uel fomite epilepsiæ in homine dubitamus, sensuum analogis relictis, principio nunciu in Anatomia mundana, uel in Repub. Mineralium, Vegetabilium, & Animalium inquiremus, idq; signaturarum & proprietatum ministerio, quæ in tribus Principis reperiuntur. Tum uero ex familia, præparatione, & exaltatione Inquisitorum uel remediorum, Elementales astralium morborum mineras inueniemus, siue in potentioribus Elementis profundius inhaereant, siue in leuioribus, superficies solum occupauerint. Atque hoc pacto, si ex Vegetabilium Internuntijs, crudis, uel præparatis & exaltatis, ex symptomatum remissione & Transplantatione, inuentam esse mineram coniecerimus, dubium non erit, radicem talis epilepsiæ in agris delituisse, quorum Elementa, & Principia Elementis consentanea, inualida existunt: uel si in agris uaudiorum Elementorum & Principiorum habitauerit, in superficie saltem hæsisse, nec profundas radices egisse. Rursus, si Vegetabilium legationes uanae fuerint, neque postulatis præcibusq; eorum inclinentur paroxysmi, sed signaturas immutatas, prioribus plane similes produxerint, subtilioribus Internuntijs opus est.

Qq 3 qui

IDEA MEDICINAE

qui altius penetrare possunt, & diuersoria potentiorum Elementorum inquirere, quæ sita q̄ immutare, mitigatis radicibus. Tales ex Mineralium familia peti debent. Nuntios uerò præparare, itineri accommodatos, & innoxios reddere, à carceribus & captiuitate expedire, hoc opus, hic labor est. Qui hanc prouinciam difficultate perterritus recusauerit, frustra morborum loca inquit. Similiter in febribus, si manna, cassia, diacatholiconi, agarico, rhabarbaro, scammoniatis, & similibus obtemperauerint, argumentum est, earum radices in partibus foueri, quarum Elementa & Principia debilia sunt, ut in uentriculo, intestinis, mesaraicis, uel superficialiter in potentiorum partium Anatomis, ut in renibus, sanguine, uisceribus, synouia, receptas esse, idq̄ ob Tincturarū debilitatem radicibus & seminibus in hærentium. Quòd si talium remedium impressiones neglexerint, in partibus fouebuntur, quarum Elementa & Principia, ualidiora existunt; uel si debiliorum Anatomias occupauerint, radices profundas posuerunt, & longa circulationis digestionem, seminum suorum Tincturas ad exaltationem perduxerunt, superficiebus illis consumtis & relictis, quæ purgationibus per aluum uel uomitum tolluntur. Itaq̄ nuntios subtiliores requirunt, non semper ex Mineralium familia desumptos, sæpe ex Vegetabilibus præparatis, exaltatis, & ad potētiores gradus deductis.

deductis. Horum remediorum prædestinationes, urinas, sudores, mouent, et subtiles consumptiones moluntur, quibus officijs, febrilium radicum occulta diuersoria patefaciunt, gradus quoque & exaltationes Tincturarum febrilium. Atque hæc est uera Methodus in investigatione minerarum morbosarum. Est & alia, obscurior tamen ac incertior, quæ ex symptomatum uehementia & remissione dependet. Quæadmodum enim Hippocrates, genitale semine, ex partibus, in quibus Elementa & Principia totius animalis potentissima uigent, deriuari, hoc indicio confirmauit, quia impressiones uehementissimæ, efferuescentias seminis comitantur, & quia tam pusilla materia euacuata, tantæ sequuntur in toto animali mutationes: ita quoque uehementissima symptomata, testantur morborum mineras in partibus delitescere, quarum Elementa & Principia ualidissima sunt, nisi astrorum potentes impressiones sequantur, ut in uenenis apparet. Diurnitate, recidiuarum frequentia, & euidentium causarum animaduersione, hæc distinguere licet. Qui morborum generationes, semina & radices ignorant, longè aliter in locorum inquisitione procedunt. Philosophicis enim Methodis destituti, sensuum mancipia fiunt: morborum notiones sensibiles, subiectis corporeis inhærentes proponunt: intemperies, obstructions, tumores, ulcera, & melancholiam cum comitibus.

tibus adiungunt, causasq; morborum Antecedentes & Coniunctas, inde deducunt: tum uero loca affecta rustice inquirunt, cum in omnibus morbis astralibus, quae Elementa uitalia potentibus impressionibus tingunt, uniuersa afficiatur, mineras inquirere oportuit, radices, & fontes morborum. Neq; per se, & per consensum affici, inquisitionis facilitatē excusare potest. Si enim per se affici dicuntur partes, in quibus fomites morborum fundantur, si tales praecipue inquiramus, quid Analogismorum prolixis & nudis subtilitatibus, partes compatientes, ac conspiratione mutua condolentes, inuestigamus, steriles uero signaturas earum partium, in quibus radices latent, adducimus. Non sufficiunt symptomatum antegressiones, perpetuitates, conspirationes, reliquiae, neque aliarum partium libertates, suspectas, morborum seruitute obligare possunt. Hinc errores, fatuitates, & miseriae infinitae, morborum rationibus confusis, & ob affectionum euidenciam perperam descriptis. Nam quia in febris cor praecipue affici uidebatur caliditatis intemperie, neglectis februm radicibus, ex quarum uaporosis resolutionibus, non solum caliditates, sed etiam frigiditates, & uniuersa februm symptomata procedunt, febrim esse calorem in corde accensum pronunciauerunt. Si frigiditatem in corde introductam dixissent, Analogismorum coniecturis aequae muniti fuissent.

sent.

sent. Præcedit enim frigus, & ut plurimum grauius affigit, in omnibus intermittentibus, quo superato, uaporibusque natura frigidis accensis, falsa caloris imago representatur. Ita in omnibus intermittētib; febribus, & plurimis continuis, cor per consensum saltem afficitur, ex uaporosis resolutionibus febrilium radicem, alibi mineras habētium. Dicent Galenistæ, nos causarum & morborū discrimina negligere: se quoque fateri, ex putrescentibus humoribus, in uenis, uentriculo, uisceribus, purgatione, uel uentesectione tollendis, febrilem calorem in corde suscitari: tales uero humores, ad causarum collegia, non ad morborum ordines referri. Præterea, conuincunt nos ex tribus continentibus, contentis, & impetū facientibus; contentorum luitia, uel humorum, ut ipsi exponunt, causas existerē: continentium uel solidarum partium, morbos: in spiritibus uero, symptomatum impetus apparere. *¶* Quæ fronte Hippocratem, Præceptorem salutare audent, tantæ adulterinæ huius Aphorismi interpretationem adducentes. Quæ uero cuncta, de dæta ipsius repetit, quæ libello De flatibus, promulgauit: ubi morbos omnes *et præterea*, à spiritibus, flatibus, uaporibus, proxime proficisci ostendit. Eborium quoque exemplum adducit, epilepsie, hydropis, & fluxionum, magna obseruationum ac rationum mole contendens, totorum omnium debilitationes, deprauationes, & abolitiones,

Rr . . . litiones,

litiones, à spirituum potestatibus, et vitalibus impressi-
 onibus proximè proficisci. Itaque, si morbos appel-
 lant, à quo proximè læduntur actiones, cur in conti-
 nentibus, uel crassis, & immobilibus corporibus, po-
 tius quàm in spiritibus, morbos collocauerunt? Sed
 relictis nominibus, rerum differentias pauisper scru-
 temur. Tria enim hæc, Causæ scilicet antecedentes,
 Morbi, & Symptomata, non differunt Genere, essen-
 tia, uel proprietatibus specificis, sed potestate uel actu
 solum: quemadmodum Medicus dormiens, à uigi-
 lante: sulphur non accensum, ab accenso: sal non reso-
 lutum, à resolutio: mercurius non sublimatus, à sub-
 limato: quemadmodum non matura, à maturis: as-
 cendentia, à quiescentibus: exaltata, à delitescen-
 tibus: astralia uel in actum reducta, à feminalibus, uel
 in potestate manentibus: quemadmodum semen
 caninum, à cane differt: saluix, à saluia: urticæ, ab ur-
 tica. Quia igitur talia in corpore continentur, que
 putredine, digestionem, separationem, exaltata & in
 actum reducta, febrilia symptomata perpetuò pro-
 ducere solent, si nomina ijs imponenda sunt, unde
 quæso, nominum insignia mutuabimur? Ex Radicibus
 procul dubio, & proprietatibus innatis, per-
 petuis, specificis, siue actu nunc appareant, siue in
 potestate radicum delitescant. Hac lege dicemus in
 corpore latere, radices, semina, impuritates Nitro-
 sulphur.

fulphureas uel febriles, quæ digestis temporibus se-
paratæ, exaltatæ, suscitatæ, accensæ, uel in actum re-
ductæ, horrores, rigores, frigiditates, somnos narco-
ticos, calores in corde, pulsuum alterationes, produ-
cere possunt. Quod si tales radices, causas anteceden-
tes febrium nominare libet, licet: nihilominus iisdem
radicibus progredientibus, ad maturitatem perueni-
entibus, exaltatis, accensis, morborum appellationes,
nulla ratione eripiemus, morborumq; symptomata,
actiones læsas, calores, colores, sapes, ex proprie-
tatibus radicum produci, constanti ueritate asseueras-
himus. Quinetiam radicibus adhuc silentibus, & oc-
cultè in corpore latentibus, morborum insignia con-
cedemus, & paroxysmorū intermissionibus, ubi nul-
lus in corde accensus est calor, nihilominus febri in
corpore latere, rectius quàm Antecedentem causam,
dicemus: epilepticos quoque, epilepsiam in corpore
circumferre, quãuis longa habeant paroxysmorū si-
lentia. Manet enim in corpore, radix epileptica, uel ui-
triolum mercuriale, in quo, symptomatum signaturæ,
uitali potestate continentur. Aut igitur Soritice dubi-
tationes, in rebus naturalibus locū habebunt: aut cau-
sis Antecedentibus, morborū appellationes concede-
re oportet. Dubitauit quidē Galenus, lib. De locis af-
fectis, quando dicenda esset dysenteria: an incipiente
exulceratione intestinorum, quæ adhuc nō manifestè

procurat

Rr 2 lædes

læderet actiones aegrotantis; an uero postea, ubi uirū
manifestæ læsiones apparent. Quæ dubitatio ridicu-
la planè est. Progressiones enim Naturæ, continuæ
sunt, nec recipiunt Soriticas dubitationes, ut artificum
intermissa opera. Domus namq; dum exædificatur
nominum insignia, magnitudine, & certa operis abso-
lutione mutatur; morborum uero generatio, natu-
ralis est, & nomina radicum retinent, nisi continuita-
tem Naturæ, uolenta nominum interpositione, tur-
bare uelimus. Hæc de locis morborum dicta suffi-
ciant; de temporibus posthac agemus. Fundamenta
temporum in Donis & Scientiis seminum continen-
tur ibi, termini, horæ, minuta, menses, anni, saecula, se-
cula, longè antea definita sunt. Et uicibus semini, ut
colorum, saporum, figurarum, caliditatis, frigiditatis,
duritiei, asperitatis, leuitatis, coagulationis, resolutio-
nis, magnitudinis, innate leges existunt, ita quoq; tem-
porum prædestinationes, silentij, ortus, maturitatis,
senij, aduictæ. Tempus enim nō est aliud à progres-
sione & fluxu seminum; ex Opco uel Iliado; in Rem-
pub. Iouis. Quo circa, semina diuersa, temporū quoq;
uarietatem ostendunt. In celestibus seminibus uel
astris, manifesta sunt motuum & maturitatum tempo-
ra de quibus antea diximus, Capite de Generatione.
Vegetabilia omnia, certis temporibus gemitur. Mi-
neralium & Metallorum tempora, quia ex radicibus
procedunt

procedunt inuisibilibus, paucis comperta sunt, tarditate & raritate difficultatem augente. In his omnibus duplicia tempora obseruare licet, Digestionum uel maturitatum, & Resolutionum: Differunt enim inter se plurimum: nec omnia quæ tarda habent digestionum tempora, tardas quoque fructuum resolutiones ostendunt. Digestionum tempora, in omnibus continua sunt: Resolutionum uero, in multis interrupta. Metalla, longa habent Digestionum tempora. Seculorum enim terminis Plenifunia describunt, Resolutionum deinde tempora, continua quidem, sed tarda adiungunt. Mineralium Digestiones breuiores sunt, Resolutiones uero ut plurimum interruptæ, ut in Thermis, certis anni temporibus efferuescentibus, & similibus saliu radicibus, apparet. Vegetabilia, Digestionum tempora, annua, menstrua, bimestria, trimestria, obtinent, Resolutiones deinde continuas uel interruptas, citas uel tardas, demonstrat. Digestionum quippe temporibus, sobolis foecunditatem, fructuum numerum, Resolutionum repetitiones & durationes decernunt, & consilia ineunt futurae progressionis: ita prædestinatione accepta, mirabili desiderio ad officia & terminos festinant. In arborum Resolutionibus, continuas maior apparet. Fructus enim omnes, ut pyra, poma, castaneæ, nuges, glandes, simul fere erumpunt, & continuas maturationis expectant: rosæ

Rr 3 uerò

uerò, uiolæ, crocus, coronariæ omnes, interruptas habent Resolutiones, & paroxysmorum repetitiones. Fructus eñ uel flores, qui maturitati uiciniores sunt, erumpunt, posthabita aliorum sorte. Transplantantur etiam tempora tam Digestionum quàm Resolutionum. Vegetabilia enim quæ ex semine procedunt, tarda habent Digestionum uel fermentationum tempora, insitione uerò accelerantur. Huius beneficio Plenilunia Lustrorum, in annua mutantur, & quæ septimo anno (interdum decimo) ex semine, fructuum germinatione, sobolem pollicebantur, si insitione serantur, consentaneas & hospitaes radices nacta, prædestinationes accelerant, festinata mercede diligentiam humanam compensantia. Desiderium quoque totius Naturæ demonstrant celeritate gaudentis, ut prædestinationibus Mundanis absolutis, beatiora receptacula repetere liceat, perpetua quiete ornata. Resolutionum uel germinationum momenta ipsdem de causis accelerantur, retardantur, immutantur. Ita cerasorum tempora, in pyrorum mutantur, uuarum maturitates, prunorum comites fiunt. Locorum, radicum, & proprietatum confluentium admixtiones, negotium hoc absoluunt. Hæc temporum rudimenta, si ad Anatomiam humanam debitè accommodentur, sanitatis & morborum periodos, paroxysmorum circuitus, silentia, Plenilunia, decreascentias, Crises, & Decretos

cretoriorum dierū rationes, magna facilitate demon-
 strabūt, multisq; difficultatibus & obscuritatibus sub-
 latis, à Pythagoricorum numerorum iniustis usuris, à
 melancholiæ & humorum phantasticis commixtio-
 nibus, à Mensis medicinalis laboriosa computatio-
 ne, ab excrementorum Geometricis fluxionibus, &
 expultricis facultatis ociosa patientia, nos excusabūt.
 Nec oportet formas ipsas & externas signaturas re-
 rum naturalium, in Microcosmi Anatomia inquire-
 re; sufficiunt proprietates, Scientiæ, Dona, prædesti-
 nationes, Tincturæ feminales, uitæ & potestatis cus-
 todes. Vanum est, bouem in homine inquirere, cu-
 pressum, fagum, triticum, uitem, aurum, smaragdum;
 proprietates uero & Tincturas radicales, actionum
 fontes, uuarum, tritici, hordei, auri, smaragdi, rosa-
 rum, uiolarum, qui quærit, inueniet. Necq; horum so-
 lummodo proprietates, sed etiã in quibusdam, uitrioli,
 sulphuris, nitri, mercurij, arsenici, antimonij, nappel-
 li, urticæ, aronis, opij, mandragoræ, cicutæ, deprehen-
 det. Resoluta uero sunt femina rerum naturalium &
 spiritualia, in generationibus ac trãsmutationibus Mi-
 crocosmi & Transplantatione externas illas signatu-
 ras, figurarū, coagulationum, magnitudinum, amife-
 rūt, intrinsecis seruatis, in quibus temporū, saporum,
 odorū, colorū, caliditatis, frigiditatis, coagulationis,
 sed non mundanæ, figuræ, sed nō externe, proprietates

constans

constantes custodiuntur. Semina igitur morborum
 quæ ab ortu accepimus, longa habent digestionum
 tempora, ut epilepsiæ, podagræ, lepræ, melancholiæ.
 Quædam, septimo anno ad efferuescentias perueni-
 unt, quædam decimo quarto, alia uigesimo sexto, alia
 trigesimo oriuntur, & digestionum tarditatem, fru-
 ctuum constanti & difficulter dissolubili progenie re-
 sarciant. Quæ uero morbi in alimentis semina habent,
 siue inferioris globi, siue superioris, initionum leges
 imitantur, & digesta tempora citius absoluunt, præter-
 tim si confluentiam in Anatomia Microcosmi inuenie-
 rint. Locorum quoque uel agrorum diuersitates, tem-
 pora Digestionum uariant. Citius enim fermentan-
 tur, & ad efferuescentias promouentur, quæ in uentri-
 culi Anatomia inseruntur morborum semina, quàm
 quæ in hepatis, renum, synouie, sanguinis & similium
 partium Elementis, recipiuntur: seruata tamen semina-
 rum analogia. Citius enim febrilia semina in renum
 Anatomia implantata, ad germinationes ueniunt, quàm
 colicæ Tincturæ, in intestinis uel uentriculo: & in ven-
 triculo, citius tertianarum radices, quàm quartanarum,
 digestionem absoluunt. Ita ephemerae febres, id est æ-
 reæ, uelocius ascendunt, fermentatione præcæta, quàm
 hecicae & lignæ. Sic podagræ, serius Digestionum
 tempora, conueniunt, quàm pleuritides, dysenterie, pru-
 nellæ: & inter podagras, æneæ, & terrestres, citius
 quàm

quàm igneæ & aqueæ. Talis analogia in omnibus morbis seruat. Quia uerò in febribus, tempora Digestionum & Resolutionum manifestissima sunt, & circuitus paroxysmorum constantes, consideratione dignum est, qua ratione, regionum, ætatum, sexuum, alimentorum, consuetudinum neglecto discrimine, quartani, tertiani, & quotidiani circuitus perpetui & constantes, in tanta agrorum & seminum diuersitate, custodiri possint. Principiò causæ communium & frequentium morborum occurrunt, seminum uidelicet copia, nascendi facilitas, locorum opportunitas. Hæc omnia in febribus intermittentibus concurrunt. Semina enim & impuritates febriles, sulphureæ nitrositates, in omnibus alimentis copiosissimæ inueniuntur, in uino, pane, leguminibus, carnibus, piscibus, cereuisia, oleribus, Italicis, Hispanicis, Germanicis, Anglicis, Arabicis, Asiaticis, Indicis, & omnium nationum alimentis. Rursus, in corporibus iuuenum, senum, mulierum, uirorum, Italicorum, Danorum, Germanorum, nobilium & rusticorum, separari debent in horas tales impuritates ab alimentorum puritate. Frustrata separatione, ob errores & delicta uiuendi frequentissima, semen relinquitur: loca consentanea, repetita impressio num assiduitate constituens: quibus receptum, digestionem & fermentationem, breues non difficiles, ad exaltationem, fructuum resolutiones, ac efferuescentias.

S s tias.

tias requirit. Atq; sic causas frequentis & communis calamitatis febrium inuenimus. Circuituum uero æqualitas idcirco ubiq; ostenditur, quia ex proprietatibus specificis, intrinsicis, constantibus, fluunt Individuæ naturæ proprietates, mobiles, externæ, & momentaneæ; in corporibus, alimentis, morborum seminibus, actionibus naturalibus, ratione locorum, ætatum, sexuum, consuetudinum, & similibus assidue mutantur: internæ uerò signaturæ, specierum & Principiorum radicibus coherentes, permanent. Neq; externis impressiõibus transplantantur, nisi interiorũ, & potentiorum astrorum Tincturæ conspirent, quibus conspirantibus; quia radices febrium intermittentiũ hermaphroditicæ sunt, æquiuocas generationes admittent. Ita tertianæ, in quartanas & quotidianas degenerant, & quartanæ rursus in tertianas, erraticæ in quartanas, intermittentes in continuas, & uicissim. Spuriæ quoque febres ob Transplantationes faciles, frequentissimæ existunt, in quibus circuituum signaturæ immutantur, siue assumendorum, faciendorum, & foris incidentium efficientia Transplantationes contingant, siue impuritarum diuersarum mixtionẽ, siue ulteriori circulatione & exaltatione primarum radicum. Quæ ratione semina morborum delitescant in corpore, & sine sensu, hostem ac mortem sæpe circumferamus, & quæ semina subie-

na subie-

na subito oriantur, quæ sensim, neutrali constitutione præmissa, superiori Capitulo exposuimus. Causas quoque sæpe adduximus, ex quibus transplantantur Digesta morborum tempora, id est, ex quibus accelerantur uel retardantur. Sic quotidiana repletiones & comestiones, semina latentia ad messem accelerant, ut calx ad radicem arboris aspersa: sic intempestiua exercitia, uentus, animi affectus, ira, timor. Sic Athleticum corporis habitum damnauit Hippocrates, quia ex tanta potestate caloris digerentis alimentorum & exercitiorum robustissimorum assiduo usu excitati, semina grauissimorum morborum (sine quibus non uiuitur) ad exaltationes & extremitates calamitosas subito promouentur, quæ alioquin ad tantas potestates non peruenirent, sed uel leuiores morbos producerent, uel paulatim à natura, deuicta propulsarentur. Absolutis Digestis temporibus, effervescent radices morborum, & fructuum Resolutiones instituunt, continuas uel interruptas. Si enim Tincturas seminales efflorescentes, homogeneas, æquè maturas obtinuerint, continuitatem temporis, in resolutionibus fructuum custodient. Tales radices, ex impuritatibus constant sulphureis, arsenicalibus, auripigmentalibus, antimonialibus, in quibus salium ualidæ Tincturæ non sunt admixtæ, uel si admixtæ sunt, in primis saltem

S s. 2 superfi

superficiebus hærent, rigores, horrores, frigiditatesque producentes, donec consumtæ, puras, similes, impmixtas et continuas relinquunt sulphurearum radicum Tincturas. Hæc est causa continuitatis febrium ardentium, hecticæ, pleuritidis, prunellæ, pestis & similium morborum. Salia quoque, si similem sulphurum naturam, longa Digestione acceperint, continuitatem Resolutionum æmulantur, ut in ulceribus apparet. Rursus, radices morborum heterogenæ, Resolutiones interruptas producunt, & paroxysmorum circuitibus, fructuum prædestinationes absoluunt. Sed quo pacto obseruatur certa proportio circuituum, si impuritas, uel radix, non est homogenea, sed heterogenea? Dico, illam heterogeneitatem, non esse in specie, sed in gradibus, non quia radix contineat Tincturas diuersarum specierum, sed quia continet Tincturas, efflorescentia fructuum in lucem prodituras, alias maturitati uiciniore, alias uero remotiores. Inde fit, ut hodie, partes maturæ efflorescant: cras, perendie, uel tertio die, quibus secundæ maturitatis sortes obtigerunt: tertio circuitu, quæ prædestinationes tertias acceperunt, idque continenter, in consumptionem omnium Resolutionum, in reuolutione radices definitarum. Ita nonnullæ radices, quarto circuitu, debitum naturæ perficiunt, & in consumptionem, fructibus exhaustis, abeunt: nonnullæ, septimo, decimo, decimo quarto,

quarto, uigesimo, &c. Huc Aphorismus Hippocratis: Tertianæ exquisitæ quatuordecim circuitibus terminantur: Quartanæ uero exquisitæ, plures circuitus requirunt, anteaquam in radicum thesauris definitam fructuum sobolem, exhaurire possint. Tales Tincturæ uel superficies resoluendæ continuantur in Scientia radice, & prædestinationes locorum ac temporum ordinatas, certis numerorum proportionibus descriptas, ab initio Digestionis acceperunt. In fermentationibus enim seminum uel radicum, Resolutionum circuitus numerantur, & decreta temporum ualida peraguntur, quæ in Scientijs Tincturarum resoluendarum inscribuntur: ita stationes accipiunt ordinatas, primas, secundas, tertias, quintas, &c. quibus insistantibus, seruata progressionum proportione & continuitate, emergunt, & destinata officia, peragunt. Itaque post primam sobolem, Resolutionem, exhaustis primis fatellitibus, Tincturis, superficiebus, si secundæ, uicinæ, continuæ superficies uel Tincturæ, uiginti quatuor horis ad maturitates terminum destinentur, si Elementa & Principia corporum quibus obligantur resolutioni accommodata tanto temporis spacio reddere possint, circuitus quotidianos ostendent, tertianos, quartanos, quintanos, sextanos, menstruos, anniuersarios eadem ratione seruabuntur: & circuituum proportionem, ut qualis fuerit proportio primi ad secundum,

S s 3 dum,

dum, talis erit secundi ad tertium, tertij ad quartum, & sic deinceps: proprietatibus tamen uniuersalium temporum, et motuum naturalium analogijs non neglectis. Ita enim circuitus qui in principijs morborum contingunt, si cum ijs comparentur, qui in consistentijs uel declinationibus apparent, anticipationum, durationum & declinationū collationibus plurimum distabunt. At uerò si proximi circuitus proximis conferatur, exigua dissimilitudo apparebit. Transplantantur quoque hæc circuituum uel resolutionum ordinata tempora, ex iisdem causis, ex quibus digesta tempora antea declarauimus immutari. Sæpe sanguinis missione, purgatione, & similibus machinationibus, circuituum numeri abbreviantur, immutantur, ad exaltationes destinatas peruenire non permittuntur, magna ægrotorum commoditate. Et si opportuna remedia exhibeantur, resolutis & consumptis radicibus, uniuersæ prædestinationum leges, fermentationum diuturna & dura decreta tuto accitò tolluntur. Crises in ijs morbis contingunt, in quibus radices, postquam ad certum maturitatis gradum Tincturas resoluendas perduxerint, subita efferuescentia uniuersam sobolem cum tota radice resolvere possunt, idque uel corporea uel uaporosa resolutione, resolutamque impuritatem, uel per sudores, uel per sanguinis fluxum, uel per alui excretiones, raro per urinas, cōfestim euacuare.

euare. Vocabulū Hippocrates nō à ludicijs, sed separationibus potestati uel spirituū, à continuitate minerarum, delumfit. In cōtinuis febribus, & exquisitis tertianis, tales radices, Crises perfectas sæpe ostendunt. Apoftematū uerò radices, ut pleuritidis, prunellæ, pestis, carbunculi, & febrīū nonnullarū continuarū, minus exquisitarum, sæpe imperfectas crises, per Depositionē, ut loquitur Hippocrates, & transmissionē resolutarum Tincturarū ad suspectas partes, per urinas, & imperfectas euacuationes, relinquunt. Tales morbi, ubi prima germinationū rudimenta emiserint, quod in plurimis quarto die contingit, in nonnullis tertio, quinto, sexto, septimo, octauo, &c. certa indicia future resolutionis demonstrāt. De quibus copiosius, in nostris De febribus, agemus: nūc omnia adferri nō possunt. Multa quoq; dicēda essent, de tēporū Transplantationibus in morbis, de mixtionibus impuritatū, de locorū proprietatibus quæ tempora uariant, de cōtinuis morbis, à principio decrescētibus ad solutionem usq; uel augescētibus, uel in eodem statu permanentibus, de circuituum mixtione & præsentia in cōtinuis morbis: quæ omnia, locis & tēporibus opportunioribus explicabuntur. Galenus causas circuituum ad partium dispositiones, trahentium, generantium, suscipientium, mittentium excrementa, retulit. Partes enim quæ aluntur, quoad similem habuerint

dispositi-

dispositionem ab eodem nutritæ alimento, æqualia quantitate, similia qualitate, & eodem temporis tractu, excrementa colligere, hæc deinde uel copia, uel qualitate, expultricem facultatem stimulare. Mirum, quòd antea paulatim non aggrediatur expulsionem, priusquam tanta coaceruetur copia, quæ sæpe nature uires superare solet, & noxia symptomata inferre. Subitæ mutationes, & præcipites actiones, Naturæ sunt inuisæ: paulatim opus aggreditur, & securitatem magis quàm celeritatem amat. Dispositionem partium ubique inexplicatam reliquit, cui tamen excrementorum procreationem attribuit. Neque se res ita habet. Etenim incipientibus paroxysmis, in mineris non adest tanta excrementorum copia: sæpe exiguæ admodum impuritates animaduertuntur, quæ Tincturas habent copiosa uaporum supellectile fœcundas. Vaporosæ uerò Tincturæ, quia Chærionium habent admixtum, non solum excrementa intestinorum, uentriculi, renum, uiscerum, sanguinis, synouię, carniū, inquinare possunt, sed etiã uitalia Elementa totius Anatomie humanæ. Quinetiam accensis & exaltatis Tincturis sulphureis in morborum mineris, trahendi ualidam facultatem concedimus. Continent enim sæpe numero spiritus insaturabili fame præditos: & antea diximus spiritus solum esurire, & sitire, non corpora, potentioresquæ à debilibus trahere, idquæ posteaquæ
 exaltati

exaltati fuerint, & in actum positi. Proinde non mirum est, si ex radicibus mercurialibus in capite resolutis, spirituumque famelica attractione, tanta feroci cararrhi copia, breui tempore, per capitis emunctoria euacuetur, quanta in totius caluariæ capacitate comprehendendi non possit. Neque mirari oportet, si in pleuritide, sputi tanta copia, breui tempore tussiendo reijciatur, quanta in membranis & musculis intercostalibus nulla ratione contineri poterat. At uero multi existunt morbi, in quibus spiritus famelici non adsunt, quorum resolutiones non permiscetur excrementis, ut melancholia, epilepsia, mania, in quibus circuitus custodiuntur ordinati, sine excrementorum admixtione. Similiter, si dispositionem partium morbosam, id est, radices, semina, Elementa, mineras, Tincturas, potestates, astra morborum, olfecisset Galenus, facultatibus certe, quæ partibus sanis insunt, morborum gubernationem non ascripisset. Silent Naturæ prioris ministeria, et hospitem potentiorum satellitibus provinciam concedentes, incognitas eorundem molitiones, & nouas progressiones anxie admirantur. Non est illa facultas in posterioribus uentriculis cerebri, alimentorum impuritates paulatim, quoad sanitatem fruitur animal, expellens, quæ tantas conuulsiones, manuum, pedum, capitis, & totius corporis, in epilepticorum paroxysmis molitur: ualidiores adsunt uires,

T t . quarum

quarum efficaci potētia uniuersum animantis robur
 obtemperat: quarum hostili & dolosa apprehensio-
 ne, gloriosa illa statura tam superbi animalis, subitò
 prosternitur, & deformi a horrenda agitatione, mi-
 serabiliter laceratur, ipso pauore astantium satis at-
 stante, sacrum quippiam, daemniacum, potens, &
 humanis uiribus superius, adesse. Quocirca, neque
 expultrici facultati partium (cuius proprietates & na-
 turam non explicauit Galenus) neque excrementorum
 collectionibus uel trāsmiſionibus, circuitus morbo-
 rum ascribi debent. Nee qualitates excrementorum,
 crassities, tenuitates, uisciditates, caliditates, frigiditas
 tes, rectè adducuntur. Sunt enim signaturæ & umbræ
 earundem proprietatum & potestatum, quæ tempo-
 rum circuitus gubernant. Et quemadmodum colorum,
 saporum, figurarum Scientias continent, ita
 quoque coagulationum, & corporum consentaneo-
 rum signaturis, non destituuntur. Neque proprietates
 quæ crassas corporum coagulationes obtinent,
 tardiora perpetuò digestionum & resolutionum tem-
 pora ostendunt. In spiritualibus corporibus tempo-
 rum diuturna silentia sepe existunt, ut in morbis astralibus
 apparet: crassa uerò & corporea semina in uen-
 triculo, intestinis, & uicinis partibus, celeres habent
 periodos, & Lunæ circuitus, ut ait Hippocrates, imi-
 tantur. Tempora certè rerum omnium, posthabitis
 corporis

corporibus & extremis spirituum coagulationibus, in spiritualibus Tincturis radici uicinioribus perpetuo delitescunt. Quoad reliquas morborum signaturas attinet, dolores, pulsuum immutationes, urinarum & aliorum excrementorum alterationes, concoctiones, cruditates, calores, horrores, rigores, frigiditates, somnos narcoticos, uigilias, deliria, insensibilitates, in summa, ad actiones leſas, excrementa immutata, & externa corporum accidentia, quia temporis angustia, itineris necessitas, & Compendij leges, non admittunt, singulatim hoc loco explicari non possunt. Nihilominus si diligenter considerentur ea quæ de morborum Generationibus & Transplantationibus, actionum naturalium administrationibus, à nobis prodita sunt, non erit difficile symptomatum omnium generationes & progressus inuenire. Exempla et Methodos inueniēdi, antea posuimus: hinc quoque nonnulla adiicientes, finem huic Capiti imponeamus. Itaq; dolorū causas in primis adiungemus. Hi omnes, à spiritibus salium resolutis proficiſcuntur, in quibus saporum extremitates adsunt, ut austeritatis, aciditatis, acrimoniæ, falsedinis & similibus: ut uel hinc palam fiat, quam ineptè contra Archigenem disputet Galenus, secundo De locis affectis, quod saporum nomina doloribus accommodauerit: acerbum, austerum, acidum, mordax,

T. 2. salum,

falsum, dulce, amarum, acre, lingua iudicari: siccum, humidum, calidum, frigidum, asperum, leue, tactu: dolorem uerò tactus esse symptoma: proinde ex obiectionis tactus, differentias & nomina dolorum desumi debere. Næ ille subtili lingua præditus fuit, si saporū differentias sine tactu deprehendere potuit. Tactum sanè omnibus sensibus communem concesserunt Philosophi. Neq; ullam actionem uel passionem sine tactu fieri posse, asserunt Peripatetici, confirmant Platonici. Sapores uerò, amaros, acidos, austeros, acres, linguæ dolores inferre differentes, etiam pueri sciunt: catarros, dolores falsos producere, & falsedine asperam arteriam ac pulmonum cannas fatigare, multi ægroti conqueruntur. Facilius quoq; intelligitur dolores colicos ex acetosissimis, pontagiosis, & acutissimis Tincturis per omnia penetrantibus proficisci, quam si ex frigiditate (que tanta in uiuente esse uix potest, ut tam immanes dolores ciere possit) siccitate uel asperitate, oriri dicantur. Ex esu acidorum, dentes & gingiue dolent, dolorisq; speciem nomine insignant ex saporū proprietatibus desumto. Rursus, usu falsorum, lingua, palatū, gula, dolent, dolorisq; diuersam à priori speciem, diuerso quoq; nomine exprimunt homines ita affecti. Dicunt enim se tristi sensu, id est dolore, eo que falso laborare. Idem contingit ex usu acrium, ut zingiberis, piperis, aronis, persicariæ, &c, amarorum quoq;

quoque, ut absynthij, fellis, centaureæ. In omnibus sanè, differentes dolorum species representantur, saporum proprietatibus coherentes. Quòd si similes dolores, proprietates, in alijs quoque partibus contingant, quis similibus affectionibus, causis, effectibus, similia nomina rectè accommodari posse negabit? Neque proprietates, et obiecta sensuum ea ratione confundentur. Linguae officium est, saporum discrimina interpretari, affectiones uerò, & impressiones saporibus coherentes, non solum lingua, sed & aliæ multæ partes, etiam inuitæ, percipient. Sapores etiam extremos, & ad summam exaltationem ductos sæpe continent, quales, si linguae repræsentarentur, dolores maximos & intolerabiles sæpe inferrent. Iniuste igitur Archigenem accusat Galenus, quòd dolorum differentias, saporum beneficio declarauerit, & nomina ex affectionibus saporum desumpta doloribus accommodauerit. Immemor procul dubio fuit, etiam Hippocratem, febrium differentias, quæ tactu dignoscuntur, mordaces appellasse, acutas, & saluginosas. Dulces uerò sapores, propterea non inferunt dolores, quia non sunt extremi, sed medijs, maturi, æquabiles, permixti, sine ualida salium Tinctura, à qua dolores & extremi sapores proficiscuntur. Loca autem quæ uehementissimis doloribus conflictantur, confluentiam habent cum salibus potentissimis, ut orificium uentriculi, intestina, renes,

T t 3 uesica,

uesica, synouia. Continent enim mucilagines, in quibus spiritus salium acutissimi & extremi, sæpe latent, & longa digestionem separantur, ac ad exaltationes ducuntur. Hinc arthritides, chiragrae, podagrae, Cedmata Hippocratis, dolorificæ fluxiones, cephalæ, hemi-crania, dentium dolores, ob confluentiam spirituum salis cū synouia, in qua, uaporosa resolutione recepti, lentas coagulationes admittunt, salium potentibus Tincturis & saporibus insignes. Viscera uerò tantis doloribus non affliguntur, quia non habent confluentiam cum spiritibus & Tincturis salium, id est, non constant ex proprietatibus trium Principiorum, quæ salium insignes proprietates demonstrant, magis boli, cachymia, sulphurearum terrarum naturam referunt, in quibus spiritus obtusi, insipidi, graues ac tardi, deprehenduntur. Atque hæc uera ratio est, quare dolores graues in uisceribus contingant, non neruorum copia, uel penuria. Qui dolores, à cōtusione, sectione, uestione, externa calefactione uel refrigeratione contingunt, Relollacei sunt, id est, à corporibus uel qualitatibus mortuis producti, toto genere ab ijs discrepantes, quos hæcenus descripsimus, qui à Tincturis Chærionijs, uel qualitatibus uitalibus in corpore nascuntur. Stupores, insensibilitates, somni narcotici, à spiritibus sulphureis proficiscuntur, in quibus proprietates papauerinæ, mandragorinæ, cicutariæ, hyoscyaminæ

scyaminæ, & similes, uigent. Pulsuum motiones, ordinatas & naturales antea diximus à spiritibus uitalibus proficisci, nō à corde uel arterijs. Ablatis enim spiritibus, uel silentibus, arteriæ uel cor, in æternum, non mouebuntur. Itaque à spiritualibus Tincturis & uaporosis resolutionibus morborum transplantsantur, & admixtione spirituum narcoticorum, quales in principijs paroxysmorum febrilium resolui diximus, tardi redduntur, parui, contracti, pigri, quia styptica uis, & frigida, cum narcoticis spiritibus uel uaporibus coniungitur. Accenso sulphure febrili, quia celeres motus habet & magnos, similiter alterantur pulsus, & inæquales redduntur, ob admixtionem peregrinarum Tincturarum, in quibus est potestas contrahendi, exiccandi, calefaciendi. Immutantur pulsus à resolutionibus & spiritibus omnium morborum, qui uitalia Elementa penetrare, inquinare, & afficere possunt, & secundum proprietates spirituum resolutorum, uitalibusq; Elementis permixtorum, mutantur pulsus. Horum proinde proprietatibus & legibus obtemperabunt necessitates & instrumenta. Robusti pulsus, qui digitorum carnes ualidè feriunt, & iusta profunditate ingrediuntur, obseruandi sunt. Indicant enim Elementa uitalia non esse admodum inquinata, nec potentibus Tincturis hostilium spirituum occupata, nisi in arsenicalibus,

auripis

auripigmentibus, antimoniales, nappellosis, & similibus morbis, ut in peste, pleuritide, febribus malignis. Talium enim morborum Tincturae, quamuis pulsuum motiones non uariant sensibilibus (ob motum sulphuris huius accensi, motibus naturalibus pulsuum, similem) nihilominus praesentem perniciem accelerem resolutionem uitae moliantur. Languidi quoque non semper lethales existunt. Saepe, ex resolutionibus spirituum mercurialium insipidorum, humectati spiritus uitales, falsam debilitatis opinionem pepererunt. Pulsant etiam inflammatae partes, non propter compressionem arteriarum, quia in unguibus, & digitorum extremitatibus manifestissimi pulsus in inflammationibus apparent, quamuis arteriae nullae ibi conspiciantur: sed quia sulphur ibi continetur accensum, cuius natura est agitari, moueri, & pulsare. Ordinate uero pulsant, quia continuitate uitalis Elementi fruuntur, cuius ordinem imitantur. Miror industriam Galeni, & sensum exquisitam subtilitatem, in pulsuum tam obscuris, latentibus, uix mente comprehensibilibus differentiis dignoscendis. Certè, multos uidi Medicos, in Germania, Italia, Gallia, totius uitae decursu in artis operibus uersatos, qui sanctè affirmabant, & adhuc multi affirmant, omnes illas differentias à Galeno non fuisse tactu deprehensas, sed Geometricis & Musicis rythmis descriptas, ut gloriam alijs eriperet,

peret, & iudicandi subtilitatem ostenderet: earum rerum dignotiones sensibiles factasse, quæ, quia à nullis sentiri possunt, reprehensionem non admittunt: perinde, ac si quispiam, naues in cælo, uel nouas stellas, uel Satyros infra terram saltantes se aspicere, obstinatè affirmaret, à nullo mortalium redargui posset, nisi quis eiusdem sapientiæ afflatu bearetur. De calore, rigore, horrore, frigore, & similibus morborum accidentibus, sæpe antea dictum est: & iam nox humida cælo præcipitat, suadentq; cadentia sidera somnos. Itaque breui repetitione, rationes dispersas coniungentes, dicemus: LOCA MORBORVM DIVERSA ESSE, SEMINVMQVE CONDITIONES ET PROGRESSIONES IMITARI, QVAE EX SPIRITVALIBVS TINCTVRIS, AD CORPOREAS COAGVLATIONES SAEPE DESINENTES, LOCORVM DISSIMILES SOCIETATES OSTENDVNT. ACTIONES LAESAS NON MINERAS MORBORVM, SED CONSENSVS ET SYMPATHIAS PARTIVM DECLARARE, EXCREMENTA, DOLORES, TVMORES IN CORPORAIS ET POSTREMIS AFFECTIBVS SOLVM MODO SIGNIFICARE: IN PRIMIS VERO RADICIBVS ET SPIRITVALIBVS TINCTVRIS, ELEMENTALIA LOCA, REMEDIORVM BENEFICIO ET SYMPTOMATVM VEHEMENTIA

Vu TIA

IDEA MEDICINAE

TIA RECTIVS INQVIRI TEMPORA DEINDE MORBORVM. TAM DIGESTIONVM QVAM RESOLUTIONVM, EX SCIENTIIS, ET DONIS SEMINVM PRAEDESTINATIONES ACCEPISSE, ESSEQVE IN FAMILIARVM SIGNATVRARVM, QVAE SPECIEI VEL RADICI, NON INDIVIDVIS COHAERENT. TRANSPLANTARI TAM LOCA QVAM TEMPORA MORBORVM EFFICIENTIA CAVSARVM, QVAE TRANSPLANTATIONES EFFICERE SOLENT. POSTREMO SIGNATVRAS ET SEMP TOMATA RELIQA MORBORVM, VT ACTIONVM LAESIONES, EXCREMENTORVM IMMVTATIONES, CALORES, DOLORES, COLORES, EX SPIRITVALIBVS ET VAPOROSIS RESOLUTIONIBVS MORBIDARVM RADICVM PROFICISCI.

Ita natos ac educatos morbos, post

hac Curatoribus cons

cedemus.

DE

Vt

PHILOSOPHICAE.
DE CVRANDI RATIONE ET
LEGITIMA INDICATIONVM

359

ac Remediorum administre-
tione.

CAP. XIII

DEmonstratis morborum seminibus, radicibus, principijs, differentijs ac proprietatibus, Generationibus quoq; & Transplantationibus expositis, tempestiuum nunc fuerit curationum leges & Methodos adiungere. Ita enim difficultates, & occultæ Mechanicæ obscuritates, in morborum natiuitatibus ac Transplantationibus, manifestius explicabuntur, ueritatemq; inuisibilis Theoriæ, sensibiles actiones & effectus confirmabunt. Itaq; quia morborum omnium impuritates, radices, & semina, in humanam Anatomiam, uel ab ortu, uel postea alimentorum usu, implantantur, primum & præcipuum curationis uel sanationis consilium erit, tales impuritatum mixtiones auferre. At uerò dissimilis est conditio harum mixtionum. Quædam enim ipsis radicibus humanæ naturæ proximè adhærent, & Scientias coniunxerunt cum inuisibilibus & primis Principijs Microcosmi, naturalibus tamen. Tales, quia Speciei iunguntur, et Scientiarum ac prædestinationum mixtiones admittunt, sensibilibus actionibus non subiiciuntur, nec ulla artificum

V u 2 uel

uel Naturæ industria separari possunt, sed prædestinationum terminos, immutabili necessitate constituunt. Ita, quæcunq; nascuntur, morti confestim obnoxia fiunt. Neque Medicina coniugium uitæ & mortis separationi destinatum, perpetuum efficere potest. Pauci quoq; huius mixtionis necessitate uitæ usuras relinquunt. Aliæ mortis species accedunt, plures mixtiones superueniunt, parentum culpa, propria intemperantia, & nouis ac noxijs Elementorum resolutionibus, que in sæculi consumptionem, singula, suis temporibus, aderunt. Huiusmodi mixtiones, Individuorum sunt, Speciei uel Radici inseparabiliter non cohererent, nec necessariae, natura & natiuitatis ratione, nisi temporis diuturnitate coniugia inseparabilia contraxerint. Siue igitur hæreditario parentum semine, siue alimentorum culpa, siue externarum impressio in iniuria, impuritates & radices morborum in humanam Anatomiam introducuntur, Medicinam in Naturam habent, cuius beneficio separari possunt, resolui, aboleri, illaesa & constante radice prima, specifica, & pura, humanæ naturæ. Leuioribus remedijs auferuntur, ultimarum uel postremarum mixtionum impuritates, quæ alimentorum exiguo breuiq; delicto, uel temporum mutationibus consuetis, implantantur. Potentiora uero requiruntur ad primas, hæreditarias, connatas impuritati mixtiones tollendas. Quocirca

nec

nec podagræ, nec hydropes, nec lepræ, nec epilepsiæ insanabiles sunt, siue hæreditariæ, siue alimentariæ existant, siue leuiiores, siue grauiiores, siue incipientes, siue confirmatæ, nisi occulta prædestinatione, mortalibus incomprehensa, insanabiles euadant. Accidentia superuenientia, & morbi secundarij, uel læsiones, ut calculus adamantinus in uesica, bolus consumatus in hepate uel liene, tophi podagricorum lapidescetes, remediorum ope uix resoluuntur. Carnes quoque in ulceribus corruptæ non restituntur, quia uitæ continuitatem amiserunt. Sed hæc symptomata morborum, hi effectus, non impediunt, quominus radices, causæ, principia, à quibus diuturna temporis decursione proficiscuntur, remedijs tolli possint. Quidquid in Natura radices habet, quidquid feminales Tincturas Transplantationum auctores possident, quidquid mixtione peregrinas prouincias occupauit, separationi obnoxium est, & separatores, prædestinationum abbreviatores, durationū, magnitudinum, colorum, saporum, coagulationū Transplantatores & destructores obtinet: alioquin Transplantatio nomē inane erit sine subiecta re. Ut autem consilia curationū, & Indicationum rationes, rectius intelligi possint, sanationum Ideas, morborumque differentias, hisce cōtemplationibus opportunas, Remediorum facultates, & agendi modos, ordinate proponemus. Quibus de-

V u 3 claratis

claratis censuram Indicationum diuersarum sine iniuria breuiter instituemus. Sanationes quæ manuum ministerio perficiuntur, ut luxatorum artuum repositiones, fracturarum cōuenientes deligationes, sectiones, uisiones, uenarum incisiones, scarificationes, & similes operationes, artificiales planè sunt, externæ, corporum agilitate, exercitatione, & consuetudine, potius quàm Naturæ potestate, absoluendæ. Aegritudines quoq; uel morborum lésiones, hisce curationibus obtemperantes, externæ sunt, sensibus subiectæ, in quibus communi sensuum iudicio insinuantur agendi rationes, id est, repræsentantur Indicationes etiam rusticis, habilis uerò, consuetudo, & exercitatio perficiendi propositi, artifices constituit, qui gloriæ & auaritiæ stimulis incitati, officijs suis sæpe abutuntur, secantes, urentes, & extrahentes, ubi nec sectione, nec uisione, nec extractione opus esset. Quia uerò fracturis, contusionibus, & luxationibus, sæpe superuenerunt symptomata, ut inflammationes, exulcerationes, dolores, & fluxiones, non solam repositionem uel deligationem sufficere, sed remedijs, & Naturæ adminiculo opus esse intellexerunt. In his symptomatibus obscure erant causæ, nec sensuū externis & nudis coniecturis, agendorū rationes statim demonstrabantur. Itaq; subtiliore inquisitione causas & generationes symptomatum, uel ipsi quesierunt, uel à prioribus

bus

bus quæ sitas acceperrunt, remediiorūq; naturas ac facultates talibus affectionibus resistentes. Casus certè, & fortuita experiētia, in his & similibus, magis quàm ratio ac rerū scientia, magistra fuit, quemadmodū in uulneribus quoq; apparet, quorū curationes, his uicinæ sunt. In his enim remedia Antiquorū, et Empiricorum præstātiora sunt, quàm Dogmaticorū et Neotericorū Indicationes requirūt. Alij morbi, qui ex femine nascuntur, qui mixtiones et insitiones impuritatū sequuntur, ut ulcera, febres, podagre, epilepsiæ, hydropes, colicæ, pleuritides, sanationes difficiles, obscuras, sæpe desperatas, obtinēt, quia Indicationes, quæ ex sensu analogis ducuntur, in his steriles sunt, et naturitates eorū difficulter intelliguntur. Remediiorū uerò naturæ & preparationes, quibus tolluntur, difficillimè inuestigantur. Hinc tantæ curationum diuersitates, & incurabilium morborum nouæ Centuriæ defluerunt, Quos Labyrinthos, & inexplicatos nodos, proposita sanationum infallibili, naturali, ac consentanea Definitione, hac lege expediemus. Sanatio Vniuersalis & perfecta, est ablatio impuritatū, uel Radicum morbidarū, mixtione nō necessaria in humana Anatomia insitarū, quæ Balsamo naturali remediiorū, humane nature cōsentaneo, perficitur, resolvente, consumente & dissipante impuritatū seminarias Tincturas, corroborate uerò, cōsolidante & custodiente innatū

Micros

IDEA MEDICINAE

Microcosmi Balsamum. Particularis est, in qua non semper radices ipsae, uel seminales Tincturae morborum tolluntur, sed saepius fructus, symptomata, paroxysmi, dolores, mitigantur, prohibentur, ad exaltationes peruenire non permittuntur, excrementorum euacuationes instituuntur, & debilitatae naturae corroborationes adiunguntur. Tales curationes, gradus habent, altiores & inferiores, prout magis accedunt uel recedunt ad proprietates & conditiones uniuersaliu curationu, fiuntque Genericae, Subalternae, Specificae, Indiuidualae, ratione graduum & proprietatum. Triam enim haec, Morbi, Remedia, Sanatio, analogias habent consentaneas & reciprocas, praecipue uero, remedium & curatio. Differentiae proinde remediorum, curationum uarietates pariunt, & morborum naturae, exaltationes, loca, generationes, curationum ac remediorum ordines, demonstrant, & uicissim. Sic morbi hereditarij, ubi ad exaltationes peruenerint, & alij quosque morbi consumati, ut epilepsia, podagra, lepra, hydro pes, sanationem Vniuersalem requirunt, & remedia perfecta. Quae uero podagra, epilepsia, lepra, hydro pes, & horum morborum affines, febres, apostemata, ictericia, cachexia, ulcera, scabies, tubercula, fluxiones, paralyse, catarrhi, colicæ, cephalæ, nephritides, nondum ad extremitates uenerunt, minus Vniuersalibus remedijs, & curationibus saepe Particularibus

ribus obtemperant. Optanda quidem esset Vniuersalis curandi ratio, sed paucis concessa fuit: nihilominus particularis, non est contemnenda. Sæpe enim in morbis, etiam grauissimis, Vniuersalis officio fungitur, impuritatibus radicibus consumtis, & Balsami uirtute confirmata. Huius differētias & rationes, paucis exemplis illustrabimus, & uiam Veritatis, quoad licet, aperiemus. Demonstrauimus antea, actiones omnes naturales, à spiritibus spiritualibusque Tincturis proficisci, in quibus mechanicæ Scientiæ triū Principiorum uigerent. Ita enim morbi implantantur in Mumias, Elemēta & Anatomias partium Microcosmi, ex uaporosis Tincturis alimentorum, in quibus impuritatibus & morborum Scientiæ ac prædestinationes latent: ita digestionum temporibus fermentantur, augentur, & ad generationes perducuntur, quibus instantibus, resolutione uaporum & spirituum paroxysmos & symptomata omnia patiunt: ita remedium actiones ex spiritibus uitalibusque spirituum Tincturis procedunt, non ex corporibus, uel mortuis Relollaceis' que qualitatibus. Spiritus sunt qui resolunt, qui uomitiones, alui excretiones, urinas, sudores, insensiles transpirationes, menstrua promouent: spiritus mundificant sanguinem, & uitalia Elementa clarificant: spiritus consolidant, tonum & robur uitali Balsamo impartuntur: Spiritus somnum generant,

Xx fluxio=

fluxiones sistunt, dolores demulcent: spiritus morborum diuersoria soli sciunt, & Scientiam resoluēdi, euacuandi, consumendi impuritates morbosas soli possident. In summa: quæcunq; ad curationē requiruntur, omnia in spirituū potestate continentur. Itaq; spirituum differentias & proprietates, de quibus saepe diximus, repetere oportet, si sanationum mysteria intelligere uelimus. Sunt autem Spiritus, astralia uel inuisibilia corpora, accēsa, resoluta, sublimata, uel in actum reducta, proprietatibus trium Principiorum insignita, quibus actionum causas ascribunt. Discrimina Spirituum plurima sunt. Quidam arctiora coniugiacum corporibus cōtraxerunt, qui corporei quodammodo, crassi, & tardi euadunt. Quidam uero corporibus subtilioribus adhærent: alij puri sunt, alij permixti: alij salium proprietates magis referunt, alij sulphurearum specierum, alij mercurialium. Actiones quoque & impressiones spirituum diuersæ contingunt, spirituum differentijs analogæ. Nam corporei, in partibus uicinis solummodo imprimunt, & saporum ac salium crassiorum proprietatibus agunt. Hi in uentriculo & intestinis impuritates sulphureas, crassas, uomitioni destinatas, uel alui excretioni, resoluunt. Alij uero qui corporum crassorum commercia non habent, colorum, lucis, & subtilissimorum saporum Tincturas, impressiones & actiones imitantur: tales

claris

clarificant, consumunt, mundificant, subtilium Tincturarum & impuritarum resolutiones moluntur, & uolacilitate ac facili penetratione præditi cum sint, uitalia Elemēta uniuersi corporis tingūt, locisq; distantibus facile actiones imprimunt. Potestates quoq; horum spirituum differūt, nec omnes qui subtiliores sunt, ualidioribus quoq; proprietatibus insigniūtur, neque morbi omnes qui in sanguine, synouia, carnibus, uisceribus consistūt, grauiores sunt ijs, qui in uentriculo, intestinis, uel mesenterio fundantur: alioquin frustra adhiberentur spiritus Vegetabilium in morbis sanguinis & remotarum partium. Tales actiones, & actionum authores intelligere oportet, priusquam Curationū leges explicari possint. Morborū quoq; differentias & proprietates præmittere cōuenit, quas antea ex impuritatū diuersis seminibus deduximus, inhærentium in Balsamo uitali et Mumia partium humani corporis, quæ abluī, resolui, & consumi debent, remediōrum consentaneis spiritibus. Declarauimus enim, morbos ferè uniuersos radices habere similes, locis solum differre, adeoq; morborū summa genera, primas radices, ad quas reliquæ, tanquā ad fontes & principia reducuntur, nō esse multas. Hic uerò quatuor morborum omnium Monarchas cōstituemus, impuritarum radicibus manifestè differentes. Ad horum deinde familias, morbos reliquos obscuriores,

Xx 2 infe

inferiores, debiliores, & imperfectos, magna curatio-
nis commoditate, reducemus. Quæcunq; enim mor-
borum semina in humana Anatomia fructus & sym-
ptomata proferunt, affinitatem habent. uel cum Le-
pra, uel cum Podagra, uel cum Hydrope, uel cum Epi-
lepsia. Lepre insignia gerunt, ulcera omnia, pruritus,
scabies, alopecia, furfures, squammæ, scissuræ, cutis
foeditates, pustulæ, malum mortuum, & similes affe-
ctus. Podagræ signaturas ostendunt, colicæ, nephri-
tides, orexes, dentium dolores, arthritides, dolorificæ
fluxiones, cephalæ, hemicranîæ, &c. Hydropis affi-
nes sunt febres omnes, apostemata, icteritiæ, cache-
xiæ. Ad Epilepsiam referuntur, catarrhi, paralyfes, pal-
pitationes cordis, spâsmi, uertigines, melancholiæ,
apoplexiæ, suffocationes uterinæ, & uicini morbi.
Transplantationes quoque horum considerare utile
est. Conspirant inter se omnium morborum radica-
les impuritates, & mixtionem Transplantationum au-
thores, facile admittunt. Ita sæpe conspiciuntur catar-
rhi podagrîci, paralyfes leprose, apostemata, icteritiæ,
cachexiæ, ulcerosis proprietatibus inquinatæ, febres
arthriticæ, paralyticæ, catarrhose, ad predestinationes
leprosas inclinatæ. Sic uorum morborum reso-
lutiones, siue Transplantationes constituant fecun-
das, siue euanescentes, uel subito uel tardè, ut morbi
Gallici, sudoris Anglici, pestis petechiosæ, prunellæ,
dysenteræ.

dysenteria, pleuritidis, & similibus Tincturæ Epidemicae, in radicibus antiquarum impuritatibus inplantatae (cum his enim confluunt) mirabili mixtione adulterinas morborum species proferunt, symptomatum infusa pernicie, uehementia & copia comitatas. Magnum operæpretium ad ueras & legitimas morborum curationes adferunt hæ distinctiones. Longè aliter tractandi sunt morbi permixti & transplantati, quam simplices & legitimi. Quamuis autem absoluti hydropes, perfectæ lepræ, cõsumata podagra & epilepsia, Vniuersali solummodo curationi subiiciantur, in qua Indicationum pluralitates, particularitates, ordines, locum non habent, sed una eademq; Medicina, resolutiones, consumptiones, regenerationes et corroborationes absoluantur: nihilominus, quia talium Tincturarum (scio multos pluralitate offendi) occultæ prædestinationes, quarum potestate Vniuersales illæ curationes perficiuntur, in maiestate Naturæ latent, dispensationibus mundanis non subiectæ, & paucissimis concessæ, si minus Vniuersales, Particulares, Subalternas, Specificas, Indiuiduas curationum species attingere liceret, beati utiq; essemus. Particulares dico curationes, quæ tamen conditiones & proprietates Vniuersalis illius & summæ, legitimè, quoad fieri potest, imitentur: quæ relicta Indiuiduorum infinitate ad Specierum & superiorum Generum

Xx 3, simplis

simplicitates, unitates, & potestates ascendūt: quæ fastidiosam Indicationum copiam, debilitatē, & uirium extremam egestatem, infociabilem & implacabilem repugnantiam, ordinationem diuturnam, sepe lubricam & perniciosam, superarunt, depositis ac destructis remediis Individuis Tincturis. Tales curāditiones saepe Vniuersalium officia absoluerūt: podagras, lepras, hydropes, epilepsias, sustulerūt: ulcera, febres, ictericas, apostemata, colicas, catarrhos, unicā Indicationis potestate sanauerunt. Neq; difficultates, Elementa, gradus et exaltationes morborum aliunde rectius deprehenduntur, quā ex Particulariū curationum et remediōrum effectū, impressione, & potestate. Ita Particulares curationes & curationū authores, ostendunt, Quartanas, interdum epilepsias, ictericas, hydropicis & podagricis affectibus obstinatioribus, ualidioribusq; Tincturis ac uinculis Elementa sua, & mitteras occupasse. Ita Particulares Curatores declarant nōnullos morbos in uentriculi & intestinorū Anatomia fundatos, difficiliōres esse, ægrius tractari, resolui, consumi & destrui, quā alij in sanguine, synouia, carnibus, uisceribus, recepti. Ita Particularium remediōrum Scientiæ & agēdi proprietates, magna Medicorū admiratione demonstrarūt, esse impuritates morborum in uentriculi & intestinorū Mumia radicata, quæ per urinas, sudores, insensiles transpirationes euacuari

cuari uolūt, frustra q̄ in his expectari uomitiones, uel
 alii excretiones. Rursus, in sanguine, synouia, carnis
 bus, uisceribus, saepe contineri impuritates, quæ natu-
 rales euacuationū uias, per alium & uomitum, obti-
 nent, Ita consensum ac conspirationem Naturæ ape-
 riunt, ac infinitas difficultates & obscuritates sola ra-
 tione incōprehēribiles, facili ac manifesta actionū eui-
 dentia explicant. In huiusmodi enim remedijs, Scien-
 tiæ cōtinentur immutabiles, locorū, radicū, resolu-
 tionum, expulsionū, & similium actionum ac prædes-
 tinationū duces. Horum beneficio discernūtur mor-
 bi Dependētes, secūdarj, à solitarijs & primis, in qui-
 bus fomites ac Tincturæ, aliunde nō accedūt, quæ re-
 cidiujs & inexpectatis paroxysmorū recursionibus,
 curationes reddunt difficiles. Nemeritatem quoque
 eorum Medicorum accusant, qui In diuiduæ parti-
 cularitatis remedia interdum nacti, posteaquam fe-
 brium quartanarum uel tertianarum, iēteritiæ, adu-
 terini hydropis, podagræ, epilepsiæ, &c, curatores ex-
 titerunt, gloriosa ostentatione, immerita remedia infa-
 marunt. Quia enim in alijs morbis qui leuiorcs cense-
 hantur, frustra exhibita, opem denegarent, abuten-
 tium errores & peccata sustinere coguntur. Neq̄ enim
 ita ad Specierum & Generum prouincias exaltantur
 remedia, ut si hydropes adueterinos curarint, etiam
 inferiores omnes morbos cūctant, ut febres, cache-
 xias:

xias, icteritias: neq; si quartanas aliquando abstulerūt, etiam tertianas & quotidianas omnes auferent: sed quartanarum, hydropum, & similium morborum radices, semina, Elementa, tempora, mineræ, exaltationes, antea considerandę sunt, & remediorum naturæ, ordines, præparationes, exaltationes, gradus, compositiones, &c. Ita enim iustius prouinciæ distribuentur, & latiora imperia, potentioribus Curatoribus æquissimè cōcedentur. Quia igitur ratione & Methodo deprehendi possunt leges Particularium curationum? Sanè, si Exemplaris, Ideæ, uel Generis perfectionem æmulari debent, & proprietates Vniuersalium sanationum, quoad fieri potest, imitari: si conditiones, quas antea in Idea perfectæ curationis coniunximus, distributas explicauerimus, & certis differentijs, in Natura facultates & radices habentibus, Generis potestatem resoluerimus: Species omnes, tam Subalternas, quàm Indiuiduas, Particulariū curationum, ordinatè inueniemus, quas postea, singulis morbis, prout necessitas & usus requirit, artificiosè & debitè accommodabimus. In Vniuersali curatione diximus fieri ablationē, resolutionem & consumptionem impuritatum, quæ mixtionē non necessaria radices egerunt in humana Anatomia. Huius ablationis, resolutionis, uel consumptionis differentias illustres, ex specierum & remediorum Particularium proprietatibus

proprietatibus, si adduxerimus, curā di rationes Sub-
 alternas & Indiuiduas utiq; constituemus. Depre-
 hendimus in ordine Vegetabiliū, Mineraliū, & Ani-
 malium, proprietates trium Principiorum, quæ resol-
 uere, abluere, & consumere possunt impuritates feбри-
 les ad coagulationem non tendentes, & mucilaginosas,
 coagulatas, plus, minus, siue ad bituminosas, siue
 ad bolares, siue ad lapideas, siue ad arenosas coagula-
 tiones declinent, nisi ad ultimam materiam peruene-
 rint, & prædestinationis terminum attigerint. Tunc
 enim, Naturæ legibus, non conceditur regressus. In
 his proprietatibus, plurimas differentias conspexi-
 mus. Quædam enim, impuritates ablutas & resolutas
 uomitione reñciebant, in quibus antimoniales & hel-
 leborinæ facultates uigebant: quædam, per alium,
 quæ scamoneatis & colocynthiacis uiribus polles-
 bant: quædam uerò per utrasq; uias. Morbos deinde
 nonnullos, sed paucos, uidimus obtemperare actio-
 nibus harum proprietatum. Itaq; cōiunximus & cor-
 reximus, non communi Methodo, cōtundantur, mi-
 sceantur, fiat puluis: neq; Recipe radices, flores, semi-
 na, fructus, cortices, aromata, decoquatur secundum
 artem, fiat Apozema: nec simplici infusione & expres-
 sione: sed alia ratione, de qua sequenti Capitulo dice-
 mus. Ita, quæ debiliora erant frustra in morbis omni-
 bus grauioribus adhibebantur: quæ uerò ualidiora,

Y. y quamuis

quamuis saepe opem tulerint, nihilominus, quia symptomatum perniciem & uirium deiectionem, semper fugiendam, adduxerunt, ab usu eorum destitimus. Aliam deinde rationem purgantium quaë siuimus, in quibus non deiectionum numero uel copia, facultatum potestatem & præstantiam æstimauimus, sed ubi morborum radices, impuritatesq; ablatas, ex symptomatum remissione & uirium restitutione animaduertissemus, officium absoluisse hæc remedia iudicauimus, siue absoluta consumptione sine sensibili excretionem, impuritates tollerent, siue urinas, siue sudores, uel deiectiones mouerent. Eadem ratione, diuretica & diaphoretica quaë siuimus (non enim per aluum excerni uolunt omnium morborum impuritates) & similes differentias deprehendimus. Mundificantia quoque & clarificantia Balsamum, spiritus, & Elementa omnia Microcosmi, adiunximus. Rursus, in Vniuersali curatione, non solum ablationes impuritatum, sed etiam corroborationes Balsami innati, consolidationes, regenerationes, uirium refectiones, humectationes, mitigationes, sedationes, administrabantur, & ablatis symptomatum cruciatibus, amica quies naturæ reddebatur, uidebaturq; Vniuersalis curatio, corroboratione Balsami, mitigatione, & quieta Transplantatione, hostiles impuritates superare. Sepe enim resolutiones & fructus morbo-

morborum, ipsis radicibus perniciosiores existunt. Vitalia enim Elemēta tingunt, ad quę radices ipsę, in silentijs & digestionum temporibus, uix perueniunt, & syncopas, uirium resolutiones, palpitationes cordis, anxietates, inquietudines, deliria, uigilias, somnos narcoticos, fluxiones breui mortem allaturas, intolerandos dolores, calores ardentissimos, frigiditates extremas, sitim intollerādam, interdum lupinam famem, & similes calamitates adducunt, ægrotumq; in extremo discrimine constituunt, mortis horrendis & certis nuntijs repræsentatis. Quocirca curationes, quę corroboratione, sedatione, & mitigatione absoluntur, tutiores sunt, præstātiores, altiores, utpote ad Balsami innati naturam ac proprietates propius accedentes, & quoad fieri potest cū prioribus curationū Indicationibus, id est, cū purgantibus, resoluentibus, abluentibus, cum ureticis, diaphoreticis, & mundificantibus, misceri & cōiungi debent. Hoc ordine continentur anodyna, somnifera, humectantia, calores & sitim resoluentia, fluxus sedantia, sanguinis missiones, quę morborum exaltationes impediunt, euacuant, fluxus retrahūt, inflammationes, dolores, & symptomata leniunt, & alię quoq; machinationes his uiscinæ, ut scarificationes, hirudinum, cucurbitularum appositiones, balnea, fomentationes, restaurantia, confortantia, mitigantia. Tales proprietates in

Yy 2 Vege

Vegetabilibus, Mineralibus, & Animalium partibus plurimas inuenimus, sed quæ præparationes, separationes, & exaltationes requirebant, anteaquam latentibus & ligatis uirtutes explicare poterant. Frustra oxyrhodinum, cum unguento populeo & papaue-
rino, ad uigilias mitigandas, sæpissime adhibuimus. Periculosas opij & opiatorum exhibitiones sæpe exhorruimus. Ridiculi aliquoties fuimus in podagricorum doloribus leniendis, cum unguento rosaceo, liliorum alborum, pinguedine anserina, humana, taxi, uulpis. Sitim febricitantium & intollerandos calores, syrupis acetosis, acetositate citri, aceto granatorum, epithematis cordialibus, sedare, in uanum conati sumus. At uero, posteaquã præparationes Philosophicas, & separationes puri ab impuro didicimus, fatuitates, errores nostros, & stolidas persuasiones, salubri poenitentia irrisimus. Hisce remediorum ordinibus constitutis, & debite ex Vniuersalis curationis proprietatibus deriuatis, ut perfectius curationum Particularium species, exaltationes, potestates, & latitudines inueniremus, aliam Anatomiam aggressi sumus, quæ latam prouinciã prioris, certis morborum impuritatibus dispensaret. Ita enim uia ascendendi ad superiora remedia opportunè demonstrabatur, & canones ostendebantur in censuris remediorum utiles. In priore Anatomia, purgãtia, resoluentia, diuretica,
233 V diapho-

diaphoretica quæsiuimus: in hac uerò, febriles purgationes, resolutiones, & febrilia diuretica ac diaphoretica, studiosè indagauimus, & consonantiã proprietatum nitrosarum & sulphurearum, quæ in Vegetabilibus, Animalibus, & Mineralibus deprehenduntur, secuti, uoti compotes facti sumus, idq; Spagyricæ artis beneficio. Sic resoluentia colica, nephritica, podagrica, hemicranica, arthritica, inquiri debent, & mitigantia quoq; ac anodyna: sic apostematum defensiva, mitigatiua, sedatiua, diaphoretica: sic ulcerũ mundificatiua, mitigatiua, cõsolidatiua: sic epilepticorum affectuum resolutiua, consumptiua, sedatiua, cohibitiua, & mitigatiua: sic hydropum, icteritig, cachexiæ resolutiua, corroboratiua, constrictiua, sine tædio inuestigare oportet. Harum proprietatũ & remediorum copiosam supellectilem ubi collegerimus, tum demum censuram facere oportet, & prouincias, latiores uel angustiores, singulis distribuere. Electuarium de succo rosarum, de psylio, manna, casia, rhabarbaro, agarici infusum, sena, & diacatholicon, cum diaphœnicon, & terribili diaturbith, in purgationibus febrilibus ne dicã colicis, podagricis, pustulosis, epilepticis, hydropicis, in quibus raro ad censuras admittuntur, porcorum & caprarum prouincias (liceat iocari in arduis negocijs) sortientur. Indiuiduorũ enim angustas egestates, & tardas prouidentias censoribus:

Yy 3 ostendit

IDEA MEDICINAE

ostendunt. Extractiones uero helleborinae, centauriae, chelidoniae, cyclaminis: ad derem (si scirem uos æquiores futuros, & tempestiua poenitentia ab erroribus citius destituros) præparaciones & compositiones scammonae, aloes, myrrhe, iadani & similia, non uulgares illas extractiones & præparaciones intelligo, in quibus uel symptomatum pernicies (ut in extractione hellebori, in panchymagogo) etiamnum relinquitur, uel uirtutes & proprietates rerum destruantur: huiusmodi Caratores, digniores & latiores prouincias obtinebunt, quia potentiorum, & multorum hostium insidijs, subita & celeri prouidentia occurrere possunt, ciuesq; suæ tutelæ subiectos, benignè refocillare, symptomatum clade unà mitigata. Ex Mineralium familia nonnulla si præparentur, & ad altiores ac innoxios ordines ducantur, Regum prouincias occupabunt, & Semimonarchæ, in purgandis impuritatibus, non solum febrilibus, sed & aliorum plurimorum morborum, euadent. Eodem pacto ordinare oportet purgantia podagrica, hydropica, leprosa uel pustulosa, & epileptica: mitigatiua quoque, diaphoretica, diuretica, anodyna, confortatiua, & similia remediorum genera. Ita enim Particulares curationes, legitimas, Vniuersalibus similes, debite instituemus. Sanationum modos, & remediorum classes breuiter nunc exposuimus: reliquum.

liquum est, in exemplis quorundam morborum exercitari, & curationum leges, ac remediorum applicationes, paucis illustrare. Nec particulares curationum Methodos in omnibus morbis describere necessum est. Qui in paucis exercitatus fuerit, si remediorum præparationes non neglexerit, & ea quæ à nobis hoc Capitulo declarata sunt, probè didicerit, aliorum quoque leges & tractandi rationes non ignorabit. Etenim, ubi in remediorum præparationibus progressus fecerit, et altiores ordines inuenerit, ab Indicationum multitudine assiduè explicatur, relictæque paulatim Particularitate, & tædiofa Singularitate, ad Vniuersaliores & faciliores curationes accedet. Quibus igitur Indicationibus februm curationi satisfaciemus? Si simplices fuerint, in comitata, in primis Anatomijs, ut uentriculi, intestinorum, mesenterij fundata, sæpe sufficit sola purgatio febrilis, bis terue repetita, ratione Tincturæ & gradus impuritatis. Si uerò altiores radices egerint, uel in Anatomijs potentioribus receptæ fuerint impuritates febriles ualidiores, ualidioribus quoque purgationibus, resolutionibus, ablutionibus, & consumptionibus opus est, quæ non solum superficialias impuritates, per aluum exeuntes, tollere possint, sed etiam profundiores, per urinas, sudores, consumptiones, & insensiles trāspirationes euacuari solitas. Repetitiones, ordines,

&

& gradus remediorum, ostendent impuritatū Tincturæ, facile uel difficulter tractabiles: mineræ quoque, & loca impuritatū, siue in potentioribus Elementis & Principijs partium humani corporis, siue in debilioribus contineantur. Et uicissim, remediorum ordines, exaltationes & gradus, morborum Elementa, gradus, & impuritatū classes, sine fallacia demonstrabunt. Rursus, si comites habuerint uel dolores, uel uigilias, uel immoderatos calores, sitim in exhaustam, anodyna & somnifera accersemus: uenæ quoque sectione interdum utemur. Quod si Anodyna mundificatiua, Diaphoretica confortatiua, & similia remedia diuersis facultatibus insignita, habere possemus (sunt certè in potestate Naturæ) febriū & apostematum perniciosos comites, unà cum radicibus, tutò & subito utique tolleremus. In hydrope & similibus morbis, in quibus resolutiones, & fructus impuritatū copiosi, in corporibus & cauitatibus continentur, primum euacuatio impuritatū instituenda est, purgationibus hydropicis, per aluum, urinas, sudores, interdū chyrurgiæ ministerio: deinde ad radicem & impuritatū hydropicarū resolutiones, consumptiones, et ablationes accedendum. Hisce Indicationibus satisfaciēt proprietates illæ, quas diximus resolvere & cōsumere hydropicas Tincturas. Ex Mineraliū familia tales ut plurimū petuntur, propter gradum, mineram, & exaltatio-

altationem morbi: & sine præparatione exhiberi non possunt. Sequitur confortatio, & Balsami innati consolidatio. Quæ exterius adhibentur, fomentationes, cataplasmata, unctiões, prædictis Indicationibus inseruiunt. Podagricorum affectus, si leuiores fuerint, neque radices & fontes habuerint in sanguine, carnibus, uel synouia aliarum partium (quod paroxysmorum signaturis, insultu, & remediorũ idoneorum usu discernitur) resoluentibus, mitigantibus, & corroborantibus sanabimus. Ostendimus enim podagricos morbos, ex Tincturis & Spiritibus salium acutissimis, pontagiosis, uel amara & penetrabili austeritate insignitis, originem suam habere: differentias quoque podagræ, ex horum spirituum diuersis proprietatibus, mixtionibus inter se, & cum spiritibus sulphureis ac mercurialibus, rectè defumi, ex quibus dolorum diuersitates (ut saporum in lingua, & affectionum saporibus superuenientium) calorum, colorum, inflationum, & omnium symptomatum, dependent. Quia igitur in omnibus speciebus podagræ, Tinctura salium duras & siccas coagulationes moliantur, quamuis ex resolutione suarum radicum astrum receperint, & ad efferuescentias ascenderint, resoluti utique debent humectari, & sudore, madore, uel insensibili transpiratione difeui: ita tamen, ut mitigatis unà doloribus, caloribus, & dolorosis omnibus symptomati-

Zz bus,

bus, uiolenta fluxionū attractione sopita, requies Nature cōcedatur, & corroborata synouia uicinisq; partibus, tam inimicos hospites in posterū non faciliē admittat. Tria uerò hæc, Resoluētia, Mitigātia, & Corroborantia, mixtionē admittunt, & uno eodemq; Balsamo absolui possunt. Talia unguēta, præparata scilicet & exaltata, podagrica sunt, & incipientes podagras uel leuiorē radicitus sæpe sustulerūt; in confirmatis uerò & difficilioribus, symptomatum & dolorum immanes cruciatus, mirabiliter mitigarūt. Hæc podagræ confirmatæ scilicet, quæ radices difficulter resolubiles uel in sanguine, uel in carnibus, uel in ipsa synouia posuerunt, non solis externis Balsamis resoluentibus, mitigantibus, & corroborantibus curari possunt; plures requiruntur copiæ, potentiores legiones, priusquam tā obstinati hostis, castra expugnari possint. Itaq; purgationes podagricas adiungemus, mundificatiua, diaphoretica, diuretica, per madores, insensiles transpirationes, cōsumptiones & perfectas ablationes euacuantia, podagrica tamē & cōsentanea accersemus. Huiusmodi siue ex Vegetabiliū, siue ex Animalium, siue ex Mineraliū, œconomia aduocentur, præparationes & uirtutum exaltationes requirunt. Radices enim podagrica, in Anatomia humana, longa circulatione & digestionē, ad exaltationes & extremitates; potestati fixarumq; Tincturarū authores, peruenerunt, nec crudis

Æis ac indigestis medicamentorū spiritibus obtempe-
 rare uolunt. Frustra ministeria pilularū aggregatiua-
 rum, foetidarum, ex hermo dactilis, etiā cum radicibus
 hellebori, trochiscis Alhandal iracūdiōra reddita, ad-
 uocātur: frustra innoxia intestina clysteribus acutissis-
 mis, suppositorijs, & mille tormētis fatigantur. Dico
 uobis, si debitoria à fortioribus attrahūtur, radices &
 Tincturas podagricas, ubicunq; castra collocarint in
 corpore, uniuersa acumina & uenena pilularum, unā
 cū leniorū societate, citius attracturas, deuoraturas, et
 consumpturas, quā minimum Centurionem, pilula-
 rum attractione, sibi eripi permittant. Quis corpo-
 reos spiritus, spiritualibus Tincturis rectè unquā op-
 posuit? In uanū surrexerunt Gygantes aduersus Iouē.
 Rectius Pygmei cum gruibus certamina instituunt.
 Elementum illud mucosum, intestinis & uentriculo
 necessarium, ad separationem, resolutionem, & quoti-
 dianam excrementorum expulsionē, stercora humana
 & mucilagines stercoribus uicinas, similiaq; Elemen-
 ta & excrementa aliarum partium, pilulæ attrahent, &
 copiosa sæpe deiectione, nigra, coerulea, flaua, uiri-
 di, alba, rubea, (qualia pigmenta interdum in in-
 testinis & corpore latent, frequentius uerò in pote-
 state hellebori, scamoneæ, aloes, rhabarbari, calsiæ,
 continentur) Medicorum fatuitatibus patrocinabun-
 tur: qui non necessaria, & indecora officia subeuntes,

830

Zz 2 foetores,

IDEA MEDICINAE

foetores, & turpes inspectiones admittūt, ut aliquo tamē miraculo, in scitię, & auaritię infames exprobrationes deuitent. Consultius agerent, si carbonū nigredines, & argillæ fastidia, interdum sustinerēt. Cognitis enim remediorū preparationibus, ab excrementorum inspectione confestim exciperētur. Etenim remediorum fideli & salubri potestati, securius uniuersa negocia cōmitterent, locorū scilicet explorationes, morborum gradus, & debitas curationes. Neq; eorū laudamus temeritates, qui phantasticis & imperfectis Preparationibus, Vitrificationibus, Sublimationibus, & nescio quibus Precipitationibus utentes, periculosas purgationes, uel resolutiones morborū administrāt, Viriū deiectiones & symptomata, uenenatarum proprietatū etiamnum relictarū, testimonia, perpetuò fugienda sunt. Licet mitigantibus, ualidissimarū impuritatū resolutiones, ablutiones, destructiones, & consumptiones perficere. Interdū quoq; in uehementissimis podagris, ubi dolorū comites uigilię, uiriumq; resolutiones adfuerint, Anodyna intrinseca administrabimus, quæ tamē podagricis appropriata sunt. Quod consiliū, in omnium morborū curationibus locū habet. Epilepsia, & similes morbi, qui paroxysmorū uel symptomatū uehementia & perniciē infames sunt, duplices habent Indicationes particulares. Quedā enim paroxysmos præcipuè respiciunt: quedam uerò radices.

ces.

ces ipsas. Sedatio spirituum efferuescentium, constrictio, mitigatio, ligatio, &c. paroxysmos præcipuè respiciunt: resolutio autè Tincturæ epilepticæ, consumptio, ablatio, ipsas tadices. Et hæ quoque Indicationes, faciles admittunt mixtiones, ac uno eodemq; remedio omnia absolui possunt. Ulcera, pustulæ, pruritus, mundificationes primùm requirunt, uel externas, uel internas, uel utrasq; deinde confortationes & consolidationes: in nonnullis, mitigationes quoq; manifesta necessitate adiunguntur, in quibus dolorum carnificina ægrotum fatigat. Ita Curationum leges rectè instituantur, Indicationes in Naturæ proprietatibus fundatæ, debitè adhibentur, & omnibus ægrotorum querelis fidei celeritate occurritur, Oraculum quoque Hippocratis inuiolatū custoditur, dicentis, Contraria Contrariorum esse remedia, ablatione uidelicet impuratum morbosarum, uiriumq; & Balsami innati refectione, nō calefactione, refrigeratione, humectatione, exiccatione, non absterfione, incisione, attenuatione, & similibus Relollaceis, mortuis, & externis qualitatum impressionibus, in quibus nō sunt ^{Δυνάμεις} Hippocraticæ uel Charionia. PARACELSI. Ita enim ipse Hippocrates exposuit Medicinæ officium, libro De flatibus, ubi inquit: Fames morbus est. Quicquid enim hominem molestat, confestim morbi appellationem meretur: Pharmacum uero huius morbi est,

Zz 3, quic:

quicquid famem sedat: talia autem sunt alimenta. Alimentis idcirco hic morbus sanandus. Sic alimenta, Hippocrati remedia existunt. Habent enim proprietates & Tincturas feminales, ex quibus defectus ac debilitates innati Balsami restaurantur, & officia illa Vniuersalis curationis, quæ diximus præcipua esse maximeq; optanda, absoluunt. Rursus, sitim potus sanat. Antea uero diximus, sitim cum liquore desiderato, uel cum potu, idem esse, sicut nutrimentum, cum eo quod nutriturum est. Quare cum dicit PARACELSVS, Similia Similibus curari, non insanit, non stultè loquitur, sed rectè sentit, & Philosophicè pronunciat: non aduersatur Hippocrati asseueranti, famem cibo, sitim potu, repletionem euacuatione, inanitionem refectione, laborem quiete, quietem labore, &c. curari, & in uniuersum, Contraria Contrariorum esse remedia, Medicinamq; nihil aliud esse, nisi appositionem eorum quæ desiderantur, ablationemq; eorum quæ redundant: sed Galeno manifestè aduersatur, qui Contrarietatem Hippocraticam ad nudas illas qualitates, ab Hippocrate libro De antiqua Medicina damnatas, præcipuè accommodat: primas enim & præcipuas Curationum Ideas, ad refrigerationes, calefactiones, humectationes, exiccationes, harum que cõplicationes, refert. Quem secuti Arabes, & hodierni Medici, pro Curatoribus Calefactores & Balneatores

tores euaserūt. Ipsa facilitas harum Indicationū suspitionem erroris inducit. Longè aliud est auferre morbum, desiderium morbi uel symptomatis lenire, mitigare, quàm hostili contrarietate, calida refrigerare, humida exiccare, &c. Non enim filijs esurientibus & panem petētibus, scorpionem porrigimus, neq̃ sitientibus, acetum felle inquinatum offerimus, sed consentaneos, similes, eosdem liquores exhibemus: similia alimenta, ex eadem familia & Anatomia, adducētes, desideratam quietem confestim naturæ restituimus. Similiter, sitim febricitantium, non syrupus rosaceus, acetosus, ex aceto sitate citri, non ptyzana, non uinum, non cereuisia sedat: non si aquam frigidam ad repletionem usque uentriculi hauserit æger, propterea à sitis tormento explicatur. Spiritus enim sitientes, liquores altiores desiderāt, similes, ex eadem familia, æquè maturos, exaltatos, & ad extremitates ductos. Taliū liquorum, uel spirituum guttas aliquot si obtuleris, confestim sitim leuabis, spirituumq̃ sitientiu siccas coagulationes, benigna, simili, & consentanea humectatione resolues. Ita dolores, uigiliae, & calores sanantur. Fiunt enim ex spiritibus sitientibus, & consentaneos ac similes liquores requirentibus, quos posteaquam obtinuerint, mitigata ferocia resoluuntur, & predestinationibus, cōfectis euanescent, uel per sudores, uel uomitiones, uel urinas, uel insensiles trāspirationes. Pro
inde

IDEA MEDICINAE

inde similia dicuntur morborum remedia, quia ex eadem Anatomia Naturæ ducuntur, quia signaturas, proprietates & radices similes continent: contraria uerò quia defectus & desideria refarciunt, quia amica faturitate, spiritus & impuritates consentaneas delinientes, resolutiones, consumptiones, & tacitas ablationes molliuntur. Et in Anatomia Naturæ, hæc locutiones, quamuis specie dissimiles repugnare uideantur, admittuntur: Contraria Contrariorum sunt remedia, & Similia Similium. Galenus uerò, nominum errore & angusta egestate deceptus, Indicationes medendi Hippocraticas, iniusta metamorphosi ad calefactiones ac refrigerationes retraxit. Quid illi in mētem uenit, si librum Hippocratis De antiqua Medicina perlegit, ubi ex professo contra eos disputat, qui nouas hypotheses & Indicationes, in curationibus proposuerunt, qui calefactiones, refrigerationes, humectationes, exiccationes, morborum causas & curationes esse dixerunt: demonstrans, nec generationes, nec curationes morborum, illis qualitatibus rectè attribui, neque reperiri quippiam in Natura, quod per se, uel sine Potestatum admixtione, calidum sit, uel frigidum, humidum, siccum, & qui frigido morbo laborat, iuxta illos qui nouas hypotheses introduxerunt, calido remedio curari debere: sed quali calore? alij enim sunt falsi, alij amari, alij austeri, alij

alij acres, alij acerbi, alij alijs potestatib. insigniti, itaq;
 delirare eos in suis Methodis phantasticis et effictis.
 Ibidem asseuerat, homines ob calorē non febricitare,
 neque solum calorem esse causam febris, sed quia
 idem sit amarum & calidum, acutum, acre & calidum,
 falsum & calidum, & quia aliæ facultates infinitæ, ca-
 lori permixtæ sint: ab una enim radice, semine, impu-
 ritate, fluunt signaturæ colorum, saporum, odorum,
 figurarum, coagulationum, & similitum: quemadmo-
 dum saepe antea exposuimus. Eodem pacto frigi-
 dum alijs potestatibus coniungitur. Itaque in mor-
 bis, Potestates, quia radicum proprietates, magis
 referunt, symptomatum esse authores: falsum, ama-
 rum, acre, acutum, austerum, Potestates habere, dor-
 lores inferre, concurrere uero calores, siccitates, fri-
 giditates, humiditates, acuentes & augentes Po-
 testatum effectiones, Potestatem tamen nullam, radie-
 cali proprietate & scientia insignitam, possidere. Co-
 piofa deinceps Demonstratione, ex curandi ratione,
 morborum generatione, alijsq; indicatijs desumpta, Ga-
 lenica Theoremata intemperie laborantia, ipse Hip-
 pocrates, prædicto loco confundit. Et miror Gale-
 num, libellum illum, ad familiam adulterinorum, sup-
 positiorum, non relegasse, posteaquam tam manie-
 feste, quasi ex diametro, cum tota ipsius Medicina
 pugnet: id quod clarius in Paraphrasi super eundem
 librum

AA

librum

librum Hippocratis, patefecimus. In leniendis doloribus & caloribus, unum habent commune remedium cum ueris Medicis, uenæ scilicet sectionem, quo si destituerentur, planè deplorati essent. Sed neque in omnibus doloribus uel caloribus locum habet. Et interdum noxia optimi sanguinis iactura, calores tolluntur, qui tempestiuioribus remedijs feliciter obtemperarent, sine iniuria & dispendio aliarum partium. Indicationum quoque multitudine obruuntur. A causis enim Antecedentibus, Continentibus, ab ipsis morbis, & interdum symptomatis Indicationes consentientes, repugnantes, præcedentes, cōsequentes, & mirabili subtilitate cōherentes, deducunt. Stupēt ægroti tā duri certaminis euentu, si Proæmiorum difficiles ostentationes futurorū præfagia firma demonstrant. Ita urgentiori, periculostiori symptomati, morbo, affectui, causæ, confestim occurrunt, quamuis aliorum dispositionibus noceant. Ita mitigantur dolores, augentur morbi morborumque causæ, auferuntur causæ, neglectis ad præsens uiribus. Si uerò sanationes legitimas, Indicationes in Naturæ proprietatibus fundatas, remediumque Præparationes addiscere uellent, has confusiones, contrarietates, absurdas ordinationes, & periculosas obliuiones, facile euitarent. Sunt enim mitigantia, anodyna, somnifera, radicibus uel causis Antecedentibus, Continentibus,

quibus

AA

tibus.

tribus morbis, consentanea: quæ mitigando mundifi-
 cāt, purgant, resoluunt, cōsumunt, & quæ resoluendo
 ac mundificando corroborant, mitigant, calores &
 dolores lentunt. Rursus, in omnium morborum cu-
 rationibus, qui cum materia coniungūtur, concoctio-
 nes, uiarum preparationes, attenuationes, incisiones,
 tenes euacuationes, syrupis, decoctionibus, confectio-
 nibus, & fomentis moliantur, & concocta solū me-
 dicanda esse, nisi turgeant, ex Hippocratis Decreto
 præcipiunt. Illud certè oraculum Hippocratis, insci-
 tiæ & simplicitati Medicorum patrocinari cogitur.
 Huius falsa interpretatione, auxilium quod Naturæ
 à Medico debebatur dolosum euasit, Destituta Natu-
 ra, sola certaminis discrimen sustinet; si labascit uicta,
 superbo decreto, deplorata pronuntiatur. Si uerò ui-
 ctoriae signa & salutis profert, Metij illi Suffetij, infi-
 di auxiliatores, caudas uerrunt, cristas erigunt, se euen-
 tuum felicitatem præuidisse, & opportuna Electua-
 riorum & Pilularum tempora expectasse. Næ illi Hip-
 pocrati iniuriã faciunt. Primùm enim, concoctiones
 siue maturationes, Indicationes sunt curatiuæ apud
 Hippocratem. Et modi sanationū morbiq; reperiun-
 tur, qui cōcoctione & maturatiōe sanari uolūt. Pro-
 inde, si iussit cōcoctionem morbi expectandã esse, an-
 teaquã pharmaca purgantia exhibeant, non concessit
 ferias Medicis, neq; iustitiū indixit, sed alias leges cu-
 randi

aum

AA

2

randi

nandi proposuit. Dicent, se syrupis & decoctis concoctiones moliri. Id certe non continget syrupis incidentibus, attenuantibus, aperientibus, oxymelliticiis, scylliticis, radicum, & similibus. Quæ enim maturanda sunt, intus claudere oportet, incrasare & temperare. Syrupo quidem rosaceo, uiolaceo, capillorum ueneris, liquiritig, in leuioribus quibusdam morbis, catarrhosis scilicet, uel superficialiter uentriculo alijs ue partibus inhaerentibus, concoctiones, mitigationes, contemperaciones absoluent: at uero in talibus morbis, curationes maturatiuæ non requiruntur. Licet confestim purgantia uel resoluentia exhibere: impuritates enim superficialiæ sunt, & facile mobiles. Quid sit concoctio apud Hippocratem, & quæ ratione absoluat, ipse exposuit, in libro de antiqua Medicina, inquiens: *το περιθῆναι γίνεσθαι ἐν τῷ μίχθῆναι κρηθῆναι καὶ ἀλόοις συνεψῆθῆναι*: id est, Concoctiones perficiuntur, ex mixtione, contemperacione, & mutua permixtarum rerum digestionem. Ita enim potestatum acrimoniæ mitigantur, extremitates & exaltationes contemperantur, dolores, calores, & uniuersa symptomata leniuntur. Aequipollent igitur hæc Indicationes curatiuæ, per Mitigatiua apud PARACELSUM curare, per Concoctiones apud Hippocratem, per Epierasin apud Galenum. Neq; in omnium morborum curationibus necessariae sunt. Antea dixi-

gulationem consentaneam acceperit, quia uinculis spirituum destituitur, faciles admittit purgationes. In morbis chronicis, ut epilepsis, quartanis, colicis, podagris, in hydrope, & leprosis affectibus, impuritates radicales, resolutione, non concoctione, propriè & primò curantur: fructus uerò, paroxysmi, & fructuum efferuescentiæ, in nonnullis speciebus prædictorum morborum, concoctionum & contemperationum Indicationes recipiunt. Frustra concoctionum signa in epilepsia, podagra, lepra, in quartana, colica, nephritide, in omnibus affectibus tartareis expectantur.. Resolutione confestim instituenda est curatio, consumptione, destructione, ablatione. Si mitigatio confluerit, feliciter propositum asequemur. Hoc quoque adijcimus, non omnia curationum Mystéria, Indicationum compendia, remediorum Arcana, ab Hippocrate descripta esse, & potuit quædam ignorasse. Secula certè proficiunt. Iniquum proinde esset, in omnibus ipsum imitari. Paucas remediorum facultates exposuit. Curandi rationes mirabiles, quibus hoc seculo uti non licet, multis in locis demonstrauit. De remediorum Præparationibus, exaltationibus, Indicationum compositionibus, in quibus uniuersa Medicina fundatur, nihil ab illo proditum est. Principia nihilominus Medicinæ, Naturæ legibus consentanea, nobis etiam communia demonstrauit.

Felic

Felicioſi ſeculo, nouorum morborum difficillimis reſolutionibus non inquinato uixit: nobis & Nepotiſ
 bus noſtris, altiorum remediorum inquisitiones, ſine
 inuidia reliquit. Hanc admonitionem neceſſariam,
 hoc loco adiunxi, ne aliorum obſeruationes, præce-
 pta, uigilia, & commentationes, poſteris, ſocordia
 occaſionem, in poſterum præberent. Non excuſamur
 in Curatione epilepſie, quæ poſt annum uigeſimum
 quintum adultos adoritur, ob Decretum Hippo-
 cratis dicentis, Epilepſias quæ poſt uigeſimum quin-
 tum annū adueniunt ſanationem non admittere, ſed
 ad mortem comitari. Idem de ſimilibus eſt iudicium.
 Nec plura hoc tempore de Indicationum & curatio-
 num ordinibus, facultatibus, mixtionibus, cenſuris,
 adducere licet. De permixtorum morborum cu-
 rationibus & temporibus, in quibus opportunè
 adminiſtrantur remedia, id que præcipue in chro-
 nicis morbis, qui per circuitus repetunt, alibi tem-
 peſtiuius agemus. Fontium deriuationes, libera-
 les & humanæ exiſtunt, Domini uerò iura & li-
 bertates ubique conceſſæ. Itaque contemplatio-
 nem de Curatione morborum hæc formula clauden-
 tes, dicemus: SANATIONES OMNIUM
 MORBORVM DVPLICES ESSE, VNIVER-
 SALES ET PARTICVLARES. IN VNIVER-
 SA, LIET PERFECTA, VNO EODEMQVE REMEDIO
 ABSOL.

IDEA MEDICINAE

ABSOLVI RESOLUTIONES IMPURITATVM
 MORBOSARVM, PURGATIONES, CONSUM-
 TIONES VEL ABLATIONES, ET RESTAVRA-
 TIONES, MITIGATIONES, CORROBORATIO-
 NES INNATI BALSAMI. PARTICVLARES
 VERO CVRATIONES, QVAE VERAE ET LE-
 GITIMAE EXISTVNT, PLVRIBVS INDICA-
 TIONIBVS, ET DIVERSIS REMEDIORVM
 PROPRIETATIBVS, ACTIONES TAMEN, ET
 CONDITIONES VNIVERSALIS CVRATIO-
 NIS, QVOAD FIERI POTEST, IMITANTIBVS,
 ABSOLVI INDICATIONES CVRATIVAS
 VERAS, IN PROPRIETATIBVS VEGETABI-
 LIVM, MINERALIVM, ET ANIMALIVM EVN-
 DAR FACILE SQUE MIXTIONES IN DEBE-
 TIS PRAEPARATIONIBVS ADMITTERE,
 VNIVERSALIVM CVRATIONVM OFFICIA
 EX PARTICVLARIBVS INDICATIONIBVS
 REMEDIISQVE IN MORBIS NON CONSUM-
 MATIS, ET EXTREMIS, SAEP E ADIMPLERI,
 ESSE QVE GRADVS PARTICVLARIVM RE-
 MEDIORVM, SUPERIORES ET INFERIORES,
 CALEFACTIONES, REFRIGERATIONES, HV-
 MECTIONES, EXICCATIONES, PHANTA-
 STICAS INDICATIONES OSTENDERE, ET
 PROPRIETATIBVS NATVRAE RADICALI-
 BVS SCIENTIAE ET POTESTATIS DISPEN-
 SATORIBVS, CARERE.

DE

DE REMEDIORVM DIFFE-
RENTIIS, PROPRIETATIBVS,*Compositionibus & Prepara-
tionibus.*

CAPVT XV.

Remediorum Naturæ morborum medica-
trices sunt. Morbi enim de quibus hoc lo-
co præcipue loquimur, occultas habent Ge-
nerationes, in silentio Naturæ abditas, ne-
que sensibus humanis accedere licet ad inuisibiles li-
thurgias & Mechanicas morborum. Altiores oculos
adhibere oportet, copiosa proprietatum animaduer-
sione illuminatos. Ita inuisibilia uidentur, occulta mani-
festantur, dubia explicantur, & difficultia perficiuntur.
Quocirca, relictis externis Sensuum subtilitatibus, &
corporeis ac superficialibus actionibus, internas et con-
stantes rerum proprietates scrutemur, si occultas mor-
borum prouincias accedere uelimus. Hisce comitibus,
ducibus & nutribus, occultas morborum radices intuenie-
mus, & inuentas placide auferemus. At uero alij mor-
bi, qui externarum causarum uolentibus infliguntur,
ut luxationes, contusiones, uulnera, fractiones, calefa-
ctiones, refrigerationes, exiccationes, humectatio-
nes, lassitudines, inanitiones, repletiones, uigilia, sitis,
fames (hæc enim omnia hominem molestant, & ab-
lationem postulant) quia generationes habent sensu-

sububou

BB les,

biles, Indicationes quoque manifestas demonstrant, & remedia, sensuum analogismis subiecta requirunt, nisi occulta symptomata accedant, ut in ulatione, uulneribus, refrigeratione, & caeteris omnibus externis laesionibus saepe numero contingit. Haec enim, quia occultiora sunt, Indicationes manifestas non admittunt, sed Proprietates postulant, & arcanas Naturae Potestates. Qui penetrabili extremoque frigore affligitur, Indicatione facili et aperta, calefactione desiderat, quae nacta, subito restituitur. Si uero symptoma superuenierit, destructa innata Mumia uel radicali humore extremarum uel aliarum partium, resolutisque, saepe infectis salium spiritibus, huic, calefactiones, fomentationes, & similes machinationes, sensuum analogismis inuentae, non sufficiunt; artificiosioribus Indicationibus, & proprietatibus, non ita publicis, opus est. Symptomata enim refrigerantium, leprosas pestes imitantur. Similiter, qui Solis ardore uehementer incalescit, communi animi notione, refrigerationem requirit, quae tepestiuè oblata (subitae enim mutationes, periculosa sunt) reficitur. Interdum quoque leuiora symptomata accedentia, ut ephemeræ febres, iisdem remedijs obtemperant. Si uero perniciosiora & difficiliora symptomata confluerint, uel seminibus morborum latitantibus antea in corpore excitatis, uel unâ cum calore ex resolutionibus astrorum arsenicalium infecto introductis,

troductis, uel innati Balsami destructione, refrigerationum Indicationes silebunt, & omnes sensuum subtilitates obstupescunt, mirabunturq; ex tam leuibus occasionibus, tantas calamitates superuenisse. Etenim febres petechiosæ, prunellæ, pleuritides, carbunculi, anthraces, Persici ignes, mania, melancholia, uehementium calefactionum comites sæpe fuerunt. In his symptomatibus uel morbis (utriusque enim nominis priuilegia adsunt) Indicationes corroboratiuæ, sedatiuæ, mitigatiuæ, anodynæ, consumptiuæ, mundificatiuæ, & similes, locum habent, quæ proprietatibus Naturæ internis, uitalibus, perfectis, præparatis & exaltatis, absoluuntur. Rursus, uulnera simplicia & solitaria, communibus remedijs, uulgariter notis, facile sanantur, deligatione, larido, telis araneorum, albumine ouorū conuassato, ablutione urinæ, aquæ salis, & mille huiusmodi medijs, quauis omnia non approbent: herbis quoq; uulgaribus uulnerarijs, butyro, melle, cera, terebynthina exceptis: cōmodius & citius, si potiones & emplastra ex hisdē simplicibus, & similibus, adiungantur. At uerò, si uulnera commitata fuerint: si symptomata surrexerint, ardores, inflationes, dolores, foetores: si ulcerū signaturæ appaerint, uel aliorum morborum, ut tabis, epilepsiæ, febris, spalmi, &c. siue telis uel instrumentis hostilibus ueneno infectis, siue morbois impuritatibus in

BB 2 corpus

corpore latentibus, excitatis; nō sufficient ad curatio-
nem, uulnerum remedia. Indicationes nouas, sympto-
matibus præsentibus consentaneas, & proprietates
Naturæ potentiores, mitigantes, mundificantes, con-
sumentes, corroborantes, consolidantes, aduocare
oportet, siue in externis solū remedijs continean-
tur, siue internis præsentis necessitate cōiungantur. In
uulneribus solitarijs, conseruationis, mundificatio-
nis, & consolidationis officia absoluebantur, butyro,
melle, lardo, cera, seuo & pinguedine animalium, uel
folijs, uel permixtis, & herbarū uirtute exaltatis. In
comitatis uerō, in quibus accidentia superuenerunt,
ad mundificationem, mitigationē, corroboracionem,
conseruationem, resolutionē, consumptionē, & cetera
requiruntur potentiorū Vegetabiliū proprietates: pro bu-
tyro, bdelliū, sagapenu, galbanū, opoponacū; inter-
dum Salia, Olea, Mercurij, Mineraliū & Metallorū.
Admittuntur quoq; consolidate & serpentine, sed prepa-
ratae, exaltatae, & in Balsamū conuerse. Rursus, lassitu-
dines ex laboribus, exercitijs, alijsq; causis Euidenti-
bus profectæ, sola quiete, balneo, cibus, & somno resti-
tuuntur; si symptomata accesserint, difficiliore habēt
sanationes. Eadem est uigiliarum, sitis, & famis, ac simi-
lium lesionum ratio. Si quis usu horariorū fructuum,
ut melonum, peporum, cucumerū, piscium semiputri-
dorum, carniū, ouorū, & similiarū alimentorum,

corpo

s B

impu

impuritatibus repleatur febrilibus, ob frustratā separationem & expulsionē, leui occasione febricitat. Tales febres, cōfestim purgatione tolluntur. hīc triumpphant, manna, cassia, rhabarbarū, senna, polypodium, diaphœnicon, diacatholicon, electuariū de succo rosarum, de psyllio, &c. At uerò si symptomata superuenerint, altioribus impuritatibus, antea in corpore latentibus, ex repletionē & intēperata uitandi ratione, excitationis; in his Indicationes purgandi, resoluedi, abluendi, et consumendi impuritates, non perficiuntur crudis illis & impotētibus laxatiuis. Subtilioribus & potentioribus mundificantibus opus est. Rectē igitur remedium differentia, ex diuersis morborū natiuitatibus, & curandi rationibus desumuntur: ut sint alia, *φυσικα*, id est, quae solo Regimine, & debita administratione rerū nō naturalium, curationes perficiant: appellabimusq; huiusmodi remedia, Alimentaria, quia proprietates alimentorum imitantur, & sunt alimenta, morbosq; alimentarios solummodo curant. Rursus, alia remedia, sunt Medicinalia, altiora & inferiora, in quibus potētiores proprietates conspiciuntur. Hęc remedia, sola & sincera difficulter assumuntur, & symptomata grauiā adducunt, nisi preparatione innoxia reddantur, quia uires Mechanicorum humani corporis excedunt. In morbis grauioribus adhibentur talia. Nonnulla, uenenata planē sunt, ut anti-

BB 3 monium

monium, mercurius, sulphur, uitriolum, Mineralia
ferè omnia, helleborus, tithymallus, colocynthis,
scammonia, opium, mandragora, cicuta. Horum usus
in morbis grauissimis necessarius est, si debiliora à
potentioribus transplantari debent. Sine præpara-
tione huiusmodi nullo pacto adhiberi debent. Fru-
stra, lacte & cytonijs nutriuntur: frustra, odoratis, &
cordialibus amica redduntur. Quòd si crudis his uti
uelimus, magna præcautione opus est. Vires ægro-
tantis, ætas, habitus, morbus, consuetudo, & huius-
modi circumstantiæ conuocandæ sunt: ex harum col-
latione decernendum, an admittendus sit usus illo-
rum, uel relinquendus. Neque excusamur ab usu
horum remediorum, repetito usu leuiorum. Diffe-
runt non solum actionum uehementia, & gradibus,
sed etiam cæteris proprietatibus, in quibus Indica-
tiones & sanationes morborum fundantur. Quotis-
dianus usus foliorum senæ, rhabarbari, agarici, po-
lypodij, cassiæ, mannæ, electuarij de succo rosarum,
de psyllio, diacitonites, diaturbith, impuritates illas
non resoluent, consument, uel mundificabunt, quas
unica exhibitio antimoniij uitrificati, mercurij præ-
cipitati, non uulgariter tamen, uitrioli crudi uel col-
cotharini, tartari, & similia, magna ægroti anxie-
tate, uiriumq; consternatione auferet. Spiritus horum
remediorum in uentriculo resoluti, in uapores con-
uersi,

uerfi, potentius penetrant, minerales corporis impuritates non solum vegetabiles, resoluunt, consumunt, in uapores conuertunt, ad efferuescentias excitant, aegroti molestias allaturas. Impuritatibus his resolutis, in uapores, & spiritus aquosos conuersis, impetus apparent, ad Monoculum, ad gulam, ad uitacula Elementa cordis & cerebri, unde palpitationes cordis, deliquia animi, uertigines, saepe conuulsiones perniciem promittentes, proficisci solent. Inanitatibus uero, consumptis, & ablatis tam difficilibus impuritatibus, ex insperato, sanitas restituitur, actionum & facultatum potentiore robore insignita. In quibusdam corporibus, in quibus hostiles impuritates non inueniuntur, uel leuiores, scilicet non Minerales, tanta symptomata, ex usu praedictorum remediorum non suscitantur. Quinetiam, unus idemque homo, interdum lenes & faciles purgationes, ex usu uehementissimorum remediorum, interdum uero difficiles, & symptomatum comitatu graues, experitur, quod in eisdem impuritatibus hostilibus & inimicis non perpetuo inquinetur. Haec tria remediorum genera, proprietates similes continent: sed robore, & agendi potestate differetes. Sunt enim Alimentaria remedia, quae purgant, ut manna, cassia, pruna, olera fere omnia, locustae uel prima germina plurimarum herbarum & fructuum. Sunt Diuretica, ut uinum oligophorum,

uinum

IDEA MEDICINAE

uinum anacardorum, asparagorum & lupulorum decocta uel acetaria, & similia. Sunt Diaphoretica, ut aromatica & odorata nonnulla. Sunt menstruis appropriata, quæ nō solum sanguinem menstruum, mouent, sed etiam clarificant, confortant, consolidant, & mundificāt. Sunt Somnifera, ut lactuce, papaueris semina: sunt Sedantia & Reprimētia, Mitigātia, corroborātia, contēperantia, cōcoquentia, in hoc ordine solum reperiuntur. Remedia enim Medicamentosa, & Venenata, symptomata, dolores, calores, saliumq; exasperationes proferre solent. In secūdo re remiorum genere, proprietates purgantes, resoluentes, mundificātes, diureticae, diaphoreticæ cōstringentes, attrahentes, sistentes, anodynæ, somniferæ, prioribus similes reperiuntur, sed ualidiores, in quibus spirituum coagulationes, calores, sapes, odores, Mechanicis, Vulcanis, uel Archæis humanæ Anatomie, difficulter obtemperant. Necessarius est usus horum remediorum. Impuritates enim, quæ ualidiores radices posuerunt, Alimentarijs remedijs nō cedunt. Venenata quoq; eadē necessitate, in curationibus saepe aduocantur, uigilijs & doloribus opiata postulantibus, morborūq; fixis radicibus, purgationes antimoniāles, uitriolatas, mercuriales, requirentibus. Hæ necessitates, Compositionū, & Preparationū leges introduxerunt; de quibus mox dicemus, absoluta proprietatum

prietatum explicatione. Itaq; remediorum proprietates à nobis enumeratæ, adhuc confusæ sunt, innumerabiles, non satis explicatæ, ad propinquiores classes curationi opportuniore reuocandæ. Neq; enim omnes facultates purgantes omnibus morbis purgatione opus habentibus, æquè conueniunt. Impuritatum differentig, locorum diuersitates, distributiones específicas monstrabunt, proprietatum confluentis experientias moderante. Quamuis plurimi fortuita experientia, sine alijs adminiculis uel gubernatoribus, específicas purgationes, consolidationes, resolutiones, mitigationes, sedationes, específica diuretica, diaphoretica, menstrua, anodyna, id est, pleuritica, prunellosa, febriculosa, icterica, hydropica, colica, podagrica, epileptica, paralytica, hysterica, hepatica, stomachica, cephalica, cardiaca, &c. inuenerint, interdum ab alijs inuenta didicerint. Apud Nobiles, Rusticos, Plebeios, huiusmodi remedia plura inueniuntur, quàm apud Galenicos Doctores, qui caliditatum & frigiditatum superbis ac temerarijs censuris, experientia laboriosas sedulitates, iniuste exagitant. Hippocrates certè, ex caliditatum & frigiditatum analogismis, remedia non est mutuatus, sed ab experientia, uel sua, uel aliorum. Ipse quoq; Galenus uix unum medicamentum specificum & legitimum monstrabit ab Empiricis non acceptum, utcunq; fecunda complexio

CC

plexio

plexionum & graduum Methodo in compositionibus medicamentorum, secundum Genera & Loca triumphet. Hisce remedijs abundauit Bartholomeus ille Characterius, qui multas Simplicium facultates, salutare & appropriatas, longo medendi usu inuenit: nec dubito quin plurimas ab alijs inuentas acceperit. Causas quoque & Principia proprietatum adiungere conatus est, sed quæ non satis in Natura fundata sint, ex corruptis & integris coniuncta. Ita ad Sympathiæ, Antipathiæ, Harmoniæ leges, ad materiæ & spirituum abundantias & defectus, in herbis & Vegetabilibus, compositiones & correctiones remediorum accommodauit, & Simplicia, uino ac aqua, sine melle uel saccharo, ad tertiæ partis uel medietatis consumptionem decoxit. Pulueres quoque radicum, herbarum, & seminum, pani affato insperfos adiunxit, & continuo usu, sine intermissione, agrotorum patienti obedientia fretus, sanationes difficilium morborum sæpe absoluit, Galenicis quoque documentum dedit, ut relicta ociosa Syruporum copia, in proprietatibus Simplicium inquirendis diligentiores essent. In ijs enim Specifica & appropriata omnium morborum reperiuntur, purgationes scilicet hydropicæ, resolutiones colicæ, mitigationes podagricæ, sedationes & consumptiones epilepticæ, diaphoretica & diuretica similia. Calefactiones, refrigerationes, humectationes, exiccationes,

tiones,

tiones, in proprietatum medicinalium numero non
 recipiuntur, neque Indicationes curatiuas constituunt,
 quia non habent proprias radices, Scientias, et prede-
 stinationes in Natura, sed alijs proprietatibus mini-
 strant, ueluti colores et coagulationes. Omnino, que-
 cunque remedia uehementer calefacere, refrigerare, exic-
 care, uel humectare uidentur, proprietates habent prin-
 cipaliores, radici uiciniore, Chæriónicas, in quibus Sci-
 entia, et sanationum prædestinationes uigent. Ita attra-
 hentia, sistentia, diuretica, purgantia, diaphoretica, som-
 nifera, anodyna, dissipantia, & consumptia, calefactio-
 nes, humectationes, refrigerationes et exiccationes ad-
 iunctas habent, tanquam umbras et actionum ministras.
 Rursus, calefactiones et refrigerationes, qualitates sunt
 momentaneæ, Relollaceæ et ultime, quæ in preparatio-
 nibus et separationibus, uirtutum à corporibus euane-
 scunt. Proprietates uero, ex quibus Indicationes curatiue
 constituuntur, stabiles esse debent, Chæriónicas, uitales, po-
 tentes, que separationem admittere possunt, et corporum
 postremorum, ac crassorum coniugia relinquere, illis præ-
 destinationibus & actionum Scientiis. Scio non-
 nullas caliditates constantiores esse, difficulter auferri
 in preparationibus; frigiditates quoque: nihilominus so-
 litariæ non sunt, sed proprietatibus coherent. Et ubi
 PARACELSUS calidorum & frigidorum remedio-
 rum ordines, gradus, compositiones, et doses describit,

ut in libro de Gradibus & Compositionibus: id solum clarioris doctrinae causa ab illo factum est, ut differentiam illam in remediorum proprietatibus declararet, quam nos in corporum & spirituum explanatione aliquoties monstrauius: uidelicet, esse quaedam remedia, quae simplicitatem Elementorum magis imitentur: quaedam rursus, in quibus trium Principiorum proprietates manifestius deprehendantur: haec Planetaria appellat uel Specifica, illa uero Elementaria: quamuis utraque, tam proprietatibus trium Principiorum, quam Elementorum conditionibus sint insignita. Sic Philosophico loquendi more, Corroborantia, Calefacientia appellantur, Balsamusque Naturae calefacere dicitur & humectare, quamuis caliditates & humiditates morborum tollat. Ex his apparet, in quanto errore uersentur illi, qui caliditates et frigiditates, Causas, Principia & fundamenta proprietatum medicinalium constituunt, saporumque & externarum applicationum non satis fideles experientias, ad internas & principales remediorum facultates diiudicandas, aduocant. Confortatiua, somnifera, purgantia, resoluentia, caliditatis et frigiditatis ministerio nunquam inuenientur, neque si corporum uniuersas coagulationes adiunxeris, tenuitates, crassities, lentiores, durities, mollities, asperitates. Haec enim qualitates omnes, umbrae sunt rerum postremae & instabiles,

nec

nec radices habent, in quibus seorsim, & sinceræ demonstrari possint. Aspicite aronis radices et folia, quæ tam calorum potestatem, acri & exulcerante sapore promittant, leni uerò adhibita digestionem, & saporis acrimonia, & caloris indicia tolluntur, quia superficialia extiterunt qualitates, Radici non coherentes. Piperis uerò & Zingiberis acrimonia constantior est, quia in sale fundatur, uel in radice ac Principio, quod ad corporum constitutiones concurrere oportet. Sulphuris præparati sapor, interdum astringentem aciditatem, obscuram tamen, repræsentat; nihilominus, diaphoretica & consumptiua facultate pollet. Antimonij uitrum, insipidum planè est, uomitionum tamen, & purgationum suspecta uehementia, infame euasit. Chelidonia, in præparatione, mirabiles saporum & odorum differentias, sæpe contrarias, ostendit. Quid cupri pontagiosa amaritudine ingratius excogitari potest? nihilominus dulcedinem, etiam saccharo gratiorem, ex cupro, præparatione eduximus. Itaque linguæ, & externorum sensibilibus ac sensuum inanes censuras, ijs relinquemus, qui linguæ sapientia, & sensuum tam exquisita subtilitate pollet; nos uerò, stables & sinceras proprietatum radices inquiremus, ex quarum certis & infallibilibus signaturis facultatum origines inueniemus. Tales radices non sunt peregrinæ, sed sunt Principia illa ex quibus

CC 3

omnia

omnia

omnia

omnia corpora componuntur. Quæcunq; enim facultates cum corporibus coniugia contraxerunt, corporumq; alterationes moderantur, in Sale, Sulphure, uel Mercurio fundantur, non in Sale uel Sulphure simpliciter, sed in tali Sale, in tali Sulphure, in tali Mercurio. Ita Sulphura conspeximus attrahentia ut resinosa: repellentia quoque, sistentia & continentia, ut narcotica: ita somnifera, anodyna, mitigantia, concoquentia, consolidantia Sulphura inueniuntur. Rursus, Salium resolutiones frequenter apparent: mundificationes quoque, ex quibus purgationes proficiscuntur. Neque enim aliud est Purgatio, quam resolutio, ablutio, uel mundificatio. Coagulationes uicissim & consolidationes, à Salibus nō sunt alienæ. Diaphoretica & diuretica Salia, frequentissima sunt. Mercurij confortantes, mitigantes, clarificantes, exhilarantes, cōsumentes, & regenerantes, reperiuntur. Horum Principiorum Anatomias inquirentes, facultatum causas inueniemus: Ignis uerò Sectionem & Separationem absoluet. Alia quoque necessitate Præparationum labores suscipiuntur, de qua antea dixi. Quia enim ab usu Venenatorum remedium non excusamur, & uenenata omnia Balsamum habent humanæ Naturæ consentaneum, impii utique essemus, & officiorum desertores, nisi Separationi strenuam operam nauaremus, ut abla-

to ue

to ueneno, puris & salutaribus Balsamis, amicas Naturæ curationes, tutò instituere possimus. Separationem uerò fieri posse, secundo Capite huius libri demonstrauimus. In alijs remedijs, in quibus manifesta uenena non apparent, adsunt ut plurimum coagulationes, sapor, odores, caliditates, frigiditates, & proprietates narcoticæ, diaphoreticæ, diureticæ, catharticæ, resolutoria, uomitiua, quarum uiolenta impressio, humana Natura, sine graui clade, ferre non potest. Perfectissimorum deinde corporum Balsami, & desideratæ Proprietates, tam duris corporum carceribus continentur, ut fauorem & beneuolentiam, quam humanæ Naturæ debent, demonstrare non possint. Ita corallorum, perlarum, gemmarum, auri & argenti, reliquorumque Metallorum uirtutes, dolent se frustra in mundanam prouinciam uenisse, & mortalium scelestam temeritatem continenter accusant, quòd tantarum predestinationum immemores, ad quas Naturæ prouidentia destinabantur, in peregrinos et infames usus, tantarum rerum maiestatem commutauerint. Impuritatem pellis, inscitiam mentis tegere coguntur, & dolosa auaritig, superbiam, luxuriam, perfidiam, adulterium, discordiam, & mortis ministeria subire. Hoc est in non naturalem usum res transferre, iniquas usuras exercere. Inuenti postea sunt Medici, qui aurum deco-

quere.

quere iusserunt, & cum capone, ut uirtutes magis con-
iungerentur : qui folia auri electuarijs & tabula-
tis miscuerunt, qui pulueres corallorum, perlarum,
& gemmarum, etiam ad confortationes cerebri &
cordis, magna simplicitate exhibuerunt. Infelix mor-
talitas, inutilibus quaestionibus & disputationibus
uitam traducimus : Naturæ præcipuos thesauros in
quibus grauisimorum morborum Medicinæ ab Al-
tissimo collocatæ sunt, intactos relinquimus. Neci-
psi solum relinquimus, sed alios inquirere uolentes,
prohibemus, impedimus, condemnamus, irridemus,
& mille ludibrijs afficimus, Auorumque fidelem uerita-
tem, & diuinam Scientiam stultè irridemus. Tunc ue-
rò oculares demonstrationes postulamus, & manife-
stos operationum modos. Interdum minis, uiolentisque
obiurgationibus, pro maiestate nostra decernimus,
ut Carbonarij isti, Præparationes suas nobis osten-
dant, Aurum potabile, liquorem perlarum, dulcedi-
nem cupri, antimonijs, mercurij, essentias herbarum,
specificas compositiones diaphoreticorum, diureti-
corum, purgantium anodynorum, & similium, Ex-
tractiones debitas lachrymarum, resinarum, gumma-
tum, succorum, &c. quod nisi fecerint, infamiam, inui-
diam, inscitiam, & fraudis notas ipsi inurimus. Næ illa ra-
tio addiscendi noua est. Modestiam, gratitudinem,
submissionm, ignorantiam confessionem, discendi cu-

piditatem ingenuam, non dolosam, laudabant Antiqui in discipulis. Tales solummodo admittebant, ijsque iuratis & perpetua gratitudine ac fide obligatis Præcepta dabant, multo adhuc sudore enucleanda. Quis enim aliter sincera ingenia, ab adulterinis discernere posset; Itaque, siue uoce, siue scriptis, discipulos receperunt instituendos, qui genuini & legitimi euaserunt, ab ijs desideratam gratitudinem, ac sanctam fidem reportarunt, & in æuum reportabunt. Sacramentum posuerunt, se, Patrum, & Præceptorum uestigia imituros, nec ulla temeritate, seruata à Seculorum exordijs Naturę uirginitatem prophanaturos. Credite mihi, qui ad Dianę Balnea admisi fuerunt, alijs, siue leonum, siue uulpium, siue luporū, siue canum pellibus occurrerint, sine ueste Dianam nunquam monstruros. Quod si hac uia non successit, aliam tentemus, & deposita ferocia, simplicitatis & inscitie salutari confessione, multaque laborum patientia onusti, Præparationum prouincias aggrediemur, & immensa gratitudine eorum beneuolentiam prosequemur, qui micæ ex mensis Dominorum cadentes, nobis communicarunt: qui occultas solummodo agendorum rationes, & Præparationum scopos ænigmaticè insinuarunt. Huius itineris prima diuerticula, consuetarum Præparationū delicta citò demonstrabunt, delictorumque correctiones. Decoctiones herbarum, feminum, radicum

DD dicum

IDEA MEDICINAE

dicum, florum, corticum, in uino & aqua, hoc nomine redarguent, quòd plurimarum & præstantissimarum uirtutum dispendia contingant: quòd impuritas non fiant separationes: quòd saporum, odorum, caliditatum, frigiditatum, & similibus signaturarum ingratae impressiones relinquuntur, quas frustra albumine ouorum, saccharo, melle, syrups, & cinnamomo corrigere conantur Medici. Præparationum pia assiduitate, naturaliumque causarum diligenti contemplatione coniuncta, compendiosiores Decoctionum uias, utique deprehendemus, quarum beneficio, seruatim Simplicium uirtutibus, saporumque & coagulationum ac odorum ingratitude ablata, exigua puri liquoris quantitate (in qua tamen genuinae Simplicium uirtutes ad exaltationes, & altiores gradus deductæ, manifestè demonstrantur) Decoctionum uniuersis intentionibus tuto & subito satisfiat. Symplicium necessitates, scilicet, ut conseruentur Simplicium uires, & dulcedine obscurentur amaritudines, inanes esse, tum demum intelligemus, ubi Sassa, Olea, & Mercurios herbarum, radicum, & similibus separare poterimus, non communi destillatione, uisione, uiriumque destructione, sed artificiosa, Principijs, proprietatibusque uniuscuiusque herbe & radice consentanea. Aliam enim separationem requirit chelidonia, diuersam salvia, longe dissimile ebenus, &c.

Discris

Discrimina quoque sunt Salium, Sulphurum & Mercuriorum: neque epileptica symptomata, Sulphuribus uel Balsamis uulnerum sanari cupiunt. Conseruationum diuturnitate, agendi potestate, saporū, odorum, & consistentiarum amica familiaritate, Syruporum greges longè superant Salia illa, Olea, & Mercurij. Caliditatum querelis satisfecerunt, posteaquam sitim & calores febricitantium benignè mitigarunt: posteaquam somnum conciliarunt, & suauem rorem naturę communicarunt. Sacchari & mellis præsentia sæpe noxia fuit. Si spiritum mellis acutissimum & uenenatum, si sacchari abominabiles fæculentias conspexissent Arabes, parciores & cautiores procul dubio fuissent, in proluxa & nimis ampla Syruporum ostentatione. Electuariã purgantia, ut diacatholicon, diaphœnicon, diaturbich, diacitonites, diaprunis, de succo rosarum, de psyllio, confectio Hamech, Indum maius & minus, multis nominibus accusabuntur: quòd crudis radicibus, corticibus, fructibus & folijs naturam fatigent: quòd impuritatibus non sint factę separationes: quòd dissentanearum rerum mixtiones committantur. Tardarum actionum accelerationes, flatuū discusiones, amaritudinū, erosionum, & acrimonię mitigationes, aliter emendari possunt, quàm admixtionē cassiæ, mannae, thamarindorum, prunorum, rosarum, anisi, feniculi, cymini, ameos, DD 2 cinna

cinnamomi, caryophylorum, nucis muscatae, dactylorum, iuiubarum, pinearum, passularum, &c. Tales Mixtiones & Compositiones remediorum, non sunt Naturæ legibus consentaneæ. Ipsa, Cyclaminum in Germania produxit, Polypodium in Dania, quorum usu, si flatus suscitantur, tormina, erosiones, difficiles & tardæ purgationes, nō propterea iussit, ex Arabia dactylos, ex India cinnamomum, caryophylos, nuce muscatas, ex Italia anisum, cuminum, fœli, ameos, ex Hispania saccharum, aduocari: sed ligna coniunxit, ex quibus carbones fieri uoluit: filicem quoque, & herbas, uitri materiam subministraturas, & argillam, fornacum cōstructionibus obtemperaturam. Postea coquere iussit, cruda maturare, impura separare, amaritudines in dulcedinem transmutare, erosionum, calorum, saporum, odorum, coagulationum tædia mitigare: & nos Ministros esse præcepit ac Separatores, non Magistros uel Compositores, nisi ad ipsius leges, spiritualia Coniugia instituere possimus. Pi-
 lularum ferè omnium compositionem, in quibus uenenata illa Simplicia ingrediuntur, quis unquam laudare potest. Colocynthidem, helleborū, turbitū, hermodactylos, succos tithymallorum, elaterium, scamoneam, euphorbium, tam manifesta uenena, cruda, & impura, continent, frequēter dissentaneis rebus admixtionem nō tendentibus, ut resinis, gummatis, se-
 rapino,

rapino, hammoniaco, galbano, &c. permixta: nisi quantitatis exiguitate excusarētur, exhibitiones iam dudum ab ægrotis repudiatae obsolescerent. Tryptherarum, etiam Andromachalis Theriacę censuras, hoc loco non adiungemus. Accusationum copia sæpe ludicibus fastidiosa & suspecta extitit. Confec-tiones lætificantes, electuaria de gemmis, diamargaritones frigidi & calidi, nulla ratione intentionibus compositorum satisfacere possunt. Si enim lætificare debent, confortare, exhilarare, regenerare, quæ spirituum uitaliū sunt officia, quomodo corporibus tam solidis, tam non ab humana natura solubilibus, spirituum ministeria absoluentur? Externi quidem sensus, splendore & clangore auri delectantur, interni uerò spiritus, ab Auaritię crimine, planè sunt expediti. Om-nino, corpora spiritualia reddi debent & uolatilia, si spirituum actiones, & legitimas languorum sanatio-nes ab ijs requirimus. De Unguentorum, Em-plastrorum, Oleorum, Compositionibus & Præpara-tionibus, copiosus est PARACELSVS, in Chirurgicis libellis, facili que explicatione, defectus & errores communium Medicorū ostendit. Fatemur, hisce Re-remedijs, utcunque compositis & præparatis, morbo s nonnullos sanari, Alimentarios scilicet, in quibus im-puritatum radices, faciles admittūt resolutiones, pur-gationes, consumptiones & ablationes: & nos quoq,

DD 3 iisdem,

iisdem, saepe sanitatem ægrotis restituumus, & febres
 leuiiores, ictericias, pleuritides, catarrhos, tusses, iugu
 lauimus. In grauioribus uerò morbis, in quibus fixæ
 radices aderant, exaltatæ, & ad extremitates ductæ,
 usus horum remediorum, ac similium, uotis ægrotor
 rum satisfacere non potuit. Proinde, potiora quesui
 mus, & potentiora, exquisitius præparata, & feliciter
 composita. Neq; censuram horum Comitiorum
 subterfugient famosa illa remedia, quæ nunc per uni
 uersam Germaniam, laudantur ab his, culpantur ab il
 lis. Inter quæ, primò Antimonij uitrum producemus:
 quod accusationem meretur, quia puri ab impuro se
 parationem nõ recepit: quòd resolutionem debitam,
 & digestionem non sustinuit: quòd fusionem uitri
 ficatoriam admisit, in omni remediorum Præpara
 tione fugiendam. Fusiones Spirituales requirimus,
 non Corporeas. Frustra quoque purgationes alui,
 per antimonium obstinatè instituuntur: altioribus
 prædestinationibus destinatum fuit. Vitrioli spi
 ritum emendatum, ad odoris suauitatem, & dulcis
 aciditatis gratiã reductum, in qua sensibilis corrosio
 in lingua non appareat, nec tarda austeritas, sed spi
 ritualis aciditas, tanquam utile medicamentum, in
 multis affectibus & curationibus necessarium, admit
 timus. Digestionum leges, ignium administrationes,
 uasorum idoneorũ adaptationes, magnum hîc ope
 ræpretium

ræpretiū habent. Nihilominus asseueramus, uerā uolatilitatē uitrioli, in qua Arcanū epilepsiæ, suffocationis matricis, palpitationis cordis, corroborationis spirituiū cerebri & cordis delitescit, destructam esse in tali Præparatione & Reiteratione. Incognita desideria, labores reddunt difficiles. Sulphuris flores, à colcothare sublimati & reiterati, innoxij sunt: impuritates febriles, pestilentes, pleuriticas, peripneumoniacas, leniores, tuto et subito auferre possunt: tusses antiquas, & asthmaticos affectus egregiè subleuare. Ponderū proportionibus cōmensuratus ignis, & instrumentorū idoneorū adhibitiones, in hac Præparatione, fata regunt. Caue autē ne arbitraris, te genuinos flores sulphuris, fixos scilicet, & ab imparitatibus perfectè separatos, hoc pacto inuenisse. Ridet Natura auaras spes. In Mercurij Præcipitatione, & Turbith mineralis præparatione, peccant uehementer quāplurimi. Non enim satis est, aqua salis nitri, uel alijs fortibus aquis, ex uitriolo, alumine, nitro, & similibus, in puluerem rubicundū uel flauū præcipitasse Mercuriū. Nec ablutiones per aquas albuminum ouorū, per uinum sublimatum, etiam si uigiesies repetantur, uenenatas impressiones aquarū fortium auferre possunt: etiam numerum cruditates & uenenatæ impuritates, uomitionum, resolutionum, palpitationum cordis, difficillimarum purgationum, authores relinquuntur, & corrosiuæ.

rosuæ proprietates uehementissimæ, quarum beneficio, opem ferente uolatilitate Mercurij, pustulosæ impuritates leuiores, sæpe auferuntur, relictis tamen radicibus, recidiua symptomatum repetitione redituris. Ita quoque externæ pustulæ & scabiosæ cutis defœdationes, spiritibus aquarum fortium, thermis & balneis similibus tolluntur, quamuis recidiuas promittant. Præstantior est altera Præcipitatio, quæ longiori tempore absoluitur, cū folijs auri, idè donec in aqua calida albuminum ouorum non reuiuifcat amplius. Aptâ instrumenta, ignis mediocritates, & assiduæ reductiones, postquam ascenderit, hanc prouinciam moderantur. Estque medicamentum hoc, utilissimum, ferè necessariū, in morbis plurimis, tam acutis, quam chronicis. Innoxius est priori. Attamen & hîc, cruditates relinquuntur, neque facta est separatio puritatum à uenenis. Arcanum certè Mercuriale, tali uenatione non capitur. Multi, instrumentorum artificiosa machinatione, Præcipitationum compendiosas uias inuenerunt, sed inutiles. Vbique Mercurius mirabilis est, & actionum efficaci potestate, ac sanationum uirtute, utcunque Præparationum inclinationes acceperit, Artificum industriam, & laborum patientiam excitare potest, ut altiores Præparationum modos indefesso studio inquirant. Crocus Martis, innoxium planè est medicamentum, in plurimis

rimis affectibus, tam internis, quàm externis, utilissimum. Hic, ignis temperamentum, fornacis commoda constructio, primas tenent: quamuis mixtiones & imbibitiones non sint inutiles. De Auris Diaphoreticis corrosiuis, Tincturis corallorum, resolutione Chrystallorum, de oleo arsenici, plumbi, & similibus, alibi tempestiuus agemus. Neq; omnia nunc recitare, consilium est. In his exemplis qui probè exercitatus fuerit, de plurimorum Remediorum Præparationibus, haud iniquam censuram ferre poterit. Sunt & alia Remediorum genera, quæ Præparationum ratione à prioribus differunt. Quemadmodum enim de alimento dicebat Hippocrates: Alimentum est quod nutrit, id est, quod in spirituales uapores conuersum est, ab impuritatibus separatum, digestum & maturatum, à talibus enim uaporibus nutriuntur spiritus uitales, actionum authores: deinde alimentum est & illud, quod nutrit quidem, sed obscure, æquiuocè, quod adumbrata imagine ueram nutritionem æmulatur: in hoc, exquisita separatio & digestio non est absoluta: tertio, alimentum est, quod nutriturum est: tale corporeum existit, et primum subiectum quod resolutionem, separationem & digestionem requirit: ita & nos de Remedijs dicemus: alia remedia sanare morbos, alia ueluti sanare, quædam sanant natura. Quæ spiritualia sunt & morbis consentanea,

EE

sanant

sanant: in quibus uerò impuritates corporeæ & cruditates etiamnum relinquuntur, sanant quidem, sed non perfectè, id est, ueræ sanationi simile quippiam ostendunt. Cruda uerò, corporea, & immatura remedia, postquam præparata fuerint, sanationis officia absoluent. Morborum gradus, Anatomix, exaltationes, Elementa, &c. subtilitatum & Præparationum terminos in remedijs constituunt. Febres enim non requirunt tam Spiritualia remedia, quemadmodum epilepsia, podagra, hydrops: neq; uentriculus & intestina, synouix uel sanguinis alimentum expetunt. Hæc causa est, cur in multis morbis, corporea quodammodo remedia curationi satisfaciunt, sicut in uulneribus, febribus, icterijs, leuioribus cachexijs, & similibus affectibus apparet. Spirituum quoque differentias antea exposuimus, quas hic repetere non oportet. Vicina sunt huiusmodi remedia, gradibus uel exaltationibus, non semper proprietatibus differentia, quo fit, ut in spiritualibus remedijs eadem differentix admittantur, quæ in corporeis uel crudis antea adducebantur. Itaq; in spiritualium remediorum ordine, Specifica quoq; reperiuntur diaphoretica, anodyna, purgantia, confortantia: item febrilia, epileptica, podagrica, hydropica, & similia. Talia remedia, Vniuersales curationes sæpe æmulantur. Sunt enim exaltata, ad generum potestates &

tes & amplitudines deducta. Indiuiduorum tardas et angustas proprietates deposuerunt. In his, spirituales uirtutes, post corporum & impuratum separationes, miscetur. Cruda uero Specifica, et corporea, difficiles habent mixtiones. Proinde ex crudis Specificis, spiritualia preparanda sunt. Potens est Natura metamorphosin sustinere, uirtutum seruata integritate. Actionum particulares et Indiuidue proprietates, in Preparationibus, saepe mutantur, uniuersales tamen et primae, a quibus uerae morborum sanationes dependent, in legitimis Preparationibus permanent. Ita mundificatio, nunc per aluum, nunc per urinas, nunc per sudores et insensiles Transpirationes, impuritates morborum auferunt. In februm ordine, nonnullae purgatione per aluum sanantur, aliae per urinas, quaedam per sudores & insensiles transpirationes. Vna etiam eademque febris, quae ab initio, electuarijs de succo rosarum, de psyllio, caeterisque per aluum purgantibus sanari poterat, progressu temporis, impuritatibus exaltatis, non per aluum, sed per urinas, per sudores, per insensiles transpirationes mundificari cupit. Rursus, unum idemque remedium, uomitus & alui purgationes ciet, diureticum postea euadet, uel diaphoreticum, consumtiuum, mundificatiuum, consolidatiuum, mitigatiuum, & confortatiuum. Ita chelidonium transformare licet, asarum, cyclaminum,

claminum; centauream, urticam; & multa Vegetabilia: ita vitriolum, antimonium, tartarum; Præparatione, diuersis remediõrum ordinibus adaptantur. Sunt & aliæ Præparationum differentiæ, & Compositionum leges: de quibus suis temporibus & locis agemus. Interpretationes enim faciles aspernantur: difficiles, imperitis odiosæ existunt. Quocirca, si meis monitis obtemperare uoluerint, in hisce remediõrum differentijs, Proprietatibus, Præparationum scopis, & compositionum modis, de quibus non solum hoc Capite, sed etiam alijs locis, in hisce Commentarijs, occultè aliquoties egi, exercitentur. Ita enim paulatim deposita corporum grauitate, spirituales rerum Mechanicas, facilius percipient. Generales certè Præparationum Intentiones, & remediõrum proprietates, ad Particulares omnes curationes suffe-cturas, demõstrauit; De quibus hanc Summam facio:

REMEDIORVM DIFFERENTIAS MORBORVM NATVRAS IMITARI SIMPLICITATES; COMPOSITIONES; POTESTATES ET EXALTATIONES; SECVNDVM MORBORVM ANALOGIAM ADMITTERE: ESSE QVE REMEDIA ALIMENTARIA, MEDICAMENTOSA, ET VENENATA: IN SINGVLIS EASDEM PROPRIETATES VIGERE, AGENDI TAMEN POTESTATE ET VIRTVTVM ROBORE DIFFERENTES. SPECIFICAS FACULTATES IN NATVRA

CON.

PHILOSOPHICÆ.

CONTINERI, QUAE CERTAS IMPURITATES
 RESPICIANT. CALIDITATES, FRIGIDITA-
 TES, &c. SAPORES, ET EXTERNAS APPLICA-
 TIONES IN REMEDIORVM PROPRIETATIBVS
 DIVIDICANDIS INVILES ESSE CEN-
 SORES. CORPORVM PRINCIPIA, PROPRIETA-
 TVM RADICES RECTIVS MONSTRARE. QUIA
 VERO A VENENATORVM VSU NVLLA RA-
 TIONE EXCVSEMVR, PRAEPARATIONVM ET
 COMPOSITIONVM NECESSITATEM IRRE-
 PISSE, IN QVA CRVDITATES MATVRANTVR,
 IMPVRA SEPARANTVR, CORPORA SOLVUN-
 TVR ET SPIRITVALIA REDDVNTVR, CALO-
 RES, SAPORES, ODORES ET SIMILES QVALL-
 TATES HVMANAE NATVRAE INFESTAE
 CORRIGVNTVR, MITIGANTVR, TOLLVNTVR,
 ILLAESIS VIRTVTIBVS MORBORVM
 CVRATRIBVS. COMPOSITIONES FACILIO-
 RES IN SPIRITVALIBVS REMEDIIS QVAM
 IN CRVDIS EXISTERE, QVARVM NECESSI-
 TATES PRAEPARATIONE SAEPÈ AVFERVNTVR.
 SERVARI QVE IN PRAEPARATIONI-
 BVS SPECIFICAS PROPRIETATVM VIRES,
 QVAMVIS ACTIONVM INDIVIDVAE PRO-
 PRIETATES VARIENTVR.

Ita immensa absoluta
 nauigatione, qui nauiculam benignè direxisti,

Hymnum meruisti, Noctis quiete

gaudentem.

EE 3 PER

PERORATIO.

Deam Philosophicæ Medicinæ proposui, fundamenta
 solida collocavi, ex quibus uniuersa Artis officia ordi-
 natè deduxi. Consensum Hippocratis & antiquorum
 Philosophorum passim adiungens, demonstraui Metho-
 dos Medicinæ quibus nunc triumphat Seculum, nulla
 Antiquitatis auctoritate stabiliri. Errorum causas &
 correctiones frequenter explicavi. Equidem, arbitrabar totius Naturæ lu-
 men, in solo Galeno, non fuisse exhaustum, sed adhuc relicta semina in
 Sapientiæ thesauris, quæ temporibus & nationibus in seculi consumptio-
 nem immutabili lege destinata sunt. Proinde, si iudicij libertate fretus,
 contra Archigenem, Asclepiadem, Herophilum, Protagoram, Erasistra-
 tum, Quintium Præceptorem suum, etiam contra Mosén, uiuentis Philo-
 sophiæ interpretem, sæpe friuolè disputauit: quæ religio est, ipsius scripta,
 quæ nobis non magis quàm uysis & apris destinauit, tanquam Euangelica
 oracula uenerari? Quæ impietas est, Hippocratem ad Galenum conferre,
 non Galenum ad Hippocratem? Libertatem humani ingenij, Naturæ lu-
 men, discernendi, iudicandi facultatem, homines hominibus, eripere non de-
 bent. Desit Monarchia Græcorum. Turpe est ex aliorum uigijs, labori-
 bus, & obseruationibus, nostræ socordia & ignauia patrocina querere.
 Laudo industriam Galeni, ingenij subtilitatem, & celeritatem admiror:
 obseruationes quoq; quas paucas, illaudatas, suis Hypothesibus accommo-
 datas adiuxit, admitto: neque omnes curationum Indicationes uel locorum
 affectionum dignotiones, quas ipse proposuit, contemno. Declarauit in his
 Commentarijs, in quibus morbis, quæ ratione locum haberent dignotiones
 & Indicationes Galenicæ. Errant, qui subito, uniuersas medendi leges
 longa consuetudine receptas, nos demoliri, uelle arbitrantur. Tantius est
 consilium, paulatim errores corrigere, Medicorum industriam strenuè ex-
 citare, ad Naturæ & Proprietatum inquisitiones, à quibus sanationes, &

omnes vitales actiones procedunt, clanculum adducere: ita enim officium, maiori gratitudine absoluetur. Proinde, qui nunc in Arte consenserunt, utantur Syrupis, Conduis, Trageis, Elecluarijs, Pilulis, Epithematis, Cucuphis, Oxyrrhodynis, Unguentis, in morbis quibus sciunt. Prudentiores enim sunt, quam ut meis admonitionibus, in hoc negotio egeant. Diatam ordinent, venas incidant, & magnorum morborum, si non Curatores, saltem Adulatores sint. Interea, pietatis & precepti memores, iuniores ad altiora remedia, ad potentiores medendi rationes, indefessus laboribus & uigijs inquirendas, candidè adhortentur. Benignum & plenum humanitatis est fateri per quos non profeceris, uel saltem, quantum & quousque profeceris, quatenus uoti & expectationibus tuis responderint euentus. Ita maturefcentibus illis, & monita maiorum, tempestiuae pœnitentiæ principia, repetentibus, immortalis memoriæ gratiam referent. Inuidia aliorum ab hac prouincia absterrere eos non debet. Scio & ego, quantis fluctibus me obiecerim. Sed tela aduersariorum præmissa sunt: minus ferient. Scutum obieci quod aciem facillè retinet. Fuci uerò, magnitudine solum terribiles sunt, aculeis destituuntur. Quòd si aculeos strenuè quæsiuerint, depositis ignauia signaturis, subito in apes transplantabuntur, & nobiscum grata concordia ad mellificium conspirabunt. Tum uerò fortiores & plures redditi, ignauum pecus à præsepibus arcebimus, Veritatemque in umbrarum carceribus detentam liberabimus, & liberatam benignè posteritati communicabimus. Itaque admoniti uigilate, & stationis uestrae memores, diligentius Natura mysteria inquirete. Proprietates Saluum, Sulphurearum specierum & Mercuriorum addiscite. Relinquite fatales illas Hypotheses Caliditatum & Complexionum, in perniciem totius Medicinæ inuentas. Surgite à somno. Vita enim uigilia est. Papaueris Urbana pocula admisistis: ex horum fornicatione & somnolenta ebrietate, occasione nacta, Erratica superuenerunt: & nisi æquiora diligentioraque officia posthac uobis cordi fuerint,

tertium

tertium illud poculum, cuius nomen *Verecundia* uinculis etiamnum com-
mittimus, breui aderit. *Huius* uolentia *Metamorphoses* contingent, quas
ueniens aetas longa admiratione ridebit. Absit omen: meliora me sperare
iubent multorum uoluntates humaniores quodammodo reddita, & *Cen-
surarum* uolentia nonnihil mitigata. *Deus Opt. Max.* errantes in uiam
reuocet, & *disiunctas* hominum mentes, *discussis* tenebris conciliet,
est beata illa *Unitate*, quam in filio suo unigenito proposuit, adepti, Sa-
crae & *Cines* caelestis *Hierusalem* redditi, *eterna Veritatis*
cognitione gaudere possimus.

AMEN.

ANACEPHALAEOSIS
 PRÆCIPVAS TOTIVS PHIL
 LOSOPHICÆ MEDICINÆ CONCLV.
*siones, iuxta ordinem in superioribus Capitulis
 servatum, continens.*

Medicina morborum omnium, ab Altissimo creata est, & in Natura collocata, quæ debite præparata, & ab Elementis impuritatibusq̃ admixtis separata, potestate & vitali robore, uniuersos humani corporis languores auferre potest: idq̃ non calefaciendo, refrigerando, humectando, siccando, non abstergendo, incidendo, penetratione, sed longè altiore actionum proprietate: fundaturq̃ in vitali Principio Semine, Balsamo, Vegetabilium, Mineralium & Animalium: cui omnium actionum in Natura principiū acceptū referimus: adeoq̃ legitima huius Naturę preparatio et administratio Medicam cōstituit Scientiam, & Medicos rectè appellat.

Quia uerò actionū omnium naturalium fundamenta, in materia illa radicali, Balsamo, & uitali Sulphure continētur, debet Medicus, proprietates, differentias, præparationes & administrationes huius Naturę, omni sedulitate, cura & diligentia inuestigare.

Elementa sunt loca, matrices & domicilia, uitali ualidaq̃ potestate munita, quæ semina Generationi consecrata fouent, digestis temporibus fuscitant, ad maturitatem

FF tatem

tatem promouent, & emeritis receptacula concedunt immutabili quiete beata. Et quia loca sunt, incorporea ut sint, necessitas iubet. Nisi enim essent à dimensionum legibus absoluta, nequaquã corporum, Principiorum & seminum tantam multitudinem tam facile reciperent. Infinita tamen non sunt, uitali uirtute fines & terminos præscribente: quibus non solum ipsis standum est, sed etiam seminibus, Principijs, etiam corporibus, utcunque superba dimensionum explanatione triumphant. Vacua, uel inania sunt, simili prope modum prouidentia: alioquin inæquali favore, quibusdam seminibus plus obligata, aliorum Rationes obscurius recepissent, & minimè sinceræ repræsentassent.

Semina, sunt uincula utriusque Naturæ, uisibilia inuisibilibus coniungentia: in quibus motuum leges, temporum prædestinationes, Generationum & Transplantationum lithurgiæ, & uniuersæ mundanæ Anatomie dispensationes continentur, tanquam in uitalibus potentijs incõprehensibili sapientia decoratis. Quorum ministerio, Agentium impressiones, à Patientibus, admittuntur uel repelluntur, summa infimis coniunguntur, & totius Naturæ sympathia custoditur: ex quibus, sapores, odores, colores, & qualitates uitales omnes, quantitates, numeri, conformationes & signaturæ coeteræ, in mechanico Generationum & transmutationum processu procedunt.

Princis

Principiorum & Elementorum permixtorum naturas, ipse, in Capitulo septimo inquire. Recapitulationes enim difficiliore, non sine causa, obtinuerunt.

Generatio, progressio est seminum, in qua, ex fontibus, Abyssis, & uitalibus Principijs, ordinata corporum explicatione, in hanc mundanā scenā, definitis temporibus progrediētia, Individuorum renouatione, Specierum perpetuitatē custodiunt: fiuntque in hac lithurgia, ex inuisibilibus uisibilia, ex incorporeis corporea, potestate uitalis immortalisque Scientiæ, in uniuersa Natura uigentis. Cuius efficientia, Elementa, & corporum Principia officijs cōsentanea, colores, sapores, odores, caliditates, frigiditates, humiditates, siccitates, magnitudines, situs, cōformationes, consensus, durationes, digesta tempora, & omnia corporum ornamenta, admirando ordine producuntur. Diuersi quoque Generationum sunt modi, ratione Elementorum & seminum: adeoque in quibusdam planè neglecta sunt sexuum discrimina: in nonnullis, obscura rudimenta apparent: in alijs uerò, sexuum perfecta separatione, Individuorum proprietates manifestius explicantur.

Mixtio, est seminum ad Generationem procedentium instrumentum, cuius ministerio, Elementa & corporum Principia seminibus domestica, colligata, unitatem suorum Exemplariorum æmulantur. Varianturque Mixtionum uniones ratione subiectorum. Spi-

FF 2 ritualia

ritualia deinde corpora, ueram Mixtionem, à penetra-
tionis dimensionum periculis expeditam cōstituunt:
idq̄ uitali uirtute mechanicorū spirituum. Transplan-
tatio, Generationi, interueniēte Mixtione accidit, com-
munisq̄ est Generationum omnium ordinibus, siue
leuioribus Tincturis, Indiuīdūæ naturæ proprietates
immutentur, siue ualidioribus, Specierum signaturæ
transplantaræ; nouæ familiæ insignia demonstrent.
Postremò, ualidiorum occultorumq̄ astrorum resolu-
tiones, Transplantationes tam potentes comitātur, ut
nouarum Generationum appellatione, uigorem Prin-
cipiorum declarauerint.

Generationis humanæ radix, fundamentum, Princi-
pium, in Balsamo illo uitali continetur, quod uniuersi
corporis Anatomiam occupauit: idq̄ tam in sceminis
quàm in maribus uiget, mutuoq̄ congressu efferuescit
& suscitatur, fœcundaq̄ spiritū Mechanicorum sobo-
le, ad testium Anatomia, & hinc ad matricē naturali im-
petu confluit, unā cū materia seminali, quæ in testibus
præparata, spiritualia Principia feliciter custodit. In spi-
ritibus uerò mechanicis, uiget Sciētia, cuius potestate,
Elementa, corporum Principia cōsentanea, ex alimen-
tis opportuna Mixtione aucta, ex inuisibilibus inuisi-
bilia, ex incorporeis corporea tandem euadant. Par-
tiumq̄ numerus, situs, consensus, figuræ, magnitudi-
nes, reliquæq̄ signaturæ, secundum prædestinationes
dictæ

dictæ Scientiæ definitis temporibus absoluuntur. Sexuum discrimina, ex superuenientibus Tincturis pendēt, in cōmuni uerò radice & Principio unita cōspirāt.

Actiōnes omnes naturales à spiritibus proficiscuntur, ijsq̃ differentibus subtilitate & crassitie, secūdam actiōnum analogiam. Progressio seminum, & Scientiarum distinctio, partium necessitatē attulit. In ijs, tanquam astris & radicibus, coaceruātur, & quasi ad centrum reuocantur singularū spirituum thesauri; indeq̃ perenni radiorū defluxu, cuncta fouentur. Anatomis eorum consentanea. Concoctionum officinæ plurimę sunt: Communesq̃ appellantur, in quibus impuritatū separationes manifestæ & corporeæ, necessario cōtingunt. Generatio quatuor humorum, sanguinis, bilis, pituitæ, melancholiæ, in hepate, phantastica est. In sanguine enim, tanquā Elemento, innumerabilia semina, eaq̃ proprietatibus trium Principiorū insignita, continentur. Superiorum Elementorum astra, fructibus inferiorū nutriuntur, & rursus inferiora, superiorū fauore non destituuntur, sed cuncta opportunis tēporibus debite conspirant, Reuolutionūque suarum periodos inuiolatas custodiunt, nisi præuaricationes peregrinorū seminum inimica Transplantatione irrepant.

Morbi ex seminibus producuntur: seminaq̃ & radices in Natura habent, non in certis quibusdam Indiuiduis, seorsim, sed aliorum radicibus adhærent. Male-

FF 3 dictione

· dictione diuina, primis purisq̄ rerum seminibus superuenerunt. Scientias, prædestinationes, & signaturas Scientijs consentaneas acceperunt. Et quia fructibus Elementorum, à quibus alimenta haurimus, coniunguntur impuritates, morborum authores, differentias eorundem fructuum imitantes, Elementorum ac seminum proprietates diuersas ostenderunt, repudiatas classibus intemperierum, humorum, & obstructionum. Generationes quoq̄ & Transplantationes, consuetas, perpetuas, infuetas, & nouas, ut & alia Elementorum semina obtinuerunt.

Loca morborum diuersa sunt, seminumq̄ conditiones & progressionis imitantur, quæ ex spiritualibus Tincturis, ad corporeas coagulationes saepe desinentes, locorū dissimiles societates ostendunt. Actiones lesæ, nō mineras morborū, sed consensus & sympathias partium declarant. Excrementa, dolores, humores, in corporeis & extremis affectibus solūmodo significāt. In primis uerò Radicibus & spiritualibus Tincturis, Elementalīa loca, Remediorum beneficio, & Symptomatum uehementia, rectius inquiruntur. Tempora deinde morborū, tam Digestionū, quàm Resolutionum, ex Scientijs & Donis seminum, prædestinationes acceperunt, suntq̄ in familia earum signaturarum, quæ Speciei uel Radici, non Individuis coherent. Transplantantur tam loca, quàm tempora morborum, efficiētia

cientia causarū, quę Transplantationes efficere solent. Postremò; Signaturę & symptomata reliqua morborum, ut actionū læsiones, excrementorum immutationes, calores, dolores, colores, ex spiritualibus, et uaporosis resolutionibus morbidarū Radicū, p̄ficiuntur.

Curationes omnium morborū, duplices sunt; Vniuersales, & Particulares. In Vniuersali & perfecta, uno eodemq̄ remedio, absoluuntur Resolutiones impuritatū morbosarum, purgationes, consumptiones uel ablationes, & restaurationes, mitigationes, corroborationes innati Balsami. Particulares uerò curationes, quę uerę & legitimę existunt, pluribus Indicationibus, & diuersis Remediorum proprietatibus, actiones tamē & conditiones Vniuersalis curationis, quoad fieri potest imitantibus, absoluuntur. Indicationes curatiuę uerę, in proprietatibus Vegetabilium, Mineralium, & Animalium, fundantur, facilesq̄ mixtiones in debitis Præparationibus admittunt. Vniuersalium curationum officia, ex Particularibus Indicationibus, remedijsq̄, in morbis non consumatis & extremis, sæpè adimplentur: suntq̄ gradus Particularium Remediorum, superiores & inferiores. Calefactiones, refrigerationes, humectationes, exiccationes, phantasticas Indicationes ostendunt, & proprietatibus Naturę Radicalibus, Scientiæ & potestatis Dispensatoribus, carent.

Remes-

Remediorum differentia, morborū naturas imitan-
 tur: simplicitates, cōpositiones, potestates & exaltatio-
 nes secundum morborū analogiam admittūt. Suntq̄
 remedia Alimentaria, Medicamentosa, & Venenata.
 In singulis eadem proprietates uigent, agendi tamen
 potestate & uirtutum robore differentes. Specificæ fa-
 cultates in Natura continentur, quæ certas impurita-
 tes respiciunt. Caliditates, frigiditates, &c. sapes, &
 externæ applicationes, in Remediorū proprietatibus
 diiudicandis, inutiles sunt Censores. Corporum Prin-
 cipia, Proprietatum radices rectius monstrant. Quia
 uerò à Venenatorū usu nulla ratione excusemur, Præ-
 parationum & Compositionum necessitas irrepsit. In
 qua, Cruditates maturantur, impura separātur, corpo-
 rea soluūtur & spiritualia redduntur, calores, sapes,
 odores, & similes qualitates humanæ naturæ infestæ,
 corriguntur, mitigantur, tolluntur, illæsis uirtutibus
 morborū Curatricibus. Compositiones faciliores in
 Spiritualibus remedijs, quàm in crudis existunt, qua-
 rum necessitates Præparatione sæpe auferuntur: ser-
 uanturq̄ in Præparationibus, Specificæ Proprie-
 tatum uires, quamuis actionum Indi-
 uiduæ Proprietates
 uariantur.

Rgo laborantem densa caligine Mundum
 Inuida perpetuis clausurunt Secla tenebris?
 Sic genus humanum medijs in Noctibus Orbi
 Aera merferunt Furia: sic ferrea Ditis
 Vincla urgent pulchras animas, turpisq; fatigant

Illuuias, Mentis immanibus occupat umbrus?
 Seu Stupuit tardis reuolutis orbibus Orbis,
 Semina seu senior late Lethæa resoluens
 Aliadus, Carosque graues, putresq; Vêternos
 Fudit, & attonito fœdauit Sydere terras:
 Peruentum ad summum est, senserunt summa ruinas.
 Fœdixisse Viri, & iustas fuisse querelas:
 Agnita saepe tulit remorata culpa salutem.
 Pauca uigent hodie prisca uestigia Veri,
 Iamq; diu ementita oculos Sapientia nostros
 Fœsciat, & miserè pro ueris falsa reponit.
 Umbra, color, fucus, larua, informesq; Chimera,
 Et uaria illudunt falsis simulachra figuris.
 Cognita sunt paucis uelati fœdera Mundi,
 Atq; creatarum secreta Exordia rerum.
 Nature stabili firmatas ordine leges,
 Virtutemq; Deum, suscipi per omnia Mentem,
 Non senium hoc Orbis, nec languens conspicit atas.
 Ah miseri, abstrusas uenari Sensibus artes
 Nequicquam petimus, spretis uitilibus auris.
 Mortua sectamur, quæq; aspectabilis offert
 Orbis, & Externa suspendit prouidus aula:
 Interiora latent, & quæ penetrabilibus imis
 Dona premit tardos hominum fugientia Sensus:
 Clausa ubi fœcundo mater Natura recessu

GG

Munera

Munera non paruo seruat redimenda labore:

*Abdit ubi densa fugientem ueste Dianam,
Candida purpureis uelatam crinibus ora.*

*Non datur hoc Latium tardis petijisse carinis,
Sensibiliq; uia felices uisere terras.*

Maius opus, maius restat maris æquor arandum.

*Iactatos igitur iam dudum gurgite uasto
Horrida detinuit de formi errore procella.*

*Perdidimus fidum non fausto Sydere Lumen,
Antiquasq; Artes, ueterum decora alta Parentum.*

*Amplius illustres secreti è uertice Montis
Non recipit radios densa Mens obsita Terra.*

*Cynthia caligans Phœbeaq; indiga lucis,
Amplius Eoas cursum uix flectit in oras:*

*Sed rapida ad Boream tristemq; Lycaonis Arcton
Fertur, & inuito mutat uestigia Cælo.*

*Illa Nabathæa ueneranda Scientia gentis
Persia qua celebris fuit & Memphitica tellus,*

*Fugit, postq; fugam uix nomina nota reliquit:
Vna hæc Naturæ celsa ad fastigia ducit,*

*Vna fores pandit Rerum secretaq; monstrat:
Semina fœcundum latè diffusa per Orbem.*

*Quin perhibet nos esse Deos, Diuumq; Nepotes:
Vasta quibus pareat subiecti machina Mundi.*

*Sed iacet illa tamen: dudum indignata serenam
Subtraxit faciem, patrioque in puluere dormit.*

*Sed quid summa sequor tantarum culmina rerum,
Excelsasq; queror sublatas hæctenus Artes?*

*Ille etiam, facili quas comprehendisse labore
Iactamus stolidi, firmâque in rupe locatas*

Credis.

Credimus, antiquo spoliata robore languent.
 Quot, quanti errores, quot nos tenuere Charybdes,
 Dum productarum scrutamur semina rerum:
 Dum fructus partu quos Mundi Elementa beato
 Progenerant, causasq; obitus meditamur & ortus,
 Iamq; diu ignotum, qua ui florentia tellus
 Germina transmittat: quis diuitis ubera matris
 Spiritus intus alat: quid lactescantibus herbis
 Aethereas animas, foecunda que Balsama fundat.
 Quin, nec circuitus noti, nec uiuida Terræ
 Sydera, quæ certis surgentia legibus, almam
 Alternant Cererem, & motu sata leta gubernant:
 Signa etiam certoq; docent præsentia lapsu,
 Et monstrant seros quæ sunt uentura sub annos:
 Sæpe quibus fissus sacra mortalibus arte,
 Instantes sapiens casus prædixit Edelpheus.
 Nunc iacet illa tamen, nostroq; ignota Lycaeo
 In steriles punctos, & nugæ cessit aniles.

Sors eadem mare latifluum, Neptunia regna
 Detinuit, quæque extremis generantur in undis.
 Iamq; diu ambiguum, qua ui freta uasta superbo
 Turgescant motu, & rursus mansueta residant:
 Vnde leues cursus atq; incrementa perennes
 Continuent fluij: liquidi quo fomite fontes
 Aeternum crescant, quos nulla exhausit ætas.
 Nobilis ut surgat mediis è fluctibus Arbos,
 Fertilis, alta, ingens, uasta per uiscera terræ
 Foecundas diffusa comas, quæ diuite totas
 Gemma oneret frondes, & pulchro floreat auro.

Nec minus errorum dum latus Aeris oras

Scrutamur, densa sensus caligine mergit.
 Credidimus templum magnæ lunonis inane,
 Et steriles Reginæ aditus, desertaq; Regna.
 Dij prohibete nefas. Sunt illic æmula Cœli
 Sydera, Telluris frondes, Ponti;q; Metalla.
 Illic uitali labuntur flumina rore,
 Suauiaq; intactis distendunt Sacchara cannas:
 Nectar, inexhausto ruit amne, ac diuite uena
 Manna fluit, fragrantq; thymo redolentia mella.
 Felices illic campi, semperq; uirentes
 Stant circum syluæ, quas multa incognita uulgo
 Turba habitat, tenuiq; frequens in lumine uiuit.
 Elloquar an sileam? cerno ipso in limine mœstam
 Uranien, tali fundentem uoce querelas.
 Siccine spreta iacent Regni fastigia nostri,
 Et tenet ingratas damnosa obliuio terras?
 Inclita quò nostræ concessit gloria famæ,
 Antiquumq; decus, totum quo clara per Orbem
 Vixi, & perpetua Sapientum laude ferebar?
 Quos ego per scopulos rerum, per mille tenebras,
 Per clausos Naturæ aditus, per quicquid opacum
 Obscurumq; fuit, securo tramite duxi,
 Immixtosq; Dijs felici in Sede locaui.
 Nunc ignota mei per terras languet imago,
 Amplius & quæ sim, uel quo genus ordine ducam,
 Qui fructus, quæ progenies, quæ Numina regni,
 Non grauidæ Methodi, non turgida pulpita cernunt:
 Aut si cernunt, fallaci sub imagine cernunt.
 Tolle supercilium tibi qui sapis, ecquis Olympi
 Sydereas plantas, & consita rura beatis.

Arbiter.

Arboribus, grauidosq̄ insigni germine campos:
 Sedulus agnouit tot iam fugientibus annis?
 Non obscura sequar: quis nostro crescere in aruo
 Vitales sensit latices, imbresq̄ salubri
 Semine pregnantes nostra frondescere sylua?
 Tincturis liquidum quis Mercurialibus Austrum,
 Aut Zephyri uerno rorantes Sulphure uenas,
 Et Boream tristi rigidum Salc, surgere nostris
 Edidicit gremijs, cœliq̄ in uertice nasci?
 Quis rapidos ruptis elisos nubibus ignes,
 Et tonitru horrendum quo contremit axis et æther,
 Hactenus in nostra misceri credidit Aethna?
 Hic ubi syderijs senior Vulcanus in antris:
 Archæusq̄ Pater, reliquiq̄ ex ordine fratres
 Arma Ioui subigunt flammâq̄ uomentia tela:
 Quis stabiles leges, rapidiq̄ uolumina motus,
 Astrorumq̄ uias decenti limite clausit?
 Prò pudor, hic totos ludunt Phantasmata Sensus.
 Non Quadra ingentes, non uasta mole Cylindri,
 Non circi circis, implexiq̄ axibus axes,
 Non globus æthereis depictus signa figuris,
 Non Numeri, aut acri subductus calculus arte,
 Ingenia expediunt toto labentia cœlo.
 Non minus illa tamen nostris affingere tectis:
 Monstrosas audent Sphæras, thalamisq̄ Deorum
 Addere inauditas temerando crimine moles.
 Iura etiam, magniq̄ nouasse insignia Mundi
 Est honos: inuitam uoluisse per æthera terram,
 Infimaq̄ immeritum trusisse ad Tartara Phœbum:
 Magnum est, hac multi tumefacti laude fatiscunt.

GG 3.

Horesciet:

*Horrescit caelum Tellus non docta rotari,
 Sol stupet, & niueum uariat uaga Luna colorem.
 Scilicet hoc caelum est coepisse, atq; alta sagaci
 Secreta exhausisse animo, sic celsa petuntur
 Sydera, sic nostri superantur moenia regni.
 Sic ait, & caelo rursus sese intulit aureo.*

*Nec satis illud erat, Pontum, Aëra, Sydera, Terras,
 Et grauius magnum uiolasse erroribus Orbem:
 Densior umbra urget: propria non cura salutis
 Vlla tenet miseros, non nosmet norimus ipsi.
 En sacra occubuit fractis Medicina Columnis,
 Diuorum donum, & generis spes altera nostri.
 Ars ueneranda iacet uasta concussa ruina
 Humanae columen gentis: languentia frustra
 Membra petunt ueram, nullo occurrente, medelam.
 Dogmata sectamur subtili educta cerebro,
 Et longos Veterum Canones, Methodisque profundis
 Abdita difficilis scrutamur semina morbi.
 Pharmaca sollicito miscemus pondere, dirum
 Euulsura malum, & tristes pulsura dolores.
 Tota peregrina transmittunt robora sylvæ,
 Guaiacos, celebresque Chinas, salsasque Perillas.
 Spem faciunt solidam redolentes mella liquores,
 Et prolixorum medicamina Decoctorum.
 Attamen interea morborum millia mille
 Affligunt, lateque imis immersa medullis
 Exercenc artus, lacerantque tyrannide membra.
 Turgescit resolutus Hydrops, uastoque tremenda
 Gurgite fundit aquas, & diros impluit imbres.
 Lepra furit, uiuümque incastigata cadauer*

Obsidet,

Obsidet, inuisa fœdans putredine corpus:
 Tartareas inter rupes inuicta Podagra
 Marmoreos fundat nodos, & mollia spernens
 Vnguina, magnificos celebrat secura triumphos.
 Quin miræ incumbunt species, noua monstra fatigant
 Certatim, quæ confuso de semine surgunt,
 Et nimium insuetas referunt mutata figuras.
 Nec propriis contenta locis: cunabula relinquunt
 Asuetosque lares, ratibusque audacibus altum
 Transuecta Oceanum, nostris bacchantur in oris.
 Si parcas, sensim grauiora in prælia surgunt:
 Si uellus, ualidis illæ radicibus hærent
 Immotæq; manent: stant firmo robore fixæ
 Ballentes Furia, tamque infelicia rident
 Auxilia, imbellèmq; hostem, miseræq; medelas.
 Hæc rerum est facies, Mundique ruentis imago.
 Hoc mersos pelago, hac uinctos Babylone fatigat:
 Horrendus scelerum uortex, fœcundaque culpa:
 Secula: sic dudum rapidis spacia æqua quadrigis
 Transuecti ferimur, sic spernit currus habenas.
 Nulla igitur tandem captiuos tempora soluent;
 Mitis & in solido rursus Fortuna locabit?
 Aeternumne nocens dominabitur error, erit ne:
 Vna salus miseris nullam sperasse salutem?
 Dii meliora iubent, & conscia Numina Fati:
 Singula certa dies atq; inuariabilis ambit:
 Circuitus, nimio qui luxuriantia lapsu
 Temperat, & iusta moderatur secula lege.
 Informis non semper hyems Saturnia fundit
 Erigora, & argenti contristat sydere terras:

Expecta-

Expectata diu sed pulchra tempora Veris
 Succedunt, Zephyrisq̄, nouant uitalibus auras.
 Non, si clara semel subduxit lumina Phoebus,
 Anxia perpetua comprehendent secula noctes.
 Id quoq̄, quod miseros, tot iam labentibus annis,
 Mortales, densa caligine circumsepsit
 Corruit, hîc positus languentis terminus aui.
 Umbrarum ruit imperium, præceptsq̄, cadit uis
 Vigentis Fati, & cœcus deserbuit annus.
 Ecce nouum supero fulgescit Lumen Olympo,
 Formosumq̄, iubar (sic Dijs uoluentibus) alto
 Extulit os sacrum cœlo, quod protinus atram
 Discutiet Mundo nubem radijsq̄, fugabit
 Squallentes tenebras, & monstra informis Auernæ.
 De face fax accensa nitet, quæ præuia fundit
 Lumina, quæ errantes animas ad fida reducit
 Hospitia, & felix spondet comitantibus omen.
 Cerno novos cœli uultus, noua sydera cerno.
 Cerno alijs magnum labentem motibus orbem.
 Ammissus reparatur honos, præssaq̄, resurgunt
 Artes, quas Diuis propior memoranda Vetustas
 Excoluit, celsosq̄, uiam affectauit Olympo.
 Quæ latuere diu surgunt Arcana: potentis
 Naturæ monstrantur opes, & ditia Regna
 Fœcundæ matris: tum sacri fœdera Mundi,
 Infusiq̄, Ioues rebus, Diuumq̄, potestas
 Magnum perpetuis animans Virtutibus Orbem.
 Abdita quinetiam rerum Primordia, reclus
 Exurgunt latebris, nitidaq̄, in luce uidentur.
 Quares quæq̄, loco latitet, quo fonte, priusquam

Incolæ

*Incola sensibili uiuat peregrinus in aula.
 Quò tandem expletis numeris, statione relicta
 Exeat, & notam repetat secunda quietem.
 Quæ uis mundanos obitus moderetur & ortus
 Notescit, solitisque nitent Elementa figuris.
 Gaudet sorte sua iam tandem cognita Tellus,
 Restituique sibi solitos gratatur honores.
 Auriferos inter riuos Neptunia Thetis
 Ducit læta choros, uitreisque exultat in undis.
 Illa soror coniūnxque Iouis formosior exit
 Occultata diu, gaudens sua Regna uideri.
 Exilium perpeſſa ingens, iam quarta, sororum
 Admitti in numerum, & iusta se in parte locari
 Vranie, festo testatur celsa triumpho.*

*Ergo iterum erectus surgit Medicina Columnis,
 Et ualida inuicta ponit fundamina mole.
 Iamque adeo apparet, quid sit, quo nata parente
 Quid possit, quid contineat, quibus illa paretur
 Ingenijs, certamque ferat secunda salutem.
 Nature humane, & generis Primordia nostri
 Clausa prius, tandem foribus referantur apertis.
 Ut certa ingentem demonstret imagine Mundum
 Paruus homo, & parua concludat magna figura.
 Ut referat certis reuolutos legibus orbes,
 Et quæ sublimi labuntur sidera cœlo.
 Ut latè eductis surgentes fontibus amnes,
 Oceanumque Patrem, tam strictas cogat in undas.
 Sed quoq; quid sanæ conturbet muma uitæ
 Horrendosque ferat morbos, tristesque sorores
 Infandæ Mortis, nunc clara in luce refulget.*

HH

Vi damnosa seges non puro è semine surgat,
 Et permixta bonis peregrino floreat aruo.
 Ut certa digesta die radicibus imis
 Luxuriet, diroq̄ ferat de germine germen.
 Nec satis est illud, causas didicisse latentes
 Informis sobolis: meliori Sorte beamur.
 Namq̄, salutifero surgunt de fonte Medela,
 Et miseris charas reddentia Pharmaca uitas.
 Iam manifesta fides, Natura legibus, Arte,
 Non casu, humanos sanari posse dolores.
 Hac tenus indomita submittent colla Chimera,
 Crescentesq̄, hydrae, rabiem, insanosq̄, furores
 Euicta ponent, & non tractabile uirus,
 Vt cumq̄, abstrusa calent uestigia larua,
 Et tardos miro ludant uelamine Sensus.
 Quin confusa prius rupta Medicamina lege,
 Ordine felici certum reuocantur in agmen.
 Nec magis innumeris surgentia classibus, agras
 Torquebunt Animas, inuisaq̄, pocula fundent.
 Vna Salus, unus lustrat Sol lumine terras,
 Solus & obducto, depellit nubila caelo.
 Sic ubi Fata uolunt, rerumq̄, sacerrimus ordo
 Mutant cuncta uices, & succedentia Mundi
 Assuetas iterum deponunt Secula leges.
 Salue fausta dies, salue expectata diu Luxe.
 Venisti tandem, & perfecto Temporis orbe
 Secretos linquis thalamos notumq̄, cubile?
 Non tu nullius descendis Numinis aula,
 Nec temere nostras hos pes diuertis in oras:
 Imperiis ageris Diuum, magniq̄, Parentis

Auscul-

Auscultas monitis, nunc qui te has ire per umbras,
 Per loca senta situ, noctiq; immersa profunda
 Suadet, & extinctum paulatim accendere Lumen.
 Perge Dijs prognata, ac molli labere ductu
 Quo Superum decreta uocant, & sancta uoluntas.

Tu quoq; presenti qui nos hoc munere donas,
 Et celsum Dux produs iter, qua nulla priorum
 Haec tenus optato diuertitur orbita cliuo:
 Qui tectos Natura aditus, qui sacra recludis
 Atria & amissa restauras, Artis honores:
 Qui nos in Buiuo dubios, & triste uiarum
 Exilium passos, ubi Nox, ubi terror & error
 Seductos angunt, dextrum conuertis ad agmen:
 Macste animo, macste aeterna clarissime laude,
 Quam non liuor edax, aut longa extinxerit aetas.
 I decus, i nostrum, & sacundo e fonte beatos
 Diducas riuos, surgentemq; acrius herbam
 Horrentes inter spinas, tribulosq; feroces,
 Quantum sacra sinunt uelata iura Dianae
 Irrora, & longum uitales funde liquores.
 Sic tibi lata seges plenis florebit aristas,
 Et Nymphae inuictam texent de flore Coronam.

Felices Anima, Virtutis amore calentes,
 Magni gens electa Iouis, generosa propago,
 Surgamus: non hoc sub caelo ducere somnos
 Aequior hora monet rebus comitata secundis.
 Iam satis ingenti circumdata pectora nocte
 Diluuium errorum deformi mersit in unda.
 Pellamus tenebras, et Lucem ueneremur adeptam.
 Hac freti per mille aestus, per mille Charybdes

Moenia felicitis penetrabimus ardua Regni.
 Difficilis tentanda uia est, sed quae quoque certa
 Praemia tam duri dabit exantlata laboris.
 Nec uis ulla adigat praeclearo abstinere cepto.
 Non rabies furiosa uirum, non si quid Erynnis
 Infandum, graue, triste, atrox, damnoosa recondit,
 Hanc lucem extinguet: uiret aeternumque uirebit
 Virtutis Regnum, Superumque inuicta uoluntas.
 Ergo inconcusso firmati robore mentes,
 Augustum sectemur iter, fidumque sequamur
 Mercurium, certa monstrantem Sydera uirga.
 Sternent Fata uiam, & fractus se illabitur axis,
 Impauidos ferient, non magna mole, ruina.

IOHANNES PRATENSIS,
 Danus, Medicinae Doctor, Veritati illi
 lucescenti, Votiuam Ambrosiam, ut
 potuit, soluit.

ERRATA SIC RESTITUE.

Pag 4. uersu 23 lege reuocando. 11 uersu ult manifestè. 19 26 alias. 27. 29.
 spiritali ibidem 23 Balsamus. 30. 24 appellare. 34 23. presente. 40. 21.
 uitæ usuram repetentium, Elementorum, &c. 45 2 ascribunt Aëris &c 53. 19.
 Pariora. 61. 9. solitudinibus. 81. 24. annotare libuit, partim ut obscuritas inter
 pretatione tollatur, partim ut comparatione, &c. 88. 17. bonorum Ibidem, nomi-
 num quoq. 114. 4. in qua 127 18 delabuntur (unumquodq enim Elementum non
 in propria sed in peregrina regione parturit) ibi &c. 142 22. uerum. 149 4.
 locis in homine. 169 uer. ult. hac prouincia 180. 11. attributa 190 19. accen-
 sum. 192. 7. sapenumero. 233 uersu ult Rempub. hospites. 238. 23. post Pene-
 trantes, dele, Et. 240. uersu ult nescit? nihilominus, &c 248. 18. animaduersos.
 258. uersu ult in posterum. 280. 7. suscitentur. 305. 18. Vitriolosulphurea. 322.
 4. fluunt. Indiuidua, &c. 327. 15. febribus commentationibus agemus. 357.
 14. constrictiua 371. 1. Continentibus, Morbis, consentanea. 392 21. purgan-
 tium, anodynorum.

BASILEÆ, EX OFFICINA
SIXTI HENRICI PETRI ANNO
M. D. LXXI.